

МАЙКЪН КРАЙТЪН

СЪБИТИЕ
СЪБИТИЕ

КЕНЪС ТИМ

МАЙКЪЛ КРАЙТЪН ФАТАЛЕН СРОК

Превод: Любомир Николов

chitanka.info

Най-новият роман на Крайтън — „Фатален срок“, не прави изключение и успехът му в световен мащаб отново изведе името на автора му на челно място в класациите на суперселърите.

Книгата ни превежда отвъд границата между отиващия си ХХ и настъпващия ХХІ век, за да ни разкрие забележителните и все още неподозирани от мнозина възможности на новите технологии, на свръхскоростната информация и на „машините на времето“. Майкъл Крайтън отново се обръща към историята и отново поставя проблема за огромната отговорност на онзи, който съсредоточава в ръцете си небивала власт над човека и света, за неговия закономерен крах, ако не я притежава. Научно-техническата революция има няколко измерения, посочва писателят и едно от тях е това на морала. Без него нейните постижения са по-скоро заплаха, отколкото благо за човечеството.

УВОД

НАУКАТА В КРАЯ НА ВЕКА

Преди сто години, когато деветнайсетият век приближава към края си, учените по цял свят вярват, че са създали точна картина на реалния свят. Както казва физикът Алистър Рей: „Към края на деветнайсети век изглеждало, че вече са познати основните принципи, управляващи процесите в реалната вселена.“ Всъщност мнозина учени от онова време твърдят, че изучаването на физиката е почти приключено — вече не се очакват големи открития, а предстои само да се уточнят някои дребни подробности.

Но към края на последното десетилетие изникват някои странности. Ръонтген открива лъчи, които преминават през човешкото тяло; тъй като за тях не съществува обяснение, той ги нарича „лъчите X“. Два месеца по-късно Анри Бекерел случайно забелязва, че парче уранова руда излъчва нещо, което затъмнява фотографските плаки. А електронът, носителят на електричеството, е открит през 1897 година.

И все пак в общи линии физиците запазват спокойствие, очаквайки тези куриози да бъдат обяснени от съществуващата теория. Никой не би могъл да предскаже, че до пет години тяхната самодоволна представа за света ще бъде потресаващо преобърната с главата надолу, създавайки изцяло нова концепция за вселената и изцяло нови технологии, които ще преобразят всекидневния живот през двайсети век по невъобразим начин.

Ако можехте да кажете на някой физик от 1899 година, че след един век подвижни образи ще бъдат разпращани до жилищата из цял свят чрез спътници в небето; че невъобразимо мощни бомби ще заплашват съществуването на човешкия вид; че антибиотиците ще премахнат заразните болести, но болестите ще преминат в контранастъпление; че жените ще имат право на глас и хапчета, за да контролират размножаването; че всеки ден милиони хора ще пътуват по въздуха с машини, способни да излитат и кацат без човешко докосване; че ще можеш да прекосиш Атлантика с три хиляди

километра в час; че човечеството ще достигне Луната и след това ще загуби интерес към нея; че микроскопите ще могат да различават отделни атоми; че хората ще носят телефони, тежки сто-двеста грама, и ще могат да разговарят с целия свят без проводници; или че повечето от тези чудеса се дължат на устройство колкото пощенска марка, използващо нова теория, наречена квантова механика — ако му кажете всичко това, физикът най-вероятно би ви обявил за луд.

Повечето от тези неща не биха могли да бъдат предсказани през 1899 година, защото преобладаващата научна теория казва, че са невъзможни. А за онази малка част от нововъведенията, които не са изглеждали съвсем невъзможни, като например самолетите, самият мащаб на използването им би бил потресаващ. Човек би могъл да си представи самолет... но десет хиляди самолета, летящи в едно и също време, това би било невъобразимо.

И тъй, с право можем да кажем, че на прага на двайсети век дори най-осведомените учени не са имали представа какво ще се случи.

Сега, когато стоим на прага на двайсет и първи век, положението се повтаря по удивителен начин. Отново физиците вярват, че реалният свят е обяснен и че не предстоят революции. Тъй като помнят историята на науката, те вече не изразяват гласно това мнение, но мислят точно така. Някои наблюдатели дори стигат дотам, да твърдят, че науката като дисциплина е приключила своята работа; че вече не ѝ остава нищо важно за откриване.

Но също както през края на деветнайсети век е имало признаци за идващата промяна, така и краят на двайсети век ни дава известни идеи за бъдещето. Една от най-важните сред тях е появата на интерес към тъй наречената квантова технология. Това е усилие на много фронтове за създаване на нова технология, която използва фундаменталната същност на субатомната реалност и обещава да извърши истинска революция в представите ни за възможното.

Квантовата технология влиза в крещящо противоречие с нашите здравомислещи представи за света. Тя предполага съществуването на свят, където компютрите работят, без да са включени, и предметите биват намирани, без да ги търсим. От една-единствена молекула може да бъде изграден невъобразимо мощен компютър. Информацията се

прехвърля мигновено между две точки без проводници или мрежа. Далечните предмети могат да бъдат разгледани без пряк контакт. Компютрите вършат изчисленията си в други вселени. А телепортацията — „Прехвърли ме, Скоти“ — е нещо обикновено и се използва по най-различни начини.

През деветдесетте години изследванията в областта на квантовата технология започнаха да дават резултати. През 1995 година бяха изпратени на разстояние от тринайсет километра свръхсигурни квантови съобщения, което предсказва, че през идния век може да бъде създаден квантов интернет. В Лос Аламос физици измериха дебелината на човешки косъм, използвайки светлината на лазер, която изобщо не е падала върху косъма, а само би могла да го освети. Този странен, сякаш противоречащ на фактите резултат откри пътя към цяла една нова област на проучване без пряк контакт, наречена „да откриеш нещо, без да го търсиш“.

А през 1998 година квантовата телепортация бе демонстрирана в три световни лаборатории — в Инсбрук, Рим и Калифорнийския технологичен институт. Физикът Джеф Кимбъл, ръководител на калифорнийския екип, заяви, че квантовата телепортация може да бъде приложена върху плътни предмети: „Квантовото състояние на един обект може да бъде пренесено върху друг обект... Смятаме, че знаем как да го направим.“ Кимбъл не си позволи да намекне, че могат да телепортират човешки същества, но предположи, че някои могат да опитат с бактерия.

Тези квантови куриози, влизащи в сблъсък с логиката и здравия разум, не привлякоха вниманието на широката публика, но и това ще се случи. Според някои преценки през първите десетилетия на новия век повечето световни физици ще работят в една или друга област на квантовата технология.

Поради всичко това не е учудващо, че в средата на деветдесетте години няколко корпорации предприеха квантови изследвания. Компанията „Квантови устройства «Фуджицу»“ бе основана през 1991 година. През 1993 година Ай Би Ем създаде квантов изследователски екип под ръководството на пионера Чарлс Бенет. По същия път тръгнаха Ай Ти Ти и други компании, а също така университети като

Калифорнийския технологичен институт и държавни изследователски организации като Лос Аламос. Същото стори и една изследователска компания от Ню Мексико, наречена Ай Ти Си (ИТС). Разположена само на един час път с кола от Лос Аламос, тя постигна удивителни успехи още в началото на десетилетието. Днес вече е ясно, че Ай Ти Си бе първата компания, намерила реално практическо приложение на напредналата квантова технология през 1998 година.

Поглеждайки назад, виждаме, че Ай Ти Си излезе начело в тази изумителна нова технология благодарение на поредица от странни обстоятелства... и на значителен късмет. Макар че според компанията нейните открития бяха изключително благотворни, така наречената „спасителна експедиция“ твърде ясно разкри опасностите. Двама души загинаха, трети изчезна, а четвърти бе тежко ранен. Тъй че, що се отнася до младите студенти, които предприеха експедицията, тази нова квантова технология, предвестник на двайсет и първия век, далеч не бе благотворна.

КОРАСОН

„Всеки, който не е потресен от квантовата теория, просто не я разбира.“

Нилс Бор, 1927 г.

„Никой не разбира квантовата теория.“

Ричард Файнман,
1967 г.

Типичен епизод на частни военни действия е случаят през 1357 година. Сър Оливър дьо Ван, английски рицар с благороден и дързък характер, превзел градовете Кастелгард и Ла Рок край река Дордона. Според всички свидетелства този „владетел назаем“ управлявал достойно и честно и бил обичан от хората. През април в земите на сър Оливър нахлул безчинстващ отряд от две хиляди *brigandes*, тоест рицари-разбойници, под командването на Арно дьо Сервол, разпопен монах, известен с прозвището Протосингела. След като изгорил Кастелгард до основи, Сервол разрушил близкия манастир „Света майка“, като изклал монасите и унищожил знаменитата воденица на река Дордона. След това Сервол преследвал сър Оливър до крепостта Ла Рок, където пламнала страшна битка.

Оливър отбранявал замъка умело и дръзко. Съвременниците приписват успехите му на неговия военен съветник Едуардус де Джоунс.

Малко е известно за този човек, около когото се е създала истинска мерлиновска митология — разказват, че той можел да изчезва сред блясък на мълния. Летописецът Одрийм свидетелства, че Джоунс идвал от Оксфорд, но други източници твърдят, че бил от Милано. Тъй като пътувал с група млади чираци, той най-вероятно е бил странстващ експерт, готов да помогне на всекиго срещу заплащане. Добре познавал барута и артилерията — една нова технология за онова време...

В крайна сметка Оливър загубил своя непристъпен замък, когато един шпионин пропуснал войниците на Протосингела през таен проход. Подобни предателства са типични за заплетените интриги на онова време.

Из „Стогодишната война във Франция“, от М. Д. Бекс, 1996 г.

Изобщо не биваше да тръгва по този пряк път.

Дан Бейкър болезнено примижаваше при всяко подскачане на новия мерцедес S 500 по черния път, навлизащ все по-навътре в резервата на индианците навахо в Северна Аризона. Пейзажът наоколо постепенно се превръщаше в същинска пустиня — далечни червеникави плата на изток, равна пустош на запад. Преди половин час бяха отминали някакво село — прашни къщурки, църква и малко училище, сгушени под отвесна скална стена, — но оттогава насам не бяха зърнали нищо, дори порутена ограда. Само безжизнена червена пустиня. Кола не бяха срещали от цял час. Отминаваше пладнe, слънцето грееше свирепо в зенита. Бейкър, четирийсетгодишен строителен предприемач от Финикс, усещаше първите пристъпи на безпокойство. Най-вече, защото жена му, архитект по професия, спадаше към онези артистични натури, които нямат практически усет за такива прости неща като бензин и вода. Резервоарът беше пълен наполовина. А двигателят започваше да прегрява.

— Лиз — каза той, — сигурна ли си, че това е пътят?

Седнала до него, жена му се бе привела над картата и следеше с пръст очертанятията на пътя.

— Така трябва да е — каза тя. — В пътеводителя пишеше шест километра след отклонението за каньона Корасон.

— Но ние отминахме Корасон преди двайсет минути. Сигурно сме го пропуснали.

— Как може да не забележим търговския център? — попита тя.

— Не знам. — Бейкър се загледа напред. — Но нататък няма нищо. Сигурна ли си, че го искаш? Нали знаеш, в Седона можем да намерим великолепни индиански килимчета. Има ги всякакви.

Тя изсумтя презрително.

— В Седона не са автентични.

— Разбира се, че са автентични, скъпа. Килимът си е килим.

— Черга.

— Добре де. — Той въздъхна. — Черга.

— Не, не е същото — каза тя. — Онези магазини в Седона продават туристически боклуци — синтетика, а не вълна. Искам от чергите, които продават в резервата. Говори се, че в търговския център имало старинна черга от двайсетте години. И аз я искам.

— Добре, Лиз.

Бейкър нямаше представа за какво им трябва още един индиански килим — или черга, все тая; Вече имаха две дузини. Лиз ги беше пръснала из цялата къща. И пак трябваше да държи една част по гардеробите.

Замълчаха. Пътят отпред трептеше от жегата и приличаше на сребърно езеро. Появяваха се миражи, ненадейно изникваха къщи или хора, но когато ги приближаваха, всичко изчезваше.

Дан Бейкър въздъхна отново.

— Сигурно сме го отминали.

— Да продължим още няколко километра — каза жена му.

— Още колко?

— Не знам. Още няколко.

— Колко, Лиз? Дай да решим докога ще продължаваме.

— Още десет минути — каза тя.

— Добре, десет минути.

Той гледаше индикатора за горивото, когато Лиз рязко вдигна длан пред устата си и възкликна:

— Дан!

Бейкър завъртя глава към пътя тъкмо навреме, за да види как наблизко прелита някакъв силует — човек в кафяво, застанал край пътя — и да чуе силен удар отстрани по колата.

— О, Боже мой! — ахна тя. — Блъснахме го!

— Какво?

— Блъснахме онзи човек.

— Не, не сме. Хлътнахме в яма.

Бейкър виждаше в огледалото, че човекът още стои край пътя. Силует в кафяво, бързо чезнещ сред прашния облак зад автомобила.

— Не може да сме го блъснали — каза Бейкър. — Още е прав.

— Дан, блъснахме го. Видях.

— Не ми се вярва, скъпа.

Бейкър пак извърна очи към огледалото. Но не видя нищо, освен облака прах зад колата.

— По-добре да се върнем — каза тя.

— Защо?

Бейкър бе твърдо уверен, че жена му греши и не са блъснали човека на пътя. Но ако все пак го бяха блъснали, ако беше, макар и леко ранен — дори само дребна раничка или драскотина, — това щеше да означава много сериозно забавяне. Едва ли щяха да стигнат във Финикс до вечерта. За да се скита по тия места, човекът не можеше да е друг, освен индианец навахо; трябваше да го откарат в болница или поне до най-близкия голям град, а това беше Галъп, далече встрани от маршрута им...

— Мислех, че искаш да се върнеш — каза тя.

— Искам.

— Да се върнем тогава.

— Просто не искам проблеми, Лиз.

— Дан, не мога да повярвам.

Той въздъхна и намали скоростта.

— Добре де, завивам. Завивам.

И той зави, като внимаваше да не заседне в червения пясък край пътя, после подкара обратно натам, откъдето бяха дошли.

— О, Господи!

Бейкър отби настрани и изскочи в прашния облак около колата. Изпъшка от лъхналата насреща жегата. Трябва да е към четирийсет и осем градуса, помисли си той.

Когато прахът се поразсея, той видя как падналият край пътя човек опитва да се надигне на лакът. Беше болнав, около седемдесетгодишен, плешив и брадат. Имаше бяла кожа и не приличаше на индианец. Дълга кафява дреха закриваше тялото му. Може би е свещеник, помисли си Бейкър.

— Добре ли сте? — попита Бейкър, докато помагаше на човека да седне на прашния път.

Старецът се изкашля.

— Да. Добре съм.

— Искате ли да станете? — попита Бейкър малко по-бодро, като не забеляза кръв.

— След минутка.

Бейкър се озърна.

— Къде е колата ви?

Човекът пак се закашля. Надигна безсилно глава и огледа прашния път.

— Дан, мисля, че не е добре — каза жена му.

— Да — каза Бейкър.

Старецът определено не беше на себе си. Бейкър пак се озърна — във всички посоки нямаше нищо, освен равна пустиня, чезнеца сред искрящата мараня.

Нямаше кола. Нито каквото и да било.

— Как е стигнал дотук? — попита Бейкър.

— Хайде — каза Лиз, — трябва да го откараме в болница.

Бейкър подхвана стареца под мишниците и му помогна да се изправи. Дрехата беше дебела, изработена от нещо като филц, но човекът не се потеше от жегата. Всъщност тялото му изглеждаше студено, почти ледено.

Старецът се подпря безсилно на Бейкър и двамата прекосиха пътя. Лиз отвори задната врата. Старецът каза:

— Мога да ходя. Мога да бродя.

— Добре. Чудесно.

Бейкър му помогна да се отпусне на задната седалка. Старецът легна върху кожената тапицерия и се сгуши с колене под брадата. Под кафявата роба носеше обикновени дрехи — джинси, карирана риза, маратонки. Бейкър затвори вратата и Лиз мина да седне отпред. Той се поколеба за момент в жегата. Как бе възможно старецът да е тук съвсем сам? С толкова много дрехи и да не се поти?

Сякаш току-що бе слязъл от автомобил.

Може и да е бил с кола, помисли си Бейкър. Може да е заспал. Може колата да е излетяла от пътя и да е катастрофирала. Може би някой друг още лежи ранен в нея.

Чу стареца да мърмори:

— Оставих го, забравих го. Потърси го, намери го, донеси го.

Бейкър пресече пътя, за да погледне отсреща. Прескочи една голяма дупка и се запита дали да не я покаже на жена си, но се отказа.

Край пътя нямаше отпечатък от гуми, но ясно видя следите на стареца върху пясъка. Дирята се отдалечаваше от пътя към пустинята. На трийсетина метра Бейкър видя ръба на овраг. Следите идваха оттам.

Той тръгна покрай тях към оврага, спря на ръба и надникна надолу. Нямаше кола. Не видя нищо друго, освен една змия, която бързо се отдалечаваше между камъните. Бейкър потръпна.

На два-три метра надолу по склона нещо бяло и лъскаво привлече погледа му. Бейкър предпазливо пристъпи да го огледа. Беше парче бяла керамика, около три на три сантиметра. Приличаше на електрически изолатор. Бейкър го вдигна и с изненада откри, че е хладно на допир. Може би някой от онези нови материали, които не поглъщат топлина.

Като се вгледа по-внимателно, той различи от едната страна отпечатани буквите ГТС. Отстрани имаше и бутон, хлътнал в плочката. Зачуди се какво ли ще стане, ако го натисне. Застанал в жегата сред купищата скали, той натисна бутона.

Не се случи нищо.

Пак го натисна. Пак нищо.

Бейкър се измъкна от оврага и тръгна към колата. Старецът спеше и хъркаше. Лиз оглеждаше картата.

— Най-близкият град е Галъп.

Бейкър включи двигателя.

— Значи към Галъп.

След като излязоха на шосето, той увеличи скоростта и подкара към Галъп. Старецът продължаваше да спи. Лиз го погледна и каза:

— Дан...

— Какво?

— Видя ли ръцете му?

— Какво им е?

— Връхчетата на пръстите.

Бейкър откъсна очи от пътя и се озърна за миг към задната седалка. Пръстите на стареца бяха зачервени от връхчетата до втората става.

— И какво? Изгорял е от слънцето.

— Само пръстите? Защо не цялата ръка?

Бейкър сви рамене.

— Преди малко пръстите му не бяха такива — каза тя. — Не бяха червени, когато го качихме.

— Скъпа, сигурно просто не си забелязала.

— Забелязах, защото имаше маникюр. И си помислих колко е интересно, че някакъв старец в пустинята си прави маникюр.

— Аха...

Бейкър погледна часовника. Питаше се колко ли време ще трябва да стоят в болницата. Сигурно часове.

Той въздъхна.

Пътят продължаваше право напред.

На половината път към Галъп старецът се събуди. Изкашля се и попита:

— Там ли сме? Отсам ли сме?

— Как сте? — попита Лиз.

— Как съм? Пак съм. Бре-бре, добре.

— Как се казвате?

Старецът премига насреща ѝ.

— Шантав рой в пътя мой.

— Нямате ли си име?

— Име, виме, запомни ме.
— Той римува всичко — каза Бедаър.
— Вече го забелязах, Дан.
— Гледах едно телевизионно предаване за това. Щом римува, значи е шизофреник.
— Щом римувам, аз тактувам — каза старецът. После гръмогласно запя по мелодията на една стара песен от Джон Денвър:

*Квота в брой, спътник мой,
през посоки безброй,
от Елек Роки насочи ме
в пътя мой, квота в брой.*

— Ама че работа — промърмори Бейкър.
— Сър — настоя Лиз, — можете ли да ми кажете името си?
— От ниобия можеш да хванеш фобия. Космати сингулярности провалят сумарности.
Но Лиз не се отчайваше.
— Сър, знаете ли как ви е името?
— Викнете Гордън — изкрещя човекът. — Викнете Гордън, викнете Стенли. Външните хора изобщо не щем ги.

Още преди да пристигнат, Бейкър се обади по телефона, тъй че, когато мерцедесът спря под червено-белия навес на спешното отделение към болницата „Маккинли“, вече ги чакаха санитарите с носилка. Старецът се остави покорно да го настанят на носилката, но когато започнаха да го пристягат, изведнъж закрещя:

— Пуснете ме, свалете ме!

— Правим го заради вашата безопасност, сър — каза единият от санитарите.

— Само тъй опяваш, да ме заблуждаваш! Безопасността е последното оправдание на негодника!

Бейкър бе впечатлен от умението на санитарите да привържат стареца решително, но без грубост. Впечатли го и дребничката тъмнокоса жена, която бързо се отпрати след тях.

— Аз съм Бевърли Цоси — каза тя, като се ръкува с Бейкър и Лиз. — Ще поема случая.

Изглеждаше много спокойна, макар че, докато санитарите вкарваха количката в спешното отделение, човекът върху нея продължаваше да реве: „Квота в брой, спътник мой...“

Всички в чакалнята завъртяха глави към него. Бейкър зърна едно момченце на десет или единайсет години с превързана ръка. Хлапето изгледа любопитно стареца, после прошепна нещо на майка си, която седеше до него.

— През посоки безброооой — пееше старецът.

— Откога е така? — попита доктор Цоси.

— От самото начало. Откакто го прибрахме.

— Освен когато спеше — добави Лиз.

— Изпадал ли е в безсъзнание?

— Не.

— Световъртеж, повръщане?

— Не.

— И къде го открихте? Оттатък каньона Корасон?

— На десет-петнайсет километра след каньона.

— Там няма почти нищо — каза лекарката.

— Познавате ли ония места? — попита Бейкър.

— Там съм израснала. — Тя се усмихна леко. — В Чинле.

Санитарите изтикаха носилката с крещящия старец през една въртяща се врата.

— Ако изчакате тук — каза доктор Цоси, — ще дойда веднага, щом разбере нещо. Но едва ли ще е скоро. По-добре идете да обядвате.

Бевърли Цоси работеше в Университетската болница в Албъкърки, но напоследък идваше в Галъп по два дни седмично да навести старата си баба и през тези дни застъпваше на смяна в спешното отделение, за да припечели допълнително. Харесваше модерния интериор на болницата „Маккинли“, оцветен в яркочервено и кремаво. Тук работеха всеотдайни хора. Харесваше и самия Галъп — градът беше по-малък от Албъкърки и тук не изпитваше смущение от индианския си произход.

Обикновено в спешното отделение беше спокойно. Затова пристигането на този буен и пеещ старец предизвика голямо вълнение. Доктор Цоси мина през завесите в стаичката, където санитарите вече бяха свалили кафявата филцова дреха и маратонките на пациента. Но старецът продължаваше да се бори и да ги отблъсква, тъй че трябваше да го оставят завързан. Сега разрязваха джинсите и карираната риза.

Старшата сестра Нанси Худ каза, че няма значение, защото ризата и без това имаше явен дефект — през джоба минаваше назъбена линия, по която шарките не съвпадаха.

— Вече е била скъсана и закърпена. И то много калпаво, ако питате мен.

— Не — каза единият санитар, като повдигна ризата. — Не е кърпена, платът е здрав. Странно, шарките не съвпадат, защото едната страна е по-голяма от другата...

— Така или иначе, няма да му липсва — каза Нанси Худ и я захвърли на пода. После се обърна към Цоси. — Ще се опиташ ли да го прегледаш?

Човекът все още буйстваше.

— Засега не. Сложете му системи на двете ръце. И проверете джобовете. Проверете дали няма някакви документи. Ако няма, вземете отпечатъци от пръстите и ги пратете по факса във Вашингтон; може да го открият в компютрите.

Двайсет минути по-късно Бевърли Цоси преглеждаше едно момче, което си бе счупило ръката, докато играело бейзбол. Очилатото, грозновато хлапе изглеждаше едва ли не гордо от спортната злополука.

Нанси Худ се приближи и каза:

— Претърсихме непознатия.

— И какво?

— Нищо съществено. Нито портфейл, нито кредитна карта или ключове. Открихме само това.

Тя подаде на Бевърли сгънат лист. Върху хартията имаше нещо като компютърна разпечатка — множество точки, разположени в странна правоъгълна плетеница. Най-отдолу бе изписано „mon. ste. mere“.

— Монстемере? Чувала ли си нещо такова?

Худ поклати глава.

— Мене, ако питаш, човекът е психопат.

— Е, не мога да му дам успокоителни, преди да разберем какво става в главата му. Най-добре да направим рентгенова снимка на черепа, за да сме сигурни, че няма травма и мозъчен кръвоизлив.

— Забрави ли, че рентгеновото отделение е в ремонт, Бев? Снимките ще се бавят цяла вечност. Защо не го пратиш на скенер? Сканирай цялото тяло и ще знаеш всичко.

— Пригответи процедурата — нареди Цоси.

Нанси Худ се завъртя към вратата.

— А, и една мъничка изненада. Дошъл е Джими от полицията.

Дан Бейкър се чувстваше неспокоен. Точно както бе предсказал, наложи им се да седят часове наред в чакалнята на болницата „Маккинли“. След като обядваха — царевични питки с лютив сос, — те се върнаха и завариха на паркинга някакъв полицай да опипва колата им отстрани. Щом го видя, Бейкър изтръпна. Поколеба се дали да не отиде при полицаия, но се отказа. Вместо това двамата отново влязоха в чакалнята. Той позвъни на дъщеря си и каза, че може да закъснеят; може дори да пристигнат във Финикс чак утре.

После зачакаха. Най-сетне, около четири следобед, когато Бейкър отиде при дежурната да попита за стареца, жената отвърна:

— Роднина ли сте?

— Не, но...

— Тогава изчакайте, ако обичате. Лекарката ще дойде след малко.

Той се върна и седна с въздишка. Пак стана, пристъпи до прозореца и погледна колата си. Полицаят беше изчезнал, но вятърът размахваше края на някакво листче под чистачката. Бейкър потропа с пръсти по рамката на прозореца. Из тия малки градчета можеше да стане какво ли не, щом веднъж се забъркаш в неприятности. И колкото повече чакаше, толкова по-неприятни варианти се въртяха в главата му. Старецът изпада в кома; не могат да напуснат града, преди да се е свестил. Старецът умира; обвиняват ги в убийство. Или не ги обвиняват, но трябва да се явят пред следователя след четири дни.

Когато ги потърсиха, не дойде дребничката лекарка, а полицаят.

— Мистър и мисис Бейкър? — попита той много учтиво, след това се представи. — Току-що бях при лекарката. Тя привърши с прегледа, получи и резултати от скенера. Няма абсолютно никакви признаци човекът да е бил блъснат от автомобил. Освен това лично огледах колата ви. Според мен вероятно сте хлътнали в дупка и затова ви се е сторило, че сте го блъснали. Пътищата по ония места са много лоши.

Бейкър свирепо погледна жена си, която не посмя да повдигне глава.

— Ще му мине ли? — попита Лиз.

— Да, така изглежда.

— Значи можем да си вървим? — попита Бейкър.

— Скъпи — каза Лиз, — няма ли да му дадеш онова, което намери?

— О, да. — Бейкър извади от джоба си керамичното квадратче. — Открих това близо до мястото, където лежеше човекът.

Полицаят повъртя плочката в ръка.

— ИТС — разчете той буквите отстрани. — Къде точно го намерихте?

— На около трийсет метра от пътя. Помислих си, че може да е бил с кола и да е изхвъркнал от пътя, затова проверих. Но нямаше кола.

— Нещо друго?

— Не. Това е всичко.

— Е, благодаря — каза Уонека, като прибра квадратчето в джоба си. После трепна. — Без малко да забравя. — Той извади някакъв лист и го разгъна внимателно. — Открихме това в дрехите му. Чудех се дали не сте го видели.

Бейкър погледна листа — хиляди точки, подредени в правоъгълна схема.

— Не — каза той. — Не съм го виждал.

— Не го ли е взел от вас?

— Не?

— Имате ли представа какво може да бъде?

— Не — каза Бейкър. — Ни най-малка.

— Аз пък мисля, че имам — каза жена му.

— Така ли? — изненада се полицаят.

— Да. Ще разрешите ли...

И тя пое листа от ръцете му.

Бейкър въздъхна. Като истински архитект Лиз замислено се взираше в листа с присвити очи, въртеше го насам-натам, оглеждаше точките ту наопаки, ту отстрани. Бейкър знаеше защо го прави. Мъчеше се да отклони вниманието му от факта, че не е била права, че в крайна сметка колата наистина е хлътнала в дупка и заради това вече цял ден киснат тук. Мъчеше се да оправдае загубата на време, да докаже, че присъствието им има смисъл.

— Да — каза тя най-сетне, — знам какво е. Това е църква.

Бейкър погледна точките върху листа.

— Това да е църква?

— Е, по-точно план на основите — поправи се тя. — Виждаш ли? Ето тук дългата ос на кръста, нефът... Видя ли? Определено е църква, Дан. А останалата част от изображението, тия квадрати в квадратите, тия правоъгълни линии приличат на... знаеш ли, това може да е манастир.

— Манастир? — повтори полицаят.

— Така мисля — каза тя. — А и този надпис отдолу: „mon. ste. mere“. Това „mon.“ не е ли съкращение за манастир? Бас държа, че е така. Казвам ви, според мен това тук е манастир.

Тя върна листа на полицая.

Бейкър демонстративно погледна часовника си.

— Вече наистина е крайно време да потегляме.

Уонека схвана намека.

— Разбира се. — Той се ръкува с тях. — Много благодаря за помощта. Извинявайте, че ви забавихме. Приятен път.

Бейкър здраво прихвана жена си през кръста и я изведе навън в слънчевия следобед. Вече беше по-хладно; на изток се издигаха разноцветни балони. Галъп се славеше като чудесно място за полети с балон. Бейкър пристъпи към колата. Листчето под чистачката се оказа реклама за разпродажба на бижута от тюркоаз в някакъв местен магазин. Той го смачка и седна зад волана. Жена му седеше със скръстени ръце и гледаше право напред. Бейкър включи двигателя.

— Добре де — каза тя. — Съжалявам.

Извинението бе неохотно, но Бейкър знаеше, че по-добро няма да получи. Той се приведе и я целуна по бузата.

— Не. Ти постъпи правилно. Спасихме живота на стареца.

Жена му се усмихна.

Той изкара колата от паркинга и потегли към шосето.

В болницата старецът спеше с кислородна маска на лицето. Вече беше спокоен; откакто му дадоха леко приспивателно, той лежеше отпуснат и дишаше равномерно. Застанала до леглото, Бевърли Цоси обсъждаше случая с Джо Найто — апах мескалеро, отличен лекар и майстор на диагнозите.

— Бял мъж на видима възраст около седемдесет години. Пристигна тук крайно объркан, смутен и замаян. Леки сърдечни смущения, малко завишено ниво на чернодробните ензими, иначе нищо съществено.

— И не са го блъснали, така ли?

— Така изглежда. Но има нещо странно. Казват, че го намерили да се скита северно от каньона Корасон. Там няма нищо поне на петнайсет километра в която и да било посока.

— И какво?

— По нищо не личи този човек да е скитал из пустинята, Джо. Няма обезводняване, няма натрупване на кетони в кръвта. Дори не е изгорял от слънцето.

— Да не мислиш, че някой го е зарязал там? Та старецът вече да не си играе с дистанционното на телевизора?

— Да. Така предполагам.

— Ами пръстите му?

— Не знам — каза тя. — Има някакви проблеми с кръвообращението. Връхчетата на пръстите му са студени, зачервени, може дори да гангреният. Нямам представа какво е, но откакто постъпи тук, непрекъснато се влошава.

— Диабетик ли е?

— Не.

— Болестта на Рейно?

— Не.

Найто пристъпи до леглото и огледа пръстите на стареца.

— Засегнати са единствено връхчетата. Нарушено е само периферното кръвообращение.

— Точно така — потвърди Бевърли. — Ако не го бяха открили в пустинята, бих казала, че страда от измръзване.

— Провери ли го за тежки метали, Бев? Защото може да се окаже отравяне с тежки метали. Кадмий или арсеник. Това би обяснило както пръстите, така и бълнуването.

— Взех проби. Но анализът за тежки метали се прави в Албъкърки. Ще получа резултати най-рано след седемдесет и два часа.

— Имаш ли някакви документи, медицински картон, каквото и да било?

— Нищо. Свързахме се с отдела за безследно изчезнали и изпратихме отпечатъците му във Вашингтон, но проверката може да трае цяла седмица.

Найто кимна.

— Ами докато беше възбуден? Какво точно говореше?

— Повтаряше едно и също, все в рими. Нещо за Гордън и Стенли. И казваше още: „Квота в брой, спътник мой.“

— Квота? Това не е ли латинска дума?

Тя сви рамене.

— Отдавна не съм ходила на църква.

— Мисля, че „квота“ е на латински — каза Найто.

— Извинете — обади се изведнъж нечий глас. Беше очилатото хлапе, седнало с майка си до отсрещната стена на коридора.

— Все още чакаме хирурга, Кевин — каза Бевърли. — Като дойде, ще ти намести ръката.

— Не беше „квота в брой“ — каза хлапето. — Казваше „квантов рой“.

— Какво?

— Квантов рой. Това казваше: „квантов рой“.

Двамата пристъпиха към него. Найто се усмихна развеселено.

— И какво точно представлява този квантов рой?

Момчето премига и ги изгледа много сериозно иззад очилата.

— На много ниски нива, далеч под атомните размери, структурата на пространството става неравномерна. Не е гладка, а по-скоро хаотична, като рояк или сапунена пяна. Затова я наричат „квантова пяна“ или „квантов рой“.

— На колко години си? — попита Найто.

— На единайсет.

— Много чете — каза майката. — Баща му работи в Лос Аламос. Найто кимна.

— И какъв е смисълът на тази квантова пяна, Кевин?

— Няма смисъл — каза хлапето. — Просто на субатомарно ниво вселената е такава.

— И защо му е да говори за това?

— Защото е известен физик — каза Уонека, който се зададе по коридора. Той погледна листа в ръката си. — Току-що го получихме в полицейското управление. Джоузеф А. Троб, седемдесет и една години, физика на материалите. Специалист по свръхпроводими метали. Обявен за изчезнал от местоработата си в изследователския институт на Ай Ти Си в Блек Рок днес около пладне.

— Блек Рок ли? Та това е чак някъде около Сандия, в центъра на Ню Мексико. Дотам са няколко часа път. Как, по дяволите, се е озовал край каньона Корасон в Аризона?

— Не знам — каза Бевърли. — Но той... Изведнъж тревожно задрънчаха звънци.

Всичко се случи тъй бързо, че Джими Уонека едва осъзна какво става. Старецът в леглото надигна глава, огледа ги с разширени от ужас очи и повърна кръв. Кислородната маска се обагри в яркочервено; кръвта изби изпод ръбовете, потече по бузите и брадата му, оплиска възглавницата и стената. Човекът издаде глухо хъркане — давеше се в собствената си кръв.

Бевърли вече тичаше през стаята. Уонека се втурна след нея.

— Завърти главата! — нареди Найто, щом спря до леглото. — Завърти я!

Бевърли бе смъкнала кислородната маска и опитваше да извърти главата на стареца, но той се бореше, отблъскваше я панически. Уонека я избута настрани, сграбчи главата на стареца и завъртя с всичка сила. Човекът повърна отново; кръвта опръска мониторите и Уонека.

— Аспирация! — извика Бевърли, сочейки една тръба на стената.

Уонека се опита да удържи стареца и да хване тръбата, но подът бе хлъзгав от кръв. Той залитна и се вкопчи в леглото.

— Хайде бе, хора! — изкрещя Цоси. — Помогнете! Аспирация!

Коленичила до леглото, тя ровеше с пръсти в устата на стареца, за да издърпа езика. Уонека се надигна с усилие и видя, че Найто държи тръбата. Той я стисна с окървавени пръсти, а Найто завъртя

клапана на стената. Бевърли пое сондата и започна да изсмуква кръвта от устата и носа на човека. По прозрачната тръба плъзнаха алени струи. Старецът кашляше и пъхтеше, но бързо губеше сили.

— Не ми харесва — каза Бевърли. — По-добре...

Тонът на алармата се промени, стана равномерен и пронизителен. Спиране на сърдечната дейност.

— По дяволите! — изруга тя. Цялата й престилка бе обляна в кръв, блузата също. — Електродите! Дайте електродите!

Найто стоеше над леглото, стиснал електродите с изпънати ръце. Уонека се отдръпна заднешком, докато Нанси Худ си пробиваше път към леглото; болният вече бе обграден от всички страни. Уонека усети остра воня и разбра, че червата на стареца са се отпуснали. Изведнъж осъзна: човекът умираше.

— Отдръпнете се — каза Найто и натисна с електродите. Тялото подскочи. Стъклениците върху лавицата задрънчаха. Алармата продължаваше да пици.

— Дръпни завесата, Джими — каза Бевърли.

Уонека се озърна и видя, че очилатото хлапе ги гледа със зяпнала уста. Той дръпна завесата.

Един час по-късно изтощената Бевърли Цоси рухна на стола край бюрото в ъгъла, за да опише случая. Трябваше да го направи много подробно, защото пациентът бе мъртъв. Докато прелистваше формуляра, Джими Уонека дойде с чаша кафе за нея.

— Благодаря — каза тя. — Между другото, имаш ли някакъв телефон на онази компания? Трябва да им позвъня.

— Остави на мен — каза Уонека и за момент я потупа по рамото. — Много ти се струпа днес.

Преди тя да отговори, Уонека мина на съседното бюро, разгърна бележника си и почна да набира. Усмихна й се, докато чакаше да отговорят.

— Институт на Ай Ти Си.

Той се представи, след това продължи:

— Обаждам се във връзка с вашия изчезнал сътрудник Джоузеф Троб.

— Момент, моля. Ще ви свържа със завеждащия „Личен състав“.

Наложил му се да чака още няколко минути. Отнякъде долиташе музика. Той закри микрофона с длан и подчертано небрежно подхвърлил към Бевърли:

— Свободна ли си за вечеря, или ще ходиш при баба си?

Тя продължи да пише, без да повдигне глава.

— Ще ходя при баба.

Той сви рамене.

— Е, само питам.

— Но тя си ляга рано. Около осем.

— Така ли?

Тя се усмихна, продължавайки да гледа формуляра.

— Да.

Устните на Уонека се разтеглиха в широка усмивка.

— Значи се разбрахме?

— Разбрахме се.

Слушалката прещрака отново и той чу женски глас:

— Изчакайте, моля, свързвам ви с първия вицепрезидент, доктор Гордън.

— Благодаря — каза той и си повтори наум: „първ вицепрезидент“.

Ново щракване, сетне дрезгав глас:

— Джон Гордън слуша.

— Доктор Гордън, аз съм Джон Уонека от полицейското управление в Галъп. Обаждам се от болницата „Маккинли“. Боя се, че имам лоши новини.

Зад панорамните прозорци на заседателната зала жълтото следобедно слънце хвърляше ярки отблясъци по стъклените стени на петте лабораторни сгради от изследователския комплекс на Ай Ти Си в Блек Рок. Далече над пустинята прииждаха буреносни облаци. Но никой от дванайсетте членове на управителния съвет в залата не поглеждаше натам. Те пиеха кафе до страничната масичка и разговаряха помежду си, очаквайки началото на заседанието. Съвещанията винаги продължаваха до късна нощ, защото така ги планираше президентът на Ай Ти Си Робърт Донигър, известен със своята безсъница. И ако членовете на съвета — все ръководители на

големи компании и видни капиталисти в областта на модерните технологии — въпреки всичко идваха тук, това бе заради преклонението им пред гения на Донигър.

В момента все още го чакаха. Едрият Джон Гордън, заместник на Донигър, предполагаше, че знае причината. Продължавайки да говори по телефона, той се запъти към вратата. Преди време Гордън бе ръководил проекти на военновъздушните сили и все още имаше армейска осанка. Синият му костюм беше изгладен безукорно, а черните му обувки лъщяха. Притискайки телефона до ухото си, той каза: „Разбирам, господин полицай“ и се измъкна от залата.

Както бе предполагал, Донигър крачеше напред-назад из коридора като развълнувано хлапе, докато главната адвокатка на Ай Ти Си Даян Крамър стоеше край стената и го слушаше. Гордън видя как Донигър яростно размахва пръст срещу нея. Очевидно я правеше на пух и прах.

Робърт Донигър беше на трийсет и осем години, гениален физик и милиардер. Въпреки изпъкналия корем и прошарената коса поведението му си оставаше младежко... или детинско, в зависимост от гледната точка. Във всеки случай с годините не бе станал по-мек. Ай Ти Си беше третата му компания; от другите две бе забогатял, но стилът му на ръководство си оставаше все тъй жлъчен и злобен. Почти всички в компанията се бояха от него.

По случай днешното заседание Донигър бе облякъл син костюм вместо обичайния смачкан памучен панталон и вехт пуловер. Но в този вид изглеждаше притеснен като момче, чиито родители са го принудили да се издокара.

— Е, много ви благодаря, полицай Уонека — каза Гордън по телефона. — Ще уредим всичко. Да. Веднага ще го направим. Още веднъж благодаря. — Гордън изключи телефона и се обърна към Донигър. — Троб е мъртъв и са разпознали трупа.

— Къде?

— Галъп. Едно ченге се обади от тамошната болница.

— От какво смятат, че е умрял?

— Не знаят. Допускат, че е сърдечен удар. Но имало проблем с пръстите му. Нарушено кръвоснабдяване. Ще направят аутопсия. Законът го изисква.

Донигър раздражено махна с ръка.

— Голям праз. Нищо няма да разберат от скапаната си аутопсия. Троб имаше транскрипционни грешки. Изобщо няма да го проумеят. Защо ми губиш времето с тъпотии?

— Един от твоите служители е починал, Боб — каза Гордън.

— Вярно — отвърна спокойно Донигър. — И знаеш ли какво? Вече с нищо не мога да му помогна на тоя скапаняк. Съжалявам. Олеле, колко ми е мъчно за горкия човечец! Прави каквото щещ, прати му цветя, само не ме занимавай, разбра ли?

В подобни моменти Гордън дълбоко въздишаше и си напомняше, че Донигър не се различава от мнозина други агресивни млади предприемачи. Напомняше си, че зад завесата на сарказма Донигър почти винаги има право. И че във всеки случай се е държал така през целия си живот.

Робърт Донигър бе проявил своята гениалност още от първи клас, когато четеше наръчници за инженери. На девет години можеше да поправя всеки електронен прибор — радио или телевизор, — като си играеше с проводниците или кинескопа, докато уредът проработи. Когато веднъж майка му изрази тревога, че може да го удари ток, той отговори: „Не ставай идиотка.“ А когато почина любимата му баба, Донигър най-спокойно уведоми майка си, че очаква да получи от нея двайсет и седемте долара, които му дължала старицата.

След като на осемнайсетгодишна възраст завърши с пълно отличие физика в Станфорд, Донигър постъпи в лабораторията „Ферми“ край Чикаго. Шест месеца по-късно напусна, като каза на директора, че „физиката на ядрените частици е за тъпанари“. Върна се в Станфорд, където започна работа в една по-обещаваща според него област — физика на свръхпроводниците.

По онова време множество учени напускаха университета и създаваха компании, чрез които да използват откритията си. Донигър напусна след около година и основа „Тек Гейт“ — фирма, произвеждаща компоненти за прецизно щамповане на клипове, което Донигър бе изобретил неотдавна. Когато от Станфорд възразиха, че е направил тези открития в техните лаборатории, Донигър заяви: „Ако имате проблеми, съдете ме. Ако ли не, затваряйте си устата.“

Именно в „Тек Гейт“ Донигър се прослави с грубия си команден стил. По време на срещите със своите учени той седеше в ъгъла, килнал застрашително стола си назад, и сипеше въпроси: „Какво ще

кажеш за това?“, „Защо не вършиш онова?“, „Каква е причината за еди-кое си?“. Ако отговорът го задоволяваше, той казваше: „Може би...“ Това бе най-голямата похвала, която някой можеше да получи от Донигър. Но ако отговорът не му харесваше — а обикновено ставаше точно така, — той ръмжеше злобно: „Ти имаш ли мозък?“, „Идиот ли мечтаеш да станеш?“, „Искаш ли да умреш глупав?“, „Ти не си дори малоумен.“ Когато наистина се раздражеше, почваше да мята бележници и моливи, крещейки: „Задници! Всички сте скапани задници!“.

Служителите от „Тек Гейт“ се примиряваха с буйствата на „есесовета Донигър“, защото той беше гениален физик, далеч по-способен от тях; защото знаеше с какви проблеми се сблъскват неговите екипи и защото критиките му винаги бяха заслужени. Макар и неприятен, този язвителен стил на ръководство даде своите резултати — за две години „Тек Гейт“ постигна изумителен напредък.

През 1984 година Донигър продаде компанията за сто милиона долара. През същата година списание „Магазин“ го включи в списъка на петдесетте души под двайсет и пет години, „които ще оформят остатъка от века“. Заедно с него в списъка бяха Бил Гейтс и Стив Джобс.

Донигър се обърна към Гордън.

— По дяволите! Всичко ли сам трябва да правя? Господи! Къде са намерили Троб?

— Сред пустинята. В резервата на индианците навахо.

— Къде точно!

— Знам само, че е било на петнайсет километра северно от Корасон. Доколкото разбрах, там няма почти нищо.

— Добре — каза Донигър. — Тогава заповядай на Барето от охраната да откара колата на Троб до Корасон и да я изостави в пустинята. Да спуска една от гумите и да се маха.

Даян Крамър се изкашля. Тя беше тъмнокоса, малко над трийсетте, облечена в черно костюмче.

— Не знам, Боб... — каза тя с подчертано адвокатски тон. — По този начин подправяш уликите.

— Естествено, че подправям уликите! Точно това ми е целта. Някой ще се запита как Троб е попаднал там. Затова ще оставим колата, та да я намерят.

— Но ние не знаем точно къде...

— Няма значение къде. Просто го направете.

— В такъв случай ще знаят поне двама души — Барето и още някой.

— На кого му пука? Просто го направи, Даян.

Настана кратко мълчание. Даян Крамър гледеше начумерено пода и личеше, че тази история никак не ѝ харесва.

— Виж какво — обърна се Донигър към Гордън. — Помниш ли онзи случай, когато Гарман щеше да получи поръчката вместо нашата стара компания? Помниш ли изтичането на информация в пресата?

— Помня — каза Гордън.

— Толкова те тревожеше тази история — ухили се Донигър. После се завъртя към Даян Крамър и обясни: — Гарман беше дебела свиня. Загуби доста тегло, защото жена му го подложи на строга диета. А ние пуснахме слух, че Гарман е безнадеждно болен от рак и компанията му ще приключи дейността си. Той отрече, но като го гледаха как е отслабнал, никой не му повярва. И ние получихме поръчката. Пратих голяма кошница плодове на жена му. — Той се разсмя. — Важното е, че никой не разбра откъде беше тръгнал слухът. Няма страшно, Даян. Бизнесът си е бизнес. Откарай проклетата кола в пустинята.

Тя кимна, но продължи да се взира в пода.

— А после — каза Донигър — искам да знам как, по дяволите, е влязъл Троб в транзитната зала. Защото вече беше направил прекалено много пътувания и имаше твърде много транскрипционни дефекти. Нямаше разрешение за транзит. Тази зала се охранява най-строго. Как е влязъл тогава?

— Мислим, че е имал пропуск за работа по машините — каза Крамър. — Изчакал е вечерната смяна на персонала и е взел машина. В момента проверяваме как стоят нещата.

— Не искам да проверяваш нещата — отвърна подигравателно Донигър. — Искам да ги оправиш, Даян.

— Ще ги оправим, Боб.

— Постарай се, по дяволите! — каза Донигър. — Защото в момента тази компания е изправена пред три проблема. И Троб представлява най-дребният. Другите два са сериозни. Извънредно сериозни.

Донигър винаги бе имал дарбата да вижда всичко в далечна перспектива. През 1984 година той продаде „Тек Гейт“, защото предвиждаше, че компютърните чипове са „изпята песен“. По онова време подобна мисъл изглеждаше нелепа. На всеки осемнайсет месеца компютърните чипове удвояваха мощността си, а цената им падаше наполовина. Но Донигър разбираше, че този напредък се постига чрез натъпкване на все повече и повече елементи върху чипа. Това не можеше да продължава вечно. В крайна сметка схемите щяха да бъдат натъпкани толкова плътно, че чиповете да се разтапят от топлината. А това щеше да ограничи и пределната мощност на компютрите. Донигър знаеше, че обществото ще изисква още по-мощни компютри, но не виждаше начин за създаването им.

Разочарован, той се върна към предишния си интерес — физиката на свръхпроводниците. Основа втора компания — „Адвансед Магнетикс“, притежаваща няколко важни патента за новите сканиращи машини с магнитен резонанс, които по това време предизвикваха истинска революция в медицината. За производството на всяка подобна машина „Адвансед Магнетикс“ получаваше лицензна вноска от двеста и петдесет хиляди долара. Както веднъж бе казал Донигър, „компанията представляваше истинска дойна крава и да се занимаваш с нея беше точно толкова интересно, колкото да отглеждаш говеда“. Отегчен и зажаднял за нови предизвикателства, той я продаде през 1988 година. По онова време беше на двайсет и осем години и притежаваше един милиард долара. Но смяташе, че все още не е направил нищо сериозно.

През следващата година той основа Ай Ти Си.

Един от любимите герои на Донигър беше физикът Ричард Файнман. В началото на осемдесетте години Файнман бе предположил, че е възможно да се построи компютър, използващ

квантовите свойства на атомите. Теоретично един такъв „квантов компютър“ би бил милиарди и милиарди пъти по-могъщ от всеки друг компютър в света. Но идеята на Файнман изискваше създаването на съвършено нова технология — технология, която трябваше да се изгради от нулата; технология, променяща всички дотогавашни правила. Тъй като никой не виждаше практически начин за създаване на квантов компютър, идеята на Файнман скоро потъна в забрава.

Но Донигър не я забрави.

През 1989 година Донигър се зае да създава първия квантов компютър. Идеята беше толкова радикална — и толкова рискована, — че той не обяви публично намеренията си. Нарече новата си компания с трите невзрачни букви ИТС — съкращение от „Интернешънъл Текнолъджи Корпорейшън“. Седалището ѝ се намираше в Женева, където Донигър можеше да привлече най-талантливите физици от Европейския център за ядрени изследвания.

През следващите няколко години светът не чу нищо за Донигър и неговата компания. Ако изобщо се сещаха за него, хората предполагаха, че е напуснал бизнеса. В края на краищата нередко се случваше предприемачите в областта на модерните технологии да изчезват от поглед, след като са натрупали състояния.

През 1994 година списание „Таим“ публикува списък на двайсет и пет души под четирийсет години, които променят нашия свят. Робърт Донигър не бе между тях. Никой не забележи това; никой не си го спомняше.

През същата година той прехвърли Ай Ти Си обратно в Съединените щати и построи лабораторен комплекс в Блек Рок, щат Ню Мексико, на един час път северно от Албъкърки. Някой по-внимателен наблюдател би могъл да забележи, че пак е избрал място, където се намират талантиливи физици. Но такъв наблюдател нямаше.

Затова никой не усети, че през деветдесетте години Ай Ти Си расте непрекъснато. В Ню Мексико се строяха нови лаборатории; компанията наемаше нови физици. Управителният съвет нарасна от шест на дванайсет души. Всички те бяха или шефове на компании, направили капиталовложения в Ай Ти Си, или независими едри предприемачи. Всички бяха подписали драконовски споразумения за опазване на тайната, според които трябваше да внесат солидна финансова гаранция, да се подлагат на проверки с детектор на лъжата

и да позволят на Ай Ти Си да подслушва телефоните им без предупреждение. Освен това Донигър не приемаше капиталовложения под триста милиона долара. И без капка смущение обясняваше, че това е цената за място в съвета. „Ако искате да знаете какво съм замислил, ако искате да се включите в нашата работа, плащате триста милиона. Отстъпки никому. Не са ми притрябвали вашите пари.“

Но, разбира се, парите му трябваха. Ай Ти Си ги прахосваше с ужасяващи темпове — за последните девет години бяха изхарчили над три милиарда долара. И Донигър знаеше, че ще му трябват още.

— Проблем номер едно — каза Донигър. — Набавянето на средства. Преди да излезем наяве, ще ни трябва още един милиард. — Той кимна към залата. — Те няма да го дадат. Значи се налага да ги накарам да приемат още трима души в съвета.

— Не е лесно да убеждаваш такива противници — каза Гордън.

— Знам — съгласи се Донигър. — Те виждат с каква скорост хвърчат парите и искат да знаят кога ще свърши това. Искат да видят конкретни резултати. И точно това ще им дам днес.

— Какви конкретни резултати?

— Победа — каза Донигър. — На тия лайнари им трябва победа. Някаква вълнуваща вест за един от проектите ни.

Даян Крамър тихо ахна.

— Боб, всички проекти са дългосрочни — възрази Гордън.

— Някои трябва да са пред завършване. Какво ще речеш за Дордона?

— Не е готов. Лично аз не бих препоръчал да прибързваш.

— А пък лично на мен ми трябва победа — отсече Донигър. — Професор Джонстън и неговите студентчета вече три години киснат във Франция на наши разноски. Все нещо трябва да са постигнали.

— Не още, Боб. Пък и не притежаваме целия терен.

— Достатъчно притежаваме.

— Боб...

— Даян ще замине. Тя знае как да ги притисне.

— Професор Джонстън няма да е доволен.

— Сигурен съм, че Даян може да се справи с Джонстън.

Един от асистентите отвори вратата на залата и надникна в коридора.

— След минутка, по дяволите! — каза Донигър, но веднага тръгна нагам. Озърна се през рамо и добави: — Просто го направете.

После влезе в залата и затвори вратата.

Гордън придружи Даян Крамър по коридора. Високите ѝ токчета тракаха по пода. Гордън погледна надолу и видя, че под строгото и делово черно костюмче Даян носи елегантни черни сандали. Такава си беше — изкусителна и същевременно недостъпна.

— Знаеше ли предварително за това? — попита Гордън.

Тя кимна.

— Но не много отдавна. Той ми каза преди час.

Гордън премълча и преглътна раздразнението. Работеше с Донигър вече дванайсет години, от времето на „Адвансед Магнетикс“. В Ай Ти Си той ръководеше широка изследователска дейност на два континента, използваща десетки физици, химици, компютърни специалисти. Беше му се наложило да научи всичко за свръхпроводниците, фракталното компресиране, квантовите кубити и скоростните йонообменни потоци. Беше затънал до шия в теоретичната физика — най-неразбираемата наука на света — и все пак постигаше успех след успех; развойната дейност се движеше по график; преразходите оставаха в рамките на поносимото. Но въпреки успехите Донигър никога не му се доверяваше докрай.

За разлика от него Даян Крамър винаги бе имала по-особена връзка с Донигър. Отначало тя започна да работи за компанията като външен сътрудник. Донигър реши, че е умна и изискана, затова я назначи при себе си. През следващата година тя стана негова интимна приятелка и макар че връзката бе отдавна прекъснала, той продължаваше да се вслушва в съветите ѝ. Благодарение на това Даян бе успяла да предотврати няколко катастрофи.

— Вече десет години пазим тази технология в тайна — каза Гордън. — Ако се позамислиш, това е същинско чудо. Тробо е първият инцидент, който не успяхме да овладеем. За щастие всичко попадна в ръцете на някакво тъпо провинциално ченге и няма да стигне по-нависоко. Но ако Донигър подгони нещата във Франция, току-виж,

хората почнали да се досещат. Онази парижка репортерка вече е по петите ни. Боб може да разтури цялото ни прикритие.

— Знам, че е мислил по този въпрос. Това е вторият сериозен проблем.

— Да се разкрием?

— Именно. Да извадим всичко наяве.

— Не го ли е страх?

— Да, страх го е. Но, изглежда, че има план как да се справи.

— Дано — каза Гордън. — Защото не можем да разчитаме, че при всяка издънка ще се натъкваме на тъпи ченгета.

На следващата сутрин полицаи Джеймс Уонека дойде да потърси Бевърли Цоси в болницата. Искаше да провери резултатите от аутопсията на починалия старец. Казаха му, че Бевърли е отишла при скенера на третия етаж, и той се заизкачва натам. Завари я в малка бежова стаичка до белия скенер. Разговаряше с техника Калвин Чи. Седнал зад компютърния монитор, той сменяше образ след образ. На екрана се виждаха пет кръгчета, подредени едно до друго. С всяка смяна на картината те ставаха все по-малки.

— Калвин! — възкликна Бевърли. — Това е невъзможно. Трябва да е някаква грешка.

— Ти сама ме помоли да проверя данните — отвърна техникът, — а сега не ми вярваш. Казвам ти, Бев, не е грешка. Истина е. Ето, виж и другата ръка.

Чи затрака по клавиатурата и върху екрана се появи хоризонтален овал с пет бели кръгчета в него.

— Виждаш ли? Това е дланта на лявата ръка в разрез. — Той се обърна към Уонека. — Почти същото ще видиш, ако си сложиш ръката на дръвника и я разсечеш.

— Много мило, Калвин.

— Е, просто искам всички да сме наясно. — Чи пак се обърна към екрана. — Добре, уточняваме гледката. Петте кръгчета са костите в дланта. Тези неща тук са сухожилията, отиващи към пръстите. Не забравяйте, почти всички мускули, които движат пръстите, са по-нагоре, над китката. Добре. Това кръгче е лячевата артерия,

снабдяваща китката с кръв. Добре. Сега постепенно придвижваме разрезите навън.

Образът започна да се променя. Овалът стана по-тесен и костите взеха да се раздалечат плавно, като деление на амеба. Останаха само четири кръгчета.

— Добре. Отминахме дланта и виждаме само пръстите. Във всеки пръст има малки артерии, те се делят, стават по-тесни, но все още се различават. Виждате ли ги, тук и тук? Добре. Продължаваме към връхчетата на пръстите, костите стават по-едри, това тук е средният пръст, ставата..., а сега... гледайте артериите, следете ги как се движат... секция по секция... ето, сега.

Уонека се навъси.

— Прилича ми на дефект. Сякаш нещо прескочи.

— Наистина прескочи — каза Чи. — Кръвоносните съдове са изместени. Не се съединяват. Погледнете пак. — Той върна предишната секция, после пак прехвърли напред. Ясно се виждаше как кръгчетата на тъпичките артерии сякаш подскочат настрани. — Ето защо е имал гангрена на пръстите. Кръвоснабдяването им е било нарушено, защото артериите не съвпадат. Като в лоша сглобка или нещо подобно.

Бевърли поклати глава.

— Калвин!

— Казвам ви. И не е само това, има го и на други места в тялото му. Например в сърцето. Казваш, че е умрял от сърдечен удар? Нищо чудно, след като и стените на сърдечната камера не съвпадат.

— Белег от стар инфаркт — възрази Бевърли и отново поклати глава. — Не се увличай, Калвин. Човекът беше на седемдесет и една години. Каквото и да речем за сърцето му, все пак е работило над седемдесет години. Същото се отнася и до ръцете. Ако наистина имаше разминаване на артериите, пръстите му щяха да окапят преди години. При всяко положение имаме работа със скорошно заболяване; то се влошаваше, докато човекът лежеше в болницата.

— Сега да не вземеш да ми разправяш, че машината бърка?

— Трябва да е така. Не е ли вярно, че при грешка в програмите може да се получи неточен образ? А понякога и програмите бъркат, нали?

— Проверих машината, Бев. Всичко е наред.

Тя сви рамене.

— Съжалявам, но не ти вярвам. Имаш някакъв проблем. Виж какво, ако си толкова сигурен, слез долу в патологията и провери лично.

— Опитах се — каза Чи. — Тялото вече е взето.

— Тъй ли? — трепна Уонека. — Кога?

— В пет часа тази сутрин. Дошъл някой от неговата компания.

— Е, компанията им се намира някъде около Сандия — каза Уонека. — Може би тялото все още пътува натам.

Чи поклати глава.

— Не. Кремирали са го тази сутрин.

— Наистина ли? Къде?

— В градското погребално бюро.

— Кремирали са го тук? — изненада се Уонека.

— Нали ти казвам — отвърна Чи, — има нещо смахнато около тоя образ.

Бевърли Цоси скръсти ръце и огледа двамата мъже.

— Нищо смахнато няма — каза тя. — Компанията го е направила, защото така нещата могат да се уредят по телефона, от разстояние. Обаждат се в погребалното бюро, оттам идват да приберат трупа и го кремират. Често се случва, особено ако няма роднини. А сега стига глупости, Калвин, и викни техниците да оправят машината. Имаш проблем със скенера... и нищо повече.

Джими Уонека искаше час по-скоро да приключи със случая Троб. Но когато се върна в спешното отделение, той видя найлонова торбичка, пълна с дрехите и личните вещи на стареца. Наложил се пак да позвъни в Ай Ти Си. Този път го свързаха с друг вицепрезидент, някоя си мис Крамър. Доктор Гордън беше на съвещание.

— Става дума за доктор Троб — каза той.

— А, да. — Отсреща долетя печална въздишка. — Клетият доктор Троб. Беше толкова мил човек.

— Тялото му беше кремирано днес, но тук все още имаме някои негови лични вещи. Не знам какво бихте искали да направим с тях.

— Доктор Троб няма живи роднини — каза мис Крамър. — Едва ли някой тук би желал да получи дрехите му или други лични вещи. За какво става дума по-точно?

— Ами... в джоба му имаше някаква схема. Прилича на църква или може би манастир.

— Аха.

— Знаете ли защо може да му е трябвала схема на манастир?

— Не, наистина нямам представа. Откровено казано, през последните седмици доктор Троб се държеше малко странно. Беше много потиснат, откакто жена му почина. Сигурен ли сте, че е манастир?

— Не, не съм. Не знам какво представлява. Искате ли да ви върнем чертежа?

— Ако нямате нищо против да го изпратите.

— Ами онази керамична плочка?

— Керамична плочка ли?

— У него имаше малка керамична плочка. Около три на три сантиметра с надпис ГТС.

— А, добре. Няма нищо сериозно.

— Чудех се какво ли може да бъде.

— Какво може да бъде? Това е личен пропуск.

— Досега не бях виждал такъв личен пропуск.

— Образецът е нов. Използваме ги за влизане в охранявани помещения и тъй нататък.

— Да върнем ли и него?

— Ако няма да ви затрудни. Знаете ли какво, ще ви дам номера на нашата куриерска служба. Просто го напишете върху плика и ще получим пратката.

Докато оставяше слушалката, Джими Уонека си помисли: Дрън-дрън!

Малко по-късно Уонека позвъни на местния католически свещеник отец Гроган и му разказа за чертежа с надпис mon. ste. mere.

— Това би трябвало да е съкращение от името на манастир — отговори веднага свещеникът.

— Значи наистина е манастир?

— Да, несъмнено.

— Къде?

— Нямам представа. Името не е испанско. На френски „Sainte-mere“ означава „Света майка“, тоест Дева Мария. Може би в Луизиана.

— Как мога да го открия? — попита Уонека.

— Тук някъде имам списък на манастирите. Дай ми час-два да го изровя.

— Съжалявам, Джими. Не виждам никаква загадка.

Карлос Чавес беше заместник-началник на полицията в Галъп и скоро щеше да се пенсионира. Още, откакто постъпи на служба, Джими Уонека разчиташе на неговите съвети. Сега Чавес седеше с крака на бюрото и го гледаше твърде скептично.

— Е, това е положението — каза Уонека. — Прибрали са този тип съвсем побъркан нейде около каньона Корасон, но няма нито слънчеви изгаряния, нито обезводняване.

— Значи някой го е изоставил там. Роднини са го изхвърлили от колата.

— Не. Няма живи роднини.

— Добре, тогава сам е стигнал дотам.

— Никой не е видял кола.

— Какво означава „никой“?

— Хората, които са го прибрали.

Чавес въздъхна.

— Отиде ли лично да потърсиш кола около Корасон?
Уонека се поколеба.

— Не.

— Значи си им повярвал на честна дума?

— Да, май така излиза.

— Така излиза, а? Значи колата може все още да е там.

— Може би. Да.

— Добре. Какво направи след това?

— Обадох се на неговата компания, ИТС.

— И какво ти казаха?

— Че бил потиснат, защото жена му починала.

— Логично.

— Не съм сигурен — каза Уонека. — Защото позвъних в сградата, където е живял Троб. Разговарях с домоуправителя. Жената

на Троб е починала преди година.

— Значи е станало около годишнината от нейната смърт, нали? Обикновено точно тогава се случват неприятностите, Джими.

— Мисля, че би трябвало да ида и да поговоря с хората от Ай Ти Си.

— Защо? Те са на четиристотин километра от мястото, където го намериха.

— Знам, но...

— Но какво? Колко често намираме някой закъсал турист из резерватите? Три-четири пъти годишно, нали? И в половината случаи ги откриваме мъртви, прав ли съм? Или умират след няколко дни.

— Да.

— И винаги откриваме една от двете причини. Или са млади смотаняци от Седона, които идват да общуват с пустинните духове и закъсват нейде с повредена кола, или пък страдат от депресия. Едното или другото. А този тип е бил потиснат.

— Така казват...

— Защото жена му починала. Хей, звучи ми съвсем логично. — Карлос въздъхна. — Едни изпадат в криза, други подскочат от радост.

— Но има неизяснени въпроси — настоя Уонека. — Някакъв чертеж и керамична плочка.

— Джими, винаги има неизяснени въпроси. — Чавес го изгледа с присвити очи. — Какво става? Да не се мъчиш да впечатлиш онази хубава докторка?

— Коя докторка?

— Знаеш за коя говоря.

— Не, по дяволите! Тя си мисли, че в цялата работа няма нищо нередно.

— Права е. Зарежи.

— Но...

Карлос Чавес поклати глава.

— Джими, послушай ме. Зарежи тази история.

— Добре.

— Говоря сериозно.

— Добре — повтори Уонека. — Добре, ще я зарежа.

На следващия ден един полицай от Шипрок задържа група тринайсетгодишни хлапета, каращи кола с номера от Ню Мексико. В жабката имаше документи на името на Джоузеф Троб. Хлапетата казаха, че открили колата изоставена, с ключове на таблото, близо до пътя отвъд каньона Корасон. Бяха пили и седалките лепнеха от разляна бира.

Уонека не си направи труда да отиде да види колата.

Един ден по-късно отец Гордън му се обади.

— Проверих по твоя въпрос, но никъде в света няма манастир с името „Света майка“.

— Добре — каза Уонека. — Благодаря.

Друго не бе и очаквал. Отново попадеше в задънена улица.

— Някога във Франция е съществувал манастир с това име, но той е бил изгорен до основи през четиринайсети век. Сега там има само руини. Всъщност в момента го разкопават археолози от Йейл и Тулузкия университет. Но доколкото разбрах, не е останало почти нищо.

— Аха...

Но изведнъж Уонека си спомни някои от предсмъртните думи на стареца. Част от безсмислените му стихчета. „Йейл отиде ли във Франция, няма никаква гаранция.“ Или нещо подобно.

— Къде се намира? — попита той.

— Някъде в Югозападна Франция, край река Дордона.

— Дордона? — повтори Уонека. — Как се пише?

ДОРДОНА

*„Славата на миналото е илюзия.
Днешната слава също.“*

Едуард Джонстън

Хеликоптерът се носеше с глухо бучене през гъстата сива мъгла. Даян Крамър се размърда тревожно на задната седалка. При всяка пролука в мъглата виждаше съвсем близо под себе си върхарите на дърветата.

— Трябва ли да летим толкова ниско? — попита тя.

Седнал отпред до пилота, Андре Марек се разсмя.

— Не бой се, няма ни най-малка заплаха.

Той беше на двацет и девет години, висок и много силен; масивните мускули играеха под тениската му. По външен вид никой не би допуснал, че е асистент по история в Йейл. Или втори по важност човек в проекта Дордона, към който летяха в момента.

— Мъглата ще се разсее след малко — каза Марек с едва доловим холандски акцент.

Даян Крамър знаеше всичко за него. След завършването на висше образование в Утрехт Марек се бе заел с модерната „експериментална“ история, чиито привърженици пресъздаваха миналото, опитваха се да го преживеят лично, за да го разберат по-добре. Марек бе истински фанатик на тази тема; изучаваше най-подробно средновековните облекла, езици и обичаи; казваха, че дори умее да се бие на рицарски турнир. И като го видя, Даян бе готова да повярва на слуховете.

— Изненадана съм, че професор Джонстън не дойде с нас — каза тя.

Беше очаквала да има работа лично с Джонстън. В края на краищата тя представляваше ръководството на компанията, финансираща неговите проучвания. Протоколът изискваше Джонстън

лично да я разведе из обекта. И тя бе възнамерявала да го обработи още в хеликоптера.

— За съжаление професор Джонстън имаше уговорена среща.

— Така ли?

— С Франсоа Белен, министъра на старините. Той пристига от Париж.

— Разбирам.

Даян се поуспокои. Очевидно Джонстън трябваше да обръща внимание преди всичко на местните власти. Проектът Дордона изцяло зависеше от добрите отношения с френското правителство.

— Проблеми ли има? — попита тя.

— Едва ли. Двата са стари приятели. А, ето че приближаваме.

Хеликоптерът изскочи от мъглата и се озова в слънчево утро. Селските каменни къщи хвърляха дълги сенки.

Докато прелитаха над една ферма, гъските в двора се разбягаха, а някаква жена по престилка размаха юмрук нагоре.

— Не е много доволна — каза Марек, сочейки жената с масивната си ръка.

— Нищо чудно, часът е шест сутринта — отвърна Даян иззад него, докато си слагаше тъмните очила. — Защо потеглихме толкова рано?

— Заради осветлението — обясни Марек. — Ранните сенки разкриват контури, стари синори и тъй нататък. — Той посочи надолу покрай краката си. Към шасито на хеликоптера бяха прикрепени три тежки жълти контейнера. — В момента носим стереокартографска апаратура, инфрачервени, ултравиолетови и радарни скенери.

Даян посочи назад към двуметровата сребриста тръба, която висеше под опашката на хеликоптера.

— А това какво е?

— Протонен магнитометър.

— Аха. И за какво служи?

— Издирва в почвата магнитни аномалии, които могат да ни разкрият заровени стени, керамика или метал.

— Да ви липсва някакво оборудване?

Марек се усмихна.

— Не, мис Крамър, благодаря. Получихме всичко, което поискахме.

Хеликоптерът все още летеше над вълнистите корони на гъста гора. Но сега Даян зърна отпред да се издигат стръмни скални стени и сиви зъбери. Марек говореше почти непрекъснато с тона на опитен екскурзовод.

— Тези варовикови скали са останки от древен плаж — каза той. — Преди милиони години тази част от Франция е била морско дъно. Когато морето отстъпило, плажът останал. Под натиска на геологичните епохи той се превърнал във варовик. Това е много мек камък. Целите канари са надупчени от пещери.

И Даян наистина забеляза множество тъмни отвори в канарите.

— Доста са — каза тя.

Марек кимна.

— Тази част на Южна Франция е едно от най-постоянно обитаваните места на планетата. Тук живеят човешки същества поне от четиристотин хиляди години. Има данни за тяхното присъствие от времето на неандерталците до наши дни.

Даян Крамър кимна нетърпеливо.

— А къде е проектът?

— Наближаваме.

Гората свърши, отпред се разкриха полета с разпръснати из тях ферми. Сега летяха към село върху хълм; Даян видя група каменни къщи, тесни улици и каменната кула на замък, извисена в небето.

— Това е Бейнак — каза Марек, без да се обръща. — Ето го и нашия доплеров сигнал.

Даян чу в слушалките си писукане, което ставаше все по-бързо и по-бързо.

— Готови — каза пилотът.

Марек включи апаратурата. На таблото светнаха пет-шест зелени лампички.

— Добре — каза пилотът. — Започваме първия заход. Три... две... едно.

Заоблените гористи хълмове изведнъж свършиха като отрязани с нож и пред Даян Крамър се разстла долината на Дордона.

Река Дордона се виеше като кафява змия из долината, която, бе издълбала преди стотици хиляди години. Въпреки ранния час по нея

вече плаваха спортни лодки.

— През средновековието по Дордона е минавала военната граница — каза Марек. — Отсамният бряг бил френски, а отсрещният — английски. Боевете се прехвърляли ту от едната страна, ту от другата. Точно под нас е френската крепост Бейнак.

Даян сведе поглед към живописното туристическо градче със старинни каменни сгради и потъмнели плочи по покривите. Из тесните каменни улички не се виждаха туристи. Полепнал по стръмната скална стена, градът се изкачваше от реката към стените на древния замък.

— А там — посочи Марек отвъд реката — виждате противоположния град Кастелно. Някогашно английско владение.

Върху един далечен хълм Даян видя втора крепост, изградена изцяло от жълт камък. Замъкът беше малък, но чудесно реставриран и трите му кръгли коли се издигаха грациозно нагоре, свързани с високи стени. В подножието му също бе изградено туристическо градче в старинен стил.

— Но това не е нашият проект — каза тя.

— Не е — потвърди Марек. — Просто ви показвам общото разположение на местността. По цялото течение на Дордона се срещат подобни двойки замъци. Нашият проект също е свързан с такава двойка, но се намира на няколко километра надолу по течението. Сега отиваме натам.

Хеликоптерът се наклони и зави на запад над полегатите хълмове. Туристическият район остана назад; Даян с удоволствие забеляза, че сега под тях има предимно гора. Отминаха малкото крайречно градче Енво, после пак се издигнаха над хълмовете. След като прелетяха над поредното било, тя видя отпред да се зеленее широка открита площ. В центъра имаше останки от разрушени каменни стени, разположени под неправилни ъгли една спрямо друга. Явно някога тук бе имало град, разположен под стените на замъка. Но сега стените представляваха просто купища камъни, а от замъка не бе останало почти нищо; Даян видя само основите на две кръгли кули и следи от назъбена стена между тях. Тук-там сред руините бяха разпънати бели палатки. Наоколо работеха петдесетина души.

— Допреди три години всичко това бе собственост на един местен фермер — каза Марек. — Французите почти бяха забравили за тези развалини, обрасли с гора. Сега ние ги разчистваме и тук-там пристъпваме към реконструкция. Това, което виждате, са останки от знаменитата английска крепост Кастелгард.

— Това ли е Кастелгард? — Даян въздъхна. Толкова малко бе останало. Само няколко оцелели стени на мястото на града. А от самия замък почти нищо. — Мислех, че ще има нещо повече — добави тя.

— След време ще има — каза Марек. — Някога Кастелгард е бил голям град с много внушителна крепост. Но ще трябва поне няколко години, за да го реставрираме.

Даян Крамър се запита как да обясни това на Донигър. Проектът „Дордона“ съвсем не бе напреднал дотолкова, колкото предполагаше той. Би било извънредно трудно да започнат цялостна реконструкция, докато обектът е в разпокъсано състояние. И беше сигурна, че професор Джонстън ще отхвърли всяко предложение да побързат.

— Разположихме щаб си в онази ферма — каза Марек и посочи няколко каменни сгради недалеч от руините. Край една от къщите беше разпънатата зелена палатка. — Искате ли да направим обиколка над Кастелгард, за да огледате още веднъж?

— Не — каза Даян, опитвайки да прикрие разочарованието си. — Да продължаваме.

— Добре тогава, отиваме към воденицата.

Хеликоптерът зави на север към реката. Теренът се спусна надолу, после се изравни по бреговете на Дордона. Прекосиха широката, тъмнокафява река и стигнаха до обрасъл с дървета остров край отсрещния бряг. Между острова и брега имаше по-тесен ръкав с ширина около петнайсет метра. И тук Даян видя руини от друга сграда — дотолкова разрушена, че трудно можеше да се разбере каква е била.

— Ами това? — попита тя, гледайки надолу. — Какво е това?

— Воденицата. Някога над реката е имало мост с воденични колела под него. Използвали са силата на течението, за да мелят брашно и да задвижват ковашките мехове в стоманолеярната.

— Тук нищо не е реставрирано — каза Даян с въздишка.

— Да — кимна Марек. — Но изучаваме мястото. Крис Хюз, един от нашите студенти, вече е проучил руините доста старателно. Ето го там, долу, заедно с професора.

Даян зърна дребен тъмнокоп младеж, застанал до високата, внушителна фигура на професор Джонстън. И двамата не повдигнаха очи, докато хеликоптерът прелиташе над тях; бяха увлечени в работата си.

Хеликоптерът се отдели от реката и полетя към равното място на изток. Минаха над комплекс от ниски правоъгълни стени, които се очертаваха като черни линии под полегатите утринни лъчи. Даян предположи, че стените са не по-високи от десет-петнайсет сантиметра. Но без съмнение очертаваха нещо, напомнящо останки от малко градче.

— А това? Още един град ли?

— Почти — отговори Марек. — Това е манастирът „Света майка“. Един от най-богатите и влиятелни манастири във Франция. През четиринайсети век е бил изгорен до основи.

— Здравата сте разкопавали тук — каза Даян.

— Да, това е най-важният ни обект.

Докато прелитаха, тя различи широките квадратни ями, които бяха изкопали към катакомбите зад манастира. Даян знаеше, че археолозите насочват натам голяма част от усилията си, защото се надяват да намерят заровени тайници с документи от манастира; вече бяха открили няколко.

Хеликоптерът зави над френския бряг и наближи малко градче край варовиковите канари. Издигнаха се над скалите.

— Наближаваме четвъртия и последен обект — каза Марек. — Крепостта над град Безенак. В средновековието са я наричали Ла Рок. Макар и разположена на френския бряг, всъщност тя е построена от англичаните, които държали да имат постоянно предимство на френска територия. Както виждате, крепостта е доста обширна.

И наистина върху хълма се разстиляше огромен военен комплекс с две крепостни стени, разположени концентрично една в друга на около двеста декара площ. Крепостта Ла Рок беше съхранена по-добре от другите три обекта и имаше повече оцелели стени. Лесно можеше да се разбере как е изглеждала някога.

Само че гъмжеше от туристи.

— Нима допускате вътре туристи? — смая се Даян.

— Всъщност решението не беше наше — каза Марек. — Както знаете, обектът е открит неотдавна и френското правителство искаше

да осигурим широк достъп до него. Но, разбира се, когато започнем реконструкцията, отново ще го закрием.

— И кога ще стане това?

— О..., след не по-малко от две години, а може би и след пет.

Тя премълча. Хеликоптерът описа кръг и се издигна нагоре.

— И тъй — каза Марек, — с това приключихме. Отвисоко можете да видите целия проект: крепостта Ла Рок, манастира в низините, воденицата и крепостта Кастелгард от татък реката. Искате ли да ги огледате пак?

— Не — каза Даян Крамър. — Да се връщаме. Видях достатъчно.

Едуард Джонстън, професор по история от Йейлския университет, присви очи, когато хеликоптерът избуча над главата му. Отиваше на юг, към Дом, където имаше площадка за кацане. Джонстън погледна часовника си и каза:

— Да продължаваме, Крис.

— Добре — съгласи се Крис Хюз. Той отново се приведе над компютъра върху триножник, свързан със сателитната навигационна система, и включи захранването. — Ще ми трябва една-две минути за настройката.

Кристофър Стюарт Хюз беше един от абсолвентите на Джонстън. Професорът — както го наричаха почти винаги, прескачайки името — беше довел за работа по проекта петима свои абсолвенти и двайсетина студенти от по-долните курсове, които го бяха обикнали от все сърце, докато им четеше встъпителния курс по история на западната цивилизация.

А и не е особено трудно да обикнеш Едуард Джонстън, помисли си Крис. Джонстън беше широкоплещест и строен; движеше се бързо, излъчвайки бодрост и енергия. Загорял от слънцето, с тъмни очи и леко подигравателни маниери, той често приличаше по-скоро на Мефистофел, отколкото на професор по история.

И все пак Джонстън се обличаше като типичен университетски професор — дори тук, на разкопките, неизменно излизаше с вратовръзка и закопчана догоре риза. Единствената отстъпка, която

правеше на полевите условия, бяха джинсите и туристическите обувки.

Студентите го обичаха най-вече заради начина, по който се вмъкваше в живота им — веднъж седмично ги канеше на обяд у дома си; грижеше се за тях; ако някой имаше проблеми с учението, финансите или близките си, Джонстън винаги бе готов да помогне деликатно и незабелязано.

Крис грижливо отвори металния калъф до краката си, като извади първо прозрачния екран с течен кристал и го монтира вертикално в скобите над компютъра. После рестартира компютъра, за да включи екрана в системата.

— Още няколко секунди — каза той. — В момента тече калибровка на апаратурата.

Джонстън кимна търпеливо и се усмихна.

Крис бе завършил специалност „История на науката“ — една област, наситена с жестоки противоречия, — но умело избягваше споровете, като се съсредоточаваше не върху съвременната наука, а върху средновековните знания и технологии. Така бе станал експерт по металургия, производство на брони, ротация на земеделските култури, химическа обработка на кожата и още десетина подобни области. Смяташе да защити докторска дисертация по технологията на средновековните мелници — много интересна и твърде слабо проучена тема.

Естествено, в момента най-много го интересуваше воденицата на манастира „Света майка“.

Още в началото на следването родителите му бяха загинали при автомобилна катастрофа. Останал сам на света, Крис изпадна в дълбоко отчаяние; канеше се да напусне университета. Джонстън настани младия студент в дома си за три месеца и оттогава стана негов втори баща; съветваше го за всичко — от уреждането на наследството до проблемите с момичетата. А точно с момичетата проблемите съвсем не бяха малко.

След смъртта на родителите си Крис се хвърли в безразборни връзки с много жени. Последваха неизбежните житейски усложнения — зловни женски погледи по време на лекции; трескави телефонни обаждания заради закъснял мензис, докато е в леглото с друга приятелка; тайни хотелски срещи с преподавателка по философия,

водеща в момента мъчителен бракоразводен процес — и всичко това се превърна в ежедневиe. Естествено, успехът му тръгна надолу и тогава Джонстън отдели няколко вечери, за да обсъдят положението.

Но Крис не бе склонен да слуша съвети; малко по-късно името му излезе наяве в бракоразводния процес. Само личната намеса на професора го спаси от изключване. Крис реагира на тази внезапна заплаха, като се зарови в учението; оценките му бързо тръгнаха нагоре и когато се дипломира, той беше пети по успех в курса. Но междувременно бе станал консервативен. Сега, на двацет и четири години, имаше склонност към педантизъм и нервен стомах. Само с жените си оставаше все тъй безразсъден.

— Най-сетне — каза Крис. — Започна се.

Върху прозрачния екран изплуваха яркозелени очертания. През екрана се виждаха руините на воденицата с наложени върху тях зелени контури. Това бе най-новият метод за моделиране на археологични обекти. По-рано се налагаше да разчитат на обикновени архитектурни модели от стиропор, изрязани и сглобени на ръка. Но работата с тях вървеше бавно и поправките се нанасяха трудно.

В днешно време всички модели се правеха на компютър. Изготвянето им ставаше бързо и нямаше проблеми с корекциите. Освен това позволяваха да се работи и направо върху обекта, както сега. Компютърът получаваше координатни данни от развалините; чрез сателитните координати върху екрана се създаваше образ с прецизни размери и пропорции.

Пред очите им зелените очертания се запълваха постепенно. Върху екрана се появи закрит каменен мост с три воденични колела под него.

— Крис! — В гласа на Джонстън прозвуча одобрение. — Направил си го укрепен.

— Знаем, че е рисковано... — започна Крис.

— Не, не. Мисля, че е логично.

В историческата литература се споменаваха укрепени воденици, а имаше и множество сведения за битки заради мелници и мелничарски права. Но конкретните данни за укрепени воденици бяха малко — знаеше се за тази в Бюрж, а още една бе открита наскоро край

Монтобан в съседната долина. Повечето специалисти по средновековна история смятаха, че подобни сгради са се срещали рядко.

— Опорите на моста са много масивни в основата си — каза Крис. — Както става навсякъде, щом воденицата е била изоставена, местните жители са я използвали като източник на строителен материал. Отнесли са камъните, за да си строят къщи. Но основите са останали, защото просто нямало как да бъдат отнесени. За мен това означава масивен мост. Вероятно укрепен.

— Може и да си прав — каза Джонстън. — И мисля, че...

Радиостанцията на колана на Крис запращя.

— Крис, с професора ли си? Министърът пристигна.

Джонстън погледна към селския път покрай реката отвъд руините на манастира. Вдигайки облак прах, по него се носеше зелен ландровър с бели надписи отстрани.

— Да, така е — каза той. — Това трябва да е Франсоа. Вечно бърза.

— Едуард! Едуард! — Франсоа Белен сграбчи професора за раменете и го целуна по бузите. Белен беше едър, плешив и сърдечен. Той продължи бързо на френски: — Скъпи ми приятелю, раздялата с теб винаги е толкова дълга. Добре ли си?

— Добре съм, Франсоа — каза Джонстън и се отдръпна от прегръдките му. Станеше ли Белен толкова дружелюбен, това неизменно означаваше, че се задават проблеми. — Ами ти, Франсоа? Как я караш?

— Горещо-долу, драги. Но на моята възраст и това е добре.

Белен огледа разкопките, после съзаклятнически положи длан върху рамото на Джонстън. — Едуард, трябва да те помоля за услуга. Имам малко затруднение.

— Така ли?

— Нали знаеш онази репортерка от „Експрес“...

— Не — каза Джонстън. — В никакъв случай.

— Но, Едуард...

— Вече разговарях с нея по телефона. Тя е от онези манияци на тема световен заговор. Капитализмът е зло, всички корпорации са сатанински творения...

— Да, да, Едуард, съвършено си прав. — Белен се приведе към него. — Но тя спи с министъра на културата.

— Не ми оставяш кой знае какъв избор — каза Джонстън.

— Едуард, моля те. Хората почват да се вслушват в нейните приказки. Тя може да създаде неприятности. На теб. На мен. На проекта.

Джонстън въздъхна.

— Знаеш какво си мислят мнозина тук: американците нямат своя култура, затова унищожават чуждата — продължаваше Белен. — Вече имаме доста неприятности с киното и музиката. А напоследък се чуват гласове да забраним на американците всякакъв достъп до френските старини. Е?

— Чувал съм го и друг път — каза Джонстън.

— Освен това твоите спонсори от Ай Ти Си молят да поговориш с нея.

— Така ли?

— Да. Молбата е от някоя си мис Крамър.

Джонстън въздъхна отново.

— Ще ти отнеме само няколко минути, гарантирам — каза Белен и махна с ръка към ландровъра. — Тя е в колата.

— Докарал си я лично? — изненада се Джонстън.

— Едуард, опитвам се да ти обясня — каза Белен. — Трябва да гледаш сериозно на тази жена. Името ѝ е Луиз Делвер.

Крис видя от колата да слиза стройна тъмнокоса жена на около четирийсет и пет години, с красиво и волево лице. Беше облечена изискано, както умеят да го правят някои европейски жени в зряла възраст, излъчвайки около себе си едва доловима изтънчена сексуалност. Стискайки здраво бележника, тя енергично тръгна към тях.

Но когато се приближи, забави крачка и протегна ръка.

— Професор Джонстън — каза Луиз Делвер на безупречен английски. — Нямам думи да изразя колко съм благодарна, че ми отделяте от времето си.

— Няма защо — отвърна Джонстън и стисна ръката ѝ. — Много път сте изминали, мис Делвер. Ще се радвам да ви помогна с каквото мога.

Джонстън продължаваше да държи ръката ѝ. Тя продължаваше да се усмихва. Още няколко секунди тя повтаряше колко е любезен, а той отговаряше, че с удоволствие ще ѝ помогне.

Заедно прекосиха разкопките на манастира. Най-отпред вървяха професорът и Луиз Делвер, Белен и Крис ги следваха на известно разстояние, но така че да чуват разговора. Белен се усмихваше доволно; Крис си помисли, че навярно има доста начини да бъде укротен един непослушен министър на културата.

Колкото до професора, жена му бе починала преди много години и макар че от време на време се носеха слухове, Крис никога не го бе виждал с жена. Именно затова сега го гледаше с интерес. Джонстън не изглеждаше променен, просто насочваше към журналистката цялото си внимание. А Крис имаше чувството, че въпросите ѝ съвсем не са толкова остри, колкото е възнамерявала.

— Както знаете, професоре — каза тя, — от известно време моят седмичник подготвя статия за американската компания Ай Ти Си.

— Да, известно ми е.

— Права ли съм, че Ай Ти Си спонсорира тукашните разкопки?

— Да, така е.

— Чухме, че отпускат по един милион долара всяка година.

— Приблизително.

Повървяха мълчаливо. Луиз Делвер сякаш грижливо обмисляше следващия си въпрос.

— В нашето издание — каза тя — някои хора смятат, че това е твърде голяма сума за археологически разкопки.

— Е, кажете им на тия от вестника — отвърна Джонстън, — че не са прави. Всъщност сумата е сравнително скромна за подобен обект. Ай Ти Си ни дава двеста и петдесет хиляди за преки разходи, сто двайсет и пет хиляди като обезщетение за отсъствието ни от университета, още осемдесет хиляди за стипендии, пътни и дневни и петдесет хиляди за лабораторни и архивни проучвания.

— Но вероятно има и още разходи.

При тия думи тя небрежно нави кичур коса около химикалката си и бързо премига. Пърха с мигли, помисли Крис. Никога не бе виждал жена да прави това. Навярно само францужойките го умееха.

Професорът сякаш не забеляза.

— Да, несъмнено има — потвърди той, — но те не минават през нас. Останалите пари са за реконструкцията на самия обект. Те минават по друга сметка, защото както знаете, разходите по реконструкцията се делят наполовина с френското правителство.

— Разбира се — кимна Луиз Делвер. — Значи по ваше мнение тези петстотин хиляди долара, които изразходва екипът ви, са нещо съвсем нормално.

— Е, можем да питаме Франсоа — каза Джонстън. — Но само в тази област на Франция се разработват дваисет и седем археологически обекта. Отнасят се до най-различни епохи — от палеолитните разкопки, които води екип на Цюрихския университет заедно с института „Карнеги-Мелън“, до римския каструм, тоест укрепен лагер, където работят специалисти от университетите в Бордо и Оксфорд. Средните годишни разноски на един подобен проект са около половин милион долара.

— Не знаех това.

Луиз Делвер гледаше професора в очите с явно възхищение. Прекалено явно, помисли си Крис. Изведнъж му хрумна, че може би тълкува нещата погрешно. Това можеше просто да се окаже нейният начин за изтръгване на сведения.

Джонстън се озърна към Белен, който вървеше след него.

— Франсоа, ти какво ще речеш?

— Мисля, че знаеш какво правиш... какво говориш, искам да кажа — отвърна Белен. — Бюджетите обикновено варират от четиристотин на шестстотин хиляди долара. Скандинавските, немските и американските екипи излизат по-скъпо. По палеолита има повече разходи. Но като цяло си прав, средната стойност е около половин милион.

Луиз Делвер не откъсна вниманието си от Джонстън.

— А доколко се изисква да контактувате с Ай Ти Си, за да получите финансиране, професор Джонстън?

— Почти никак.

— Почти никак? Наистина ли?

— Президентът им Робърт Донигър дойде тук преди две години. Той е маниак на тема история и беше възторжен като хлапе. Освен това

всеки месец пращат насам някой от вицепрезидентите. Точно в момента имаме такава визита. Но, общо взето, почти не ни се месят.

— А какво знаете за самата Ай Ти Си?

Джонстън сви рамене.

— Занимават се с проучвания в областта на квантовата физика. Произвеждат компоненти за медицински скенери и друга апаратура. И разработват няколко квантови системи за точно датирание на археологически находки. Ние им помагаме в тази област.

— Разбирам. И вършат ли работа тези системи?

— Имаме няколко прототипа в селската къща, където е щабът ни. Все още са прекалено крехки за работа в полеви условия. Непрестанно се повреждат.

— Затова ли ви спонсорира Ай Ти Си... за да изпробвате апаратурата?

— Не — каза Джонстън. — Точно обратното. Ай Ти Си произвежда апаратурата по същата причина, поради която ни спонсорира — защото Боб Донигър е ентусиазиран любител на историята. Ние сме неговото хоби.

— Доста скъпичко хоби.

— Не и за него — каза Джонстън. — Той е милиардер. Купи си Гутенбергова Библия за дващест и три милиона. Закупи на търг Руанския гоблен за седемнайсет милиона. Нашият проект е същинска дреболия.

— Може би. Но освен всичко това мистър Донигър е бизнесмен с желязна хватка.

— Да.

— Наистина ли смятате, че ви подкрепя от личен интерес?

Въпросът прозвуча небрежно, почти закачливо. Джонстън я изгледа право в очите.

— Мис Делвер, човек никога не може да бъде напълно сигурен в нечи мотиви.

И той започва да подозира, помисли си Крис. Луиз Делвер навярно също усети това, защото веднага премина към по-деловит тон.

— Да, разбира се. Но неслучайно задавам този въпрос: Не е ли вярно, че вие не притежавате резултатите от проучването си? Всичко, което намерите или откриете, става собственост на Ай Ти Си.

— Права сте.

— Това не ви ли тревожи?

— Ако работех за Майкрософт, Бил Гейтс щеше да притежава резултатите от проучванията ми. Всичко намерено и открито щеше да стане негова собственост.

— Да. Но едва ли е същото.

— Защо? Ай Ти Си е технологична компания и Донигър основа този фонд, както правят много други подобни компании. Условието не ме смущават. Имаме правото да публикуваме откритията си — дори ни плащат за публикациите.

— След като ги одобряват.

— Да. Най-напред пращаме отчетите си на ръководството. Но досега не са възразили нито веднъж.

— Значи не виждате зад това да се крие някакъв по-голям план на ИТС?

— А вие? — попита Джонстън.

— Не знам — каза Луиз Делвер. — Затова питам вас. Защото в някои отношения поведението на Ай Ти Си като компания определено е много загадъчно.

— В какви отношения?

— Например те са един от най-големите световни потребители на ксенон.

— Ксенон? Имате предвид инертния газ?

— Да. Той се използва в производството на лазери и електроннолъчеви тръби.

Джонстън сви рамене.

— Да го употребяват колкото си искат. Не виждам с какво ме засяга това.

— А какво ще кажете за техния интерес към редките метали? Наскоро Ай Ти Си закупи една нигерийска компания, за да си осигури постоянни доставки на ниобий.

— Ниобий... — Джонстън поклати глава. — Какво е това?

— Метал, подобен на титана.

— За какво се използва?

— За свръхпроводими електромагнити и ядрени реактори.

— И вие се чудите за какво го използва Ай Ти Си? — Джонстън отново поклати глава. — Питайте тях, мис Делвер.

— Попитях. Казаха, че им трябва за авангардни проучвания в областта на магнетизма.

— Ето ви отговора. Имате ли причини да не им вярвате?

— Не — призна тя. — Но както сам казахте, Ай Ти Си е изследователска компания. В основния им център в Блек Рок, Ню Мексико, работят двеста физици. Няма ни най-малко съмнение, че разработват авангардни технологии.

— Да...

— Затова се питам: защо една технологична компания се нуждае от толкова много земя?

— Земя ли?

— Ай Ти Си е закупила големи парцели из далечни кътчета на целия свят: планините на Суматра, Северна Камбоджа, Югоизточен Пакистан, джунглите на Централна Гватемала, планинските плата на Перу.

Джонстън се навъси.

— Сигурна ли сте?

— Да. Закупуват и терени в Европа. Петстотин хектара на запад от Рим. Седемстотин хектара в Германия, близо до Хайделберг. Хиляда хектара във Франция, из варовиковите хълмове над река Лот. И най-сетне тук.

— Тук ли?

— Да. Под прикритието на британски и шведски компании са закупили тихомълком петстотин хектара около вашите разкопки. В момента терените са предимно гори и обработваеми земи.

— Чрез посредници?

— Така сделките се проследяват много трудно. Каквото и да замисля Ай Ти Си, то очевидно трябва да бъде пазено в тайна. Но защо тази компания спонсорира проучванията ви и същевременно закупува земите около обекта?

— Нямам представа — каза Джонстън. — Особено като се има предвид, че Ай Ти Си не притежава самия обект. Нали си спомняте, че миналата година отстъпиха на френското правителство цялата област — Кастелгард, „Света майка“ и Ла Рок.

— Разбира се. За опрощаване на данъците.

— Така или иначе, Ай Ти Си не притежава обекта. Тогава защо ще закупуват терени наоколо?

- С удоволствие ще споделя всичко, което знам.
- Може би трябва да го направите — каза Джонстън.
- Записките ми са в колата.

Двамата тръгнаха обратно към ландровъра. Белен се загледа след тях и цъкна с език.

- Божичко, колко е трудно да вярваш някому в днешно време.

Крис се канеше да му отговори на развален френски, когато от радиостанцията му долетя гласът на техника Дейвид Стърн:

— Крис, при теб ли е професорът? Попитай го дали познава някой си Джеймс Уонека.

Крис натисна бутона на радиостанцията.

- В момента професорът е зает. За какво става дума?

— Обажда се някакъв тип от Галъп. За втори път. Искане да ни прати чертеж на нашия манастир и твърди, че го намерил в пустинята.

- Какво? В пустинята ли?

— Може да не е с всичкия си. Твърди, че бил полицай, и непрекъснато дрънка за някакъв мъртъв служител на Ай Ти Си.

— Кажи му да ни го прати по електронната поща — каза Крис.
— Виж сам какво представлява.

Той изключи радиостанцията. Белен погледна часовника си, пак зацъка с език и се озърна към колата, където Джонстън и Луиз Делвер бяха привели глава до глава над документите.

— Имам срещи — печално промърмори той. — Кой знае колко ще се бавят.

- Според мен няма да е много — каза Крис.

Двайсет минути по-късно Белен и Луиз Делвер потеглиха с ландровъра, а Крис и професорът размахаха ръце за сбогом.

- Мисля, че мина доста добре — каза Джонстън.

- Какво ви показва?

— Някои документи за покупка на земя из околностите. Но не изглеждат особено убедителни. Четири парцела са закупени от германска инвеститорска група, за която не се знае почти нищо. Два е закупил някакъв английски адвокат, който твърди, че смята да се оттегли тук; един е купен от холандски банкер за порасналата му дъщеря; и тъй нататък, и тъй нататък...

— Нищо ново — каза Крис. — Англичани и холандци купуват земя в Перигорд от години.

— Точно така. Тя подозира, че зад всички тези покупки се крие ИТС. Но идеята е доста съмнителна. За да ѝ повярваш, трябва да имаш развитено въображение.

Колата бе изчезнала в далечината. Двамата се обърнаха и тръгнаха към реката. Слънцето вече се издигаше по небето и започваше да става топло.

— Очарователна жена — подхвърли предпазливо Крис.

— Мисля, че прекалено набляга на работата си — отвърна Джонстън.

Седнаха в лодката, вързана край брега, и Крис подкара насреща към Кастелгард.

На отсрещния бряг те оставиха лодката и започнаха да се изкачват по хълма. Видяха първите следи от крепостни стени. На този бряг от укрепленията бяха останали само дълги тревисти могилки, завършващи с белези от гола, разтрошена скала. След шестстотин години под открито небе те приличаха на естествени гънки по терена. Но всъщност бяха остатъци от стени.

— Знаеш ли — каза професорът, — всъщност я дразни спонсорството на големите компании. Но археологическите изследвания винаги са зависили от помощта на дарители. Преди сто години дарителите са били отделни личности: Карнеги, Пибоди, Станфорд. Днес обаче богатството е в ръцете на корпорации, затова японската телевизия спонсорира Сикстинската капела, Бритиш Телеком финансира Йорк, Филипс Електроникс подпомага разкопките на тулuzкия каstrум, а ИТС финансира нас.

— За вълка говорим... — подметна Крис.

Вече излизаха на билото и отпред се появи тъмният силует на Даян Крамър, застанала до Андре Марек.

Професорът въздъхна.

— Денят ми пропада окончателно. Колко време ще остане тук?

— Самолетът ѝ е в Бержерак. По план трябва да излети днес, в три следобед.

— Съжалявам за онази жена — каза Даян Крамър, когато Джонстън се приближи. — Тя досажда на всички, но няма как да ѝ попречим.

— Белен каза, че сте искали да разговарям с нея.

— Искаме всички да разговарят с нея — отвърна Даян. — Правим всичко възможно, за да я убедим, че няма никакви тайни.

— Тя изглеждаше много разтревожена, че Ай Ти Си организира покупки на терени из областта.

— Покупки? Ай Ти Си? — Даян се разсмя. — Това не го бях чувала досега. А попита ли за ниобия и ядрените реактори?

— Да, попита. Каза, че, сте закупили компания в Нигерия, за да си осигурите доставките.

— Нигерия — повтори Даян и поклати глава. — Божичко. Доставяме си ниобий от Канада. Знаете ли, всъщност той не е особено рядък метал. Продава се по сто и петдесет долара за килограм. — Тя отново поклати глава. — Предложихме ѝ да посети нашия център, да разговаря с президента на компанията, да доведе фотографии, експерти, каквото пожелае. Но не. Това е съвременната журналистика: не позволявай на фактите да ти попречат. — Даян Крамър се завъртя и размаха ръка към руините на Кастелгард. — Няма значение. Доктор Марек ми уреди великолепна екскурзия с хеликоптера, а след това пеш. Личи си, че вършите изключителна работа. Напредвате с добри темпове, постиженията са на извънредно високо академично ниво, документацията е първокласна, хората ви са щастливи, разкопките се управляват добре. Просто мечта. По-доволна не бих могла да бъда. Но доктор Марек ми каза, че щял да закъснее за... какво беше?

— Урок по бой с мечове — каза Марек.

— Да, за урока по бой с мечове. Мисля, че трябва да го освободим. Не ми прилича на нещо, което може лесно да се отмени, като например урок по пиано. А междувременно искате ли заедно да обиколим обекта?

— Разбира се — съгласи се Джонстън. Радиостанцията на Крис записука и нечий глас попита:

— Крис? Софи те търси.

— Ще ѝ се обадя по-късно.

— Не, не — възрази Даян Крамър. — Обадете се сега. Искам да поговоря с професора насаме.

— Обикновено Крис ме придружава, за да води записки — бързо каза Джонстън.

— Мисля, че днес няма да ни трябват записки.

— Добре. Чудесно. — Джонстън се обърна към Крис. — Само ми дай радиото за всеки случай.

— Няма проблеми — каза Крис.

Той откачи радиостанцията от колана си и я подаде на професора. Докато я поемаше, Джонстън леко му кимна и включи бутона за постоянно предаване. После закачи радиостанцията на своя колан.

— Благодаря — каза Джонстън. — А сега върви да видиш какво иска Софи. Знаеш, че тя не обича да чака.

— Така си е — кимна Крис.

Докато Джонстън и Даян Крамър се отдалечаваха към руините, той хукна през полето към старата каменна къща, която използваша като щаб на проекта.

Преди време екипът бе закупил порутен каменен хамбар близо до руините на Кастелгард. След като поправиха покрива и стените, сградата се превърна в хранилище за електрониката, лабораторната апаратура и компютрите. В голяма зелена палатка до къщата се съхраняваха необработените находки и записи.

Крис влезе в хамбара, който бяха разделили на две помещения. Отляво Елси Кастнър, специалистката по лингвистика и графология, се беше привела над някакви пергаменти в своята стаичка. Без да ѝ обръща внимание, Крис тръгна право към другата стая, претъпкана с електронна апаратура. Вътре Дейвид Стърн; мършавият и очилат технически експерт на проекта, говореше по телефона:

— Е, трябва да сканирате документа и да ни го изпратите. Имате ли скенер?

Крис бързо разрови апаратурата върху голямата маса, търсейки резервна радиостанция. Не откри. Всички гнезда за зареждане бяха празни.

— Нямате ли скенер в полицията? — изненада се зад него Стърн. — А, не сте там... ами тогава защо не отидете да използвате полицейския скенер?

Крис го потупа по рамото и произнесе само с устни: радио. Стърн кимна и откачи радиостанцията от колана си.

— Добре, тогава, болничният скенер ще свърши същата работа. Сигурно ще имат човек, който да ви помогне. Ще ни трябва формат хиляда двеста и осемдесет на хиляда и двайсет и четири, записан като файл JPEG. След това ни го изпратете...

Крис изтича навън, прецтраквайки в движение каналите на радиостанцията.

От прага на къщата се виждаше целият обект в низината. Той видя Джонстън и Крамър да се разхождат по ръба на платото над манастира. Тя бе разгърнала бележника си и му показваше нещо.

И в този момент Крис налучка разговора им на осми канал.

— ... леко да ускорите изследователската работа — говореше Даян Крамър.

— Какво? — възкликна професорът.

Професор Джонстън се втренчи над телените рамки на очилата в жената пред себе си.

— Невъзможно — отсече той.

Тя въздъхна дълбоко.

— Може би не съм обяснила много добре. Вие вече започвате реконструкцията на някои места. Боб просто би искал да разширите тази дейност и да я превърнете в цялостна програма за реконструкция.

— Да. И това е невъзможно.

— Обяснете ми защо.

— Защото не знаем достатъчно, ето защо — гневно отвърна Джонстън. — Вижте, единствената реконструкция, която сме извършили досега, беше с цел безопасност. Укрепихме някои стени, за да не се стоварят върху нашите изследователи. Но не сме готови да пристъпим към реално възстановяване на самия обект.

— Но навярно можете да започнете поне отчасти — каза Даян. — Ето, погледнете манастира. Без съмнение можете да възстановите църквата, монашеската обител до нея, трапезарията и...

— Какво? — трепна Джонстън. — Трапезарията ли? — Той посочи надолу към сложната плетеница от стени и кръстосани изкопи. — Кой казва, че трапезарията е била до монашеската обител?

— Ами аз...

— Видяхте ли? — каза Джонстън. — Точно това имам предвид. Все още не знаем къде точно се е намирала трапезарията. Едва напоследък почнахме да предполагаме, че е била близо до църквата, но не сме сигурни.

— Професоре — възрази раздразнено тя, — академичните проучвания могат да продължат до безкрайност, но в реалния свят резултатите...

— Изцяло съм за резултатите — прекъсна я Джонстън. — Но целият смисъл на подобни разкопки е да не повтаряме предишните грешки. Преди сто години един архитект на име Виоле льо Дюк реставрирал архитектурни паметници из цяла Франция. С някои се справил добре. Но когато не разполагал с достатъчно информация, просто си измислял. Сградите не представлявали нищо друго — освен неговата фантазия.

— Разбирам, че искате да бъдете точни...

— Ако знаех, че Ай Ти Си иска да построи Дисниленд, никога нямаше да се съглася.

— Не искаме Дисниленд.

— Ако реставрирате сега, точно това ще получите, мис Крамър. Чиста фантазия на тема средновековие.

— Не — каза тя. — Уверявам ви най-категорично. Не искаме фантазия. Искаме исторически точна реконструкция на обекта.

— Но това е невъзможно.

— Ние смятаме, че е възможно.

— Как?

— При цялото ми уважение, професоре, вие сте прекалено плах. Знаете повече, отколкото си мислите. Да вземем например градчето Кастелгард под самия замък. Без съмнение то може да бъде възстановено.

— Предполагам... Да, поне част от него.

— И точно за това ви молим. Просто да възстановите една част.

Дейвид Стърн излезе от къщата и видя Крис да притиска радиостанцията до ухото си.

— Подслушваш ли, Крис?

— Шшшт — отвърна Крис. — Важно е.

Стърн сви рамене. Винаги се чувстваше малко отчужден от ентузиазма на останалите студенти. Другите бяха историци, а той бе завършил физика и гледаше на нещата по-различно. Просто не можеше да се развълнува от находката на поредното средновековно огнище или на няколко кости от погребение. Така или иначе, Стърн бе приел тази работа — която се състоеше в поддръжка на електронната апаратура, химически анализи, датиране по въглеродния метод и тъй нататък — само за да бъде по-близо до своята приятелка, която посещаваше летни курсове в Тулуза. Идеята за квантово датиране го интригуваше, но засега апаратурата не успяваше да даде резултати.

От радиостанцията долиташе гласът на Даян Крамър:

— А ако възстановите част от градчето, тогава ще можете да реконструирате и част от външната крепостна стена до него. Ето, онази секция.

Тя посочи към ниска, неравна стена, пресичаща разкопките по направление север — юг.

— Е, навярно бихме могли... — каза професорът.

— След това можете да продължите стената на юг, където навлиза в онази гора. Можете да разчистите дърветата и да възстановите кулата.

Стърн и Крис се спогледаха.

— Какви ги говори тя? — попита Стърн. — Каква кула?

— Още никой не е проучвал гората — каза Крис. — Смятахме да я разчистим в края на лятото, а през есента да се заемем с проучването.

Двамата чуха по радиото гласа на професора:

— Предложението ви е много интересно, мис Крамър. Нека да го обсъдя с останалите и на обяд да се срещнем пак.

И сетне Крис видя как долу в полето професорът се завъртя, погледна право към тях и енергично посочи гората с пръст.

След като напуснаха открития район на разкопките, двамата се изкачиха по един зелен насип и навлязоха в гората. Дърветата бяха тънки, но растяха плътно едно до друго и под техния зелен свод царуваше хладен сумрак. Крис Хюз следваше древната крепостна стена, която ставаше все по-ниска — отначало му стигаше до кръста,

след това се превърна в ивица от едва стърчащи камъни и накрая напълно изчезна под тревата и храстите.

Оттук нататък трябваше да се навежда и да разгръща папратите, за да открие накъде отива стената.

Гората наоколо се сгъстяваше. Крис изпитваше чувството на дълбок покой. Спомни си, че когато за пръв път видя Кастелгард, почти цялата местност беше обрасла с подобна гора. Малкото оцелели стени бяха покрити с мъх и лишей и сякаш се надигаха от земята като живи същества. Тогава от руините лъхаше някаква тайнственост. Но тя изчезна веднага, щом разчистиха терена и започнаха разкопките.

Стърн се влачеше подир него. Той рядко напускате лабораторията и сегашното издирване явно му се харесваше.

— Защо дърветата са толкова ниски? — попита той.

— Защото гората е млада — обясни Крис. — Почти всички гори в Перигорд са на по-малко от век. Някога земите са били разчистени за лозя.

— И после?

Крис сви рамене.

— Болест. Към края на деветнайсети век филоксерата унищожила всички лозя. И горите се върнали. — Той помълча и добави: — Френското винарство едва не загинало. Спасил ги вносът на устойчиви сортове грозде от Калифорния. Нещо, което предпочитат да не си спомнят.

Говорейки, той продължаваше да оглежда земята и тук-там откриваше по някой камък, колкото да не загуби следата на древната стена.

Но изведнъж стената изчезна. Беше я изгубил напълно. Сега трябваше да се върне и да потърси отново.

— По дяволите!

— Какво има? — попита Стърн.

— Не мога да откроя стената. — Крис посочи напред. — Отиваше право натам, а сега я няма никаква.

Стояха сред гъсталак от папрат, примесена с някакви дълги, бодливи стъбла, които драскаха голите му прасци. Стърн беше с джинси, затова продължи напред, говорейки през рамо:

— Не знам, Крис, трябва да е някъде тук...

Крис знаеше, че трябва да се върне. Тъкмо се обръщаше да тръгне назад, когато чу вика на Стърн. Озърна се.

Стърн беше изчезнал. Безследно. Крис стоеше сам сред гората.

— Дейвид!

Глух стон.

— Ох... по дяволите...

— Какво стана?

— Ударих си коляното. Мамка му, адски боли.

Крис не го виждаше никъде.

— Къде си?

— В някаква яма — каза Стърн. — Паднах. Внимавай, ако идваш насам. Всъщност... — Той изпъшка, след това изруга. — Недей да идваш. Мога да стана. Добре съм. Всъщност... хей!

— Какво?

— Чакай малко.

— Какво има?

— Просто почакай малко, разбра ли?

Крис видя как храстите се размърдаха и папратите се люшнаха насам-натам, докато Стърн минаваше по-наляво. После гласът му долетя от зеленината, но звучеше някак странно.

— Хей, Крис.

— Какво има?

— Това тук е част от стена. Извита.

— Какво казваш?

— Мисля, че се намирам в дъното на останки от някогашна кръгла кула, Крис.

— Без майтап? — отвърна Крис. И си помисли: откъде знаеше Крамър за това!

— Проверете в компютъра — нареди професорът. — Вижте дали нямаме някакви данни от хеликоптерното сканиране — инфрачервено или радарно, — на които да си личи кула. Може би вече е регистрирана и ние просто не сме забелязали.

— Ако я има, най-вероятно ще е в инфрачервените снимки, направени късно следобед — каза Стърн. Той седеше на стола с торбичка лед върху коляното.

— Защо късно следобед?

— Защото този варовик задържа топлината. Затова пещерните хора толкова са харесвали тия места. Дори през зимата във варовиковите пещери на Перигор е с десет градуса по-топло, отколкото навън.

— Значи привечер...

— Гората изстива, а стената задържа топлина. И това би проличало на инфрачервените снимки.

— Дори и ако е под земята?

Стърн сви рамене.

Крис седна пред компютъра и започна да трака по клавиатурата. Компютърът изписука тихо. Образът на екрана изведнъж се смени.

— Охо. Имаме поща.

Крис превключи на пощенската кутия. Имаше само едно съобщение, но измина доста време, докато се зареди.

— Какво е това?

— Бас държа, че е онзи Уонека — каза Стърн. — Поръчах му да ни изпрати една графика. Сигурно не се е сетил да я компресира.

После изображението се появи на екрана — множество точки, подредени в геометрични фигури. И тримата разпознаха картината едновременно. Без съмнение това беше манастирът „Света майка“. Техният обект.

Само че начертан далеч по-подробно, отколкото го познаваха.

Джонстън се втренчи в екрана и затропа с пръсти по масата. Накрая каза:

— Странно, че Белен и Даян Крамър са решили да дойдат тук в един и същ ден.

Студентите се спогледаха.

— Какво му е странното? — попита Крис.

— Белен не помоли за среща с нея. А той вечно търси финансови източници.

Крис сви рамене.

— Изглеждаше много зает.

— Да. Така изглеждаше. — Джонстън се обърна към Стърн. — Разпечатай ми този чертеж. Да видим какво ще каже нашата архитектка.

Катрин Ериксън — пепеляворуса, синеока и почерняла от слънцето — висеше на петнайсет метра височина, с лице само на няколко сантиметра от напукания готически свод на църквата в Кастелгард. Легнала по гръб в люлка от преплетени ремъци, тя спокойно водеше записки за конструкцията над себе си.

Катрин беше най-новата студентка в екипа — работеше по проекта едва от няколко месеца. Първоначално бе постъпила в Йейл да следва архитектура, но скоро откри, че не харесва избраната специалност, и се прехвърли в Историческия факултет. А там Джонстън я убеди да се присъедини към него, както бе убедил всички останали: „Защо не зарежеш всичките тия стари книги, за да се заемеш с истинска история? Защо не дойдеш да я докоснеш с ръцете си?“.

И ето че я докосваше — увиснала под разбития църковен свод. Не че имаше нещо против — Кейт бе израснала в Колорадо и обичаше алпинизма. Всяка неделя ходеше да се катери по скалните стени около Дордона. Наоколо рядко имаше хора и това беше чудесно — в Щатите човек трябваше да стои на опашка, за да се добере до най-добрите алпийски обекти.

С острието на пикела тя изкърти няколко тресчици от различни места на опорните греди за спектрографски анализ. После прибра всяка от тях в отделно пластмасово контейнерче върху лентата, която носеше праметната през гърдите си като патрондаш.

Тъкмо надписваше етикетите, когато чу глас:

— Как се слиза оттам? Искам да ти покажа нещо.

Кейт се озърна през рамо и видя под себе си Джонстън.

— Лесно — отвърна тя.

Отпусна въжетата, плъзна плавно надолу и пъргаво се приземи. После отметна кичур руса коса от лицето си. Кейт Ериксън не беше красавица — както често повтаряше майка ѝ, бивша Мис Колорадски университет, — но притежаваше свежест и американска енергичност, която мъжете намираха за привлекателна.

— Мисля, че си готова да се катериш по каквото и да било — каза Джонстън.

Тя разкопча ремъците.

— Няма друг начин да събера данните.

— Щом казваш.

— Сериозно — настоя тя. — Ако искате да узнаете архитектурната история на тази църква, трябва да се кача горе и да взема образци от гредите. Защото този свод е престрояван многократно — или защото конструкцията е лоша, или пък е бил разбиван от обсадни машини.

— По-вероятно второто — каза Джонстън.

— Е, не съм толкова сигурна — каза Кейт. — Структурите на замъка — голямата зала, вътрешните покои — изглеждат солидни, но някои стени не са построени добре. На места изглежда така, сякаш стените са добавяни допълнително за изграждане на тайни коридори. Има ги поне пет-шест. Един дори води към кухнята! Авторът на тия промени трябва да е страдал от параноя. И може би ги е правил набързо. — Тя избърса длани в късите си панталони. — Е, какво имате да ми покажете?

Джонстън ѝ подаде лист хартия. Върху него имаше компютърна разпечатка — множество точки, подредени в правилни геометрични фигури.

— Какво е това? — попита Кейт.

— Ти ми кажи.

— Прилича на манастира „Света майка“.

— Така ли?

— Да, така ми се струва. Само че...

Тя излезе от църквата и погледна към разкопките на манастира в низините, на около километър и половина от замъка. Обектът се виждаше също тъй ясно, както на чертежа в ръката ѝ.

— Ха!

— Какво?

— На тази схема има подробности, които още не сме разкрили — каза тя. — Параклис, пристроен към църквата, втора обител в североизточния квадрант и... това тук ми прилича на градина покрай оградата... Откъде взехте този чертеж?

Ресторантът в Маркейсак бе разположен край ръба на платото и от него се разкриваше изглед към цялата долина на Дордона. Даян Крамър надигна глава и с изненада видя, че професорът се задава към масата ѝ заедно с Марек и Крис. Тя се навъси. Беше очаквала да обядват насаме и седеше на маса за двама.

Марек придърпа два стола от съседната маса и тримата седнаха. Професорът се приведе напред и втренчено погледна Даян.

— Мис Крамър, как разбрахте къде се намира монашеската обител?

— Монашеската обител ли? — Тя сви рамене. — Ами... не знам. Нямахте ли го в седмичните отчети? Не? Тогава може би съм го чула от доктор Марек. — Тя огледа трите сериозни лица. — Господа, манастирите не са моя специалност. Трябва да съм го чула някъде.

— А кулата в гората?

— Сигурно я има някъде в данните. Или на старите снимки.

— Проверихме. Няма я.

Професорът плъзна листа по масата към нея.

— И защо някакъв ваш служител на име Джоузеф Троб притежава чертеж на манастира, който е по-точен от нашите?

— Не знам... Откъде взехте това?

— От един полицай в Галъп, Ню Мексико, който задава почти същите въпроси.

Даян Крамър го гледаше мълчаливо.

— Мис Крамър — каза Джонстън след малко, — мисля, че криете нещо от нас. Мисля, че зад гърба ни извършвате свои анализи и не споделяте откритията си. И според мен причината за това е, че тайно водите преговори с Белен за експлоатация на обекта, ако аз откажа да ви сътруднича. А френското правителство с най-голямо удоволствие ще изхвърли досадните американци от своите исторически находища.

— Професоре, в това няма и капка истина. Мога да ви уверя...

— Не, мис Крамър. Не можете. — Джонстън погледна часовника си. — Кога излитате обратно към Ай Ти Си?

— В три следобед.

Той избута стола си назад.

— Готов съм да тръгна с вас.

— Но аз заминавам за Ню Йорк.

— В такъв случай смятам, че ще е най-добре да промените плановете си и да заминете за Ню Мексико.

— Сигурно ще поискате да се срещнете с Боб Донигър, а аз не знам дали има свободно време.

Джонстън се подпря с две ръце на масата.

— Мис Крамър, уредете го.

Докато професорът си тръгваше, Марек изрече:

— Моля се на Бога да е благосклонен към вашето пътешествие и да ви върне назад невредим.

Винаги казваше тия думи при раздяла с приятели. Това бе любимата фраза на граф Джофрей дьо ла Тур, живял преди шестстотин години.

Някои смятаха, че увлечението на Марек по миналото се е превърнало в мания. Но всъщност то бе естествена част от него — още като дете Марек изпитваше силно влечение към средновековието, а днес в много отношения сякаш живееше в него. Веднъж в ресторанта бе казал на една приятелка, че не иска да си пусне брада, защото не е в духа на времето. Смаяната приятелка възрази: „Нищо подобно, я виж колко бради има наоколо.“ На което Марек отвърна: „Не, не, исках да кажа, че не е в духа на моето време.“ Под което разбираше епохата преди шестстотин години.

Мнозина специалисти по средновековието умееха да четат древни езици, но Марек можеше и да ги говори — средновековен английски, старофренски, окситански и латински. Беше експерт по тънкостите на облеклото и маниерите през онази епоха. А благодарение на своята едра и атлетична фигура си бе поставил задачата да овладее старинните бойни изкуства. В края на краищата, казваше той, били са времена на непрестанни войни. Вече умееше да язди грамадните коне — першерони, използвани през средновековието като бойни. Сравнително добре владееше и турнирния бой с копия, тъй като бе посветил безброй часове на тренировките с въртящия се манекен, наричан квинтен. Марек стреляше толкова добре с дълъг английски лък, че напоследък започна да преподава това умение и на другите. А сега се учеше на бой с меч.

Но задълбочените му познания за миналото го откъсваха някак странно от настоящето. След внезапното отпътуване на професора всички участници в проекта се чувстваха безпомощни и тревожни; носеха се най-нелепи слухове, особено сред незавършилите студенти: Ай Ти Си спира финансирането; Ай Ти Си възнамерява да превърне обекта в средновековна туристическа атракция; хора на Ай Ти Си убили някого в пустинята и предстоят големи неприятности. Работата спря; хората просто стояха със скръстени ръце и си говореха.

Накрая Марек реши, че ще е най-добре да свика общо събрание, за да опровергае слуховете, затова в ранния следобед събра всички в голямата зелена палатка край къщата. На срещата обясни, че между професора и Ай Ти Си са възникнали противоречия, затова Джонстън е заминал за Блек Рок да ги изясни. Добави, че става дума за най-обикновено недоразумение, което ще бъде преодоляно след няколко дни. През това време ще поддържат постоянна връзка с професора, който е обещал да се обажда на всеки дванайсет часа; скоро професорът ще се завърне и обстановката отново ще се нормализира.

Но думите не помогнаха. Хората си оставаха все тъй тревожни. Неколцина студенти от началните курсове подхвърлиха, че следобедът е твърде горещ за работа и подхожда по-скоро за спортно гребане по реката; Марек най-сетне усети всеобщото настроение и им разреши да напуснат обекта.

Един по един и завършилите студенти решиха да приключат с работата за днес. Кейт се появи с цял куп метални дрънкулки на колана и заяви, че смята да се изкачи по скалите зад Гажеак. Попита Крис дали не иска да я придружи (да държи въжето, защото не умееше да се катери), но той отговори, че отива до конюшната с Марек. Стърн съобщи, че смята да вечеря в Тулуза. Рик Чанг потегли към Ле-з-Ейзи да се срещне с един колега от палеолитните разкопки. Само графоложатз Елси Кастнър остана в къщата, търпеливо приведена над документите. Марек я попита не иска ли да дойде с него, но тя отговори:

— Не ставай смешен, Андре.

И продължи да работи.

Центърът за конен спорт край Суйак беше на шест километра от обекта и Марек тренираше там по два пъти седмично. В най-далечния ъгъл на едно запустяло поле той бе монтирал странна Т-образна стойка върху въртяща се основа. На единия край на напречната греда висеше тапициран квадрат, на другия — издължена кожена торба, напомняща боксова круша.

Това беше квинтен — толкова старинно приспособление, че монасите го бяха рисували в свободните полета на църковните си ръкописи още преди хиляда години. Именно по такива рисунки Марек бе изработил своя вариант.

Изработката на квинтена не го затрудни особено; много по-сложно бе да си осигури свястно копие. Марек непрестанно се сблъскваше с този проблем в експерименталната история. И най-простите всекидневни предмети от миналото се оказваха невъзможни за пресъздаване в съвременния свят. Дори когато парите не бяха пречка благодарение на изследователския фонд, отпуснат от Ай Ти Си.

През средновековието бяха изработвали копията за турнирни двубои на дървени стругове, дълги около три метра и половина — стандартната дължина на този вид копия. Но вече не съществуваха дървени стругове с подобни размери. След много издирвания Марек откри една специализирана дърводелска работилница в Северна Италия, близо до австрийската граница. Там успяха да произведат копия от чамово дърво с необходимите размери, но се изненадаха, когато Марек поръча първоначална партида от двайсет бройки. „Копията се чупят — обясни той. — Налага се да ги сменям често.“ За да се предпази от летящи трески, Марек използваше футболен шлем с прикрепена отпред ситна мрежа. Когато яздеше с този шлем, той привличаше множество любопитни погледи. Приличаше на някакъв луд пчелар.

В крайна сметка Марек отстъпи пред модерната технология и започна да си поръчва алуминиеви копия в една компания, която произвеждаше бейзболни бухалки. Алуминиевите копия имаха подобър баланс и създаваха усещане за автентичност, макар че не съответстваха на епохата. И след като вече нямаше проблеми с треските, можеше да носи обикновена жокейска каска.

Както в момента.

Застанал в единия край на полето, той размаха ръка към Крис, който чакаше до квинтена.

— Крис, готов ли си?

Крис кимна и завъртя Т-образната стойка срещу Марек. После махна с ръка. Марек отпусна копието и пришпори коня напред.

Тренировките с квинтена бяха измамно прости. Конникът препускаше срещу гредата и се мъчеше да улучи тапицирания квадрат с върха на копието. Ако успееше, ударът му завърташе стойката и го принуждаваше да пришпори коня, за да отмине, преди кожената торба да го удари по главата. Марек знаеше, че някога са използвали тежки торби, които можели да повалят млад ездач от седлото. Той обаче използваше по-лека — само колкото ударът да бъде болезнено наказание за грешката.

При първата атака той улучи квадрата, но не беше достатъчно бърз и торбата го блъсна по ухото. Дръпна юздите и върна коня назад.

— Защо не опиташ и ти, Крис?

— Може би някой друг път — отвърна Крис, намествайки стойката за следващата атака.

Напоследък Марек бе успял на два-три пъти да убеди Крис да изпробва квинтена. Но подозираше, че това се дължи само на внезапно възникналия му интерес към ездата във всичките ѝ варианти.

Марек завъртя коня, пришпори го и атакува отново. Когато започваше, препускането с пълна скорост към мъничката мишена му се струваше невероятно трудно. Сега вече привикваше. Обикновено от пет удара четири бяха в целта.

Конят се носеше напред с тежък тропот. Марек отпусна копието.

— Крис! Здравсти!

Крис се завъртя и махна с ръка на младата ездачка. В този момент копието на Марек улучи мишената, кожената торба се завъртя и повали Крис по очи.

Докато Крис лежеше зашеметен, над него избухна звънък момичешки смях. Но ездачката веднага скочи от коня и му помогна да се изправи.

— О, Крис, извинявай, че се разсмях — каза тя с изискан британски акцент. — А и вината беше изцяло моя. Не биваше да те

разсейвам.

— Нищо ми няма — каза той малко сърдито. Избърса калта от брадата си, погледна я и неволно се усмихна.

Красотата ѝ винаги го поразяваше, но в този миг тя изглеждаше особено прелестна. Слънчевите лъчи огряваха изотзад русата ѝ коса, тъй че сякаш цялото ѝ лице сияеше, подчертавайки бездънните виолетови очи. През целия си живот не бе срещал по-красива жена от Софи Рийс-Хамптън. Нито пък по-умна, изискана и съблазнителна.

— О, Крис, Крис — каза тя, като плъзна по лицето му прохладни пръсти. — Наистина много съжалявам. Е, хайде. По-добре ли си?

Софи беше студентка от колежа „Челтънхам“; двайсетгодишна, с четири години по-млада от него. Селската къща, която наемаха за през лятото, беше собственост на баща ѝ Хю Хамптън, известен лондонски адвокат. Софи бе отседнала наблизо с приятели. Един ден тя дойде да вземе нещо от кабинета на баща си. Крис я видя и почти незабавно се блъсна в едно дърво.

И това произшествие сякаш зададе тон в отношенията ни, печално помисли той.

— Поласкана съм, че оказвам такова влияние върху теб, Крис — каза Софи. — Но се тревожа за твоята безопасност. — Тя се изкиска и лекичко го целуна по бузата. — Днес те търсих по телефона.

— Знам, но бях много зает. Имахме криза.

— Криза ли? Какво представляват кризите в археологията?

— О, нали знаеш. Неприятности със спонсорите.

— А, да. Онази тайфа от Ай Ти Си в Ню Мексико. — Последните две думи прозвучаха тъй, сякаш говореше за най-затънтеното място в света. — Знаеш ли, че те искаха да купят фермата на баща ми?

— Така ли?

— Казаха, че вместо да я наемат за сума ти години, било по-добре да я купят. Естествено, баща ми отказа.

— Естествено. — Крис се усмихна. — Искаш ли да вечеряме заедно?

— О, Крис, тази вечер не мога. Но може да поюздим утре. Нали?

— Разбира се.

— Сутринта в десет?

— Добре — каза той. — До утре в десет.

- Нали не ти прекъсвам работата?
- Знаеш, че я прекъсваш.
- Тогава да го отложим за някой друг ден.
- Не, не — бързо възрази той. — Утре в десет.
- Дадено — отвърна тя с ослепителна усмивка.

Всъщност Софи Хамптън изглеждаше едва ли не нереална със своята прекалено съвършена фигура и прекалено чаровна усмивка. Марек съвсем съзнателно се държеше настрана от нея.

Крис обаче бе като омагьосан.

След като тя се отдалечи, Марек отново се впусна в атака. Този път Крис успя да отскочи от въртящия се квинтен. На връщане Марек подхвърли:

- Водят те за носа, приятелю.
- Може би — отвърна Крис.

Откровено казано, изобщо не го интересуваше.

Следващият ден завари Марек да помага на Рик Чанг по разкопаването на катакомбите в манастира. Дълбаеха тук вече от няколко седмици. А работата вървеше бавно, защото непрестанно намираха човешки останки. Щом се натъкнеха на кости, изоставяха лопатите и продължаваха разчистването с шпакли и четки.

Рик Чанг беше антропологът на екипа. Той умееше да работи с човешки останки; с един поглед върху нищожно парченце кост можеше да определи произхода му — от лявата или дясната китка, от мъж или жена, от дете или възрастен, древно или съвременно.

Но човешките останки, които намираха тук, ги озадачаваха. Първо, всички бяха мъжки; по част от костите имаше белези от бойни рани. Няколко черепа бяха пробити от стрели. Именно така загиваха повечето войници през четиринайсети век — от стрели. Но нито един известен документ не споменаваше за сражение в манастира. Или поне те не знаеха за такъв.

Тъкмо бяха открили нещо, което приличаше на парче от ръждясал шлем, когато клетъчният телефон на Марек извънтя. Обаждаше се професорът.

- Как е? — попита Марек.
- Засега добре.

— Срещна ли се с Донигър?

— Да. Днес следобед.

— И какво?

— Все още не знам.

— Още ли настояват за реконструкция?

— Не съм сигурен. Тук нещата не са такива, каквито очаквах.

Професорът говореше някак уклончиво и разтревожено.

— Какво има?

— Не мога да го обсъждам по телефона — каза професорът. Но исках да ти съобщя, че през следващите дванайсет часа няма да се обаждат. А може би и в близките двайсет и четири часа.

— Аха... Добре. Всичко ли е наред?

— Всичко, Андре.

Марек не бе съвсем сигурен.

— Трябва ли ти аспирин?

Това бе една от уговорените кодови фрази, чрез която да попита дали няма нещо нередно, ако човекът отсреща не е в състояние да говори свободно.

— Не, не. Няма такова нещо.

— Струваш ми се малко разсеян.

— По-скоро бих казал изненадан. Но всичко е наред. Поне така си мисля. — Джонстън помълча, после добави: — Ами обектът? Какво става при вас?

— В момента съм с Рик в манастира. Разкопаваме катакомбите в четвърти квадрант. Мисля, че ще проникнем в тях до довечера или най-късно утре.

— Превъзходно. Продължавай в същия дух, Андре. След ден-два пак ще ти се обадя.

И разговорът приключи.

Марек закачи клетъчния телефон на колана си и се навъси. Дявол да го вземе, какво означаваше всичко това?

Над главата му избуча хеликоптерът с провиснали отдолу сензори. Стърн бе задържал машината още един ден, за да проведе сутрешно и вечерно наблюдение; искаше да провери дали приборите засичат обектите, за които бе споменала Даян Крамър.

Марек се питаше как вървят наблюденията, но за да поговори със Стърн, му трябваше радиостанция. Най-близката беше в щаба.

— Здравей, Елси — каза Марек, влизайки в къщата. — Къде е радиостанцията за връзка с Дейвид?

Естествено, Елси Кастнър не отговори. Просто продължи да се взира в документа пред себе си. Елси бе хубава, пълничка жена, способна да се съсредоточава до краен предел. Часове наред седеше в къщата, разшифровайки ръкописи върху пергамент. Работата ѝ налагаше да познава не само шестте основни езика на средновековна Европа, но и отдавна забравени диалекти, жаргонни думи и съкращения. Марек много се радваше на нейното участие в екипа, макар че тя странеше от другите. И понякога ставаше малко особена.

— Елси — повтори той.

Тя рязко вдигна глава.

— Какво? О, извинявай, Андре. Аз просто... искам да кажа, малко така... — Тя посочи ръкописа пред себе си. — Това е сметка, представена от манастира на някакъв германски граф. За нощувка на личната му свита — двайсет и девет човека и трийсет и пет коня. Толкова придружители си е водил на разходка из околностите. Но е написано на смесица от латински и окситански, а почеркът е отвратителен.

Елси взе пергаментата и го отнесе до фотографския кът в ъгъла. Върху масата беше монтирана четирикрака стойка с фотоапарат и лампи от всички страни. Тя нагласи пергаментата, приглади го, сложи отдолу баркод и стандартна петсантиметрова линийка, след това щракна апарата.

— Елси, къде е радиостанцията за връзка с Дейвид?

— О, извинявай. На масата в дъното. Има лепенка с надпис ДС.

Марек откри радиостанцията и натисна бутона.

— Дейвид, тук Андре.

— Здравсти, Андре. — Гласът на Стърн едва се чуваше през бученето на двигателя.

— Какво откри?

— Нищо. Кръгла нула. Никакъв резултат. Проверихме най-напред манастира, а след това и гората. Нито един от обектите, за които говореше Крамър, не се засича нито с радара, нито в

инфрачервения или ултравиолетовия спектър. Нямам представа как са направили тези открития.

Двамата препускаха по тревистия хребет над реката. Или поне Софи препускаше; Крис просто подскачаше, залиташе и отчаяно се вкопчваше в коня. Обикновено при излетите им заедно Софи се смиляваше над неговата неопитност и не яздеше толкова бързо, но днес летеше вихрено из полето и надаваше радостни крясъци.

Крис гледаше да не изостане и се молеше всичко да свърши час по-скоро. Най-сетне Софи дръпна юздите и потупа по шията пръхтящия черен жребец, изчаквайки Крис да я настигне.

— Вълнуващо беше, нали? — каза тя.

— Така си е — отвърна задъхано той. — Беше много вълнуващо.

— Трябва да ти кажа, че се справи чудесно. Стойката ти се подобрява.

Крис само кимна. Задникът го болеше от друсането, а бедрата му трепереха от стискане.

— Каква красота — каза Софи, сочейки към реката и черните замъци върху далечните канари. — Прекрасно е, нали?

После тя погледна часовника си, което мъничко го подразни. Но връщането се оказа удивително приятно. Софи яздеше съвсем близо до него, конете им почти се докосваха и тя се привеждаше да шепне в ухото му; веднъж праметна ръка през рамото му и го целуна по устните, а после се озърна, явно смутена от дръзката постъпка.

Сега виждаха целия археологически обект — руините на Кастелгард, манастира и върху отсрещния хълм — Ла Рок. Из небето се носеха облаци и сенките им тичаха през равнината. Въздухът беше топъл и свеж, наоколо царуваше тишина, нарушавана само от далечното бръмчене на автомобил.

— О, Крис — каза Софи и пак го целуна.

Когато целувката свърши, тя се загледа към далечината и изведнъж размаха ръка.

По пътя се задаваше жълта открита кола. Беше някакъв спортен автомобил — нисък, с мощен двигател. Когато наближи, колата спря, шофьорът се надигна иззад волана и седна на облегалката.

— Найджъл! — радостно викна Софи.

Мъжът в колата небрежно размаха ръка.

— О, Крис, нали ще бъдеш сладурче?

Софи подаде на Крис юздите на коня си, скочи от седлото и изтича надолу да прегърне шофьора. Двамата седнаха в колата.

Докато се отдалечаваха, тя погледна към Крис и му прати въздушна целувка.

Реставрираното средновековно градче Сарлат беше особено чаровно нощем, когато меките лъчи на газови лампи осветяваха тесните му улички. Седнали под белите чадъри на открития ресторант на улица Турни, Марек и неколцина от абсолвентите пиеха тъмночервено каорско вино.

Обикновено Крис Хюз харесваше тези вечери, но днес всичко го дразнеше. Вечерта бе твърде топла; металният стол му убиваше. Беше поръчал любимото си ястие, pintade mix serres, но токачката му се стори суха, а гъбите безвкусни. Дори разговорът изглеждаше досаден. Обикновено говореха за работата през изминалия ден, но тази вечер младата архитектка Кейт Ериксън бе срещнала приятели от Ню Йорк, две двойки на възраст около трийсетте — борсови посредници с приятелките си. Почти веднага му станаха антипатични.

Мъжете непрекъснато напускаха масата, за да разговарят по клетъчните си телефони. Двете жени работеха в голяма издателска фирма; наскоро бяха организирали пищно тържество по случай новата книга на Марта Стюарт. С демонстративното си самодоволство четиримата просто лазеха по нервите на Крис; както повечето преуспели бизнесмени, те имаха склонност да се отнасят към научните специалисти като към слабоумни дечица, неспособни да живеят в реалния свят и да играят истинските игри. Или пък, помисли си Крис, просто не можеха да проумеят защо му е на човек да се занимава със специалност, която няма да го направи милионер, преди да е навършил двайсет и пет.

И все пак трябваше да признае, че бяха много любезни; пиеха вино и задаваха цял куп въпроси за проекта. За жалост въпросите бяха стандартни, от онези, които вечно задават туристите: Какво му е особеното на това място? Как разбирате къде да копаете? Откъде

знаете какво да търсите? До каква дълбочина копаете и как разбирате кога да спрете!

— Защо работите тук? — попита една от жените. — И изобщо какво му е особеното на това място?

— С двата си срещуположни замъка обектът е много типичен за онзи период — обясни Кейт. — А истинска находка го прави това, че мястото е занемарено и никога не са правени разкопки.

Жената се навъси — в нейния свят думата „занемарено“ звучеше зле.

— И това ви харесва? Че е занемарено?

— За нас е много желателно — каза Марек. — В нашата работа истинските находки са там, където светът е забравил някоя област. Например в това градче, Сарлат.

— Много е мило тук — каза едната жена.

Мъжете едновременно станаха и извадиха телефоните.

— Въпросът е, че това старинно градче съществува по чиста случайност — каза Кейт. — Някога Сарлат е бил поклонническо селище, възникнало около манастир със свещени реликви; накрая се разраснал дотолкова, че монасите потърсили другаде уединение и покой. Сарлат продължил да съществува като процъфтяващ търговски център на Дордонската област. Но с годините неговото значение постепенно западало и през двайсети век светът му обърнал гръб. Градчето било толкова бедно и незначително, че нямало средства за модернизирание на старите си квартали. Древните сгради нямали водопровод и електричество. Повечето от тях били изоставени.

Кейт обясни, че през около 1950 година градската управа най-сетне се накарала да разруши стария квартал и да изгради на негово място съвременни жилища.

— Андре Малро им попречил. Той убедил френското правителство да отпусне средства за реставрация. Хората го мислели за луд. Днес Сарлат е най-достоверно възстановеният средновековен град във Франция и една от най-големите туристически забележителности на страната.

— Много мило — отвърна разсеяно жената.

Изведнъж двамата мъже се върнаха на масата, седнаха и решително прибраха телефоните.

— Какво става? — попита Кейт.

— Борсата приключи — обясни единият. — И тъй, говорехте за Кастелгард. С какво е толкова важен?

— Тъкмо говорехме, че досега никога не е бил разкопан — каза Марек. — Голямо значение има и фактът, че Кастелгард представлява типичен укрепен град от четиринайсети век. Самият град е по-стар, но между 1300 и 1400 година повечето му структури са били построени или видоизменени за подобряване на отбраната: по-дебели зидове, концентрични крепостни стени, усъвършенствани ровове и порти.

— Кога се пада това? — попита единият от мъжете, наливайки вино. — През мрачните епохи ли?

— Не — отговори Марек. — Строго погледнато, периодът спада към късното средновековие.

— С това хубаво винце и аз смятам да окъснея — усмихна се човекът. — А преди това кое е било, ранното средновековие ли?

— Точно така — потвърди Марек.

— Ехе! — възкликна онзи и надигна чашата. — Познах от първия път.

Около 40 г. пр.н.е. Рим завладял Европа. Аквитанската област, в която се намираха сега, по онова време била римска колония, наречена Аквитания. Из цяла Европа римляните изграждали пътища, насърчавали търговията и поддържали ред и законност. Европа процъфтявала.

Сетне, към края на четвърти век, Рим започнал да оттегля войските си и да напуска гарнизоните. След рухването на империята Европа потънала в беззаконие, което траяло цели петстотин години. Населението намалявало, търговията загивала, градовете западали. Из населените земи нахлували варварски орди — готи, вандали, хуни и викинги. Това бил мрачният период на ранното средновековие.

— Но с началото на хилядолетието нещата започнали да се подобряват — каза Марек. — Оформила се нова обществена организация, която наричаме феодализъм..., макар че по онова време хората не са използвали тази дума. При феодализма силните владетели осигурявали ред в своите области. Новата система се оказала благотворна. Земеделieto започнало да се подобрява. Търговията и

градовете преуспявали. Около 1200 г. Европа отново процъфтявала и населението било по-многобройно, отколкото по времето на Римската империя. Затова 1200 година се смята за начало на късното средновековие — епоха на растеж, когато културата процъфтявала.

Американците приеха скептично твърдението му.

— Ако е било толкова хубаво, защо всички са изграждали крепости?

— Заради Стогодишната война между Англия и Франция — обясни Марек.

— Религиозна война ли е била?

— Не — каза Марек. — Няма нищо общо с религията. По онова време всички са били католици.

— Така ли? Ами протестантите?

— Не е имало протестанти.

— Че къде са били?

— Вярата им още не е била измислена — каза Марек.

— Гледай ти! Тогава за какво са воювали?

— За власт — отговори Марек. — Заради факта че Англия владеела голяма част от Франция.

Единият от американците се навъси скептично.

— Какви ги говорите? Англия да владее Франция?

Марек въздъхна.

Марек имаше название за такива хора: провинциалисти на времето — хора, които не познават миналото и се гордеят с това.

Провинциалистите на времето твърдо вярваха, че единствено настоящето има значение и всичко станало преди може да се пренебрегне без ни най-малък риск. Съвременният свят беше нов и могъщ, а миналото нямаше власт над него. Изучаването на историята е също тъй безсмислено, както да учиш морзовата азбука или да управляваш конски каруци. Колкото до средновековието — разните му там рицари с дрънчащи брони и благородни дами с дълги рокли и островърхи шапки, — то бе тъй очевидна глупост, че изобщо не заслужаваше внимание.

Ала в действителност основите на съвременния свят бяха заложили в средновековието. Всичко, от правната система до нациите-

държави, от надеждната технология до идеята за романтична любов — бе възникнало за пръв път през средните векове. И ако хората не знаеха това, значи нямаха елементарна представа какво представляват. Защо постъпват така, а не иначе. Откъде са дошли.

Професор Джонстън често казваше, че ако не познаваш историята, значи не познаваш нищо. Превръщаш се в лист, който не знае, че е част от дърво.

Борсовият посредник продължи да упорства, както правят някои хора, когато се сблъскат със собственото си невежество.

— Така ли? Значи Англия е владеела част от Франция? Това е пълна безсмислица. Англичаните и французите винаги са се мразили.

— Невинаги — каза Марек. — Било е преди шестстотин години. В един съвсем различен свят. По онова време между французи и англичани е имало много по-тесни връзки. Откакто нормандски войници завоювали Англия през 1066 година, почти всички английски аристократи са били французи. Говорели френски, предпочитали френската храна и френската мода. Нищо чудно, че са притежавали и френски територии. Тук, на юг, те са властвали над Аквитания повече от един век.

— Е? И за какво е била войната? Французите решили, че искат всичко за себе си, така ли?

— В общи линии да.

Американецът кимна удовлетворено.

— Така си и мислех.

Марек продължаваше своята лекция. Крис убиваше времето, като се мъчеше да улови погледа на Кейт. Тук светлината на свещите смекчаваше чертите на лицето ѝ, който денем изглеждаха резки, почти грубовати. Сега тя му се струваше изненадващо привлекателна.

Но Кейт не го поглеждаше. Бе насочила цялото си внимание към своите приятели от Ню Йорк. Типично, помисли си Крис. Каквото и да говорят, жените изпитват привличане само към мъже с власт и пари. Дори ако са тъпи манияци като тези двамата.

Неволно се загледа в часовниците им. И двамата носеха големи, тежки ролекси, но металните гривни бяха разхлабени, тъй че часовниците се извъртаха и провисваха под китките им. Това бе знак за

безразличие и богатство, ленива небрежност, подсказваща, че за тях всеки ден е ваканция. Стана му неприятно.

Когато единият от тях почна да си играе с часовника и да го премества около китката си, Крис най-сетне не издържа. Рязко стана от масата. Промърмори, че трябвало да провери някакви анализи на обекта, и тръгна по улица Турни към паркинга в края на стария квартал.

Докато вървеше, през цялото време му се струваше, че вижда само влюбени двойки да крачат ръка за ръка, жената — отпуснала глава върху рамото на приятеля си. Тези хора се чувстваха добре един с друг, нямаха нужда да разговарят, просто се радваха на градчето и лятната нощ. Всяка двойка го дразнеше все повече и той неволно ускоряваше крачка.

Най-сетне с облекчение стигна до колата и подкара към обекта.

Найджъл!

Що за идиот можеше да носи името Найджъл?

На следващата сутрин Кейт отново висеше под тавана на църквата в Кастелгард, когато от радиостанцията ѝ долетя прашене и вик:

— Горещи питки! Горещи питки! Сектор четири. Идвайте да си вземете! Обядът е сервиран.

Това бе уговореният сигнал, че е направено ново откритие. В по-важните съобщения използваша кодови думи, защото знаеха, че понякога местните власти ги подслушват. На други обекти се беше случвало правителството да праща агенти да конфискуват находки в момента на откриването им, още преди археолозите да ги опишат и оценят. Макар че френското правителство имаше разумен подход към старините — което невинаги можеше да се каже за американското, — някои инспектори по места се славеха със своята несговорчивост. А и, разбира се, често имаше изблици на неприязън към чужденците, посягащи върху свещената френска история.

Кейт знаеше, че сектор четири е в манастира. Тя се поколеба дали да ходи чак дотам, или да остане в църквата, но накрая реши да тръгне. Истината бе, че напоследък работата им тук минаваше скучно

и без големи събития. За подновяване на ентузиазма всички се нуждаеха от вълнението на някое важно откритие.

Тя тръгна през развалините на Кастелгард. За разлика от мнозина Кейт умееше мислено да възстанови руините и да види града като цяло. Кастелгард ѝ харесваше; това бе сериозен град, замислен и построен в епоха на войни. Тук откриваше цялата откровена автентичност, която не бе намерила във Факултета по архитектура.

Усецайки топлите слънчеви лъчи по шията и краката си, тя за стотен път си помисли колко се радва, че е във Франция, вместо да седи в тясната си работна стаичка на шестия етаж на Архитектурния факултет с изглед към фалшиво колониалния стил на колежа Дейвънпорт и фалшиво готическата гимнастическа зала. За Кейт архитектурният факултет беше потискащ, самата му сграда много потискаща и тя никога не съжеляваше, че се е насочила към историята.

А и кой ли би се отказал от едно лято в Южна Франция? Кейт се погаждаше много добре с другите от екипа. Засега лятото вървеше чудесно.

Естествено, от време на време се налагаше да отбива атаките на мъжете. Марек пръв си опита късмета, след него Рик Чанг, а скоро щеше да дойде ред и на Крис Хюз. Крис бе приел тежко отказа на англичанката — очевидно в цял Перигорд единствено той не очакваше подобен край — и сега се държеше като ударено кученце. Снощи през цялата вечер не откъсна очи от Кейт. Мъжете сякаш не разбираха, че в търсенето на утеха могат да станат досадни.

Унесена в мисли, тя слезе до реката, където държаха лодката за прехвърляне на другия бряг.

И там я чакаше усмихнат Крис Хюз.

— Аз ще греба — предложи той, когато седнаха в лодката. Тя не възрази. Крис размаха сръчно греблата и подкара към отсрещния бряг. Кейт мълчаливо затвори очи и обърна лице към слънцето. Чувстваше се отпусната и безметежна.

— Хубав ден — чу тя гласа на Крис.

— Да, хубав е.

— Знаеш ли, Кейт — започна той, — снощи вечерята беше много приятна. И си мислех дали...

— Поласкана съм, Крис — каза тя. — Но трябва да бъда откровена с теб.

— Така ли? За какво?
— Наскоро скъсах с един човек.
— О..., Аха...
— И искам да поизчакам.
— О. Добре де. — Крис понечи да се нацупи, но изведнъж каза:
— Знаеш ли, права си. Наистина мисля, че ще е най-добре да си останем просто колеги.
— Колеги сме — отвърна тя и му стисна ръката.
Лодката докосна отсрещния бряг.

В манастира около сектор четири се бе събрала цяла тълпа и всички надничаха в изкопа.

Изкопът представляваше правилен квадрат с размери шест на шест метра и дълбочина три метра. Откъм северния и източния край бяха открили страничните стени на каменни арки, което означаваше, че разкопките навлизат в структурата на катакомбите под манастира. Самите арки бяха запълнени със спечена пръст. Миналата седмица се бяха опитали да изкопаят траншея през северната арка, но тя сякаш не водеше наникъде. Преградиха я с летви и престанаха да ѝ обръщат внимание.

Сега всеобщото вълнение се насочваше към източната арка, където от няколко дни насам копаеха нова траншея. Работата вървеше бавно, защото непрекъснато намираха човешки останки, за които Рик Чанг твърдеше, че са от тела на войници.

Кейт погледна надолу и видя, че стените на траншеята са рухнали навътре от двете страни. Сега голяма купчина пръст преграждаше пътя, а подир нея се бяха изсипали множество кафеникави черепи и кости.

Забеляза долу Марек, Рик Чанг и Елси, която бе напуснала леговището си, за да дойде. Елси въртеше дигиталната си камера върху триножника и правеше снимка след снимка. По-късно кадрите щяха да бъдат комбинирани в компютъра, за да оформят пълна панорама на разкопките. Щяха да снимат през един час и така да документират всяка фаза от работата.

Марек вдигна очи и видя Кейт на ръба.

— Хей — каза той, — търсех те. Слизай тук.

Тя се спусна по стълбата до дъното на изкопа. Под горещото следобедно слънце усети мирис на пръст и лек дъх на разложение. Един от черепите падна и се търкулна пред краката ѝ. Но тя не го докосна; знаеше, че останките трябва да лежат така, докато Чанг не ги прибере.

— Това може да са катакомбите — каза Кейт, — но тези кости не са били подредени. Имало ли е сражение тук?

Марек сви рамене.

— Навсякъде е имало. Повече ме интересува това.

Той посочи към арката, която беше без украшения, заоблена и леко сплескана.

— Цистерцианска — каза Кейт. — Може би от дванайсети век.

— Да, ясно. Но какво ще речеш за това!

Точно под свода на арката рухналата пръст бе разкрила тъмен отвор, широк около метър.

— Ти какво мислиш? — попита Кейт.

— Мисля, че ще е най-добре да влезем. Незабавно.

— Защо? Закъде бързаме?

— Изглежда, че отвъд отвора има празно пространство — обади се Чанг. — Помещение, може би няколко помещения.

— И какво?

— Сега вътре нахлува въздух. Може би за пръв път от шестстотин години насам.

— А въздухът съдържа кислород — добави Марек.

— Мислиш, че вътре може да има предмети?

— Не знам — каза Марек. — Но ако има, за няколко часа могат да пострадат непоправимо. — Той се обърна към Чанг. — Тук ли е змията?

— Не, на поправка в Тулуза.

„Змия“ наричаха гъвкавия оптически кабел, който можеше да се включва към камера. Използваха го за проучване на недостъпни места.

— Защо просто не напълниш помещенията с азот? — попита Кейт.

Азотът беше инертен газ, по-тежък от въздуха. Ако го напомпеха през отвора, щеше да запълни помещението като вода и да опазва всичко вътре от окисляващото действие на кислорода.

— Бих го направил, ако имах достатъчно газ — каза Марек. — Най-голямата ни бутилка е от петдесет литра.

Това не стигаше. Кейт посочи черепите.

— Ако направиш нещо сега, ще разместиш...

— Тия скелети не ме тревожат — каза Чанг. — И без това са разместени. Приличат на масово погребение след битка. Няма да научим кой знае какво от тях. — Той се обърна и погледна нагоре. — Крис, у кого е рефлекторът?

— Не е у мен — каза Крис. — Мисля, че за последно го използвахте тук.

— Не, в трети сектор е — обади се един от студентите.

— Донесете го. Елси, привършваш ли със снимките?

— Много си се разбързал.

— Привършваш ли, или не?

— След минутка.

Чанг подвижна на студентите горе да донесат рефлектора. Четирима хукнаха развълнувано към трети сектор. Марек говореше на останалите:

— Добре, слушайте. Искам прожектори, кислородни маски, дихателни филтри, въжета... веднага.

През цялото време Кейт продължаваше да се взира в отвора под арката. Самата арка ѝ се струваше слаба, камъните бяха разхлабени. Обикновено арката се крепи от тежестта на стените, притискащи централния камък, ключовия камък на свода. Но тук цялата каменна дъга над отвора можеше да се срути. Купчината пръст отдолу беше рохкава. Тук-там все още се търкаляха камъчета и бучки. Цялата работа не ѝ се харесваше.

— Андре, според мен катеренето оттук не е безопасно.

— Кой говори за катерене? Ще те спуснем отгоре.

— Мене ли?

— Да. Увисваш над арката, после се вмъкваш вътре. — Изглежда, смайването ѝ се бе изписало на лицето, защото Марек се усмихна. — Няма страшно, и аз идвам с теб.

— Разбираш ли, че ако грешим...

Тя не довърши, но си помисли: Можем да бъдем погребани живи.

— Какво има? — попита Марек. — Страх ли те хвана?

Оттук нататък нямаше смисъл да разговарят.

Десет минути по-късно Кейт висеше край ръба на арката. На гърба си носеше раница с кислороден апарат, а на колана ѝ се люшкаха като гранати две фенерчета. Дихателният филтър бе вдигнала на челото си. Проводници от радиостанцията отиваха към акумулатора в джоба ѝ. С толкова много оборудване се чувстваше тежка и трмава. Марек стоеше над нея и държеше въжето. От изкопа Рик и неговите студенти я гледаха напрегнато.

Тя вдигна очи към Марек.

— Отпусни метър и половина.

Той отпусна въжето и тя се плъзна надолу, докато леко докосна купчината. Под краката ѝ се търкулнаха струйки пръст.

— Още метър.

Тя се отпусна на ръце и крака върху купчината. Пръстта издържа тежестта ѝ. Но арката я тревожеше. Ключовият камък се ронеше по ръбовете.

— Наред ли е всичко? — подвикна Марек.

— Да — каза тя. — Сега влизам.

Кейт пропълзя заднешком към черния отвор под арката. Погледна нагоре към Марек и откачи едното фенерче от колана си.

— Не знам дали ще се справиш, Андре. Тая пръст може да не издържи тежестта ти.

— Много забавно. Не те пускам сама, Кейт.

— Е, поне изчакай да вляза първа.

Тя включи фенерчето и радиостанцията, сложи си маската с филтъра и пропълзя през отвора към мрачното помещение.

Въздухът вътре бе изненадващо хладен. Жълтият лъч на фенерчето подскачаше по голи каменни стени и каменен под. Чанг беше прав — под манастира имаше празно пространство. И изглеждаше, че то продължава доста навътре, преди да го задръстят купчини пръст и нападали камъни. По някаква случайност обаче това помещение не беше запълнено като другите. Кейт завъртя фенерчето нагоре, опитвайки да различи в какво състояние е таванът. Доколкото успя да види, не изглеждаше много добре.

Тя пропълзя напред на четири крака, после започна да се спуска по нестабилния насип към пода. След малко стоеше в катакомбите.

— Вътре съм.

Наоколо беше тъмно и въздухът ѝ се стори влажен. Дори и през филтъра усещаше неприятен мирис на застояло. На повечето археологически обекти никой не си даваше труд да носи филтри, но тук се налагаше, защото през четиринайсети век чумата бе върлувала на няколко пъти, избивайки една трета от населението. Макар че по принцип епидемията се разпространяваше чрез заразени плъхове, имаше и разновидност, която се предаваше по въздуха чрез кихане и кашляне, затова всеки човек, влизащ в запечатано от векове помещение, трябваше да се пази от...

Кейт чу зад себе си шумолене. Обърна се и видя Марек да слиза през отвора. Пръстта под краката му плъзна надолу и той побърза да скочи на пода. Сетне настана тишина, в която чуваха само как камъчета и буцици пръст се търкалят по насипа.

— Осъзнаваш ли, че можем да бъдем погребани живи? — попита Кейт.

— Винаги гледай откъм положителната страна — каза Марек. Той мина напред и вдигна над главата си голяма флуоресцентна лампа с рефлектори. Лъчите осветиха голяма част от подземната зала. Сега, когато виждаха ясно, помещението се оказа отчайващо празно. Отляво имаше каменен саркофаг на някакъв рицар; покойникът беше изваян релефно върху изместения капак. Надникнаха вътре, но саркофагът бе празен. Край едната стена се подпираше груба дървена маса. Върху нея нямаше нищо. Отляво нисък коридор водеше към каменни стъпала, които се изкачваха нагоре и изчезваха в купчина пръст. Отдясно други купчини закриваха още един сводест проход. Марек въздъхна.

— Толкова вълнения... за нищо.

Но Кейт все още се тревожеше, че пръстта може да рухне и да нахлуе в подземиято. Затова огледа внимателно купчините отдясно.

И тогава видя.

— Андре — каза тя. — Ела насам.

От кафявата пръст стърчеше нещо със същия цвят, но повърхността му лъщеше едва забележимо. Кейт избърса предмета с

ръка. Мушама. От пръстта стърчеше острият ръб на нещо, обвито в мушама.

Марек надникна през рамото ѝ.

— Много добре, много добре.

— Имало ли е мушама по онова време?

— О, да. Изобретили са я викингите, вероятно през девети век. А през нашия период се е срещала доста често в Европа. Макар че не помня досега да сме открили из манастира нещо, увито в мушама.

И той се захвана да ѝ помага. Разравяха внимателно, защото не искаха купчината да се свлече върху тях, но въпреки това скоро разчистиха предмета. Беше правоъгълен, около шейсет на шейсет сантиметра, омотан с мазна връв.

— Предполагам, че са документи — каза Марек. Толкова искаше да отвори пакета, че пръстите му трепереха под луминесцентната светлина, но се удържа. — Ще го изнесем.

Той пое пакета под мишница и тръгна към изхода. Кейт огледа още веднъж могилката, като се питаше дали не е пропуснала нещо. Не, нямаше нищо друго. Тя завъртя фенерчето и...

Застина.

С крайчеца на окото си бе зърнала нещо блестящо. Тя се обърна, погледна отново. За момент не видя нищо, после го откри.

От земята стърчеше парченце стъкло.

— Андре — каза тя, — мисля, че има още.

Стъклото беше тънко и съвършено прозрачно, с гладък заоблен ръб, почти като съвременна изработка. Кейт разчисти наоколо с пръсти и пред очите ѝ се появи леща от очила.

Бифокална леща.

— Какво има? — попита Андре, който се бе върнал до нея.

— Ти ми кажи.

Той присви очи и освети предмета отблизо. Беше навел глава толкова ниско, че носът му почти докосваше стъклото.

— Къде намери това? — запита тревожно той.

— Точно тук.

— На открито, както сега? — Гласът му стана напрегнат, почти обвиняващ.

— Не, виждаше се само крайчето. Аз го разчистих.

— Как?

— С пръсти.

— Значи казваш, че е било отчасти заровено? Личеше си, че не й вярва.

— Хей, какво има?

— Отговори ми, ако обичаш.

— Не, Андре. Беше почти изцяло заровено. Виждаше се само левият ръб.

— Жалко, че го докосна.

— И аз съжалявам. Ако знаех, че ще се държиш като...

— Това трябва да се обясни — каза той. — Обърни се.

— Какво?

— Обърни се.

Той стисна рамото на Кейт и грубо я завъртя с гръб към себе си.

— Господи. — Тя се озърна през рамо да го види какво прави. Той приближи фенера плътно до нейната раница и бавно плъзна лъча надолу, като се взираше във всеки сантиметър, после огледа късите й панталони.

— Андре... ще ми кажеш ли какво...

— Тихо, моля те.

Мина цяла минута, преди да свърши.

— Долният ляв джоб на раницата ти е отворен. Ти ли го отвори?

— Не.

— Значи е бил отворен през цялото време? Още когато си сложи раницата?

— Сигурно...

— Опирали ли си се на стената?

— Мисля, че не.

През цялото време бе внимавала да не събори нестабилната каменна зидария.

— Сигурна ли си? — настоя той.

— За Бога! Не, Андре, не съм сигурна.

— Добре. Сега ти ме провери.

Той й подаде фенера и се обърна с гръб към нея.

— Какво да проверя? — попита тя.

— Онова стъкло представлява замърсяване на обекта — каза Марек. — Трябва да обясним как е попаднало тук. Огледай дали някой джоб на раницата ми не е отворен.

Тя огледа. Всички ципове бяха затворени.

— Внимателно ли огледа?

— Да — отвърна с досада Кейт. — Много внимателно.

— Мисля, че малко избърза.

— Всичко огледах, Андре.

Марек се втренчи в камарата пръст пред тях. По нея все още се търкаляха камъчета.

— Може да е паднало от раницата, а след това пръстта да го е засипала...

— Да, възможно е.

— Щом си го разчистила с пръсти, значи не е било заровено плътно.

— Да, беше доста хлабаво.

— Добре. Значи това е обяснението.

— Какво?

— Някак сме донесли лещата с нас и докато разчиствахме пакета, тя е паднала и пръстта я е засипала. После ти си я видяла. Това е единственото възможно обяснение.

— Щом казваш...

Марек взе фотоапарата и засне стъклото на няколко пъти от различно разстояние — първо съвсем отблизо, после с постепенно отдалечаване. Едва тогава извади найлонова торбичка, предпазливо вдигна стъклото с пинцети и го пусна вътре. После обви торбичката още веднъж и подаде пакетчето на Кейт.

— Изнеси го навън. И внимавай, ако обичаш.

— Добре — каза тя.

Двамата се изкатериха към отвора по стръмната купчина пръст.

Навън студентите ги посрещнаха с радостни възгласи. Елси пое пакета и незабавно се втурна към къщата. Всички се смееха — освен Чанг и Крис Хюз. Те имаха слушалки и бяха чули целия разговор в подземие. И двамата изглеждаха мрачни и угрижени.

Замърсяването на археологически обект беше много сериозно произшествие и всички го знаеха. Като доказателство за немарлива работа при разкопките, то поставяше под съмнение всички останали открития на екипа. Типичен случай представляваше дребният скандал, станал миналата година в Ле-з-Ейзи.

В Ле-з-Ейзи имаше палеолитно находище — останки от лагер на първобитни хора под една висока скала. Археолозите разкопаваха земен слой отпреди триста и дваисет хиляди години, когато един от тях откри полузаровен презерватив. Предметът все още беше в станиолената си опаковка и никой не помисли дори за миг, че мястото му е в този слой. Но фактът, че е намерен там — при това засипан с пръст, — подсказваше, че не са работили внимателно. Случаят предизвика истинска паника сред екипа и тревогата продължи дори след като всички студенти бяха върнати най-позорно в Париж.

— Къде е онази леща? — обърна се Крис към Марек.

— У Кейт.

Тя му подаде пакетчето. Докато всички наоколо се веселяха, той обърна гръб на тълпата, свали външната опаковка и вдигна торбичката към светлината.

— Определено е съвременна изработка — каза той и печално поклати глава. — Ще проверя. Само не забравяй да го впишеш в отчета.

Марек отвърна, че няма да забрави. После Рик Чанг се завъртя и плесна с ръце.

— Добре, чуйте всички. Забавата свърши. Хайде на работа!

За следобед Марек бе организиран тренировка по стрелба с лък. Студентите харесваха този спорт и не пропускаха нито едно занимание; напоследък се включи и Кейт. Днес мишената бе сламено плашило, отдалечено на около петдесет метра. Младежите стояха в редица с лъковете си, а Марек крачеше зад тях.

— За да убиете човек — каза той, — трябва да помните едно: на гърдите му почти непременно ще има ризница или броня. По-малко вероятно е да бъдат защитени главата, шията и краката. Следователно, за да го убиете, трябва да се целите в главата или отстрани в ребрата, където няма броня.

Кейт го слушаше с лека усмивка. Андре взимаше всичко толкова на сериозно. Да убиете човек. Сякаш наистина имаше такава цел. В топлия следобед на Южна Франция, огласян от шума на колите по магистралата, мисълта изглеждаше просто абсурдна.

— Но ако искате да спрете човека — продължаваше Марек, простреляйте го в крака. Веднага ще падне. Днес ще използваме двайсет и пет килограмови лъкове.

Двайсет и петте килограма, за които ставаше дума, представляваха силата, необходима за изпъване на тетивата. Лъковете тежаха доста и трудно се обтягаха. Стрелите бяха дълги почти цял метър. Мнозина от младежите срещаха затруднения, особено в началото. Обикновено Марек приключваше тренировките с вдигане на тежести за укрепване на мускулите.

Самият Марек можеше да стреля с петдесеткилограмов лък. Не беше за вярване, но той твърдеше, че това било обичайното средновековно оръжие — далеч над възможностите на цялата група.

— Добре — каза Марек. — Заредете стрелите, прицелете се и стреляйте, моля.

Из въздуха полетяха стрели.

— Не, не, не, Дейвид, не дърпай, докато ти затрепери ръката. Поддържай контрол. Карл, виж си стойката. Боб, целиш се прекалено високо. Даян, внимавай с пръстите. Рик, сега е много по-добре. Е, хайде отново. Заредете стрелите, прицелете се и... стреляйте!

Наближаваше вечерта, когато Стърн се свърза с Марек по радиото и го помоли да дойде в къщата. Каза, че имал добри новини, Марек го завари да разглежда лещата под микроскоп.

— Какво има?

— Ето. Виж сам.

Той се отдръпна и Марек погледна през микроскопа. Видя лещата и гладкия ръб между двата диоптъра. Тук-там стъклото беше осеяно с бели кръгчета, като петна от бактерии.

— Какво трябва да видя? — попита Марек.

— Погледни левия край.

Марек придвижи статива наляво. Под ярката светлина ръбът изглеждаше побелял. После той забеляза, че бялото обхваща не само

ръба, но и част от самата леща край него.

— Това са колонии от бактерии по лещата — обясни Стърн. —
Нещо като скален лак.

Археолозите наричаха „скален лак“ налепите от плесени и бактерии, покриващи долната част на камъните. Тъй като имаха органичен произход, тези налепи можеха да се използват при датирането на находката.

— Можеш ли да датираш това? — попита Марек.

— Бих могъл, ако имах достатъчно количество за анализ на въглерод 14 — отговори Стърн. — Но отсега ти казвам, че няма да стане. С толкова малко количество не може да се направи сваятна проба. Излишно е да опитваме.

— Тогава?

— Въпросът е там, че виждаш оголения край на лещата, нали? За който Кейт казва, че стърчал от земята.

— Вярно...

— Значи това нещо е старо, Андре. Не знам колко старо, но не е замърсяване на обекта. Рик проучва днешните кости и смята, че една част са от по-късен период — осемнайсети, може би дори деветнайсети век. Кое то означава, че някой от хората може да е носил бифокални очила.

— Не знам. Лещата ми се струва изработена доста прецизно.

— Това не означава, че е нова — възрази Стърн. — Още преди двеста години е имало добри методи за шлифоване на стъкло. Уговорих се с един специалист по оптика от Ню Хейвън да изследва лещата. Помолих Елси да прегледа по-бързо документите от пакета, за да види дали в тях няма нещо необичайно. Междувременно смятам, че можем да си отдъхнем.

— Това е добра новина — усмихна се Марек.

— Мислех, че би желал да го узнаеш. Е, ще се видим на вечеря.

Бяха се уговорили да вечерят на стария градски площад на селцето Дом, разположено върху скалите, на няколко километра от обекта. Привечер Крис най-сетне успя да се отърве от лошото си настроение през целия ден и очакваше вечерята с нетърпение. Питаше

се дали Марек има новини от професора и ако не, какво да предприемат. Имаше чувството, че предстои нещо важно.

Настроението му отново се развали, когато пристигна и пак завари борсовите посредници на тяхната маса. Канеше се да им обърне гръб и да си върви, но Кейт бързо стана, прегърна го през кръста и го поведе към масата.

— Бих предпочел да се оттегля — прошепна той. — Не мога да ги понасям.

Но Кейт го прегърна лекичко и го бутна на един свободен стол. Изглежда, тази вечер черпеха бизнесмените — виното беше „Шато Лафит-Ротшилд 95“, по две хиляди франка бутилката.

Защо пък не, по дяволите, рече си той.

— Е, това градче наистина е чаровно — говореше едната американка. — Днес ходихме да разгледаме стените около него. Доста са дълги. И високи. А онази порта на влизане в града е много красива, нали знаете, с двете кръгли кули отстрани.

Кейт кимна.

— Смешното е, че много села, които днес смятаме за чаровни, всъщност са били супермаркетите на четиринайсети век.

— Супермаркети ли? — изненада се жената. — Как така?

В този момент запращя радиостанцията на Марек.

— Андре! Чуваш ли ме?

Беше Елси. Тя никога не идваше на вечеря с останалите, предпочиташе да работи до късно над документите. Марек откачи радиостанцията от колана си.

— Да, Елси.

— Току-що открих нещо направо смахнато.

— Да...

— Би ли помолил Дейвид да дойде? Ще ми трябва неговата помощ за анализите. Но да ви кажа още отсега, момчета — ако това е шега, никак не ми харесва.

Радиостанцията щракна и връзката се прекъсна.

— Елси!

Никакъв отговор. Марек огледа останалите.

— Някой да си е правил шега с нея?

Всички поклатиха глави.

— Може да е превъртяла — обади се Крис Хюз. — Не бих се учудил, след толкова часове взирание в пергаментите.

— Ще видя какво иска — каза Дейвид Стърн, после стана от масата и се отдалечи в мрака.

Крис се запита дали да не тръгне с него, но в този момент Кейт го погледна и се усмихна. Той се облегна назад и посегна към чашата.

— Значи казвате..., че тези градчета са били като супермаркети?

— Да, много от тях са били точно това — отговори Кейт Ериксън. — Представлявали са капиталовложения на строителни предприемачи с цел забогатяване. Също като днешните търговски зони. И са били изградени по същите принципи. — Тя се завъртя на стола и посочи към площада зад тях. — Виждате ли пазарчето с дървен покрив наред площада? Подобни покрити пазари ще срещнете в много от околните селища. Това е знак, че се намирате в бастида — новосъздадено, укрепено градче. През четиринайсети век във Франция са били изградени почти хиляда бастиди. Някои от тях — с цел отбрана на територията. Но повечето възниквали просто за да носят пари.

Това привлече вниманието на борсовите посредници. Единият рязко вдигна глава и каза:

— Чакайте малко. Как се печелят пари с изграждане на села?

Кейт се усмихна.

— Ето как е действала икономиката на четиринайсети век. Да речем, че сте благородник, притежаващ много земя. През четиринайсети век Франция е покрита предимно с гори, следователно и вие притежавате гори, пълни с вълци. Може тук-там да са се заселили фермери, които ви плащат мизерен наем. Но така не се забогатява. А след като сте благородник, през цялото време отчаяно се нуждаете от пари, за да водите войни и да поддържате разкоша, който се очаква от вас. В такъв случай как да увеличите дохода от земите си? Построявате ново градче. Привличате хора да се заселят, като им обещавате данъчни отстъпки и някои привилегии, записани в градската харта. Най-често се налага да освободите гражданите от феодални задължения.

— И защо им се дават тези привилегии?

— Защото много скоро в града ще има пазари и търговци, а данъците и таксите ще ви носят много повече приходи. Взимате такса за всичко. За използването на пътя към града. За правото на влизане отвъд градските стени. За сергиите на пазара. За поддържането на реда чрез въоръжени отряди. За това, че допускате лихвари на пазара.

— Не е зле — каза единият от бизнесмените.

— Никак даже. И отгоре на всичко взимате процент за всяка продажба на пазара.

— Наистина ли? Какъв процент?

— Зависи от мястото и конкретната стока. В общи линии от един до пет процента. Тъй че пазарът е истинската причина за съществуване на градчето. Виждате го и в устройството на града. — Кейт посочи настрани. — Погледнете църквата. В по-ранните векове църквата е била център на всяко селище. Хората са посещавали литургия поне веднъж дневно. Целият живот се въртял около църквата. Но тук, в Дом, църквата е изместена настрани. Сега пазарът е център на градчето.

— Значи всички пари са идвали от пазара?

— Не съвсем защото укрепеният град отбранява цялата област, което означава, че селяните разчистват околните земи и строят нови ферми. Казано с две думи, новото градче е било добро капиталовложение. Затова са построили толкова много.

— И това ли е единствената причина за строежа им?

— Не, много от тях са се изграждали по военни съображения като...

Радиостанцията на Марек запраця. Пак беше Елси.

— Андре!

— Да — каза Марек.

— По-добре да дойдеш веднага тук. Защото не знам как да се справя.

— Защо? Какво има?

— Просто ела. Незабавно.

Генераторът боботеше и селската къща блестеше ярко сред мрачното поле под небето с безброй звезди.

Всички се бяха струпали вътре. Елси седеше зад бюрото си и ги гледаше втренчено. Очите ѝ изглеждаха замъглени.

— Елси?

— Невъзможно е — каза тя.

— Кое е невъзможно? Какво става тук?

Марек се озърна към Дейвид Стърн, но той все още беше зает с някакви анализи в ъгъла. Елси въздъхна.

— Не знам, не знам...

— Ами започни от началото — каза Марек.

— Добре. От началото. — Тя стана, прекоси стаята и посочи купчина пергаменти, сложени върху найлонов лист на пода. — Това е началото. Пакет документи, открити днес в манастира, които обозначих с номер М-031. Дейвид ме помоли да ги проуча колкото се може по-скоро.

Всички я гледаха мълчаливо.

— Добре — каза тя. — Преглеждах цялата купчина. Ето как го правя. Взимам по десет пергамент и ги пренасям на бюрото си. — Елси пренесе десет листа. — Сега сядам и ги преглеждам един по един. След като изясня съдържанието на даден пергамент и въведа в компютъра кратко описание, пренасям го за фотографиране тук.

Тя мина на съседната маса и пъкна един пергамент под обектива.

— Запознати сме с... — започна Марек.

— Не, не сте — отсече тя. — Изобщо не сте запознати. — Елси се върна на бюрото и взе следващия пергамент от купчинката. — Добре. Така ги преглеждам един по един. В тази купчинка тук има всякакви документи: сметки, копия от писма, отговори на заповеди от епископа, сведения за реколтите, списъци на манастирско имущество. Всички датират от 1357 година.

Елси взимаше пергаментите един по един.

— И после — тя вдигна последния — виждам това.

Всички се втренчиха.

Мълчаливо.

По размери пергаментът бе идентичен с останалите от купчинката, но вместо гъсто изписан текст на латински или старофренски, върху този имаше само две думи, надраскани на чист английски:

ПОМОГНЕТЕ МИ

— За, в случай че не знаете — каза тя, — това е почеркът на професора.

В стаята царуваше тишина. Никой не помръдваше. Всички се вираха съвършено безмълвно.

Марек трескаво обмисляше всички възможности. Заради своите подробни енциклопедични знания за средновековието той работеше от години като външен консултант по средновековни предмети към музея „Метрополитън“ в Ню Йорк. Така бе натрупал значителен опит с всякакъв вид фалшификати. Наистина, рядко му бяха представяли подправени документи от средновековието — най-често си имаше работа със скъпоценни камъни върху гривна, произведена преди десет години, или рицарска броня, изработена в Бруклин — но досегашният опит му даваше насоки, в които да размишлява.

— Добре — каза той. — Да започнем поред. Сигурна ли си, че това е неговият почерк?

— Да — каза Елси. — Без съмнение.

— Откъде знаеш?

Тя изсумтя.

— Аз съм графолог, Андре. Но ето, виж сам.

Тя извади една сметка, към която бе прикрепена бележка, написана от Джонстън преди няколко дни: МОЛЯ, ИЗЯСНЕТЕ ГО. Остави листчето до надписа върху пергамента.

— Надписите с печатни букви се анализират по-лесно. Например неговото Н има в долната си част блед диагонал. Той изписва първата вертикална черта, вдига писалката, изписва втората черта, след това връща писалката за хоризонталната черта, но не я повдига достатъчно и така се появява диагоналната линия. Или погледнете буквата Г. Драсва надолу, после връща писалката нагоре, за да довърши. Подобна е и буквата Е — той първо изписва L, после се връща на зигзаг нагоре за другите две чертички. Няма съмнение. Почеркът е негов.

— Не може ли някой да го е подправил?

— Не. При фалшификациите има прекъсване в изписването и други признаци. Това е неговият почерк.

— Дали би си позволил да се шегува с нас? — попита Кейт.

— Не е много смешно.

— Ами пергаментът? — попита Марек. — И той ли е толкова стар, колкото останалите от пакета?

— Да — каза Дейвид Стърн, пристъпвайки към тях. — Сигурен съм, доколкото е възможно без въглероден анализ... пергаментът е на една възраст с останалите.

Как е възможно това, запита се Марек и изрече на глас:

— Сигурен ли си? Този пергамент изглежда някак различен. Повърхността ми се струва по-груба.

— По-груба е — потвърди Стърн. — Защото са я изстъргали зле. През средновековието пергаментът е бил ценен материал. Използвали са го по няколко пъти, като изстъргвали стария текст. Но ако погледнем този пергамент под ултравиолетово осветление... Някой ще изключи ли лампите?

Кейт щракна ключа и в тъмнината Стърн насочи към пергаментата червеникав лъч. Марек веднага видя бледи, но ясно различими букви.

— Преди това тук е имало сметка за настаняване — каза Елси. — Пергаментът е изстърган рязко и грубо, сякаш човекът е бързал.

— Да не би да казваш, че го е изстъргал професорът? — попита Крис.

— Нямам представа кой го е стъргал. Но явно не е имал опит.

— Добре — каза Марек. — Има един сигурен начин да изясним нещата веднъж завинаги. — Той се обърна към Стърн. — Какво ще кажеш за мастилото, Дейвид? Автентично ли е?

Стърн се поколеба.

— Не съм сигурен.

— Не си сигурен? Защо?

— Химически погледнато — каза Стърн, — то е точно каквото може да се очаква: желязо под формата на железен окис, смесено с шикалки като органичен съединител. Някои са добавяли сажди заради черния цвят и пет процента захар. По онова време са използвали захарта, за да придадат на мастилото блясък. Значи имаме обикновено мастило от желязо и шикалки, характерно за онзи период. Но само по себе си това не е достатъчно.

— Точно така — кимна Марек. — Съставът на мастилото можеше да бъде подправен.

— Затова определих чрез титруване пропорциите на двете съставки — продължи Стърн. — Обикновено го правя, когато имам съмнения. Анализът дава точните им количества в мастилото. Оказа се, че то е подобно, но не идентично с мастилото върху другите документи.

— Подобно, но не идентично — повтори Марек. — Доколко подобно?

— Както знаеш, средновековните мастила са били нетрайни, затова ги смесвали на ръка преди употребата. Шикалките са органични — те представляват стрити на прах израстъци от дъбови листа, — така че мастилото скоро се разваляло. За увеличаване на трайността понякога са добавяли вино. Така или иначе, обикновено между съдържанието на желязо и шикалки в един или друг документ има съществени разлики. Те достигат до двайсет-трийсет процента. Това е надежден източник, според който да определим дали два документа са писани в един и същ ден, с едно и също мастило. В нашия случай мастилото се различава с около двайсет и девет процента от това върху съседните документи.

— Празни приказки — каза Марек. — Тия цифри не доказват нито автентичност, нито фалшификация. Направи ли спектрографски анализ?

— Да. Току-що го привърших. Ето спектрите за трите съседни документа, текстът на професора е в средата.

На екрана се появиха три линии с поредица от остри зъбци и спадания.

— Отново е същото — добави Стърн. — Подобни, но не идентични.

— Не чак толкова идентични — каза Марек, оглеждайки зъбците. — Освен различното съдържание на желязо, в мастилото на професора имаме и следи от други елементи, включително... Какъв е този пик например?

— Хром.

Марек въздъхна.

— Което означава, че мастилото е съвременно.

— Не, не е задължително.

— В мастилото по другите два листа няма хром.

— Вярно. Но в средновековните мастила се среща хром. И то доста често.

— Има ли хром в тази долина?

— Не — каза Стърн, — но из цяла Европа са внасяли хром, защото е бил използван при изработката на мастила и текстилни бои.

— Ами останалите примеси? — попита Марек, сочейки другите зъбци. Той поклати глава. — Съжалявам, просто не мога да повярвам.

— Съгласен съм — каза Стърн. — Сигурно е шега.

— Но няма как да сме сигурни без въглероден анализ — добави Марек.

Анализът с въглерод 14 би позволил да определят възрастта на мастилото и пергаментата с точност до петдесет години. Това беше достатъчно, за да изяснят дали имат работа с фалшификация.

— Щом веднъж сме започнали, бих желал да проверя документа с термолуминесценция, а може би и лазерно активиране — каза Стърн.

— Тук няма как го направиш.

— Да, ще отнеса пергаментата в Ле-з-Ейзи.

Градчето Ле-з-Ейзи в съседната долина бе център на палеолитните проучвания в Южна Франция и разполагаше с отлично оборудвана лаборатория, където можеше да се направи датирание по въглеродния и калиево-аргонния метод, а също така чрез неутронно активиране и други сложни тестове. Резултатите не бяха чак толкова точни, колкото тези от лабораториите в Париж или Тулуза, но за сметка на това учените получаваха отговор само след няколко часа.

— Има ли надежда да стане тази нощ? — попита Марек.

— Ще се опитам.

Крис се върна при групата; бе опитал да се свърже с професора по телефона.

— Нищо — каза той. — Отговаря ми само телефонният секретар.

— Добре — каза Марек. — В момента няма какво друго да сторим. Предполагам, че този надпис е нелепа шега. Нямам представа чие дело може да бъде... но някой го е направил. Утре можем да датираме документа по въглеродния метод. Не се съмнявам, че ще излезе съвременен. И въпреки цялото ми уважение към Елси, най-вероятно е фалшификат.

Елси настръхна.

— Във всеки случай — продължи Марек — утре професорът трябва да се обади и тогава ще го попитаме. А междувременно предлагам да се наспим добре.

Марек тихичко затвори вратата, преди да включи осветлението. После се огледа.

Както бе очаквал, стаята се оказа безупречно чиста. Изглеждаше скромна и спретната като монашеска килия. До леглото бяха подредени грижливо един върху друг няколко протокола от разкопките. Върху бюрото вдясно, край изключения портативен компютър, имаше още документи. Марек отвори чекмеджето на бюрото и набързо прегледа съдържанието.

Но не откри търсеното.

Тогава пристъпи към гардероба. Дрехите на професора бяха закачени грижливо, на равни разстояния. Марек прерови джобовете, но пак не намери каквото търсеше. Може и да не са тук, помисли си той. Може да ги е взел в Ню Мексико.

В този момент забеляза пластмасовия калъф, пъхнат отстрани.

Марек извади калъфа и го отвори. Вътре имаше очила. Той ги сложи върху бюрото.

Лещите бяха бифокални, с овална форма.

Марек извади от джоба на ризата си найлоново пликче. Внезапно чу зад гърба си скърцане, обърна се и видя на прага Кейт Ериксън.

— Ровиш се из бельото му, а? — попита тя с леко повдигнати вежди. — Видях светлина под вратата и реших да надникна.

— Без да почукаш? — каза Марек.

— Ами ти какво правиш тук? — отвърна Кейт. После видя пликчето. — Това да не е каквото си мисля?

— Да.

Марек извади с пинцети бифокалната леща от пликчето и я сложи върху бюрото, до очилата на професора.

— Не са идентични — каза Кейт. — Но бих казала, че лещата е негова.

— Аз също.

— Но нали точно това си мислеше през цялото време? На този обект само той носи бифокални очила. Значи замърсяването трябва да идва от него.

— Само че няма никакво замърсяване — каза Марек. — Тази леща е стара.

Кейт се вгледа отблизо.

— Невъзможно. Погледни как са шлифовани ръбовете. Също като в очилата на професора. Лещата трябва да е съвременна.

— Знам, но Дейвид настоява, че е стара.

— Колко стара?

— И той не знае.

— Не може ли да определи възрастта?

Марек поклати глава.

— Няма достатъчно органичен материал.

— В такъв случай ти си дошъл тук, защото... — Кейт помълча и се вгледа първо в очилата, после в Марек. Навъси се. — Доколкото си спомням, Андре, ти каза, че онзи надпис е фалшификат.

— Да, така казах.

— Но същевременно помоли Дейвид да направи въглеродна проба още тази нощ, нали?

— Да...

— А после дойде тук с лещата, защото си разтревожен... — Тя тръсна глава, сякаш, за да я избистри. — От какво? Какво смяташ, че става?

Марек я погледна.

— Нямам ни най-малка представа. Всичко ми се струва пълна безсмислица.

— Но се тревожиш.

— Да — каза Марек. — Тревожа се.

Следващото утро бе топло и ясно, слънцето грееше ослепително от безоблачното небе. Професорът не се обаждаше. Марек го потърси на два пъти, но попадеше само на телефонния секретар: „Оставете ми съобщение и ще ви позвъня.“

Нямаше новини и от Стърн. Когато го потърсиха по телефона, от лабораторията в Ле-з-Ейзи отговориха, че е зает. Някакъв раздразнен

техник заяви:

— Пак прави същите проби! Вече за трети път!

Защо? — питаше се Марек. Поколеба се дали да не отскочи до Ле-з-Ейзи — с кола можеше бързо да стигне дотам, — но предпочете да остане в лагера, за в случай че професорът позвъни.

Професорът не се обаждаше.

Някъде към средата на утрото Елси възкликна:

— Ха!

— Какво има?

Елси гледаше друг пергамент.

— Този лист беше в купчината точно преди текста на професора — каза тя.

Марек пристъпи до нея.

— И какво?

— Струва ми се, че има петна от писалката на професора.

Виждаш ли, тук и тук.

Марек сви рамене.

— Вероятно е разглеждал този лист, преди да напише текста.

— Но петната са в празното поле, сякаш, за да отбележат нещо — каза Елси.

— Да отбележат ли? За какво става дума в документа?

— Природонаучен текст — отговори тя. — Един от монасите описва някаква подземна река. Казва, че трябвало да се внимава на определени места, отбелязани с крачки.

— Подземна река...

Марек не прояви интерес. Монасите бяха учените на онази епоха и често пишеха съчинения за местната география, наръчници по дърводелство, кога да се подрязват овощките, как да се съхранява зърното през зимата и тъй нататък. Макар и любопитни, тия текстове най-често се оказваха погрешни.

— Ключът е у Марцелус... — разчиташе Елси. — Интересно, какво ли означава това? Точно него е отбелязал професорът. После... нещо за... великански крака... не... може би краката на великана?... И е написано *vivix*, което на латински означава... чакай да видя... Тази дума не си я спомням...

Тя разгърна речника.

Марек излезе навън и неспокойно закрочи напред-назад. Чувстваше се нервен, напрегнат.

— Странно — каза тя, — няма такава дума. Поне в този речник. После бавно и методично си записа нещо.

Марек въздъхна.

Часовете се влачеха едва-едва.

Професорът не се обаждаше.

Най-сетне стана три следобед; студентите се събраха на почивка в голямата палатка. Марек стоеше на входа и ги гледаше. Изглеждаха безгрижни — смееха се, подхвърляха си шеги, побутваха се.

Телефонът иззвъня. Той веднага извърна глава. Елси вдигна слушалката и Марек я чу да казва:

— Да, в момента е тук...

Марек изтича при нея.

— Професорът ли е?

— Не. Някой от Ай Ти Си.

И тя му подаде слушалката.

— Андре Марек слуша — каза той.

— О, да. Моля ви, изчакайте, мистър Марек. Мистър Донигър иска спешно да разговаря с вас.

— Така ли?

— Да. От няколко часа опитваме да се свържем с вас. Моля ви, изчакайте да го открия.

Настана мълчание. Чуваше се тиха класическа музика. Марек закри слушалката с длан и прошепна на Елси:

— Донигър.

— Хей, порасна ти работата — подхвърли тя. — Разговаряш с голямата клечка.

— Защо съм му потрябвал на Донигър?

Пет минути по-късно той все още чакаше на телефона, когато Стърн влезе, поклащайки глава.

— Няма да ми повярвате.

— Е? Какво има? — попита Марек.

Стърн мълчаливо му подаде лист хартия. Върху него беше написано:

638 ± 47

— Какво означава това? — попита Марек.

— Възрастта на мастилото.

— За какво говориш?

— За мастилото върху онзи пергамент — каза Стърн. — То е на шестстотин трийсет и осем години с възможно отклонение от четирийсет и седем години в плюс или минус.

— Какво? — възкликна Марек.

— Точно така. Мастилото е от 1361 година.

— Какво?

— Знам, знам — каза Стърн. — Но направихме теста три пъти. Няма съмнение. Ако професорът наистина е писал това, трябва да го е направил преди шестстотин години.

Марек завъртя листа. От другата страна беше написано: 1361 г. ± 47 години.

Музиката в слушалката прекъсна с тихо щракване и нечий напрегнат глас изрече:

— Говори Боб Донигър. Мистър Марек?

— Да — каза Марек.

— Може би не си спомняте, но се срещнахме преди две години, когато посетих обекта.

— Спомням си много добре — каза Марек.

— Обаждам се заради професор Джонстън. Много сме разтревожени за неговата безопасност.

— Изчезнал ли е?

— Не, не е изчезнал. Знаем точно къде се намира.

Нещо в гласа на Донигър накара Марек да потрепери.

— В такъв случай може ли да говоря с него?

— За съжаление в момента не можете.

— Заплашва ли го нещо?

— Трудно е да се каже. Надявам се, че не. Но ще ни трябва помощ от вас и вашата група. Вече изпратих самолет да ви вземе.

— Мистър Донигър — каза Марек, — получихме съобщение от професор Джонстън, но то изглежда така, сякаш е пратено преди шестстотин години.

— Не по телефона — прекъсна го Донигър. Но Марек забеляза, че в гласа му не прозвуча изненада. — Сега във Франция е три следобед, нали?

— Да, малко след три.

— Добре — каза Донигър. — Вземете трима души от екипа, които познават най-добре областта около Дордона. После идете на летището в Бержерак. Не губете време за багаж. Когато пристигнете, ще ви осигурим всичко необходимо. Самолетът каца в шест вечерта по ваше време и с него ще пристигнете в Ню Мексико. Ясно ли е?

— Да, но...

— Ще ви чакам.

И Донигър прекъсна разговора.

Дейвид Стърн погледна Марек.

— Каква беше тази история?

— Върви да си вземеш паспорта — каза Марек.

— Какво?

— Върви да си вземеш паспорта. После се върни с колата.

— Отиваме ли някъде?

— Да, отиваме — каза Марек и посегна към радиостанцията.

Застанала върху крепостните стени, Кейт Ериксън гледаше от шест метра височина широкия тревист двор на замъка Ла Рок. Из двора се тълпяха туристи от десетина националности с пъстри дрехи и къси панталони. Фотоапаратите щракаха във всички посоки.

Кейт чу едно момиченце долу да казва:

— Пак замък. Защо трябва да обикаляме тия глупави замъци, мамо?

— Защото на татко му е интересно — отговори майката.

— Но те всичките са еднакви, мамо.

— Знам, скъпа...

Малко по-настрани бащата стоеше между ниските зидове, останали от някогашно помещение.

— А това — обяви той на семейството си — е била голямата зала.

Кейт погледна нататък и веднага видя, че не е прав. Човекът стоеше сред останките от кухнята. Личеше си по трите големи пещи, които още се виждаха в стената отляво. А зад мъжа можеше да се види и каменният улей, по който бе идвала водата за готвене.

— Какво е ставало в голямата зала? — попита дъщерята.

— Тук са организирали пиршествата и гостуващите рицари са идвали да се поклонят на краля.

Кейт въздъхна. Нямаше сведения някога в Ла Рок да е идвал крал. Напротив, документите сочеха, че замъкът винаги е бил частен, построен през единайсети век от някой си Арман дьо Клери, а в началото на четиринайсети век допълнен с втора крепостна стена и нови подвижни мостове. Този допълнителен строеж бил извършен от рицар на име Франсоа льо Гро, или Франсис Дебелия, през 1302 година.

Въпреки френското си име Франсоа бил английски рицар и изградил Ла Рок в модерния за онова време стил, въведен от Едуард Първи. Едуардианските замъци били големи, с обширни вътрешни дворове и приятни покои за владетеля. Това допаднало на Франсоа, който според съвременниците си се отличавал с артистичен темперамент, мързел и вечно безпаричие. Наложило му се да ипотекира замъка, а по-късно дори да го продаде. По време на Стогодишната война владетелите на Ла Рок често се сменяли. Но укрепленията свършили работа — замъкът нито веднъж не бил завоюван в сражение, а само чрез търговски сделки.

Колкото до голямата зала, Кейт виждаше останките ѝ далече надясно, силно разрушени, но все пак достатъчни, за да се види, че наистина е била голяма, с дължина около трийсет метра. Запазена бе огромната камина — три метра широка и четири дълга. Кейт знаеше, че зала с такива размери трябва да е имала каменни стени и дървен покрив. И наистина, като се вгледа, тя различи в горния край на камъните широки жлебове за хоризонталните греди. Над тези греди се бяха кръстосвали опорите на покрива.

Покрай нея по тясната площадка се изниза върволица английски туристи. Екскурзоводът обясняваше:

— Тези стени са били изградени от сър Франсис Злия през 1363 година. Сър Франсис наистина не е бил цвете за мирисане. Обичал да изтезва мъже, жени и дори деца в подземните си тъмници. А сега, ако погледнете наляво, ще видите Любовния зъбер, от който скочила през 1292 година мадам Дьо Рено, за да скрие позора си, след като забременяла от коняря на своя съпруг. Все още се спори дали наистина е скочила, или е била блъсната от оскърбения мъж...

Кейт въздъхна. Откъде ги измисляха тия неща? Тя се наведе над скицника, върху който рисуваше очертанятията на стените. В този замък имаше и тайни проходи. Но Франсис Дебелия бе проявил добри архитектурни умения. Неговите тайни проходи бяха предназначени единствено за отбрана. Един от тях минаваше от крепостната стена под отсрещния край на голямата зала и излизаше зад камината. Друг следваше очертанятията на южната стена.

Но най-важният тунел все още ѝ се губеше. Според летописеца от четиринайсети век Фроасар замъкът Ла Рок нито веднъж не бил превзет с обсада, защото нападателите не можели да открият тайния тунел, по който замъкът се снабдявал с храна и вода. Носели се слухове, че този тунел бил свързан с мрежа от пещери във варовиковите възвишения зад замъка; че бил много дълъг и стигал до потаен отвор в скалите.

Някъде.

Най-лесното би било да открие входа на този тунел в замъка и оттам да го проследи. Но за целта щеше да ѝ трябва техническа помощ. Може би ултразвуково или радарно сондиране. Само че замъкът трябваше да е празен. В понеделник не се допускаха туристи; значи идния понеделник можеха да дойдат и...

Радиостанцията ѝ запращя.

— Кейт!

Обаждаше се Марек.

Тя вдигна радиостанцията до лицето си и натисна бутона.

— Да, слушам те.

— Върни се веднага. Имаме извънредно произшествие.

И той прекъсна.

На три метра под водата Крис Хюз чуваше бълбукащото съскане на въздушния регулатор, докато нагласяше въжетата, които го удържаха срещу напора на течението. Днес видимостта беше сравнително добра, около четири метра, и той виждаше край брега целия масивен пилон на укрепения мост. Пилонът свършваше с купчина големи дялани камъни, която пресичаше цялата река. Това бяха останки от някогашното платно на моста.

Крис се движеше бавно над купчината и разглеждаше камъните. Търсеше жлеbove и вдлъбнатини, по които да разбере дали са били използвани греди. От време на време се мъчеше да преобърне някой камък, но под водата това бе трудно, защото нямаше опора.

Над себе си влачеше пластмасов поплавък със знаменце на червени ивици. Това би трябвало да го предпази от гребните лодки на туристите. Или поне така се надяваше.

Внезапно нещо го дръпна от дъното. Той изскочи на повърхността и си удари главата в жълт каяк. Човекът в лодката стискаше поплавъка и крещеше на някакъв чужд език, може би немски.

Крис извади мундщука от устата си и каза:

— Остави това нещо, ако обичаш.

Онзи отвърна с порой от немски думи, сочейки раздражено към брега.

— Слушай, приятел, не знам какво...

Човекът продължаваше да крещи и да размахва пръст към брега.

Крис се озърна.

Един от студентите стоеше на брега с радиостанция в ръката. Той също крещеше. Крис се вслуша и след малко разбра думите.

— Марек иска да се прибереш. Веднага.

— Господи, не може ли да изчака половин час, докато привърша с...

— Той каза веднага.

Над далечните възвишения висяха черни облаци и изглеждаше, че ще вали. Донигър остави слушалката и каза:

— Съгласиха се да дойдат.

— Добре — кимна Даян Крамър. Тя стоеше срещу него, с гръб към планините. — Нуждаем се от тяхната помощ.

— Да, за съжаление.

Донигър стана от бюрото и закрочи из кабинета. Когато мислеше напрегнато, не го свърташе на едно място.

— Просто не разбирам как изобщо изтървахме професора — каза Даян. — Сигурно е навлязъл в света. Ти му каза да не го прави. Дори не искаше да го пуснеш. А той сигурно е навлязъл в света.

— Не знаем какво се е случило — каза Донигър. — И представа си нямаме, по дяволите!

— Освен че е написал послание — напомни Даян.

— Да. Според Елси Кастнър. Кога разговаря с нея?

— Снощи — каза Даян. — Обади ми се веднага, щом успя да се освободи. Тя е много надеждна връзка и...

Донигър раздражено махна с ръка.

— Няма значение. Ядрото е другаде.

Винаги използваше този израз, когато смяташе нещо за маловажно.

— Къде е ядрото? — попита Даян Крамър.

— Да го измъкнем — каза Донигър. — Трябва на всяка цена да върнем онзи човек. Това е ядрото.

— Не споря — съгласи се Даян. — Трябва.

— Лично аз смятам онзи дъртак за голямо говедо — каза Донигър. — Но ако не го върнем, ще се вдигне кошмарен шум.

— Да. Кошмарен.

— Но аз ще се справя — уточни Донигър.

— Сигурна съм, че ще се справиш.

С годините Даян бе свикнала да повтаря всяка негова дума, когато е изпаднал в „крачещ пристъп“. Страничен наблюдател би сметнал това за подлизурство, но Донигър го намираше за полезно. Когато чуваше думите си повторно, той често не се съгласяваше с тях. Даян разбираше, че в този процес е само странична наблюдателка. Макар че имаше двама участници, това не бе диалог. Донигър разговаряше сам със себе си.

— Проблемът е — каза той, — че увеличаваме броя на външните лица, които знаят за технологията, но не получаваме нищо в замяна. Откъде да знаем, може онези студенти изобщо да не го намерят.

— Шансовете им са по-добри.

— Това е само предположение. — Той закрачи отново. — Без основания.

— Съгласна съм, Боб. Без основания.

— Ами екипът, който пратихте да го търси? Кого изпратихте?

— Гомес и Барето. Не са видели професора.

— Колко време бяха там?

— Около час, мисля.

— Не са ли навлизали в света?

Даян поклати глава.

— Защо да рискуват? Няма смисъл. Те са бивши морски пехотинци, Боб. Дори да навлязат, нямат представа къде да го търсят. Дори нямат представа от какво да се пазят. Там е съвсем различно.

— Но онези студенти може да знаят къде да търсят.

— Точно това е идеята — каза Даян Крамър.

От далечината долетя тътен на гръмотевица. Първите едри капки дъжд се посипаха по прозорците на кабинета. Донигър се загледа в дъжда.

— Ами ако изтървем и студентите?

— Ще се вдигне кошмарен шум.

— Може би — каза Донигър. — Трябва да се подготвим за всяка възможност.

С вой на турбини реактивният самолет се приближи по пистата и спря пред тях. На опашката бе изписано с големи сребърни букви Ай Ти Си. Стълбичката се спусна и униформената стюардеса търкулна надолу червен килим.

— Без майтап! — възкликна Крис Хюз. — Наистина имало червен килим.

— Да вървим — каза Марек. Той метна раницата на рамо и пръв се изкачи по стъпалата.

Марек бе отказал да отговаря на въпросите им, като се оправда, че не знае. Не скри резултатите от въглеродния анализ. Каза обаче, че не може да ги обясни. Каза им още, че ръководството на Ай Ти Си ги моли спешно да се притекат на помощ на професора. После млъкна. Забеляза, че и Стърн си мълчи.

Отвътре салонът на самолета беше изцяло в сребристо и сиво. Стюардесата ги попита какво ще желаят за пиене. Целият този лукс контрастираше с едрия, грубоват мъж с къса прошарена коса, който пристъпи напред да ги поздрави. Макар че беше облечен в цивилен костюм, Марек забеляза военната му стойка, докато се ръкуваше с тях.

— Името ми е Гордън — представи се човекът. — Вицепрезидент на Ай Ти Си. Добре дошли на борда. Полетът до Ню

Мексико ще трае девет часа и четирийсет минути. А сега затегнете коланите.

Докато се настаняваха по креслата, те усетиха, че самолетът вече се носи по пистата. След секунди двигателите изреваха и Марек видя през прозорчето как френското поле бързо се отдалечава под тях.

Седнал най-отзад в самолета, Гордън огледа групата и си помисли, че можеше и да е по-зле. Вярно, всичките бяха академични личности. При това доста объркани. И между тях нямаше здрава координация, нямаше истинска сплотеност.

Но от друга страна всички изглеждаха в добра физическа форма, особено онзи чужденец, Марек. Личеше си, че е силен. А и жената си я биваше. Стегнати мускули на ръцете, мазоли по дланите. Спокойна самоувереност. Значи би могла да устои на напрежението, помисли си той.

Но онова миловидно хлапе щеше да бъде безполезно. Гордън въздъхна, като видя как Крис Хюз погледна отражението си в стъклото и намести назад кичур коса.

Колкото до четвъртия, грозничкия младеж, Гордън просто не знаеше какво да мисли за него. Очевидно често работеше на открито; дрехите му бяха избелели, а очилата надраскани. Но Гордън веднага разпозна в него лабораторен специалист. От онези, които знаят всичко за техниката и нищичко за света. Трудно бе да се каже как ще реагира, ако нещата загубеят.

Едрият мъж, Марек, заговори пръв:

— Ще ни кажете ли какво става?

— Мисля, че вече знаете, мистър Марек — отговори Гордън. — Нали?

— Нося пергамент отпреди шестстотин години, върху който е писал професорът. С мастило на същата възраст.

— Да. Така е.

Марек тръсна глава.

— Но ми е трудно да повярвам.

— В момента — каза Гордън — това е просто технологична реалност. Истина е. Може да се постигне.

Той стана от креслото и се прехвърли при групата.

— Говорите за пътуване във времето — каза Марек.

— Не — отвърна Гордън. — Изобщо не говоря за пътуване във времето. Пътуването във времето е невъзможно. Всички го знаят.

— Самата идея за пътуване във времето е безсмислена, тъй като времето не тече. Фактът, че си го представяме като поток, е само случайност, свързана с нашата нервна система... с начина, по който го виждаме. В действителност времето не се движи; движим се ние. Самото време е неизменно. Просто го има. Следователно миналото и бъдещето не са отделни места, както например Ню Йорк и Париж. И понеже миналото не е място, няма как да пътуваме към него.

Всички го гледаха мълчаливо.

— Нека бъдем наясно от самото начало — продължи Гордън. — Технологиата на ИТС няма нищо общо с пътуването във времето, поне в прекия смисъл. Това, което разработихме, е разновидност на пътуването в пространството. Или по-точно използваме квантова технология, за да предизвикаме правоъгълно-координатна промяна в мултивселената.

По лицата им се изписа пълно недоумение.

— Това означава — обясни Гордън, — че пътуваме към друго място в мултивселената.

— А какво е това мултивселена? — попита Кейт.

— Мултивселената е светът, определян от квантовата механика. Това означава, че...

— Квантова механика? — повтори Крис. — Какво представлява квантовата механика?

Гордън помълча.

— Тук става доста трудно. Но след като сте историци, ще се опитам да ви го обясня по исторически път.

— Преди сто години физиците разбрали, че енергията — например светлината, магнетизмът или електричеството — съществува под формата на непрестанно течащи вълни. Ние все още говорим за „радиовълни“ и „светлинни вълни“. Всъщност разбирането, че всички форми на енергия споделят този вълнов характер, е едно от най-големите постижения на физиката през деветнайсети век. Но има малък проблем. Оказало се, че ако облъчиш със светлина метална плоча, получаваш електрически ток. След като изследвал връзката между количеството светлина, паднала върху плочата, и произведеното

електричество, физикът Макс Планк стигнал до извода, че енергията не е постоянна вълна. Тя сякаш била съставена от някакви отделни единици, които той нарекъл кванти. Откритието, че енергията се излъчва на кванти, дало начало на квантовата физика. Няколко години по-късно Айнщайн доказал, че фотоелектричният ефект може да се обясни, ако предположим, че светлината се състои от частици, които той нарекъл фотони. Тези светлинни фотони удрят металната плоча и избиват от нея електрони, като по този начин създават електричество. В математическо отношение уравненията се оказали правилни. Те подкрепяли възгледа, че светлината се състои от частици. Ясно ли е дотук?

— Да...

— И много скоро физиците започнали да осъзнават, че не само светлината, но и всяка друга енергия е съставена от частици. Всъщност цялата материя във вселената се явявала под формата на частици. Атомите били съставени от тежки частици в ядрото и леки електрони, бръмчащи около тях. Значи според новото мислене всичко е съставено от частици. Ясно?

— Ясно...

— Частиците са дискретни единици, или кванти. А теорията, която описва поведението на тези частици, се нарича квантова теория. Едно от най-големите открития на физиката през двайсети век.

Всички кимнаха.

— Физиците продължават да изследват тези частици и започват да осъзнават, че те са много странни. Не можеш да знаеш със сигурност къде се намират, не можеш да ги измериш точно и не можеш да предскажеш какво ще направят. Понякога се държат като частици, друг път като вълни. Понякога две частици си взаимодействат, макар да са на милиони километри една от друга, без връзка помежду им. И тъй нататък. Теорията започва да става все по-невероятна. Но напоследък с квантовата теория се случват две неща. Първото е, че тя получава все нови и нови потвърждения. Това е най-доказаната теория в историята на науката. На нея разчитат касовите скенери в супермаркетите, лазерите и компютърните чипове. Следователно няма и капка съмнение, че квантовата теория представлява вярно математическо описание на вселената. Но проблемът е, че имаме само математическо описание. А физиците не могат да си представят света,

обрисуван от тези уравнения — той е прекалено невероятен, прекалено противоречив. Айнщайн например не харесвал това. Той имал чувството, че то е признак за грешка в теорията. Но теорията се потвърждавала непрекъснато и положението ставало все по-лошо. Накрая дори физиците, които печелели Нобелова награда за принос към квантовата теория, били принудени да признаят, че не я разбират. Получила се извънредно странна ситуация. През по-голямата част от двайсети век съществува теория за вселената, която всички използват и смятат за вярна..., но никой не може да обясни какво ни казва тя за света.

— Какво общо има това с множествените вселени? — попита Марек.

— След малко ще стигнем дотам — каза Гордън.

Мнозина физици се опитвали да обяснят уравненията, продължи Гордън. Всяко обяснение се проваляло по една или друга причина. И ето че през 1957 година един физик на име Хю Евърет предложил ново и дръзко обяснение. Евърет твърдял, че нашата вселена — вселената, която виждаме, вселената с нейните камъни, дървета, хора и галактики в космоса — е само една от безбройно много вселени, съществуващи една до друга.

Всяка от тези вселени непрекъснато се разделя, тъй че съществува вселена, където Хитлер е загубил войната, и друга, където е спечелил; вселена, където Кенеди е мъртъв, и друга, където е жив. Вселена, където тази сутрин си си измил зъбите, и друга, където не си. И тъй нататък, и тъй нататък. Безбройни светове.

Евърет нарекъл това свое обяснение на квантовата механика „многовселенно“. Тълкуването му не противоречало на квантовите уравнения, но за физиците било много трудно да го възприемат. Не им се харесвала идеята за безброй светове, които се делят непрестанно. Смятали за невероятно реалността да съществува в такъв вид.

— Повечето физици все още отказват да го приемат — каза Гордън. — Макар че досега никой не е открил грешка в тази теория.

Самият Евърет силно се дразнел от възраженията на своите колеги. Той настоявал, че теорията му е вярна, независимо дали им харесва, или не. Ако някой не вярвал в неговата теория, значи просто бил тъп и старомоден като някогашните учени, отхвърлящи теорията

на Коперник, която поставяла слънцето в центъра на планетната система... и която за времето си също изглеждала невероятна.

— Защото, твърдял Евърет, представата за множествени светове е напълно вярна. Наистина има множество вселени. И те съществуват успоредно на нашата. Цялото това множество вселени било наречено „мултивселена“.

— Чакайте малко — обади се Крис. — Да не би да ни казвате, че това е истина?

— Да — потвърди Гордън. — Истина е.

— Откъде знаете? — попита Марек.

— Ще ви покажа — каза Гордън.

И той посегна към една папка с надпис „ИТС/ЗВД технологии“.

Гордън извади чист лист хартия и започна да рисува.

— Ето един много прост експеримент, правен е още преди двеста години. Представете си две стени една срещу друга. В първата стена има вертикален процеп.

— А сега насочете към процепа източник на светлина. На стената отзад ще видите...

— Бяла линия — каза Марек. — От светлината, която прониква през процепа.

— Вярно.

Гордън продължи да рисува.

— А сега имате стена не с един, а с два вертикални процепа. Ако я осветите, върху другата стена ще видите...

— Две вертикални линии — каза Марек.

— Не ще се появи поредица от черни и бели ивици.

— А ако пропуснете светлината през четири процепа — продължи Гордън, — ще получите два пъти по-малко ивици. Защото другите потъмняват.

Марек се навъси.

— Значи повече процепа дават по-малко ивици? Защо?

— Обикновеното обяснение е онова, което ви нарисовах — светлинните лъчи, минаващи през процепите, си взаимодействат като две вълни. На места се засилват, на други се анулират. И това създава поредицата от светли и тъмни ивици върху стената. Казваме, че

вълните интерферират една с друга, и това изображение се нарича интерферентна картина.

— Е? — попита Крис Хюз. — И къде е грешката?

— Грешката е там, че току-що ви дадох обяснение от деветнайсети век. То е било напълно приемливо, докато всички вярвали, че светлината представлява вълна. Но след Айнщайн знаем, че светлината се състои от частици, наречени фотони. Как да си обясним, че сноп фотони създава такава картина?

Настана мълчание. Студентите клатеха глави. Дейвид Стърн взе думата за пръв път.

— Частиците не са толкова прости, колкото ни ги описвате. В зависимост от ситуацията те могат да проявяват и вълнови свойства. Могат да интерферират помежду си. В случая фотоните от светлинния лъч интерферират и създават картината.

— Изглежда логично — съгласи се Гордън. — В края на краищата един светлинен лъч съдържа трилиони и трилиони нищожно малки частици. Не е трудно да си представим, че те взаимодействат по някакъв начин и създават интерферентна картина.

Всички кимнаха. Наистина не бе трудно да си представят.

— Но така ли е в действителност? — попита Гордън. — Това ли се случва? Един от начините да разберем, е като премахнем взаимодействието между фотоните. Нека да пускаме само по един фотон. Такъв експеримент е извършван. Създавате толкова слаб светлинен лъч, че се излъчва само по един фотон наведнъж. А зад процепите можете да сложите много чувствителни детектори... толкова чувствителни, че да регистрират дори един-единствен фотон. Съгласни ли сте?

Студентите кимнаха, но този път по-бавно.

— Сега вече не може да има въздействие на други фотони, защото имаме работа само с един фотон. И тъй, фотоните преминават един по един. Детекторите отбелязват къде падат фотоните. И след няколко часа получаваме горе-долу такъв резултат.

— Какво виждаме? Виждаме, че отделните фотони падат само на определени места, а други изобщо не докосват. Държат се точно по същия начин, както и в цялостен сноп светлина. Но нали са минавали един по един. Няма други фотони, които да ги отклоняват. И все пак

нещо ги отклонява, защото създават обичайната интерферентна картина. Е, добре. Какво отклонява единичния фотон?

Тишина.

— Мистър Стърн?

Стърн поклати глава.

— Ако изчислим вероятностите...

— Хайде да не бягаме в математиката. Нека си останем с реалността. В края на краищата този експеримент е направен, с реални фотони, падащи върху реални детектори. И нещо реално ги е отклонило. Въпросът е: какво?

— Трябва да са други фотони — каза Стърн.

— Да — потвърди Гордън, — но къде са? Имаме детектори, а не засичаме други фотони. Къде са тогава?

— Признавам — въздъхна Стърн и вдигна ръце.

— Как тъй признаваш? — попита Крис. — Какво признаваш?

Гордън кимна на Стърн.

— Обяснете им.

— Според него интерференцията при единични фотони доказва, че реалността е нещо повече от онова, което виждаме в нашата вселена. Интерференцията е факт, но не виждаме причините ѝ в нашата вселена. Следователно влиянието идва от фотони в други вселени. И това доказва, че има други вселени.

— Правилно — каза Гордън. — И тези вселени понякога взаимодействат с нашата.

— Съжалявам — каза Марек. — Ще обясните ли и това? Защо другите вселени ще взаимодействат с нашата?

— Такава е същността на мултивселената — отговори Гордън. — Не забравяйте, множеството вселени в мултивселената се делят непрестанно, което означава, че много от тях са твърде подобни на нашата. И именно подобните си взаимодействат. Всеки път, когато пускаме лъч светлина в нашата вселена, подобни лъчи се появяват в безброй подобни вселени и техните фотони взаимодействат с нашите, за да създадат интерферентната картина, която виждаме.

— И вие твърдите, че това е вярно?

— Абсолютно вярно. Експериментът е провеждан многократно.

Марек се навъси. Кейт гледаше масичката. Крис се чешеше по главата. Най-сетне Дейвид Стърн каза:

— Не са ли всички вселени като нашата?

— Не.

— А еднакво ли тече времето в тях?

— Не, не навсякъде.

— Следователно някои вселени съществуват в по-ранно време?

— Да. По-точно, тъй като броят им е безкраен, вселените съществуват във всички по-ранни времена.

Стърн се замисли за момент.

— И вие ни казвате, че ИТС притежава технология за пътуване в тези други вселени.

— Да — потвърди Гордън. — Точно това ви казвам.

— Как?

— Създаваме връзка чрез пробиви в квантовата пяна.

— Имате предвид Уилъровата пяна? Пространствено-времеви флуктуации на субатомарно ниво?

— Да.

— Но това е невъзможно.

Гордън се усмихна.

— Много скоро ще се убедите в противното.

— Ние ли? — попита Марек. — Какво искате да кажете?

— Мисля, че ме разбрахте — каза Гордън. — Професор Джонстън е в четиринайсети век. Искаме да се върнете там и да го намерите.

Всички мълчаха. Стюардесата натисна един бутон и прозорчетата се затвориха едновременно, закривайки слънчевата светлина. Тя обиколи салона, като сваляше облегалките на креслата и слагаше върху тях одеяла и чаршафи. До всяко кресло сложи чифт големи слушалки с меки уплътнения.

— Значи се връщаме в четиринайсети век? — каза най-сетне Крис Хюз. — Как?

— По-лесно ще бъде да ви го покажем — отвърна Гордън. Той подаде на всекиго малко целофаново пликче с хапчета. — В момента искам да изпиете това.

— Какво е? — попита Крис.

— Три вида успокоителни. После искам да легнете и да си сложите слушалките. Можете и да спите. Полетът е само десет часа, тъй че няма да научите много. Но поне ще свикнете с езика и произношението.

— Какъв език? — попита Крис, докато взимаше хапчетата.

— Староанглийски и средновековен френски.

— Аз ги знам — каза Марек.

— Едва ли познавате точното произношение. Сложете си слушалките.

— Но никой не знае точното произношение — обади се Марек и веднага млъкна.

— Скоро ще разберете, че ние го знаем.

Крис легна. Зави се с одеялото и надяна слушалките. Така поне не чуваше рева на двигателите.

Хапчетата навярно бяха много силни, защото изведнъж се почувства напълно спокоен. Очите му сами се затваряха. Той чу как нечий глас произнесе в слушалките:

— Поемете дълбоко дъх. Представете си, че сте в красива, топла градина. Всичко е познато и ви успокоява. Пред себе си виждате врата, която води надолу към мазето. Отваряте вратата. Познавате мазето добре, защото е ваше. Започвате да слизате по каменните стъпала към топлото и познато мазе. На всяка стъпка чувате гласове. Приятно ви е да ги слушате и разбирате всичко, което казват.

После започнаха да се редуват мъжки и женски глас.

— Дай ми шапката. Yiff may mean haht.

— Ето ти шапката. Hair baye thynhatt.

— Благодаря. Grah mersy.

— Моля. Ауергау thee.

Изреченията ставаха по-дълги. Скоро му стана трудно да ги следи.

— Студено ми е. Бих предпочел одеяло. Ауеам chillingcold, e wolld leifer half a соот.

Крис се унасяше леко, неусетно, и имаше чувството, че все още слиза по стъпалата надолу към просторно, кънтящо, приятно място. Беше спокоен, макар че при последните две изречения го бодна лека тревога.

— Пригответи се за бой. Dicht theeselv to ficht.

— Къде ми е мечът? Whar beest mee swearde?
Но после той въздъхна и заспа.

БЛЕК РОК

„Не рискуваш ли всичко, не печелиш нищо.“

Джофрей дьо
Шарни, 1358 г.

Когато излязоха от самолета на мократа писта, нощта беше студена и в небето трептяха безброй звезди. На изток Марек зърна черните силуети на стръмни възвишения под ниско надвиснали облаци. Край пистата чакаше джип.

След малко се носеха по шосе, обгърнато от гъста гора.

— Къде се намираме? — попита Марек.

— На около един час път северно от Албъкърки — отговори Гордън. — Най-близкото селище е Блек Рок. Там се намира нашият изследователски център.

— Вижда ми се същински пущинак — каза Марек.

— Само нощем. Всъщност в Блек Рок има петнайсет високотехнологични изследователски компании. И, разбира се, Сандия е съвсем наблизо. До Лос Аламос има един час път. По-нататък идва Уайт Сандс и тъй нататък.

Продължиха по пътя още няколко километра. Отпред се появи голяма зелена табела с бял надпис: БЛЕК РОК, ЛАБОРАТОРИЯ ИТС: Джипът зави надясно и пое по нов път, който лъкатушеше между гористите хълмове.

Стърн се обади от задната седалка:

— Казахте ни, че можете да се свързвате с други вселени.

— Да.

— Чрез квантовата пяна.

— Точно така.

— Но това е пълна безсмислица — каза Стърн.

— Защо? Какво представлява тази квантова пяна? — попита Кейт, сдържайки прозявката си.

— Остатък от раждането на вселената — каза Стърн.

Той обясни, че в началото вселената е представлявала една-единствена точка от материя с невъобразима плътност. Преди осемнайсет милиарда години тази точка избухнала — събитие, наричано „големият взрив“.

— След експлозията вселената се разширявала като сфера. Само че не абсолютно съвършена. А вътре в сферата вселената не била абсолютно хомогенна — именно затова сега са струпани на групи и роеве, вместо да бъдат равномерно разпределени. Така или иначе, важното е, че в разширяващата се сфера имало съвсем дребнички несъвършенства. Тези несъвършенства така и не се загладили. Те все още са част от вселената.

— Така ли? Къде са?

— На субатомно равнище. Квантовата пяна всъщност означава, че при много малки размери в пространствено-времето тъкан съществуват гънки и мехурчета. Но пяната е по-малка от атомните частици. В нея може да има пробиви, а може и да няма.

— Има — каза Гордън.

— Но как може да ги използвате за пътуване? Няма начин да се прехвърли човек през толкова малък отвор. Няма начин да се прехвърли каквото и да било.

— Правилно — отбеляза Гордън. — Както не може да се прехвърли лист хартия по телефона. Но може да се изпрати факс.

Стърн се навъси.

— Това е съвсем различно.

— Защо? — попита Гордън. — Всичко може да се предава, стига да има начин за кодиране и концентриране на информацията. Нали така?

— На теория да — каза Стърн. — Но вие говорите за кодиране и концентриране на информацията за цяло човешко същество.

— Вярно.

— Това е невъзможно.

Гордън се усмихваше развеселено.

— Защо не?

— Защото пълното описание на човешкия организъм — милиардите клетки, тяхната взаимовръзка, всичките съединения и

молекули в тях, биохимичното им състояние — съдържа толкова много информация, че нито един компютър не може да се справи с нея.

— Нищо друго, освен информация — сви рамене Гордън.

— Да. Само че прекалено много.

— Компресираме я чрез фрактален алгоритъм без никакви загуби.

— Дори и така става дума за огромно...

— Извинете — намеси се Крис. — Искате да кажете, че компресирате човека?

— Не. Компресираме информацията, която е еквивалент на човека.

— И как става това? — попита Крис.

— Чрез компресиращи алгоритми — по този метод се съхранява и информацията в компютрите, за да заема по-малко място. Като методите JPEG и MPEG за визуални материали. Познавате ли ги?

— Имам програми, които ги използват, но с това се изчерпват познанията ми.

— Добре — каза Гордън. — Всички компресиращи програми работят по един и същ начин. Търсят подобия в данните. Да речем, че имате изображение на роза, съставено от един милион пиксела. Всеки пиксел има място и цвят. Това са три милиона единици информация — много данни. Но повечето от тези пиксели ще бъдат червени, обкръжени от други червени пиксели. Затова програмата сканира изображението ред по ред и проверява дали съседните пиксели имат еднакъв цвят. Ако е така, тя записва инструкция за компютъра: направи този пиксел червен и следващите петдесет също. След това превключи на сиво за десет пиксела. И тъй нататък. Програмата не складира информация за всяка отделна точка. Просто събира сведения как да бъде възстановена картината. А данните спадат на една десета от предишния си обем.

— Дори и така — възрази Стърн, — не говорим за двуизмерна картина, а за обемен жив предмет и неговото описание изисква толкова много данни...

— Че ще потрябват огромен брой паралелни процесори — кимна Гордън.

— Така е.

Крис се навъси.

— Какви са тия паралелни процесори?

— Свързваш няколко компютъра и те си разпределят работата, за да я свършат по-бързо. Един голям паралелно-процесорен компютър има шестнайсет хиляди свързани процесора. Най-големите стигат до трийсет и две хиляди. А ние разполагаме с трийсет и два милиарда процесора.

— Милиарда? — повтори Крис.

Стърн се приведе напред.

— Това е невъзможно. Дори ако се опитате да го направите... — Той се загледа нагоре, пресмятайки наум. — Да речем, по три сантиметра между дънните платки... това прави купчина... ъъ... две хиляди и шестстотин... прави купчина с височина около деветстотин метра. Дори да ги препоредите на куб, пак ще трябва огромна сграда. Не можете да я построите. Няма как да осигурите охлаждането. И компютърът няма да заработи, защото в крайна сметка процесорите ще са прекалено далече един от друг.

Гордън се усмихваше. Гледаше Стърн и чакаше.

— Единственият начин за осигуряване на толкова много процесори — каза Стърн — е да се използват квантовите характеристики на отделните електрони. Но тогава вече става дума за квантов компютър. А такова нещо още не е създадено.

Гордън продължаваше да се усмихва.

— Създадено ли е? — попита Стърн.

— Нека ви обясня за какво говори Дейвид — каза Гордън на останалите. — Обикновено компютрите правят своите изчисления, използвайки две състояния на електрона, обозначени като нула и единица. Така работят всички компютри, чрез прехвърляне на нули и единици. Но преди двацет години Ричард Файнман подхвърли идеята, че е възможно да се направи извънредно мощен компютър, използващ всичките трийсет и две квантови състояния на електрона. Днес много лаборатории се мъчат да създадат подобен квантов компютър. Неговото предимство е в невъобразимо огромната му мощност — тъй огромна, че наистина става възможно едно триизмерно живо същество да се опише и компресира в електронен поток. Точно като факс. После електронният поток може да се изпрати през пробив в квантовата пяна

и да бъде възстановен в друга вселена. Точно това правим ние. Не квантова телепортация. Не преплитане на частиците. Извършваме пряко прехвърляне в друга вселена.

Цялата група го гледаше мълчаливо. Джипът излезе на поляна. Видяха множество двуетажни сгради от тухли и стъкло. Изглеждаха удивително обикновени. Можеха да бъдат някое от хилядите малки индустриални предприятия, разположени в покрайнините на много американски градчета.

— Това ли е ИТС? — изненада се Марек.

— Предпочитаме да не бием на очи — каза Гордън. — Всъщност избрахме точно това място, защото тук има стара мина. Напоследък трудно се намират добри подземни галерии. Прекалено много физични проекти се нуждаят от тях.

Настрани от сградите под светлината на прожектори неколцина мъже се готвеха да пуснат метеорологичен балон. Балонът беше бял, с диаметър около два метра. Пред погледите им кълбото бързо се издигна в небето, влачейки под себе си малък комплект инструменти.

— За какво е това? — каза Марек.

— Следим облачното покритие на всеки кръгъл час, особено по време на бури. Това е текущ изследователски проект, за да проверим дали метеорологичните условия предизвикват смущения.

— Смущения на какво? — попита Марек.

Колата спря пред най-голямата сграда. Един пазач отвори вратата.

— Добре дошли в Ай Ти Си! — приветства ги той с широка усмивка. — Мистър Донигър ви очаква.

Донигър и Гордън крачеха бързо по коридора. Даян Крамър ги следваше. Донигър преглеждаше в движение лист хартия, върху който бяха записани имената и кратки данни за студентите.

— Как изглеждат, Джон?

— По-добре, отколкото очаквах. В добро физическо състояние. Познават областта. Познават епохата.

— Ще трябва ли много да ги убеждаваме?

— Мисля, че са готови. Само внимавай, когато говориш за рисковете.

— Намекваш да не съм съвсем честен? — попита Донигър.

— Просто внимавай как излагаш нещата — каза Гордън. — Те са много умни.

— Тъй ли? Е, да ги видим.

И Донигър рязко отвори вратата.

Кейт и останалите чакаха в простичка, зле обзаведена заседателна зала — дълга маса с изподраскан пластмасов плот и сгъваеми столове около нея. От едната страна имаше черна дъска, изписана с формули. Формулите бяха толкова дълги, че заемаха цялата ширина на дъската. За Кейт те представляваха пълна загадка. Тя тъкмо се канеше да попита Стърн какво изразяват, когато Донигър влезе в залата.

Кейт се изненада, че е толкова млад. Не изглеждаше много по-възрастен от всички тях, особено както беше облечен в джинси, маратонки и тениска. Въпреки късния час Донигър й се стори изпълнен с енергия, докато бързо обикаляше масата и се ръкуваше с гостите, разменяйки с всекиго по няколко думи.

— Кейт — каза й той с усмивка. — Радвам се да те видя. Четох предварителното ти проучване за църквата. Много е впечатляващо.

От изненада тя едва успя да избъбри някаква благодарност, но Донигър вече продължаваше по-нататък.

— А, Крис. Радвам се да те видя отново. Хареса ми твоят компютърен подход към мелничния мост; мисля, че ще даде резултат.

Още преди Крис да кимне, Донигър вече говореше:

— Ето го и Дейвид Стърн. Не сме се срещали. Но доколкото разбрах, и двамата сме физици.

— Точно така...

— Добре дошъл на борда. А, Андре. Все тъй висок, както виждам! Твоята статия за турнирите по времето на Едуард I определено натри носа на мосю Контамин. Добра работа. И тъй, моля ви, заповядайте, седнете всички.

Седнаха и Донигър застана начело на масата.

— Ще говоря направо — каза той. — Нуждая се от вашата помощ. И ще ви кажа защо. През последните десет години моята компания разработва революционна нова технология. Не става дума за военна технология. Нито пък за търговска, която ще се продава с цел

максимална печалба. Напротив, това е изцяло мирна и благотворна технология, която ще донесе големи блага на човечеството. Огромни блага. Но сега се нуждая от вашата помощ.

— Помислете си — продължи Донигър — колко неравномерно се отразяваше технологията върху различните области на знанието през двайсети век. Физиката използва най-модерните технологии — включително ускорители за елементарни частици с диаметър няколко километра. Същото се отнася до химията и биологията. Преди сто години Фарадей и Максвел са имали мънички частни лаборатории. Дарвин е работил с бележник и микроскоп. Но днес нито едно важно научно откритие не може да бъде постигнато с толкова прости инструменти. Науките изцяло зависят от напредъка на технологиите. Ами хуманитарната област? Какво стана с нея през същото време? — Донигър помълча, след това продължи:

— Отговорът е: нищо. Няма съществен технологичен напредък. Изследователят на литературата или историята работи точно както неговите предшественици отпреди сто години. О, има някои дребни промени в методите за проверка на старинни документи, употребяват се компютърни компактдискове и тъй нататък. Но основната, всекидневната работа на изследователя е абсолютно същата.

Той ги огледа един по един.

— И тъй, възникнало е неравенство. Липсва баланс между областите на човешкото знание. Изследователите на средновековието се гордеят, че през двайсети век техните възгледи са преживели истинска революция. Но през същия този век физиката преживя три революции. Преди сто години физиците спорели за възрастта на вселената и източника на слънчевата енергия. Никой на този свят не знаел отговора. Днес всеки ученик го знае. Днес ние знаем дължината и ширината на вселената, разбираме я от нивото на галактиките до нивото на елементарните частици. Научили сме толкова много, че можем подробно да разкажем какво е станало през първите няколко минути след раждането на избухналата вселена. Могат ли историците да се похвалят с нещо подобно в своята област? Отговорът е ясен — не. Защо? Защото не им помага никаква нова технология. Никой не е създавал нова технология в полза на историците... досега.

Майсторско изпълнение, помисли си Гордън. Една от най-добрите речи на Донигър — очарователна, енергична, на моменти дори пресилена. Но, така или иначе, Донигър бе изложил вълнуващо обяснение за проекта... без изобщо да разкрие истинската му цел. Без да обясни какво става в действителност.

— Но аз ви казах, че се нуждая от вашата помощ. Така е.

Настроението на Донигър се промени. Сега той говореше бавно, мрачно, загрижено.

— Както знаете, професор Джонстън дойде да се срещне с нас, защото смяташе, че укриваме информация. И в известен смисъл имаше право. Разполагахме с информация, която не бяхме споделили, защото не можехме да обясним откъде сме я получили.

И защото Даян се издъни, добави мислено Гордън.

— Професор Джонстън ни притисна — продължаваше Донигър. — Сигурен съм, че знаете какъв става понякога. Той дори заплаши да се обърне към пресата. Накрая му показахме технологията, която ще покажем и на вас. И той се развълнува също както ще се развълнувате и вие. Но професорът настоя да се върне назад, да види всичко с очите си.

Донигър помълча.

— Не искахме да го пускаме. Той пак ни заплаши. В крайна сметка нямахме друг избор, освен да му разрешим. Това бе преди три дни. Той все още е в миналото. Помоли ви за помощ с послание, което знаеше, че ще намерите. Вие познавате онова място и онази епоха по-добре от всички на света. Трябва да се върнете и да го спасите. Това е единственият му шанс.

— Какво точно стана с професора, след като се върна в миналото? — попита Марек.

— Не знаем — каза Донигър. — Той наруши правилата.

— Правилата ли?

— Трябва да разберете, че тази технология все още е съвсем нова. Много внимаваме при нейната употреба. Вече втора година изпращаме наблюдатели в миналото — използваме бивши морски пехотинци, военни с отлично обучение. Но, разбира се, те не са историци, а и ние ги държим изкъсо.

— В какъв смисъл?

— Нито веднъж не сме разрешили на наблюдателите да влязат в тамошния свят. Никому не разрешаваме да остане по-дълго от час. И никому не разрешаваме да се отдалечи от машината на повече от петдесет метра. Все още никой не е изоставял машината, за да тръгне из света.

— Но професорът го е направил? — каза Марек.

— Да, така изглежда.

— И ние ще трябва да сторим същото, ако искаме да го намерим. Ще трябва да навлезем в света.

— Да — потвърди Донигър.

— И казвате, че ще бъдем първите? Първите хора, които навлизат в света на миналото?

— Да. Вие и професорът преди вас.

Тишина.

Изведнъж Марек се усмихна широко.

— Страхотно. Изгарям от нетърпение.

Но останалите мълчаха. Изглеждаха тревожни, напрегнати.

— Ами онзи, дето са го намерили в пустинята... — обади се Стърн.

— Джо Троб — каза Донигър. — Той беше един от най-добрите ни учени.

— Какво е търсил в пустинята?

— Изглежда, че е отишъл дотам с автомобил. По-късно откриха колата му. Но не знаем защо го е направил.

— Казват, че имало нещо много объркано с пръстите му — подхвърли Стърн.

— В протокола от аутопсията не се споменава нищо за пръстите — отвърна Донигър. — Починал е от сърдечен удар.

— Значи смъртта му не е свързана с вашата технология?

— Категорично — каза Донигър.

Отново настана мълчание. Крис се размърда на стола.

— Казано с прости думи... доколко е безопасна тази технология?

— По-безопасна, отколкото карането на автомобил — отговори Донигър без колебание. — Ще бъдете инструктирани подробно и ще изпратим заедно с вас най-опитните си наблюдатели. Пътуването ще трае не повече от два часа. Просто се върнете и приберете професора.

Крис Хюз потрепваше с пръсти по масата. Кейт хапеше устни. Никой не казваше нито дума.

— Вижте какво, не ви насилваме — побърза да добави Донигър. — Изцяло от вас зависи дали ще отидете, или не. Но професорът ви помоли за помощ. И не вярвам, че ще го изоставите.

— Защо не изпратите само наблюдателите? — попита Стърн.

— Защото те не знаят достатъчно, Дейвид. Както сами разбирате, светът там е съвсем различен. Вие имате предимството да разполагате със знания. Познавате с пълни подробности както мястото, така и епохата. Знаете езиците и обичаите.

— Но знанията ни са чисто академични — възрази Крис.

— Вече не — каза Донигър.

Един по един студентите напуснаха залата и тръгнаха с Гордън да видят машините. Донигър ги проследи с поглед, после се обърна, когато Даян Крамър влезе в стаята. Тя бе наблюдавала целия разговор от съседната стая.

— Как мислиш, Даян — каза Донигър, — ще заминат ли?

— Да. Ще заминат.

— Могат ли да се справят?

Даян Крамър помълча.

— Според мен шансът е петдесет на петдесет.

Слизаха по широка бетонна рампа, създадена сякаш за минаване на камиони. На дъното имаше масивна стоманена врата. Марек забеляза шест телевизионни камери, монтирани на различни места над рампата. Докато групата се спускаше към вратата, камерите се извъртаха подир нея. Когато стигнаха долу, Гордън вдигна очи към най-близката камера и зачака.

Вратата се разтвори.

Гордън въведе гостите в малкото помещение отвъд нея. Вратата се затвори зад тях с тежък метален звън. Гордън прекрачи към следващата врата и отново изчака.

— Не можете ли да ги отворите? — попита Марек.

— Не.

— Защо? Не ви ли вярват?

— Не вярват на никого — каза Гордън. — Повярвайте ми, никой не може да влезе тук без наше разрешение.

Втората врата се отвори.

Влязоха в грубовата метална клетка. Въздухът беше хладен, леко застоял. Вратата се захлопна зад тях. С тихо бръмчене клетката потегли надолу.

Марек разбра, че се намират в асансьор.

— Ще се спуснем на триста метра дълбочина — каза Гордън. — Моля ви за търпение.

Асансьорът спря и вратата се отвори. Тръгнаха по дълъг, кънтящ коридор с бетонни стени.

— Това е нивото за контрол и поддръжка — обясни Гордън. Самите машини са на още сто и петдесет метра под нас.

Стигнаха до поредната масивна врата — този път тъмносиня и прозрачна. Отначало Марек помисли, че е направена от извънредно дебело стъкло. Но когато невидими електромотори отдръпнаха двете крила настрани, той забеляза лекото потрепване под повърхността.

— Вода — каза Гордън. — Тук на доста места използваме водна защита. Квантовата технология е много чувствителна към външните влияния: космически лъчи, електромагнитни смущения и тъй нататък. Именно затова сме се заровили под земята.

Отпред се появи още една стъклена врата. Минаха през нея и се озоваха в ослепително бял коридор с врати от двете страни. На първата отляво имаше надпис **ПРЕДВАРИТЕЛНО КОМПРЕСИРАНЕ**. На следващата — **ПОЛЕВА ПОДГОТОВКА**. А малко по-нататък по коридора видяха табелка с една-единствена дума — **ТРАНЗИТ**.

Гордън потри длани.

— Да започнем от компресирането.

Залата беше малка и Марек си помисли, че прилича на болнична лаборатория; обзе го лека тревога. В центъра на помещението се издигаше вертикална тръба, висока над два метра и широка около метър и половина. Част от стената бе открехната. От вътрешната страна имаше бледи хоризонтални ивици.

— Да не е машина за слънчев загар? — попита марек.

— Не, това е усъвършенстван резонансов скенер. Като тези, които използват в болниците, само че по-могъщ. Но ще видите, че е добра подготовка за самата машина. Предлагам да влезете пръв, доктор Марек.

— Вътре ли? — сепна се Марек и посочи машината. Отблизо тя приличаше по-скоро на бял ковчег.

— Просто си свалете дрехите и влезте. Наистина е като скенер — няма да усетите нищо. Целият процес трае около минута. Ние ще сме в съседното помещение.

Групата излезе през една странична врата с малко прозорче. Марек не успя да види какво има отгатък. Вратата се захлопна.

В ъгъла имаше стол. Марек отиде до него и свали дрехите си, после влезе в скенера. Чу тих пукот, след това се раздаде гласът на Гордън.

— Доктор Марек, погледнете надолу, ако обичате.

Марек наведе глава.

— Виждате ли кръга на пода? Моля ви, застанете така, че краката ви да бъдат изцяло в него... Да, благодаря, така е чудесно. Сега вратата ще се затвори.

С механично бръмчене вратата се завъртя на пантите. Марек чу съскането на въздух.

— Херметична ли е? — попита той.

— Да, така трябва. Може би усещате навлизането на студен въздух. Докато калиброваме, в кабината постъпва допълнително количество кислород. Не страдате от клаустрофобия, нали?

— Засега не.

Марек огледа вътрешността на кабината. Сега разбра, че бледите ивици всъщност са отвори, покрити с прозрачна пластмаса. Зад нея се виждаха светлини и малки бръмчащи машинки. Въздухът стана значително по-хладен.

— В момента калиброваме — каза Гордън. — Опитайте се да не мърдате.

Изведнъж ивиците наоколо почнаха да се въртят и машините затракаха. Въртяха се все по-бързо и по-бързо, сетне рязко спряха.

— Дотук добре. Как се чувствате?

— Като в мелничка за чер пипер — каза Марек.

Гордън се разсмя.

— Калиброването приключи. За останалото е необходима голяма точност, затова процесът се води автоматично. Просто изпълнявайте инструкциите, които чувате. Разбрахте ли?

— Разбрах.

Тихо щракване. Марек остана сам. Механичен глас изрече:

— Процесът на сканиране започва. Включваме лазерите. Гледайте право напред. И не поглеждайте нагоре.

След миг вътрешността на кабината се изпълни с ярка синкава светлина. Сякаш самият въздух сияеше.

— Лазерите поляризират инертния газ ксенон, който напомним в момента. Пет секунди.

Ксенон, смаяно повтори наум Марек. Синьото сияние наоколо ставаше все по-мощно. Марек сведе очи към ръцете си и едва ги различи сред трептящия въздух.

— Необходимата концентрация на ксенон е достигната. Сега ви молим да поемете дълбоко дъх.

Да поеме дълбоко дъх? В кабина, пълна с ксенон?

— Останете неподвижно на място за трийсет секунди. Готов ли сте? Не мърдайте... очите отворени... поемете дълбоко дъх... задръжте... Сега!

Изведнъж ивиците се завъртяха бясно, после една по една почнаха да се мятат ту напред, ту назад, сякаш наблюдаваха нещо и от време на време се връщаха да погледнат повторно. Изглежда, всяка ивица се движеше самостоятелно. Марек изпита зловещото чувство, че го наблюдават хиляди погледи.

— Не мърдайте, моля — изрече механичният глас. — Още двамадесет секунди.

Наоколо ивиците бръмчаха напевно. Внезапно всички спряха. Няколко секунди тишина. Машините прещракаха. Ивиците подновиха движението си, но сега се местеха и нагоре-надолу.

— Не мърдайте, моля. Десет секунди.

Въртенето на ивиците бавно се синхронизираше, докато накрая почнаха да се движат като едно цяло. После спряха.

— Сканирането приключи. Благодарим за съдействието.

Синята светлина изгасна и вратата се отвори със съскане. Марек излезе.

В съседната стая Гордън седеше пред компютърен терминал. Останалите бяха придърпали столове около него.

— Повечето хора не осъзнават — каза Гордън, — че обикновеният болничен скенер работи, като променя квантовото състояние на атомите в човешкото тяло — най-често ъгловата скорост на ядрените частици. Опитите доказват, че тази промяна не предизвиква отрицателен ефект. Всъщност човек изобщо не усеща какво е станало. Обикновеният скенер извършва това чрез много мощно магнитно поле — например 1,5 тесла, тоест около двайсет и пет хиляди пъти по-силно от земното магнитно поле. Но ние не се нуждаем от това. Използваме свръхпроводими квантово-интерферентни системи, или съкратено СКИС, които са толкова чувствителни, че могат да измерват резонанса с помощта на нормалното земно магнитно поле. Тук нямаме магнити.

Марек влезе в стаята.

— Как изглеждам? — попита той.

Върху екрана се виждаше прозрачен човешки силует, напръскан с червени петънца.

— Това е костният мозък в дългите кости, гръбнака и черепа — обясни Гордън. — Сега изображението се разраства навън, орган по орган. Ето костите... а сега добавяме мускулите...

Гледайки появата на органите, Стърн каза:

— Компютърът ви е невероятно бърз.

— О, ние забавихме процеса — отвърна Гордън. — Иначе нямаше да видите как става. Реалното време за обработка е практически равно на нула.

Стърн зяпна.

— Нула?

— Сега сте в друг свят — кимна Гордън. — Старите идеи не действат. — Той се обърна към другите. — Кой ще е следващият?

Вървяха към вратата с надпис ТРАНЗИТ в края на коридора.

— Защо трябваше да извършим всичко това? — попита Кейт.

— Наричаме го предварително компресиране — отговори Гордън. — То ни позволява да излъчваме по-бързо, защото по-голямата част от информацията за вас вече е заложена в машината. Правим само още едно сканиране за евентуални разлики, после предаваме.

Влязоха в нов асансьор и минаха през още една водна врата.
— Добре — каза Гордън. — Пристигнахме.

Озоваха се в огромно, ярко осветено пространство. Всеки звук отекваше под високия свод. Въздухът беше студен. Вървяха по метален мост, увиснал на около трийсет метра над пода. Като погледна надолу, Крис видя три извити стени, пълни с вода и подредени в кръг с тесни процепи помежду им, така че да може да мине човек. Отвътре три помалки дъги оформяха втора стена. А в нея имаше трета. Всеки пореден кръг беше извъртян спрямо предишния, за да не съвпадат отворите, и цялата конструкция приличаше на лабиринт.

В центъра на концентричните кръгове имаше пространство с ширина пет-шест метра. В него стърчаха половин дузина клетки, големи колкото телефонни кабинни. Не изглеждаха разположени в определен ред. Имаха тъмни метални покриви. Наоколо се носеше бяла мъгла. На пода лежах резервоари и се преплитаха тежки черни кабели. Мястото напомняше работилница. И наистина неколцина мъже работеха над една от клетките.

— Това е зоната за прехвърляне — каза Гордън. — Както виждате, екранирана е надеждно. Сега изграждаме втора зона, но ще е готова едва след няколко месеца.

Той посочи към дъното на огромната зала, където се виждаше недовършен подобен комплекс от концентрични стени. Те изглеждаха напълно прозрачни; още не бяха запълнени с вода.

Малък асансьор водеше от моста към пространството между стъклените стени.

— Можем ли да слезем долу? — попита Марек.

— Все още не.

Един техник погледна нагоре и размаха ръка.

— Колко остава до стартовата проба, Норм? — подвикна Гордън.

— Две-три минути. Гомес идва насам.

— Добре. — Гордън се обърна към групата. — Да вървим в контролната кабина, оттам ще наблюдаваме.

Облени в мътна синкава светлина, машините се намираха върху издигнатата платформа. Бяха тъмносиви на цвят и тихо бръмчаха. Бяла пара се стелеше по пода и замъгляваше основите им. Двама работници с дебели сини якета бяха коленичили пред едната и поправяха механизмите в долния ѝ край.

Машините представляваха открити цилиндри с метални дъна и покриви. Всяка бе разположена върху масивна метална основа. Три пръта по периметъра поддържаха металния покрив.

Други техници изтегляха множество черни кабели от надвисналата решетка, после ги свързваха с покрива на едната машина, като работници от бензиностанция, зареждащи автомобил.

Пространството между основата и покрива бе свършено празно. Всъщност цялата машина изглеждаше разочароващо проста. Прътите бяха странни — с триъгълно сечение и осеяни с издатини по цялата дължина. Изпод покрива сякаш излиташе блед синкав пушек.

Кейт никога не бе виждала подобни машини. Тя погледна огромните екрани в тясната контролна кабина. Зад нея двама техници по ризи седяха пред две командни табла. Екраните създаваха впечатлението, че човек гледа направо към залата, макар че всъщност кабината нямаше прозорци.

— Виждате най-новия вариант на нашата ЗВД технология обяви Гордън. — ЗВД е съкращение от „затворена времеподобна дъга“ — топологията на пространствено-времевия континуум, чрез която се връщаме в миналото. За да създадем тези машини, се наложи да разработим свършено нови технологии. Това, което виждате, всъщност е шестият вариант, откакто преди три години за пръв път създадохме действащ прототип.

Крис се вираше в машините и мълчеше. Кейт Ериксън оглеждаше контролната кабина. Стърн тревожно потриваше долната си устна. Марек не откъсваше поглед от Стърн.

— Всички важни системи — продължаваше Гордън — се намират в основата, включително индий-галий-арсениевата квантова памет, компютърните лазери и акумулаторите. Естествено, изпаряващите лазери са в металните ивици. Онзи тъмен метал е ниобий; резервоарите са от алуминий; съединителните елементи са от полимерни материали.

В залата влезе млада, енергична жена с тъмночервеникава коса. Беше облечена с бежова спортна риза, къси панталони и туристически обувки, сякаш се готвеше за сафари.

— Гомес ще бъде ваша помощничка, когато потеглите — каза Гордън. — В момента ще се върне назад за така наречената стартова проба. Вече е включила своя навигационен маркер на определената дата и сега ще провери дали е точен. — Той включи микрофона. — Сю, покажи ни маркера, ако обичаш.

Жената вдигна нагоре бяла правоъгълна плочка, не по-голяма от пощенска марка. Побираше се спокойно върху дланта ѝ.

— Ще го използва за пътуването във времето. И за да повика машината, с която ще се завърне... Сю, покажи ни бутона, ако обичаш.

— Малко трудно се вижда — каза тя, обръщайки плочката откъм ръба. — Тук има миниатюрен бутон, натиска се с нокът. Така повикваме машината, когато сме готови за връщане.

— Благодаря, Сю.

— Полеви скок — обади се един от техниците.

Всички се завъртяха и го погледнаха. Един от екраните върху неговото табло показваше трептяща триизмерна повърхност с назъбено възвишение като планински връх в центъра.

— Хубав скок. Класически — каза Гордън, след това обясни на останалите: — Тъй като детекторите ни използват системата СКИС, можем да засичаме и най-слабото изменение в местното магнитно поле — наричаме го „полеви скок“. Регистрираме тези смущения цели два часа преди събитието. Всъщност и сега започнаха преди около два часа. Това означава, че машината се завръща.

— Коя машина? — попита Кейт.

— Машината на Сю.

— Но тя още не е потеглила.

— Знам — кимна Гордън. — Звучи невероятно, нали? Квантовите събития понякога противоречат на здравия разум.

— Искате да кажете, че получавате данни за нейното завръщане още преди да е потеглила?

— Да.

— Защо? — попита Кейт.

Гордън въздъхна.

— Сложно е за обяснение. Всъщност онова, което виждаме в магнитното поле, е вероятностна функция — възможността машината да се завърне. Обикновено ние не разсъждаваме по този начин. Просто казваме, че машината се завръща. Но ако трябва да бъдем точни, полевият скок ни подсказва, че нейното завръщане е много вероятно.

Кейт поклати глава.

— Не разбирам.

— Нека си кажем просто, че в нормалния свят имаме определени представи за причина и следствие. Първо идва причината, после следствието. Но в квантовия свят редът на събитията невинаги е такъв. Ефектът може да се появи едновременно с причината и дори да я изпревари. Както виждаме в нашия случай.

Жената влезе в една от машините. Наведе се и пъкна бялата плочка в процеп върху основата пред себе си.

— Сега тя инсталира навигационния маркер, който насочва машината назад във времето.

— И как може да бъде сигурна, че ще се върне? — попита Стърн.

— Прехвърлянето между вселените — отговори Гордън — създава особена потенциална енергия, като разтеглена пружина, която дърпа назад. Тъй че връщането на машините става сравнително лесно. Сложното е на отиване. Точно този процес е кодиран в керамичната плочка. — Той се наведе към микрофона. — Сю, колко време ще отсъстваш?

— Около минута, може би две.

— Добре. Синхронизацията приключи.

Изведнъж техниците заговориха, като превключваха приборите на пултовете и гледаха техните показания.

— Проверка на хелия.

— Пълен комплект — отговори единият техник.

— Проверка на ядрения резонанс.

— В норма.

— Готовност за центровка на лазерите.

Единият техник натисна бутон и към центъра на машината бликнаха снопове зелени лазерни лъчи. Десетки ярки петна заблестяха

по тялото и лицето на Сю Гомес, която стоеше неподвижно със затворени очи.

Прътите бавно се завъртяха. Жената в центъра оставаше неподвижна. Лазерите описваха по тялото ѝ зелени хоризонтални ивици. После прътите спряха.

— Лазерите центровани.

— Довиждане, Сю — каза Гордън, после се обърна към другите.
— Е, добре. Започваме.

Извитите водни щитове около клетката започнаха да излъчват слабо синкаво сияние. Машината отново се завъртя. Жената в центъра оставаше неподвижна; машината се въртеше около нея.

Бръмченето ставаше все по-силно. Въртенето се ускоряваше. Жената стоеше уверено и спокойно.

— За това пътешествие — каза Гордън — ще ѝ трябват само една-две минути. Но акумулаторите разполагат с енергия за трийсет и седем часа. Това е максималният срок за престой на машините в миналото, без да се завръщат.

Прътите се въртяха стремително. Раздаде се рязък пукот, напомнящ картечна стрелба.

— Това е проверката за препятствия — инфрачервени сензори проверяват пространството около машината. Няма да я задействат, ако засекат предмети по-близо от два метра. Това е предпазна мярка. Не бихме желали машината да изскочи наред с каменна стена. Добре... Сега пускат ксенон. Започва се.

Бръмченето бе станало много мощно. Металните пръти се въртяха толкова бързо, че се сливаха в полупрозрачна стена. Зад тях ясно се различаваше силуетът на Гомес.

Раздаде се механичен глас:

— Стойте неподвижно... отворете очи... поемете дълбоко дъх... задръжте... Сега!

От покрива на машината бързо се спусна сканиращ обръч.

— А сега гледайте внимателно — каза Гордън. — Всичко става много бързо.

Кейт видя как от прътите към центъра бликнаха тъмновиолетови лазерни лъчи. За миг жената вътре запламтя, сякаш нажежена до бяло, после в машината избухна ослепителна бяла светлина. Кейт стисна клепачи и извърна глава. Когато погледна отново, пред очите ѝ

танцуваха цветни петна и за момент не успя да види какво е станало. После осъзна, че машината е по-малка. Беше се отдръпнала от кабелите, които сега висяха свободно.

Още един лазерен блясък.

Машината беше още по-малка. Жената в нея също. Сега бе висока само около метър и продължаваше да се смалжава сред поредица от лазерни проблясъци.

— Господи! — възкликна Стърн, без да откъсва очи от гледката. — Какво ли усеща човек, докато преживява това?

— Нищо — каза Гордън. — Изобщо не го усеща. Нервните импулси, достигат от кожата до мозъка за около сто милисекунди. Лазерното изпаряване трае пет наносекунди. Преди да усети нещо, човек вече е изчезнал.

— Но тя все още е тук.

— Не, не е. Тя изчезна при първия лазерен изстрел. В момента компютърът просто обработва данните. Това, което виждате, е изкуствен образ на стъпаловидното компресиране. В момента компресията е около три на минус втора степен...

Още един ярък блясък. Сега клетката се смалжаваше стремително. Беше висока един метър, след това половин. Слизаше все по-надолу — вече се издигаше едва на педя от пода. Жената вътре приличаше на кукла в бежови дрехи.

— Минус четвърта степен — каза Гордън.

Нов блясък, още по-близо до пода. Кейт вече изобщо не виждаше клетката.

— Какво стана с нея?

— Все още е тук. Но не задълго.

Още един блясък, този път само слабо припламване върху пода.

— Минус пета.

Сега блясъците се редуваха все по-бързо, примигваха като светулка и отслабваха. Гордън ги отброяваше.

— Минус четиринайсета... Свърши се.

Вече нямаше блясъци.

Нищо.

Клетката бе изчезнала. Подът от тъмна гума оставаше празен.

— И искате ние да извършим това? — изрече Кейт.

— Преживяването не е неприятно — каза Гордън. — Запазвате съзнание през цялото време, макар че не можем да обясним защо. При последните етапи от компресирането човек се намира в царството на нищожно малките размери — областта на ядрените частици — и съзнанието просто не би могло да съществува. Ала все пак го има. Смятаме, че това навярно е нещо изкуствено, някаква халюцинация, свързваща двата края на прехвърлянето. Ако е така, то имаме работа с явление, напомнящо фантомните усещания, които изпитват инвалидите в ампутираните си крайници, макар те отдавна да не съществуват. Нещо като фантомен мозък. Естествено, говорим за много кратък интервал, от порядъка на наносекунди. Но, така или иначе, никой не разбира напълно как действа човешкото съзнание.

Кейт се навъси. От известно време си мислеше, че тукашната архитектура е типична проява на принципа „формата произтича от съдържанието“. Удивително, но всички тия огромни подземни структури имаха концентрична симетрия — напомняща донякъде средновековните замъци, — макар че съвременните строежи се изграждаха без никакви естетически съображения. Те бяха създадени просто за да решат един научен проблем. И все пак резултатът ѝ се струваше очарователен.

Ала сега, след като се сблъскваше с мисълта за какво са построени тези машини, тя полагаше отчаяни усилия да проумее видяното. И архитектурното ѝ образование изобщо не можеше да помогне.

— Но този... ъъ... метод за смалване на човека изисква да го разкъсате на части...

— Не. Унищожаваме го — отвърна безцеремонно Гордън. — Оригиналът трябва да се унищожи, за да бъде възстановен от другата страна. Това е единственият начин.

— Значи тя всъщност умря.

— Не, не бих казал. Разбирате ли...

— Но ако унищожим човека от едната страна — настоя Кейт, — нима той не умира?

Гордън въздъхна.

— Трудно е да разсъждаваме с всекидневните си представи каза той. — След като човек бива възстановен незабавно, точно в същия

миг, когато изчезва, как можем да кажем, че е умрял? Не е умрял. Просто се е прехвърлил другаде.

Стърн беше уверен — нещо му го подсказваше отвътре, — че Гордън не е съвсем откровен за тази технология. Самият поглед към заоблените водни щитове и всевъзможните машини на пода му подсказваше, че тук има още нещо, което остава необяснено. Помъчи се да го открие.

— Значи сега тя е в друга вселена? — попита той.

— Точно така.

— Вие излъчихте информацията за нея и тя пристигна в другата вселена? Досущ като факс?

— Именно.

— Но за да я възстановите, ще ви трябва приемник от другата страна.

Гордън поклати глава.

— Не, не трябва.

— Защо?

— Защото тя вече е там.

Стърн се намръщи.

— Вече е там? Как е възможно?

— В момента на излъчването човекът вече се намира в другата вселена. И следователно не е необходимо ние да го възстановяваме.

— Защо? — попита Стърн.

— Засега, нека просто го наречем свойство на мултивселената. Ако искате, по-късно можем да го обсъдим. — Гордън кимна към останалите. — Не знам дали всички биха желали да им досаждаме с тия подробности.

Значи наистина има нещо, помисли си Стърн. Нещо, което Гордън не иска да ни каже. Той се озърна към зоната за излъчване. Мъчеше се да открие някаква дребна странност, нещо, което не си е на мястото. Защото бе сигурен, че наистина нещо не си е на мястото.

— Не казахте ли, че сте изпрацали в миналото много малко хора?

— Да, така е.

— Случвало ли се е да пращате по повече от един човек наведнъж?

— Почти никога. Много рядко пращаме двама.

— Тогава защо имате толкова много машини? — попита Стърн.
— Преброих долу осем бройки. Две не са ли достатъчни?

— Това, което виждате, е просто резултат от нашата изследователска програма — каза Гордън. — Работим непрекъснато, за да усъвършенстваме модела.

Отговорът на Гордън звучеше правдоподобно, но Стърн бе уверен, че е зърнал нещо в очите му — някакъв мимолетен проблесък на тревога.

Определено има и още нещо.

— Струва ми се — настоя той, — че е по-логично да усъвършенствате едни и същи машини.

Гордън сви рамене, без да отговори. Определено.

— Какво правят онези работници долу? — подхвърли Стърн поредния пробен въпрос. Той посочи двамата коленичили мъже, които човъркаха из основата на една от машините. — Имам предвид машината в ъгъла. Какво точно поправят?

— Дейвид — започна Гордън, — смятам, че...

— Тази технология наистина ли е безопасна?

Гордън въздъхна.

— Погледни сам.

На големия екран пред тях изведнъж се появи серия от бързи проблесъци върху пода на транзитната зала.

— Ето я — каза Гордън.

Блясъците ставаха все по-ярки. Отново чуха трясък, който постепенно се засилваше. После клетката си възвърна предишните размери; бръмченето заглъхна; над пода се завихри мъгла, жената излезе навън и размаха ръка към наблюдателите.

Стърн се вторачи в нея. Изглеждаше в отлична форма. Външността ѝ бе точно същата, както преди.

Гордън го погледна.

— Повярвай ми, всичко е напълно безопасно. — Той се завъртя към екрана. — Как беше там, Сю?

— Превъзходно — отговори тя. — Изходното място е от северната страна на реката. Уединено кътче в гората. А и времето е

доста добро за април. — Тя погледна часовника си. — Съберете екипа си, доктор Гордън. Ще задействам резервния маркер. После се връщаме да измъкнем онзи дядка, преди някои да му е сторил зло.

— Легнете на лявата си страна, моля.

Кейт се извъртя на една страна върху масата и неспокойно погледна как един застаряващ мъж с бяла престилка повдига над ухото ѝ някакъв странен инструмент, напомнящ пистолет за лепило.

— Ще усетите лека топлина.

Лека топлина ли? Всъщност усети почти болезнено парене в ухото си.

— Какво е това?

— Органичен полимер — каза човекът. — Не е токсичен и не предизвиква алергии. Изчакайте осем секунди. Добре, а сега раздвижете челюсти, моля. Искаме да прилепне плътно. Много добре, продължавайте да дъвчете.

Тя го чу как се придвижи по-нататък. На масата зад нея лежеше Крис, после Марек. Чу гласа на стареца:

— Легнете на лявата си страна, моля. Ще усетите лека топлина...

След малко той отново се върна при нея. Накара я да се извърти и инжектира горещ полимер в другото ѝ ухо. Гордън гледаше от ъгъла на стаята.

— Устройството все още е експериментално — каза той, — но засега действа много добре. Направено е от полимер, който започва да се разпада по биологичен път след около седмица.

По-късно човекът ги накара да станат. Обиколи всички и сръчно измъкна от ушите им пластмасовите отливки.

— Чувам много добре — каза Кейт на Гордън. — Не ми трябва слухов апарат.

— Това не е слухов апарат — отговори той.

В другия край на стаята техникът пробиваше дупки в пластмасовите отливки и вмъкваше вътре електронна апаратура. Работеше удивително бързо. Когато електрониката бе монтирана, той запуши отворите с пластмаса.

— Това е машинен преводач и радиомикрофон — обясни Гордън. — За, в случай че се налага да разбереш какво ти говорят.

— Но дори и да разбере — възрази Кейт, — как ще мога да отговоря?

Марек я сръчка с лакът.

— Не се тревожи. Аз говоря окситански. И старофренски.

— А, добре — сряза го тя. — Ще успееш ли да ме научиш в близките петнайсет минути?

Думите просто ѝ се изплъзнаха от устата. Беше напрегната от очакването в най-близко време да я изпарят, унищожат или каквото там правеха с онази машина.

Марек като че се изненада.

— Не — отговори сериозно той. — Но ако бъдем заедно, ще се погрижа за теб.

Нещо в тона му я успокои. Той беше толкова праволинеен. Вероятно наистина ще се погрижи за мен, помисли си тя и усети, че ѝ олеква.

След малко всички получиха пластмасови слушалки с телесен цвят.

— В момента са изключени — каза Гордън. — За да ги включите, просто потупайте ухото си с пръст. А сега елате насам, ако обичате...

Гордън раздаде на всички по една малка кожена кесия.

— Разработваме комплект за първа помощ; това са прототипи. Вие първи ще навлезете в света на миналото, тъй че може да ви потрябват. Можете да ги носите незабелязано под дрехите си.

Той отвори едната кесия и извади алуминиево цилиндърче с дължина десет сантиметра и диаметър около три. Приличаше на кутийка от пяна за бръснене.

— Това е единствената защита, която можем да ви осигурим. Съдържа дванайсет дози етиленов дихидрид с белтъчен субстрат. Можем да ви демонстрираме действието върху нашия котарак Ейч Джи. Къде си, Ейч Джи?

Един черен котарак скочи върху масата. Гордън го погали, после пръсна струйка газ под носа му. Котаракът примига, изсумтя и падна на една страна.

— Загуба на съзнание след шест секунди — каза Гордън, — а след това жертвата нищо не помни. Но имайте предвид, че действието

е кратко. И за да постигнете желания ефект, трябва да го пръснете право в лицето на противника.

Котаракът вече мърдаше и започваше да се съживява. Гордън отново разтвори кесията и извади три червени хартиени кубчета колкото бучки захар, всяко покрито с прозрачен восъчен слой. Приличаха на фойерверки.

— Ако трябва да запалите огън — каза той, — това ще ви свърши работа. Дръпнете ли връвчицата, кубчето пламва. Маркирани са петнайсет, трийсет и шейсет — броят на секундите, преди да се разгорят. Восъчното покритие ги прави водоустойчиви. И едно предупреждение: понякога не действат.

— Защо да не си вземем най-обикновена запалка? — попита Крис Хюз.

— Не подхожда на епохата. Не бива да носите пластмасови предмети. — Гордън пак се зае с комплекта. — След това имаме елементарни средства за първа помощ, без излишен лукс. Средства против възпаления, разстройство, гърчове и болкоуспокояващи. Едва ли искате да повръщате в замъка. Можем да ви дадем и таблетки за пречистване на питейна вода.

Стърн имаше чувството, че вижда всичко това насън. Да повръщам в замъка, помисли си той.

— Вижте какво, въъ...

— И накрая универсален джобен инструмент, съдържащ между другото нож и шперц.

Инструментът приличаше на швейцарско джобно ножче, направено изцяло от стомана. Гордън върна всичко в кесията.

— Тия неща вероятно няма да ви потриват, но все пак е добре да ги имате. А сега да ви облечем.

Стърн не можеше да се освободи от мъчителното чувство на безпокойство. Една добродушна старица стана иззад шевната машина и им подаде дрехите: първо бели ленени гащета почти като съвременните боксерки, но без ластик, после кожен колан, след това черен вълнен клин.

— Какво е това? — попита Стърн. — Чорапогащи?

— Просто панталони от онова време, скъпи.

Панталоните също нямаха ластик.

— Как се закрепват?

— Затягаш ги с пояса под жакета си. Или ги връзваш за шнурчетата на жакета.

— Шнурчета?

— Точно така, скъпи. На жакета.

Стърн се озърна към другите. Те спокойно поемаха дрехите една по една и ги трупаха на купчинки. Сякаш знаеха кое за какво служи; изглеждаха безразлични, като че стояха в магазин за конфекция. Но Стърн бе объркан, готов да изпадне в паника. След малко получи бяла платнена риза, която му стигаше до средата на бедрото, и по-широка плъстена риза, наречена жакет. Накрая се появи кинжал в ножница на стоманена верижка. Той изгледа оръжието накриво.

— Всички ги носят. Ако не за друго, ще ти трябва поне при храненето.

Той разсеяно пусна кинжала върху камарата и се разрови из дрехите, търсейки шнурчетата.

— Тези дрехи би трябвало да са неутрални — каза Гордън, — нито много скъпи, нито прекалено евтини. Искаме да напомним облеклото на скромен търговец, дворецов паж или обеднял благородник.

Стърн получи и обувки, напомнящи кожени чехли с вирнати нагоре заострени върхове. Като обувки на шут, мрачно помисли той.

Старицата се усмихна.

— Не бой се, имат пневматични ходила, също като маратонките.

— Защо всичко е мръсно? — навъси се Стърн, оглеждайки жакета.

— Е, не би желал да биеш на очи, нали?

Преоблякоха се в съблекалнята. Стърн огледа другите мъже.

— И как точно да се...

— Искаш да знаеш как се обличат хората през четиринайсети век? — попита Марек. — Много лесно.

Марек бе смъкнал всички дрехи и преспокойно се разхождаше гол. По тялото му се издуваха огромни мускули. Разтревожен и притеснен, Стърн бавно събу панталоните си.

— Първо — каза Марек — обуй долните гащи. Те са от много фин лен. По онова време са имали хубаво платно. За да ги закрепши,

стегни ремъка около кръста си и навий два пъти горния край на гащите. Разбра ли?

— Значи коланът се носи под дрехите?

— Точно така. За да държи долните гащи. След това обуваш панталона. — Марек се зае да нахлузва черния вълнен клин. Отдолу крачолите бяха затворени, като на бебешки ританки. — В горния край има шнурчета, виждаш ли?

— Стой ми като торба — оплака се Стърн, подръпвайки плата около коленете.

— Няма нищо. Това не са празнични панталони, затова не прилепват по крака. Сега вземи платнената риза. Просто я нахлузваш през главата и оставяш краищата да провиснат. Не, не, Дейвид. Прорезът трябва да е отпред.

Стърн измъкна ръце и неловко превъртя ризата.

— И накрая — каза Марек, вземайки плъстената горна риза — обличаш жакета. Комбинира свойствата на сако и яке. Носи се и навън, и на закрито. Сваляш го само ако е много горещо. Виждаш ли илиците? Пришити са отвътре, под плата. Сега завържи за тях шнурчетата на панталона.

Марек се справи с това за броени секунди, сякаш го бе вършил цял живот. Стърн забеляза със задоволство, че на Крис му трябваше много повече време. Самият той мъчително се кривеше насам-натам, за да завърже шнурчетата отзад.

— И според теб това е лесно? — изпъшка той.

— Просто напоследък не си поглеждал внимателно дрехите си — отвърна Марек. — В съвременния западен свят всекидневното облекло съдържа от девет до дванайсет елемента. Тук са само шест.

Стърн надяна жакета и го придърпа покрай кръста надолу към бедрата. При това долната риза се усука, тъй че трябваше Марек да оправи нещата и да затегне панталона по-здраво. Накрая Марек пристегна хлабаво верижката на кинжала около кръста му и се отдръпна да го огледа.

— Готово — кимна той. — Как се чувстваш?

Стърн смутено разкърши рамене.

— Като пиле в кълчища.

Марек се разсмя.

— Ще свикнеш.

Кейт привършваше с обличането, когато влезе Сюзан Гомес, младата жена, която преди малко бе пътувала в миналото. Гомес беше със старинни дрехи и перука. Подхвърли една перука и на нея.

Кейт направи гримаса.

— Трябва да я носиш — каза Гомес. — Късата коса при жените е знак за позор или ерес. Не позволявай на никого да види колко е дълга истинската ти коса.

Кейт надяна тъмнорусата перука, която ѝ стигаше до раменете. Обърна се към огледалото и видя лицето на непозната жена. Изглеждаше по-млада, по-нежна. По-слаба.

— Възможностите са две — каза Гомес. — Или така, или да се подстрижеш съвсем късо, като мъж. Избирай.

— Ще нося перуката — реши Кейт.

Даян Крамър погледна Виктор Барето и каза:

— Но досега винаги сме спазвали това правило, Виктор. Знаеш го.

— Да — отвърна Барето, — но проблемът е там, че ни възлагате нова мисия.

Барето беше слаб, жилав мъж на около трийсет и пет години, бивш рейнджър, работещ в компанията от две години. През това време той бе придобил репутацията на способен охранител, но понякога проявяваше прекалено самолюбие.

— Сега искате да навлезем в света — продължи той, — но не ни разрешавате да носим оръжия.

— Точно така, Виктор. Никакви анахронизми. Никакви съвременни предмети в миналото. Към това правило се придържаме от самото начало.

Даян се мъчеше да прикрие раздражението си. Тия военни бяха много опърничави, особено мъжете. С жени като Гомес човек можеше да се разбере. Но мъжете никога не изоставяха опитите „да използват военното си обучение“ при пътешествията във времето, макар че всеки път се проваляха. Даян Крамър смяташе, че по този начин просто прикриват тревогата си, но, разбира се, не можеше да им го каже в лицето. И без това им бе трудно да приемат заповеди от жена.

Мъжете имаха и повече трудности в опазването на служебната тайна. За жените бе сравнително лесно, но мъжете изгаряха от желание да се похвалят, че са пътували в миналото. Естествено, това им се забраняваше с цял куп договори и споразумения, но договорите се забравят лесно след няколко чашки в бара. Именно затова Даян Крамър ги бе уведомила за съществуването на няколко специално настроени навигационни плочки. Тези маркери бяха влезли в митологията на компанията с имената си: Тунгуска, Везувий, Токио. Плочката Везувий изпращаше човека край Неаполитанския залив в седем часа сутринта на 24 август 79 година, малко преди облак нажежена пепел да унищожи цялото население на околните градчета. Тунгуска пък водеше към Сибир през 1908 година, когато падането на огромен метеорит избива всичко живо в радиус от стотици километри. Токио захвърляше жертвата си в японската столица през 1923 година, броени минути преди градът да бъде сринат от земетресение. Мълвата твърдеше, че ако някой се разбъбри за проекта, при следващото пътуване може случайно да получи погрешна плочка. Никой от военните не знаеше с точност дали това е истина или просто служебна легенда.

И Даян искаше точно това.

— Мисията е нова — повтори Барето, сякаш мислеше, че не го е чула. — Искате да излезем в света — с други думи, да минем отвъд вражеската линия — без оръжие.

— Но вие сте опитни в ръкопашния бой. Ти, Гомес, всички.

— Не смятам, че е достатъчно.

— Виктор...

— При цялото ми уважение, мис Крамър, вие просто не оценявате положението реално — настоя Барето. — Вече загубихте двама души. Трима, ако броим и Троб.

— Не, Виктор. Никого не сме губили.

— Със сигурност загубихте Троб.

— Не сме загубили доктор Троб — каза тя. — Троб се предложи сам, а след това изпадна в депресия.

— Само така предполагате.

— Знаем го, Виктор. След смъртта на жена му той страдаше от депресия и мислеше за самоубийство. Макар че бе надхвърлил лимита, искаше да се върне, за да види дали не може да подобри технологията.

Надяваше се чрез настройка на машините да намали транскрипционните грешки. Но очевидно идеите му са били погрешни. Именно затова се озова в пустинята на Аризона. Лично аз не вярвам, че е имал намерение да се върне. За мен това си беше чисто самоубийство.

— Загубихте и Роб — каза Барето. — Неговото не беше самоубийство.

Даян въздъхна. Роб Декард беше един от първите наблюдатели, които се върнаха в миналото преди почти две години. И един от първите, при които откриха транскрипционни грешки.

— Това беше в много по-ранен етап на проекта, Виктор. Технологията не беше усъвършенствана. И ти знаеш какво стана. След няколко пътувания Роб започна да проявява дребни странични ефекти. Той настоя да продължи. Но не го загубихме.

— Той замина и не се върна — каза Барето. — Това е истината.

— Роб знаеше много добре какво върши.

— А сега и професорът.

— Не сме загубили професора — възрази Даян. — Той все още е жив.

— Надявате се. И изобщо не знаете защо не се върна.

— Виктор...

— Просто казвам — продължи Барето, — че в този случай подготовката не съвпада със спецификата на мисията. Искате от нас да поемем излишен риск.

— Не си длъжен да тръгваш — тихо изрече Даян.

— Дявол да го вземе, не е там работата.

— Не си длъжен.

— Да, но отивам.

— Е, тогава знаеш правилата. Никаква модерна технология не бива да навлиза в света. Ясно?

— Ясно.

— И никакви излишни приказки пред студентите.

— Ясна работа. Никакви приказки. Аз съм професионалист, по дяволите!

— Добре — каза Даян.

Докато Виктор излизаше, тя се загледа след него. Беше нацупен, но щеше да се подчини. В крайна сметка всички се подчиняваха. А

правилото е важно, помисли си тя. Макар че Донигър често обичаше да разправя как историята не може да се промени, всъщност никой не знаеше... и никой не искаше да рискува. Не искаха съвременни оръжия или други предмети да попаднат в миналото.

И досега не го бяха допусkali.

Стърн и колегите му седяха на корави столове в кабинет с карти по стените. Сюзан Гомес, жената, която се бе завърнала от миналото, говореше бързо и отсечено, дори малко припряно според Стърн.

— Отиваме в манастира „Света майка“ край река Дордона в Южна Франция. Ще пристигнем в 8,04 сутринта на 7 април 1357 година, четвъртък — през този ден е писано посланието на професора. Имаме късмет, защото същия ден в Кастелгард има турнир и зрелището ще привлече тълпи народ от околностите, тъй че можем да минем незабелязано. — Гомес почука по картата. — За ваша ориентация манастирът е тук. Ето и Кастелгард отвъд реката. А крепостта Ла Рок е тук, върху канарите над манастира. Някакви въпроси?

Всички поклатиха глави.

— Добре. Положението в областта не е съвсем спокойно. Както знаете, април 1357 е около двайсет години след началото на Стогодишната война. Седем месеца по-рано англичаните са извоювали победа край Поатие и са пленили краля на Франция. Сега го държат в очакване на откуп. А без крал Франция ври и кипи. За момента Кастелгард е в ръцете на сър Оливър дьо Ван, британски рицар, родом от Франция. Оливър е превзел и Ла Рок, където ремонтира укрепленията на замъка. Сър Оливър е неприятен тип, прославен със сприхавия си нрав. Наричат го „Палача от Креси“ заради злочинствата му в онази битка.

— Значи Оливър владее и двете градчета? — обади се Марек.

— Да, за момента. Но отряд от рицари-изменници под водачеството на разпопения свещеник Арно дьо Сервол...

— Протосингела — уточни Марек.

— Да, Протосингела... И тъй, този отряд приближава областта и несъмнено ще се опита да отнеме замъците на Оливър. Смятаме, че до

пристигането на Протосингела все още остават няколко дни. Но боевете могат да избухнат всеки момент, тъй че ще действаме бързо.

Сюзан пристъпи към друга карта, в по-едър мащаб. На нея бяха изобразени манастирските сгради.

— Пристигаме приблизително тук, в покрайнините на гората „Света майка“. От това място ще можем да виждаме манастира. Тъй като съобщението на професора идва от манастира, най-напред ще отидем там. Както знаете, монасите сядат на трапезата в десет часа сутринта и по това време професорът вероятно ще бъде с тях. Ако имаме късмет, ще го открием и ще се върнем.

— Откъде знаете всичко това? — попита Марек. — Доколкото разбрах, още никой не е излизал в света.

— Вярно. Никой не е излизал. Но и без да се отделят от машините, наблюдателите събраха достатъчно сведения, за да опознаем епохата. Други въпроси?

Всички поклатиха глави.

— Добре. Много е важно да спасим професора, докато още е в манастира. Ако се прехвърли в Каstelгард или Ла Рок, ще стане далеч по-трудно. Графикът на мисията ни е напрегнат. Очаквам престоят ни там да трае два-три часа. Няма да се разделяме. Ако случайно се откъснете от останалите, използвайте слушалките, за да се съберете отново. Откриваме професора и незабавно се връщаме. Ясно ли е?

— Разбрано.

— Ще имате двама придружители — аз и Виктор Барето, онзи мъж в ъгъла. Кажи здрасти, Вик.

Вторият придружител беше навъсен мъж, който приличаше на бивш морски пехотинец — жилав и явно опитен. Старинните дрехи на Барето бяха по-селски, раздърпани и скроени от нещо като зебло. Той кимна и леко размаха ръка. Изглеждаше в лошо настроение.

— Добре — каза Гомес. — Други въпроси?

— Професор Джонстън е там от три дни, така ли? — попита Крис.

— Точно така.

— За какъв го смятат местните жители?

— Не знаем — каза Гомес. — Нямаме представа дори защо е напуснал машината. Сигурно е имал причина. Но след като е в света, най-простото би било да се представи за писар или богослов, тръгнал

на поклонение към Сантяго де Компостела в Испания. Манастирът „Света майка“ е на пътя на поклонниците и нерядко някои от тях прекъсват пътуването, за да останат ден-два или седмица, особено, ако се сприятелят с игумена, който е колоритен образ. Професорът трябва да е постъпил така. А може би не. Просто не знаем.

— Чакайте малко — каза Крис Хюз. — Присъствието му там няма ли да промени местната история? Няма ли да повлияе върху развоя на събитията?

— Не. Няма.

— Откъде знаете?

— Знам, защото това не може да стане.

— Ами парадоксите на времето?

— Парадокси на времето ли?

— Именно — потвърди Стърн. — Нали знаете, например човек да се върне в миналото и да убие дядо си, което означава, че не може да бъде роден и да се върне, за да убие дядо си...

— О, това ли! — Гомес презрително тръсна глава. — Няма парадокси на времето.

— Как така? Разбира се, че има.

— Не, няма — раздаде се зад тях решителен глас. Всички се завъртяха. Донигър бе влязъл в залата. — Парадокси на времето не се случват.

— Какво искате да кажете? — попита Стърн. Чувстваше се малко объркан от грубия отговор на въпроса.

— Така наречените парадокси — обясни Донигър — всъщност не засягат времето. Те се градят върху представи за историята, които са изкусителни, но погрешни. Изкусителни, защото ласкаят човека с мисълта, че може да повлияе върху хода на събитията. А погрешни, защото това просто е невъзможно.

— Не може ли човек да повлияе върху хода на събитията?

— Не.

— Естествено, че може.

— Не. Не може. По-лесно ще разберете, ако ви дам съвременен пример. Да речем, че отидете на бейзболен мач. „Янките“ срещу „Метеорите“ — очевидно ще победят „Янките“. Вие искате да промените събитието така, че „Метеорите“ да спечелят. Какво можете да направите? Вие сте просто една самотна личност в тълпата. Ако се

опитате да отидете при играчите, ще ви спрат. Ако поискате да излезете на терена, ще ви изхвърлят.

Повечето нормални действия ще завършат с провал и няма да промените крайния резултат. Но да речем, че решите да прибегнете към драстични действия: ще застреляте най-добрия играч на „Янките“. Още щом измъкнете пистолет, вероятно околните запаянковци ще ви сграбчат. Дори и да стреляте, почти няма надежда да улучите. А дори и да застреляте играча, какво от това? На негово място ще излезе друг. И „Янките“ ще спечелят. Да допуснем, че прибегнете към още по-драстично действие. Ще убиете всичко живо на стадиона с нервнопаралитичен газ. Едва ли имате шансове за успех по същата причина, както със стрелбата. Но дори да убиете всички, пак не променят резултата от мача. Може да възразите, че сте тласнали историята в друга насока — и навярно имате право, — но не сте помогнали на „Метеорите“ да спечелят. Оставате си най-обикновен зрител. Същият принцип се отнася и до огромното мнозинство от исторически обстоятелства. Отделният човек почти не е в състояние да повлияе съществено върху събитията. Разбира се, огромни групи хора могат да променят хода на историята, но една-единствена личност? Не.

— Може би — каза Стърн, — но аз мога да убия дядо си. А ако той е мъртъв, значи не мога да се родя, следователно няма да съществувам и не бих могъл да го застрелям. Това вече е парадокс.

— Да, така е..., ако допуснем, че наистина убиеш дядо си. Но това може да се окаже доста трудно на практика. В живота се объркват толкова много неща. Може да не го срещнеш в подходящото време. Може по пътя да те блъсне автобус. Или да се влюбиш. Може да те арестува полицията. Може да го убиеш твърде късно, след като е заченал баща ти. Или пък да застанеш насреща и да откриеш, че не можеш да натиснеш спусъка.

— Но на теория...

— Когато се сблъскваме с историята, теориите са безполезни — снизходително размаха ръка Донигър. — Една теория има смисъл само ако може да предсказва бъдещия резултат от събитията. Но историята е летопис на човешките действия... а никаква теория не е в състояние да предскаже постъпките на хората. — Той потри длани. — Е, дали да не приключим с празните приказки и да тръгваме?

Откъм младежите се надигна тих шепот. Стърн се изкашля.

— Откровено казано — заяви той, — не ми се тръгва.

Марек очакваше това. Бе наблюдавал Стърн по време на инструктажа и го забеляза как се върти на стола, сякаш не може да си намери място. От началото на посещението тревогата на Стърн непрестанно растеше.

Самият Марек не изпитваше колебания. Още от детството си живееше и дишаше със средновековния свят, представяше си, че участва в битките край Вартбург, Каркасон, Авиньон и Милано. Мислено водеше уелските войни срещу Едуард Първи. Виждаше как гражданите на Кале отварят портите пред неприятеля, присъстваше на панаири в Шампан. Във въображението си посещаваше бляскавите дворци на Елеанор Аквитанска и херцог Дьо Бери. Каквото и да му струваше, Марек щеше да предприеме пътуването. Колкото до Стърн...

— Съжалявам — продължаваше Стърн, — но това не е моя работа. Включих се в екипа на професора само защото моята приятелка отиде на летни курсове в Тулуза. Аз не съм историк, а учен. И изобщо не вярвам, че е безопасно.

— От машините ли се опасяваш? — попита Донигър.

— Не, от мястото. От 1357 година. След битката при Поатие във Франция е избухнала гражданска война. Дезертърски отряди плячкосвали селата. Навсякъде бандити, главорези и беззаконие.

Марек кимна. Стърн дори подценяваше положението. Четиринайсети век представляваше изчезнал и опасен свят. Свят на религията — повечето хора там посещаваха църква поне веднъж дневно. Ала в същото време невероятно опасен свят, където армии от нашественици избиваха всичко живо по пътя си, където бе обичайно да кълцат жени и деца на парчета, а бременните да изкормват просто за забавление. Свят, който привидно почиташе рицарските идеали, а всъщност поощряваше безогледните грабежи и убийства, в който жените се смятаха за крехки и безпомощни, а на практика управляваха огромни състояния, командваха замъци, безпрепятствено си избираха любовници и планираха политически убийства и бунтове. Свят, където границите и военните съюзи непрекъснато се променяха, често в рамките на един-единствен ден. Свят на смърт, масови епидемии, болести и безконечни войни.

— В никакъв случай не бих те насилвал — каза Гордън на Стърн.

— Имай предвид, че няма да сте сами — добави Донигър. — Працаме с вас придружители.

— Съжалявам — упорито повтаряше Стърн. — Съжалявам.

Най-сетне Марек каза:

— Нека да остане. Нито е неговата епоха, нито пък му е работа.

— Като стана дума — обади се Крис, — хрумна ми, че не е и моята епоха. Аз съм по-запознат с края на тринайсети, отколкото с четиринайсети век. Може би трябва да остана заедно с Дейвид...

— Забрави — каза Марек и метна ръка през рамото му. — Ще се справиш чудесно.

Марек прие думите му като шега, макар да знаеше много добре, че Крис не се шегува. Или поне не съвсем.

В залата беше хладно. Студена мъгла закриваше ходилата и глезените им. Докато вървяха към машините, в мъглата зад тях се разбягваха бавни вълнички.

Четири клетки бяха съединени в основите, а пета стоеше отделно.

— Тази е моята — каза Барето и влезе в отделната клетка. После зачака изпънат, отправил поглед напред.

Сюзан Гомес прекрачи в една от групираниите клетки и каза:

— Вие елате с мен.

Марек, Кейт и Крис се изкачиха в съседните клетки. Машините сякаш бяха поставени върху ресори; лекичко се полюшнаха под тежестта им.

— Всички ли сте готови?

Другите кимнаха и промърмориха неясни отговори.

— Първо дамите — каза Барето.

— Тук си прав — отсече Гомес. Изглежда, двамата не се обичаха твърде. — Добре — обърна се тя към младежите. — Потегляме.

Сърцето на Крис заподскача. Чувстваше се замаян и стреснат. Той стисна юмруци.

— Успокойте се — каза Гомес. — Според мен след малко ще откриете, че е много приятно. — Тя пхна керамичната плочка в процепа до краката си и пак се изправи. — Готово. Запомнете: когато дойде моментът, стойте съвсем неподвижно.

Машините забръмчаха. Крис усети лека вибрация в основата под краката си. Бръмченето се засили. Мъглата се завихри и взе да

отстъпва от машините. Раздаде се пукот и скърцане като от изкривен метал. Звукът бързо нарастваше, докато стана равномерен и мощен като писък.

— Това е от течния хелий — каза Гомес. — Охлаждаме метала, за да стане свръхпроводим.

Внезапно воят заглъхна и отстъпи място на тракането.

— Инфрачервена проверка — каза тя. — Сега наистина се започва.

Крис усети как цялото му тяло се тресе неудържимо. Опита се да го овладее, но краката му трепереха. За миг го обзе паника — може би трябваше да се откаже, — но сетне чу механичния глас:

— Стойте неподвижно... отворете очи...

Късно е, помисли си той. Твърде късно.

— ... поемете дълбоко дъх... задръжте... Сега!

Обръчът бързо се спусна от главата към краката му. Когато докосна основата, той изщрака. След миг от всички страни избухна ослепителна светлина — по-ярка от слънцето, но Крис не усети съвършено нищо. Дори внезапно го обзе чувство на хладно безразличие, сякаш наблюдаваше отстрани цялата сцена.

Светът около него бе напълно, абсолютно безмълвен.

Видя как наблизко машината на Барето започва да расте, да се извисява над него. Великанът Барето с чудовищни пори по огромното лице се бе привел и ги гледаше отвисоко.

Нови блясъци.

Машината на Барето не само растеше, но и сякаш се отдалечаваше от тях, разкривайки все по-обширна площ от пода необятна равнина от черна гума, която се простираше към далечината.

Нови блясъци.

Гуменият под беше покрит с шарка от релефни кръгове. Сега кръговете почнаха да се издигат наоколо като черни канари. Скоро канарите израснаха дотолкова, че заприличаха на мрачни небостъргачи, които се сливаха нейде в небето и преграждаха пътя на светлината. Накрая небостъргачите се сляха напълно и светът помръкна.

Нови блясъци.

За миг пропаднаха в непрогледен мрак, после той различи примигващи светли точки, подредени в обемна решетка, която се

простираше във всички посоки. Сякаш бяха попаднали в някаква огромна кристална структура. Пред очите на Крис светлите точки бързо се разгаряха и растяха, краищата им се размазваха, докато всяка от тях се превърна в мъглява сияеща топка. Той се запита дали това не са атоми.

Вече не виждаше решетката, а само няколко от най-близките топки. Клетката му се носеше право към една от тях, която пулсираше, променяше формата си заедно с промяната на някакви примигващи шарки по нея.

Сетне се озоваха в топката, обгърнати от сияйна мъгла, която сякаш тръпнеше от мощна енергия.

След това светлината избледня и изчезна.

Висяха сред мрак и пустота. Сред нищото.

Мрак.

Но после той видя, че все още потъват надолу, устремени сега към кипналата повърхност на черен океан сред черна нощ. Океанът вреше и бушуваше, надигайки буйна синкава пяна. Със слизането им към повърхността тази пяна растеше. Крис вида, че едно мехурче сияе с особено ярка синя светлина.

Машината му се носеше към сиянието стремглаво, все по-бързо и по-бързо, и Крис изпита странното чувство, че след миг ще се сблъска с пяната, но вместо това навлязоха в мехура и той чу мощен пронизителен писък.

После тишина.

Мрак.

Нищо.

В контролната зала Дейвид Стърн гледаше как проблясъците върху гумения под стават все по-дребни и по-неясни, докато накрая изчезнаха напълно. Машините също бяха изчезнали. Техниците незабавно се насочиха към Барето и започнаха подготовка за неговото прехвърляне.

Стърн обаче не откъсваше поглед от мястото върху гумения под, където бяха изчезнали Крис и останалите.

— И къде са сега? — попита той.

— О, вече са пристигнали — каза Гордън. — Вече са там.

— Значи са възстановени?

— Да.

— Без факс-машина от другата страна?

— Точно така.

— Кажете ми защо — настоя Стърн. — Кажете ми подробностите, с които не биваше да досаждаме на останалите.

— Добре — кимна Гордън. — Няма нищо лошо. Просто си мислех, че на другите може да им се види... хм... обезпокояващо.

— Аха...

— Нека се върнем — каза Гордън — към интерферентните картини, които както си спомняш, доказват, че другите вселени могат да влияят върху нашата. Не е необходимо да вършим каквото и да било за появата на интерферентна картина. Тя просто се появява сама.

— Да.

— И това взаимодействие е много надеждно; то става винаги, щом разположиш два процепа срещу светлина.

Стърн кимна. Мъчеше се да разбере накъде е тръгнал разговорът, но нямаше как да предвиди аргументите на Гордън.

— И тъй, знаем, че в някои ситуации можем да разчитаме на другите вселени, когато желаем нещо да стане. Разполагаме двата процепа и всеки път другите вселени създават картината.

— Добре...

— А ако излъчим предаване през пробив в квантовата пяна, човекът винаги се пресъздава от другата страна. На това също можем да разчитаме.

Настана мълчание. Стърн се навъси.

— Чакайте малко. Да не би да казвате, че когато излъчвате, другата вселена пресъздава човека?

— На практика да. Така трябва да бъде, искам да кажа. Ние не можем да го възстановим, защото не сме там. Ние сме в тази вселена.

— Значи вие не го пресъздавате.

— Не.

— Защото не знаете как — каза Стърн.

— Защото не го смятаме за необходимо — възрази Гордън. — Също както не смятаме за необходимо да прикрепваме чиниите с лепило върху масата. Те си стоят самички. Използваме една от

вселенските характеристики, наречена гравитация. А в дадения случай използваме една от характеристиките на мултивселената.

Стърн се навъси. Мигновено изпита недоверие към сравнението; то беше прекалено гладко, прекалено удобно.

— Виж какво — каза Гордън, — целият смисъл на квантовата технология е там, че тя налага отделни вселени една върху друга. Когато работи квантов компютър — когато се използват всичките трийсет и две квантови състояния на електрона, — компютърът на практика извършва изчисленията си в други вселени, нали така?

— Да, формално погледнато, но...

— Не. Не формално. В действителност.

Ново мълчание.

— Може би ще ти е по-лесно да разбереш — каза Гордън, — ако погледнеш откъм другата вселена. Тази вселена вижда как внезапно се появява човек. Човек от друга вселена.

— Да...

— И е станало точно това. Човекът наистина се е появил от друга вселена. Само че не от нашата.

— Моля?

— Човекът не е дошъл от нашата вселена — повтори Гордън.

Стърн примига.

— Откъде тогава?

— Идва от вселена, която е почти идентична на нашата, идентична във всяко едно отношение — освен че там знаят как да възстановят човека от другия край.

— Шегувате се.

— Не.

— Значи онази Кейт, която се появява там, не е същата, която потегли оттук? Тя е Кейт от друга вселена?

— Да.

— Значи е почти Кейт? Нещо като Кейт? Отчасти Кейт?

— Не. Тя е Кейт. Доколкото можем да проверим с най-съвършени анализи, тя е абсолютно идентична с нашата Кейт. Защото нашата и нейната вселена са почти идентични.

— Но все пак тя не е тази Кейт, която потегли оттук.

— Как би могла да бъде? Тя е била унищожена и пресъздадена.

— Чувства ли се човек по-различно, когато става това? — попита Стърн.

— Само за една-две секунди — каза Гордън.

Мрак.

Тишина, после ослепителна бяла светлина в далечината.

Тя приближава. Стремително.

Крис потръпна, когато мощен електрически удар го разтърси от глава до пети и пръстите му затрепериха. За момент изведнъж усети тялото си, както човек усеща нови дрехи, когато ги облича за пръв път; почувства обгръщането на плътта, нейната тежест, притеглянето на гравитацията, натиска на тялото върху петите. После заслепяващо главоболие налетя в една-единствена тръпка, отмина и отвсякъде го обкръжи мощна пурпурна светлина. Той прехапа устни и премига.

Стоеше под слънчевите лъчи. Въздухът беше прохладен и влажен. В огромните дървета над него чуруликаха птици. Снопчета слънчеви лъчи пронизваха гъстия листак и осейваха земята със светли петна. Машината стоеше в едно от тях. Наблизо тесен, разкалян път лъкатушеше през гората. През процеп между дърветата пред себе си Крис зърна средновековно село.

Първо групичка земеделски постройки и къщички. Над сламените покриви се виеха струйки сив пушек. После идваше каменна стена, зад нея се тъмнееха каменните покриви на градските къщи и накрая в далечината се извисяваше замъкът с кръгли кули.

Разпозна ги веднага — града и крепостта Кастелгард. Но вече не като руини. Стените им бяха здрави.

Беше пристигнал.

КАСТЕЛГАРД

„На този свят няма нищо по-сигурно от смъртта.“

Жан Фроасар, 1359 г.

37:00:00

Гомес пъргаво изскочи от машината. Марек и Кейт излязоха бавно от клетките и се огледаха наоколо като замаяни. Крис също слезе. Краката му докоснаха обраслата с мъх земя. Пръстта леко пружинираше под нозете му.

— Фантастично! — възкликна Марек и веднага се отдалечи от машината, за да мине отвъд калния път, откъдето имаше по-добър изглед към града. Кейт го последва. Все още изглеждаше зашеметена.

Крис обаче предпочиташе да остане до машината. Бавно се завъртя и огледа гората. Тя му се стори мрачна, гъста, първобитна. Забеляза, че дърветата са огромни. Някои имаха тъй мощни дънери, че отзад можеха да се скрият трима или четирима души. Те се издигаха високо в небето и разперваха зелен балдахин, който засенчваше почти напълно земята отдолу.

— Красиво, нали? — каза Гомес.

Тя като че бе доловила тревогата му.

— Да, красиво е — отговори той.

Но изобщо не мислеше така; нещо в тази гора му се струваше зловещо. Завъртя се още веднъж и още веднъж, опитвайки да разбере защо изпитва непреодолимото чувство, че нещо в гледката не е наред — нещо липсваше или не си беше на място. Накрая попита:

— Какво не е наред?

Гомес се разсмя.

— О, това ли? Вслушай се.

Крис млъкна и се послуша за миг. Дочу птичи песни, тихото шумолене на ветреца сред дърветата. Но иначе...

— Нищо не чувам.

— Точно така — каза Гомес. — Това разтревожва хората, когато пристигат за пръв път. Тук няма натрапчив шум — нито радио, нито телевизия, нито самолети, машини или автомобили. През двайсети век дотолкова сме привикнали да чуваме шум непрекъснато, че тишината ни се струва зловеща.

— Май наистина е така.

Или поне така се чувстваше. Той обърна гръб на дърветата и се загледа в калния път, минаващ по слънчева просека през гората. На много места калта достигаше над половин метър дълбочина и беше осеяна с отпечатъци от копита.

Било е свят на конете, помисли си той.

Никакви звуци от машини. Множество конски следи.

Той дълбоко пое дъх и бавно издиша. Дори въздухът изглеждаше различен. Опияняващ, свеж, сякаш наситен с повече кислород.

Обърна се и видя, че машината е изчезнала. Гомес не изглеждаше разтревожена.

— Къде е машината? — попита Крис, опитвайки да прикрие безпокойството си.

— Измести се.

— Измести ли се?

— При пълен заряд машините са малко нестабилни. Имат склонност да се изплъзват от настоящия момент. Затова не ги виждаме.

— Къде са?

Гомес сви рамене.

— Не знаем точно. Сигурно в друга вселена. Където и да са, нищо им няма. Винаги се завръщат.

За да потвърди това, тя повдигна керамичния маркер и натисна бутончето с нокът. Сред постепенно помръкващи блясъци машините се завърнаха — и четирите клетки стояха точно на същото място, както преди няколко минути.

— Сега ще останат тук една-две минути — каза Гомес. — Но после пак ще се отклонят. Лично аз ги оставям на мира. Така не ми се пречат.

Крис кимна; тя очевидно си знаеше работата. Но мисълта, че машините се изместват, го изпълни със смътна боязън; тези машини бяха неговият единствен път за връщане към родния дом и не му бе приятно да мисли, че те се подчиняват на свои собствени правила и могат всеки момент да изчезнат. Дали някой би летял със самолет, ако пилотът каже, че е „нестабилен“? — запита се той. Усети прохлада по челото си и разбра, че след миг ще го избие студена пот.

За да се разсее, Крис мина отгатак пътя при другите, като внимаваше да не затъне в калта. Когато стъпи отново на твърда почва,

той мина през гъсталак от някакви преплетени растения, които му стигаха до кръста и напомняха рододендрони. Озърна се към Гомес.

— Има ли нещо опасно в тези гори?

— Само усойниците — отвърна тя. — Обикновено висят по ниските клони на дърветата. Падат на рамото ти и хапят.

— Страхотно — каза Крис. — Отровни ли са?

— Много.

— Смъртоносни?

— Не бой се, това става рядко.

Крис реши да не задава повече въпроси. Така или иначе, вече бе стигнал до огрян от слънцето пробив в храсталака. Погледна надолу и видя на шейсет метра под себе си река Дордона да лъкатуши из ниви и пасища — според него изглеждаше почти същата, както бе свикнал да я вижда.

Но ако реката бе същата, всичко друго в пейзажа бе съвсем различно. Кастелгард се издигаше непокътнат, градчето също. Около стените се разстилаха орни земи; из някои от тях и сега се влачеха плугове.

Но вниманието му бе привлечено надясно, където виждаше отвисоко обширния правоъгълен комплекс на манастира... и укрепения воденичен мост. Моят воденичен мост, помисли си той. Мостът, който бе изучавал цяло лято.

И за жалост съвсем различен от онова, което бе реконструирал с помощта на компютъра.

Крис видя не три, а четири воденични колела да разпенват течението под моста. А самият мост не бе една цялостна, обща конструкция. Изглежда, имаше поне две независими структури, напомнящи малки къщички. По-голямата бе изградена от камък, а другата от дърво, което подсказваше, че са строени по различно време. Каменната сграда непрестанно бълваше стълб сивкав пушек. Значи може би наистина са произвеждали тук стомана, помисли той. Ако разполагаш с водна сила за задвижване на духалата, можеш да създадеш истинска стоманолеярна пещ. Това би обяснило и съществуването на двете отделни сгради. Защото в мелниците за жито и царевица откритият огън бе забранен — вътре не се допускаше дори паленето на свещ. Именно затова работеха само дневно време.

Унесен в тези подробности, той усети, че се отпуска.

Марек стоеше отвъд калния път, гледаше селото Каstellгард и постепенно го изпълваше изумление.

Беше в миналото.

Докато оглеждаше подробностите, той се почувства замаян, почти опиянен от възбуда. Из нивите под него селяните бяха облечени със закръпени панталони и туники в червено и синьо, оранжево и розово. Ярките цветове изпъкваха върху тъмния фон на земята. Повечето ниви вече бяха засети, браздите заринати. Беше началото на април, тъй че пролетната сеитба на ечемик, грах, овес и фасул — така наречените предвеликденски култури — трябваше да е почти приключила.

Загледа се в двойка волове, влачещи черен железен плуг през неразорана нива. Лемежът изхвърляше равномерно пръстта от двете страни на браздата. Марек забеляза със задоволство ниска дървена плоскост, прикрепена над острието. Това бе обръщач на пръстта, наричан още „ухо“ — характерно приспособление за епохата.

След орача вървеше друг селянин, който разпръскваше семена с равномерен замах на ръката. На рамото му висеше издута торба. Малко зад него птиците се спускаха да кълват семена от браздата. Но това нямаше да е задълго. В съседната нива Марек видя брануването — кон влачеше Т-образна дървена рамка, натоварена с тежък камък. Браната заравяше браздите и така опазваше семената.

Сякаш всичко се движеше с един и същ плавен, отмерен ритъм — ръката, разпръскваща семена, плугът в браздата и разрохкващата брана. В ранното утро не се чуваше почти никакъв звук — освен птичето чуруликане и бръмченето на насекоми.

Оттатък нивите Марек виждаше каменната стена с височина шест метра, която ограждаше градчето Каstellгард. Камъкът беше сив, потъмнял от вятър и дъждове. На едно място поправяха стената; новият камък светлееше в жълтеникавосиво. Прегърбени над строежа, зидарите работеха бързо. Върху самата стена часови в лъскави ризници крачеха напред-назад, като от време на време спираха да се озърнат нервно към далечината.

А над всичко това се извисяваше самият замък с кръгли кули и черни каменни покриви. Над кулите се развяваха знамена.

Върху всички тях имаше един и същ герб — кафяво-сив щит със сребърна роза.

Флаговете придаваха на замъка празничен вид и наистина сред полето край градската стена се строеше за турнира голяма дървена трибуна. Наоколо вече прииждаше тълпа. Имаше неколцина рицари, чиито коне бяха привързани до пъстрите шатри, издигнати около полето за състезания. Пажове и коняри обикаляха между шатрите, носейки брони и вода за конете.

След като огледа всичко това, Марек въздъхна дълбоко от задоволство.

Всичко, което виждаше, бе точно до най-дребната подробност. Всичко бе истинско.

Беше в миналото.

Кейт Ериксън гледаше Кастелгард леко озадачена. До нея Марек въздишаше като влюбен, но не ѝ беше ясно защо. Естествено, сега Кастелгард бе чудесно градче, възвърнало някогашната си прелест, с напълно здрави къщи и замък. Но като цяло гледката не се различаваше кой знае колко от нормалния пейзаж на селска Франция. Мястото изглеждаше малко по-изостанало, с коне и волове вместо трактори. Но иначе... е, просто не беше чак толкова различно.

В архитектурно отношение най-голямата разлика на това място от настоящето бе там, че всички къщи имаха покриви от черни каменни плочи. Тия покриви тежаха невероятно много и изискваха яки вътрешни опори. Именно затова в Перигорд вече не ги използваша никъде, освен из туристическите райони. Кейт бе привикнала да вижда по тия места къщи с оранжеви покриви от заоблени римски или плоски френски керемиди.

Ала тук всички покриви бяха от плочи. Нямаше нито една керемиди.

Докато продължаваше да оглежда градчето, тя постепенно забеляза и други подробности. Например имаше много коне, наистина много — коне из нивите, коне на турнира, ездитни коне по калните пътища и коне на паша. Помисли си, че в момента пред очите ѝ трябва да има поне стотина коне. Не помнеше да е виждала толкова много наведнъж дори в родното си Колорадо. Бяха всякакви — от красиви и стройни бойни коне на турнира до стари кранти из нивите.

И докато мнозина от тружениците по полето бяха облечени в избелели дрехи, други хора носеха толкова пъстри костюми, че ѝ напомняха за Карибите. Дрехите бяха кърпени много и много пъти, но винаги в контрастиращи цветове, тъй че кърпките се виждаха отдалече. Превръщаха се в своеобразна украса.

Сетне тя забеляза ясните граници между сравнително малките обитаеми области — градчета, селца, ниви — и гората наоколо, гъст, необятен зелен килим, разпрострян във всички посоки. В този пейзаж гората преобладаваше. Кейт изпитваше чувството, че се намира сред безкраен пуцинак, в който човешките същества бяха натрапници. И то нищожни натрапници.

А когато отново погледна градчето Кастелгард, усети присъствието на нещо странно и същевременно недоловимо. Найсетне изведнъж осъзна, че няма комини!

Никъде.

Селските къщи просто имаха дупки в сламените покриви, през които излизаше пушекът. В града къщите бяха подобни, макар и с каменни покриви; димът излизаше пред дупка или процеп в някоя от стените. Замъкът също нямаше комини.

Бе надникнала във времето, преди комините да се появят в тази част на Франция. Кой, знае защо, тази незначителна архитектурна подробност я накара да изтръпне от чувство, близко до ужаса. Светът преди комините. И изобщо кога ги бяха изобретили? Не си спомняше точно. Без съмнение около 1600 година комините вече се срещаха навсякъде. Но дотогава имаше още много време.

От сегашния миг дотогава, напомни си тя.

Зад себе си чу гласа на Гомес:

— Какви ги вършиш, по дяволите?

Кейт се озърна и видя, че навъсеният Барето е пристигнал. Самотната му клетка се виждаше оттатък пътя, на няколко метра по-навътре в гората.

— Ще върша каквото си искам, дявол да го вземе! — отвърна той на Гомес.

Беше надигнал кълчищената си туника, разкривайки дебел кожен колан с пистолетен кобур и две черни гранати. В момента проверяваше

пистолета.

— Щом ще навлизаме в света — заяви Барето, — смятам да бъда подготвен.

— Няма да вземеш със себе си тия неща — каза Гомес.

— Ще ги взема, и още как, сестро.

— Няма. Знаеш, че не е разрешено. Гордън в никакъв случай не би позволил да внесем в света съвременни оръжия.

— Но Гордън не е тук, нали? — възрази Барето.

— Слушай, по дяволите! — отсече Гомес, после измъкна бялата керамична плочка и я размаха срещу Барето.

Като че заплашваше да го върне обратно.

36:50:22

Един от техниците пред мониторите в контролната кабина каза:

— Засичаме полеви скокове.

— О, наистина ли? — възкликна Гордън. — Това е добра новина.

— Защо? — попита Стърн.

— Това означава — обясни Гордън, — че някой ще се върне в близките два часа. Без съмнение твоите приятели.

— Значи до два часа те ще открият професора и ще се върнат?

— Да, точно та... — Гордън не довърши и се втренчи в потрепващото изображение върху монитора. Трептяща вълниста повърхност с остър връх по средата. — Това ли е?

— Да — потвърди техникът.

— Но амплитудата е прекалено голяма — каза Гордън.

— Да. И интервалът се съкращава. Бързо.

— Искаш да кажеш, че някой се завръща сега!

— Аха. Май ще е доста скоро.

Стърн погледна часовника си. Екипът бе отсъствал едва няколко минути. Нямаше начин да са открили професора толкова скоро.

— Какво означава това? — попита той.

— Не знам — каза Гордън. Истината бе, че този развой на събитията никак не му допадаше. — Сигурно имат някакви неприятности.

— Какви неприятности?

— Щом стана толкова скоро, трябва да е нещо с техниката. Може би транскрипционна грешка.

— Какво е това транскрипционна грешка? — попита Стърн. Техникът пак се обади:

— По моя сметка пристигането е след двацет минути и петдесет и седем секунди.

Той измерваше силата на полето и интервалите между импулсите.

— Колко души се връщат? — попита Гордън. — Всички ли?

— Не — каза техникът. — Само един.

36:49:19

Колкото и да не му се искаше, Крис Хюз отново усети тревога. Въпреки прохладния утринен въздух той се обливаше в пот. Кожата му беше студена, сърцето му биеше лудо. Спорът между Барето и Гомес само го обезпокои още повече.

Той се върна на пътя, заобикаляйки локвите гъста кал. Марек и Кейт също идваха. Тримата застанаха малко встрани от спора.

— Добре де, добре, мътните да те вземат — изръмжа Барето. Той свали оръжията и внимателно ги остави върху пода на своята клетка. — Добре. Доволна ли си сега?

Гомес все още говореше спокойно, почти шепнешком. Крис не я чу какво каза.

— Чудесно — озъби се Барето.

Гомес изрече още нещо. Барето скръцна със зъби. Смутен от близостта си до караницата, Крис отстъпи няколко крачки, после им обърна гръб и зачака спорът да свърши.

Изненада се, като видя, че пътеката слиза надолу доста стръмно, и през една пролука в дърветата различи низините. Манастирът бе там — геометрична плетеница от дворове, покрити пасажи и помещения, всичко това изградено от бежов камък и обкръжено с висока стена. Приличаше на малко, стегнато градче. Беше изненадващо близо, може би на около четиристотин метра. Не повече.

— Майната му, аз тръгвам — каза Кейт и пое по пътеката. Марек и Крис се спогледаха, после закрачиха подир нея.

— Хей, стойте наблизко, по дяволите! — подвикна им Барето.

— Мисля, че е по-добре да тръгваме — каза Гомес.

Барето я хвана за рамото.

— Не и преди да си изясним нещо. Как ще се справяме с трудностите в тази експедиция.

— Според мен всичко е ясно — отвърна Гомес.

Барето приведе лице към нея.

— Защото никак не ми се хареса как...

Останалото бе прекалено тихо, чу се само яростното съскане на гласа му.

Крис бе доволен, когато мина отвъд завоя и ги остави зад себе си.

Кейт ускори крачка, усещайки как напрежението постепенно напуска тялото ѝ. От спора се бе почувствала смутена и раздражителна. Чуваше как на няколко крачки зад нея разговарят Марек и Крис. Крис се тревожеше, а Марек опитваше да го успокои. Не желаше да ги слуша. Тя ускори крачка още малко. В края на краищата това бе невероятно — да попадне тук, в тези фантастични гори, сред тия огромни дървета...

След една-две минути тя се откъсна от Марек и Крис, но знаеше, че са наблизо. Самотата я успокояваше. Гората наоколо излъчваше мирна прохлада. Кейт се вслуша в птичите песни и потропването на собствените си нозе по пътя. Изведнъж ѝ се стори, че чува и още нещо. Тя забави крачка и се ослуша.

Да, наистина имаше друг звук — тропот на тичащи нозе. Звукът сякаш се задаваше насреща по пътеката. Чу нечие тежко, задавено дишане.

Сетне и друг, по-глух звук като далечна гръмотевица. Тъкмо се мъчеше да го разпознае, когато едно невръстно момче изскочи иззад завоя и се втурна към нея.

Момчето беше облечено с черни панталони, яркозелена памуклийка и черна шапка. Лицето му се червенееше от умора; явно тичаше от доста време. Изглежда, срещата с нея на тази пътека го изненада. Наближавайки към Кейт, то изкрещя:

— *Aydethee amsel! Grassa due! Aydethee!*

След миг тя чу в слушалката преведения му глас: „Скрий се, жено! За Бога! Скрий се!“

От какво да се крие? Тия гори бяха пусти. Какво искаше да каже? Навярно не го бе разбрала добре. Или може би автоматичният преводач бъркаше. Минавайки покрай нея, момчето още веднъж извика „Скрий се!“ и с всичка сила я блъсна настрани, към гората. Кейт се препъна в някакъв възлест корен и падна по гръб сред храстите. Усети удар в главата, остра болка и замайване. Бавно се надигаше на крака, когато осъзна какво означава гръмотевичният шум.

Коне.

Летящи в галоп право към нея.

Крис видя момчето да тича по пътеката и почти в същия миг чу тропота на коне подир него. Вече съвсем задъхано, момчето спря за миг до тях, прегъна се на две и накрая успя да изпъшка:

— Крийте се! Крийте се!

Сетне хукна навътре в гората.

Марек не му обърна внимание. Гледаше към пътеката. Крис се навъси.

— Каква е цялата тази...

— Сега! — възкликна Марек и като обгърна с ръка раменете на Крис, го тласна в зеленината край пътеката.

— Божичко — изпъшка Крис, — би ли ми казал какво...

— Шшшт — Марек закри устата му с длан. — Да не искаш да ни убият!

Не, помисли си Крис, поне за това бе напълно наясно — не искаше да убиват когото и да било. Срецу тях по нагорницето препускаха шестима конници в бойно облекло: стоманени шлемове, ризници и платнени туники в кафяво и сиво. Водачът им с черно перо върху шлема посочи напред и изрева:

— Годен!

Барето и Гомес все още стояха до пътеката — просто стояха, явно потресени от гледката на препускащите нападатели. Докато прелиташе покрай Гомес, черният конник се приведе в седлото и завъртя меч в широка дъга.

Крис видя как обезглавеното тяло на Гомес рухва сред кървави струи. Опръскан в червено, Барето изруга и побягна към гората. Нови ездаци препускаха откъм низините. Сега всички крещяха „Годен! Годен!“. Единият извъртя коня и посегна към лъка си.

Стрелата улучи лявото рамо на бягащия Барето, стоманеният връх изникна от другата страна и ударът го повали на колене. Продължавайки да ругае, Барето пак се изправи и най-сетне достигна машината.

Той грабна пояса си, смъкна една от гранатите и се завъртя да я метне. Втора стрела го улучи право в гърдите. По лицето на Барето се изписа изненада. Той закашля и рухна в седнало положение, подпрян на решетките. Безпомощно се опита да измъкне стрелата от гърдите

си. Следващата прониза гърлото му. Гранатата се търкулна от пръстите на Барето.

На пътеката конете цвилеха и се изправяха на задни крака, ездачите кръжаха, сочеха с пръсти и викаха.

Блесна ослепителна светлина.

Крис се озърна тъкмо навреме, за да види Барето, все още седнал и неподвижен, докато машината продължаваше да святка и да се смалява.

След секунди машината изчезна. Сега лицата на конниците изразяваха страх. Водачът с черното перо извика нещо на другите, които едновременно пришпориха конете, препуснаха нагоре по склона и изчезнаха от поглед.

Докато черният ездач завиваше да ги последва, конят му се препъна в трупа на Гомес. С яростни ругатни той застави животното да се изправи на задни крака, после още веднъж и още веднъж, тъпчейки неподвижното тяло. Разлетяха се пръски кръв; предните копита на коня се обагриха в червено. Накрая черният конник се завъртя, изкрещя една последна ругатня и препусна нагоре да догони останалите.

— Господи!

Тази невероятна, внезапна атака, тази небрежна жестокост...

Крис мъчително се изправи на крака и изтича обратно към пътеката.

Смазано до неузнаваемост, тялото на Гомес лежеше в кървава локва. Но едната ръка беше отметната настрани с широко разперени пръсти. А до нея се търкаляше белият керамичен маркер.

Беше строшен и през отвора се виждаха електронните му вътрешности.

Крис го вдигна. Керамиката се разпадна в ръцете му, бели и сребристи късчета се посипаха над калната локва. И в този момент той осъзна положението.

Двамата им водачи бяха мъртви.

Едната машина бе изчезнала.

Маркерът за завръщане бе разбит на парчета.

Което означаваше, че няма начин да се измъкнат. Бяха в капан, без водачи и без чужда помощ. И без надежда да се върнат обратно.

Никога.

36:30:42

— Готови — изрече високо един техник. — Вече пристига.

Върху гумения под между извитите водни щитове проблесна едва забележима светлинка.

Гордън се озърна към Стърн.

— След минута ще знаем какво е станало.

Блясъците ставаха все по-ярки и машината започна да се издига над пода. Беше висока около половин метър, когато Гордън възкликна:

— Проклятие! Тоя тип знае само неприятности да създава.

Стърн каза нещо, но Гордън не му обърна внимание. Бе видял Барето седнал, подпрян на решетките и очевидно мъртъв. Видя и пистолета в ръката му. Естествено, знаеше какво е станало. Макар че Крамър изрично предупреди Барето, проклетникът бе взел със себе си модерни оръжия. Гомес, разбира се, бе го отпратила обратно и...

Малък тъмен предмет се търкулна на пода.

— Какво е това? — попита Стърн.

— Не знам — каза Гордън, без да откъсва очи от екрана. Изглежда почти като гра...

Експлозията избухна в транзитната зала и върху екраните всичко изчезна сред бяло сияние. До контролната кабина долетя приглушен и неузнаваем звук, напомнящ по-скоро прашене на високоговорител. Транзитната зала мигновено се изпълни с белезникав дим.

— Мамка му! — изруга Гордън и удари с юмрук по таблото. Техниците в транзитната зала крещяха. По лицето на единия се стичаше кръв. След миг го повали мощна вълна, докато щитовете наоколо рухваха, разбити от осколките на гранатата. Вода с дълбочина над един метър се заплиска напред-назад като морски прибой. Но почти веднага тя започва да се оттегля, оголвайки отново пода, над който със съскане се надигаше пара.

— Акумулаторите — каза Гордън. — Изтича флуорна киселина.

Замъглени от пушека, неясни силуети с противогази се втурнаха в залата да помогнат на ранените техници. Над тях стоманените греди

падаха, разбивайки оцелелите водни щитове. Други се стовариха наред залата.

В контролната кабина някой подаде противогази на Гордън и Стърн. Гордън надяна маската.

— Трябва да се махаме — каза той. — Въздухът е отровен.

Стърн се взираше в екраните. През дима видя, че останалите машини лежат разбити, прекатурени и от тях блика пара и бледозелен газ. Само една стоеше изправена малко встрани, но в този момент тежка стоманена греда рухна отгоре и я смачка.

— Вече няма машини — каза Стърн. — Означава ли това, че...

— Да — потвърди Гордън. — Боя се, че засега твоите приятели могат да разчитат само на себе си.

36:30:00

— Не се стягай, Крис — каза Марек.

— Да не се стягам? Да не се стягам! — Крис почти крещеше. — За Бога, Андре, погледни — маркерът ѝ е смачкан. Нямаме маркер. Което означава, че няма начин да се завърнем. И че сме тотално прецакани, Андре. А ти искаш да не се стягам!

— Точно така, Крис — каза Марек съвсем тихо, но много твърдо. — Това искам. Искам да не се стягаш, ако обичаш. Искам да се опомниш.

— И защо, по дяволите? — възрази Крис. — За какво? Погледни фактите в очите, Андре: всички ще бъдем избити тук. И няма начин да се измъкнем.

— Напротив, има.

— Нали разбираш, нямаме дори храна, нищо нямаме, дявол да го вземе, заклепени сме в тая... в тая гадост без капка надежда и... — Той млъкна и се завъртя към Марек. — Какво каза?

— Казах, че има начин да се измъкнем.

— Как?

— Ти не разсъждаваш. Нали другата машина се върна. В Ню Мексико.

— И какво?

— Ще видят състоянието му...

— Мъртъв, Андре. Ще видят, че е мъртъв.

— Така или иначе, ще разберат, че нещо не е наред — каза Марек. — И ще се върнат за нас. Ще пратят друга машина да ни прибере.

— Откъде знаеш?

— Ще го направят — отсече Марек и тръгна надолу по склона.

— Къде отиваш?

— Да потърся Кейт. Не бива да се разделяме.

— Аз не мърдам оттук.

— Както искаш. Само стой на място.

— Не бой се. Никъде няма да ходя. — Крис посочи земята пред краката си. — Точно тук пристигна машината преди малко. И тук ще стоя.

Марек изтича надолу и изчезна зад завоя на пътеката. Крис остана сам. Почти незабавно се запита дали да не догони Марек. Може би трябваше да са заедно. Да не се разделят, както бе казал Марек.

Крис направи две-три крачки по пътеката, после спря. Не, помисли си той. Беше казал, че никъде няма да ходи. И остана да стои сред гората, като се мъчеше да успокои дишането си.

Сведе очи и видя, че е настъпил ръката на Гомес. Бързо се дръпна настрани. Мина няколко крачки назад, търсейки място, откъдето да не вижда трупа. Постепенно дишането му се успокояваше. Вече бе в състояние да обмисли нещата. Реши, че Марек има право. Щяха да им изпратят нова машина, и то навярно съвсем скоро. Дали тя щеше да се появи точно тук? Дали това бе мястото за пристигане? Или щеше да изникне нейде в околностите?

И в двата случая Крис бе твърдо уверен, че е най-добре да остане на място.

Той се загледа към завоя, зад който бе изчезнал Марек. Къде се намираше Кейт в момента? Вероятно надолу по пътеката. На двеста крачки, може би и повече.

Господи, как искаше да се прибере у дома.

Внезапно чу пукот на вейки в гората отдясно.

Някой се приближаваше.

Той се напрегна, усещайки изведнъж, че няма оръжие. После си спомни пакета, прикрепен към колана под дрехите му. Разполагаше с онзи газов флакон. Все беше по-добре, отколкото нищо. Крис несръчно запретна жакета, посегна към...

— Пссст.

Той се обърна.

От гората излезе избягалото момче. Лицето му беше гладко и голобrado; едва ли имаше повече от дванайсет години.

— Arkith — прошепна то. — Thou. Earwashmann.

Крис се навъси с недоумение, но след миг чу в ухото си тънък гласец: „Хей ти, ирландце.“. Осъзна, че слушалката превежда.

— Какво? — попита той.

— Coumen hastealty.

Преводът прозвуча в ухото му: „Ела бързо.“ Момчето размахваше ръка тревожно, напрегнато.

— Но...

— Ела. Сър Гай скоро ще разбере, че е загубил дирята. Тогава ще се върне да я намери отново.

Но...

— Не можеш да останеш тук. Той ще те убие. Ела!

— Но... — Крис безпомощно махна с ръка към завоя, зад който бе изчезнал Марек.

— Твоят слуга ще те намери. Идвай!

Крис чу далечен тътен на копита, който се засилваше бързо.

— Да не си глух? — Момчето се вторачи в него. — Ела!

Тътенът приближаваше.

Крис бе застинал на място и се чудеше какво да прави.

Момчето загуби търпение. Раздразнено поклати глава, обърна се и хукна към гората. След миг изчезна в гъстите храсталаци.

Крис стоеше сам на пътеката. Погледна надолу. Не видя Марек. Озърна се нагоре, към приближаващия конски тропот. Сърцето му пак заподскача.

Трябваше да реши. Незабавно.

— Идвам! — извика той на момчето.

После се обърна и побягна навътре в гората.

Кейт седеше на един паднал дънер и плахо опипваше главата си под килнатата перука. Върху пръстите ѝ тъмнееше кръв.

— Ранена ли си? — попита Марек, когато се приближи.

— Мисля, че не.

— Чакай да видя.

Като вдигна перуката, Марек видя дълга драскотина и сплъстена от кръв коса около нея. Раната вече не кървеше обилно; кръвта бе започнала да се съсирва по мрежата на перуката. Би трябвало да се зашие, но можеше и без това.

Той отново намести перуката.

— Ще ти мине.

— Какво стана? — попита Кейт.

— Онези двамата са мъртви. Крис малко се е подплашил.

— Крис малко се е подплашил. — Тя кимна, сякаш го бе очаквала. — В такъв случай по-добре да вървим при него.

Двамата тръгнаха назад по пътеката. Докато вървяха, Кейт каза:

— Ами маркерите?

— Мъжът се върна обратно със своя. Конете изпотъпкаха Гомес и нейният маркер е унищожен.

— А другият? — попита Кейт.

— Кой друг?

— Тя имаше резервен.

— Откъде знаеш?

— Сама ни го каза. Не помниш ли? Когато се върна от онова разузнавателно пътуване или каквото там беше, тя каза, че всичко е наред и трябва бързичко да се подготвим. Каза още: „Ще задействам резервния маркер.“ Или нещо подобно.

Марек се навъси.

— Логично е да има резервен — добави Кейт.

— Е, Крис ще се зарадва, като го чуе — каза Марек.

Отминаха последния завой. После спряха и се огледаха с широко разтворени очи.

Крис бе изчезнал.

Крис Хюз си пробиваше път през гъсталака, без да обръща внимание на къпините, които го драскаха по краката и посягаха към носа му. Най сетне зърна бягащото момче на петдесетина метра пред себе си. Но момчето не му обръщаше внимание, не спираше, просто продължаваше да тича напред. Беше се устремило към селото. Крис напрегна сили да не изостане и продължи да тича.

Откъм пътеката зад гърба си дочуваше конски тропот и пръхтене, примесени с човешки крясъци. Чу как някой извика: „В гората“, а друг му отвърна с ругатня. Но извън пътя теренът бе гъсто обрасъл. Крис прескачаше паднали дървета, прогнили дънери, прекършени клони с дебелината на човешко бедро, преплетени къпинови храсти. Можеха ли изобщо отгук да минат коне? Щяха ли преследвачите да слязат от седлата? Нямах ли да се откажат? Или щяха да продължат гонитбата?

Щяха да продължат, по дяволите!

Той продължи да тича. Сега бе нагазил в мочурище. Проправяше си път през някакви зловонни растения, които му стигаха до кръста,

подхлъзваше се в калта, която ставаше все по-дълбока. Чуваше собственото си задавено дишане, плясъка и жвакането на нозете си в тинята.

Но изотзад не чуваше нищо.

Скоро почвата отново изсъхна и той затича по-бързо. Сега момчето бе само на десет крачки пред него, но продължаваше да бяга с всичка сила. Задъхан от изтощение, Крис полагаше отчаяни усилия да го догони, ала не успяваше.

Тичаше. В лявото му ухо се раздаде пращане.

— Крис!

Беше гласът на Марек.

— Крис, къде си?

Как да отговори? Имаше ли микрофон? Сетне си спомни, че бяха споменали нещо за предаване на звука по костите.

— Аз... — запъна се той. — Аз бягам...

— Това го чувам. Накъде бягаш?

— Момчето... селото...

— В селото ли отиваш?

— Не знам... Мисля, че да.

— Мислиш? Крис, къде си?

В този миг Крис чу зад себе си пращане на храсти, викове и конско цвилене.

Ездачите идваха подир него. А той бе оставил следа от строшени вейки и кални стъпки. Лесно щяха да я открият.

Мамка му!

Напрягайки силите си до краен предел, Крис побягна още по-бързо. И изведнъж осъзна, че вече не вижда момчето пред себе си.

Той спря запъхтян и се завъртя. Огледа.

Нямаше го.

Момчето бе изчезнало.

Крис бе сам сред гората.

А ездачите приближаваха.

Марек и Кейт стояха на калната пътека над манастира и напрягаха слух да доловят някакъв звук от предавателя. Бе настанала тишина; за да чува по-добре, Кейт закри ухото си с длан.

— Не долавям нищо.

— Може да е извън обсега на преподавателя — каза Марек.

— Защо му е да ходи в селото? — попита тя. — Останах с чувството, че следва онова момче. Защо го прави?

Марек гледаше към манастира. Дотам имаше не повече от десет минути път.

— В момента професорът вероятно е долу. Можехме просто да идем при него и после да се приберем. — Той раздражено ритна един пън. — Би било толкова лесно.

— Вече не — каза Кейт.

Рязко пращане в слушалките ги накара да примижат болезнено. Отново чуха пъхтенето на Крис.

— Крис! — възкликна Марек. — Чуваш ли ме?

— Не мога... не мога да говоря сега.

Говореше шепнешком. И в гласа му звучеше страх.

— Не, не, не — прошепна момчето, протягайки ръка от клоните на едно грамадно дърво.

Преди малко то подсвирна със съжаление, когато видя как Крис панически се върти из гората под него. После му махна с ръка нагоре.

Сега Крис опитваше да се изкатери на дървото, да се придърпа върху най-ниския клон, като търсеше с крака допълнителна опора върху дънера. Но точно това разтревожи момчето.

— Не, не! С ръцете! Използвай само ръцете! — прошепна раздранено то. — Ама че си тъп — гледай сега какви белези остави с краката.

Увиснал под клона, Крис погледна надолу. Момчето имаше право. Върху кората на ствола съвършено ясно личаха дълги кални ивици.

— Светият кръст да ни е на помощ, загубени сме! — викна хлапето, сетне пъргаво се преметна над Крис и рипна долу.

— Какво правиш? — сепна се Крис.

Но момчето вече прибягваше от дърво към дърво през къпинаците. Крис скочи долу и го последва.

Момчето ядосано си мърмореше нещо, докато оглеждаше клоните на всяко дърво. Очевидно търсеше някое много голямо със

сравнително ниски клони. Тропотът на конниците се засилваше.

След малко вече бяха минали стотина метра и навлязоха сред ниски борове с възлести, уродливи стъбла. Местността стана по-слънчева и открита, защото отдясно дърветата намаляваха и Крис видя, че тичат покрай ръба на високата скална стена, която се извисяваше над градчето и реката. Сякаш стреснато от светлината, момчето отново се шумгна в сенчестата дъбрава. Почти веднага откри, каквото търсеше и махна на Крис.

— Качвай се пръв. И никакви крака.

Момчето подви колене, преплете пръсти и се напрегна. Крис имаше чувството, че това крехко дете едва ли ще издържи тежестта му, но хлапето нетърпеливо тръсна глава. Той стъпи в шепите на момчето, посегна нагоре и сграбчи най-ниския клон. С помощта на хлапето се изтегли нагоре, докато накрая с едно последно пъшкане се преметна и провисна по корем на клона. Погледна надолу към момчето, което изсъска:

— Давай!

Крис с усилие се надигна на колене, после стъпи върху клона. Следващият беше само малко по-горе и той продължи да се катери.

Под него момчето рипна нагоре, сграбчи клона и бързо се изтегли. Макар и мършаво, то бе удивително яко и без усилие се прехвърляше от клон на клон. Крис вече бе стигнал на пет-шест метра над земята. Дланите му горяха, задъхваше се, но не спираше да пълзи от клон на клон.

Момчето го стисна за прасеца и той застина. Бавно, предпазливо надникна през рамо и го видя да стои като вкаменено на по-долния клон. После Крис чу тихо конско пръхтене и осъзна, че звукът се е раздал нейде наблизо.

Съвсем наблизо.

Долу в гората под тях шестима конници бавно и безшумно се движеха напред. Все още не бяха стигнали до дървото и от време на време силуетите им се мяркаха в пролуките между листата. Когато някой кон изпръхтяваше, ездачът му се привеждаше и го успокояваше с потупване по шията.

Конниците знаеха, че плячката е наблизо. Приведени в седлата, те оглеждаха земята ту отляво, ту отдясно. За щастие сега те яздеха сред ниско провлечените борови клони; не се виждаше никаква следа.

Разговаряйки с жестове, те се разтеглиха в широка верига. Щяха да минат от двете страни на дървото. Крис затаи дъх. Ако погледнеха нагоре...

Но не погледнаха.

Продължаваха бавно напред, все по-навътре в гората, и накрая един от тях заговори — ездачът с черно перо на шлема, който бе отсякъл главата на Гомес. Забралото му беше вдигнато.

— Стига толкова. Изплъзнаха ни се.

— Как? Да не са скочили от скалите?

Черният конник поклати глава.

— Детето не е толкова глупаво.

Крис забеляза, че лицето му е мургаво — смугла кожа и черни очи.

— Вече не е дете, милорд.

— Ако е паднало, трябва да е било по грешка. Няма друг начин. Но мисля, че просто го изтървахме. Да се връщаме по същия път.

— Да, милорд.

Ездачите обърнаха конете и поеха назад. Отново минаха под дървото и все в същата широка верига се отдалечиха към слънчевата светлина между боровете.

— Може би на светло пак ще открием следите им.

Крис дълбоко въздъхна от облекчение.

Момчето отдолу го потупа по крака и му кимна, сякаш искаше да каже: „Добре се справи.“ Изчакаха така, докато конниците се отдалечиха на стотина метра и почти изчезнаха от поглед. После хлапето тихичко се смъкна от дървото и Крис го последва както можеше.

Щом стъпи долу, той видя как ездачите се отдалечават. Отиваха към дървото с калните отпечатъци. Черният конник отмина, без да ги забележи. Онзи след него също...

Момчето стисна ръката на Крис и го дръпна към храстите.

В този момент прокънтя вик:

— Сър Гай! Вижте тук! Дървото! Те са на дървото!

Единият от ездачите бе забелязал. По дяволите!

Вирнали глави към дървото, ездачите завъртяха конете. Черният конник скептично се върна назад.

— Тъй ли? Я покажи?

— Не ги виждам горе, милорд.

Ездачите се завъртяха, огледаха назад, във всички посоки...

И ги видяха.

— Там!

Конете полетяха в галоп. Момчето побягна с все сила.

— Бога ми, сега наистина сме загубени — изпъшка то, като се озърна през рамо, без да спира. — Можеш ли да плуваш?

— Да плувам? — смая се Крис.

Естествено, че можеше да плува. Но в момента мислеше за съвсем друго. Защото изведнъж бе разбрал, че тичат стремглаво към края на дърветата, към светлината.

Към скалите.

Отпред започваше склон — отначало полегат, после все по-стръмен. Тревата и храстите оредяваха, тук-там се мяркаше гол жълто-белезникав варовик. Слънчевата светлина ставаше ослепителна.

Черният конник изрева нещо. Крис не разбра какво.

Най-сетне достигнаха края на поляната. Момчето без колебание се хвърли в пропастта.

Крис позабави крачка. Не смееше да го последва. Озърна се и видя как конниците летят към него с размахани мечове.

Нямаше избор.

Крис се обърна и побягна към скалния ръб.

Марек болезнено примижа, когато чу в слушалката си крясъка на Крис. Отначало викът бе силен, после изведнъж свърши с пъшкане и някакъв странен трясък.

Удар.

Марек стоеше с Кейт до пътеката и се заслушваше. Чакаше.

Вече не чуваха нищо. Дори смущения.

Съвсем нищо.

— Мъртъв ли е? — попита Кейт.

Марек не отговори. Бързо пристъпи до тялото на Гомес, клекна и започна да рови из калта.

— Ела — каза той. — Помогни ми да намерим резервния маркер.

Няколко минути търсиха безуспешно, после Марек сграбчи китката на Гомес, която вече бе посивяла и почваше да се вдървява. Повдигна ръката, усещайки студенината на кожата, и преобърна трупа. Тялото плесна в калта по гръб.

Точно тогава видя, че Гомес носи гривна от плетени памучни нишки. Досега не я бе забелязвал; тя изглеждаше като част от костюма. Но, разбира се, беше напълно неподходяща за епохата. Дори някоя скромна селска жена би носила гривна от метал, шлифован камък или дърво. Тази тук беше измислена от хипитата на съвременния свят.

Марек любопитно докосна гривната и с изненада откри, че е твърда, почти като картон. Той я извъртя, търсейки закопчалката, и видя как сред памучната лента се отваря някакво капаче. Гривната криеше малък електронен брояч, почти като ръчен часовник.

Броячът сочеше 36.10.37.

И цифрите намаляваха.

Марек веднага разбра какво е това. Брояч на изминалото време за машината, който показваше колко им остава. Първоначално разполагаха с трийсет и седем часа, а сега бяха загубили около петдесет минути.

Не бива да го забравяме, помисли си той. Свали гривната от китката на Гомес и я закопча на ръката си. После затвори капачето.

— Имаме брояч — каза Кейт. — Но маркер нямаме.

Още пет минути продължиха да търсят. Най-сетне Марек трябваше неохотно да признае жестоката истина.

Нямаха маркер. А без маркер машините не можеха да се върнат в настоящето.

Крис имаше право: бяха заклещени тук.

36:28:04

В контролната кабина пронизително дрънчаха звънци. Двамата техници скочиха от местата си и изтичаха навън. Стърн усети как Гордън здраво го стисна за ръката.

— Трябва да се махаме — каза Гордън. — Въздухът е заразен с изпарения на флуорна киселина. Транзитната площадка е отровена. А изпаренията скоро ще стигнат и тук.

Той поведе Стърн към изхода. Стърн се озърна към екрана и безредната купчина метални греди в транзитната зала.

— Ами ако те опитат да се върнат, докато тук няма никой?

— Не се тревожи — каза Гордън. — Това не може да стане. Развалините ще задействат инфрачервените сензори. Нали помниш, трябва да има два метра свободно пространство от всички страни. А тук го няма. Тъй че сензорите няма да позволят на машините да се върнат. Не и преди да разчистим всичко това.

— Колко време ще отнеме разчистването?

— Първо трябва да прочистим въздуха в пещерата.

Гордън водеше Стърн по дългия коридор към асансьора. Наоколо имаше още много хора, устремени в същата посока. Гласовете им кънтяха в тунела.

— Да прочистим въздуха в пещерата? — повтори Стърн. — Та това е огромен обем. Колко време ще трябва?

— На теория девет часа — каза Гордън.

— На теория ли?

— Досега не се е налагало да го правим — обясни Гордън. — Но имаме тази възможност, разбира се. Големите вентилатори трябва да заработят всеки момент.

Няколко секунди по-късно мощен рев изпълни тунела. Стърн усети как мощен порив на вятъра налетя отсреща и задърпа дрехите му.

— А след като въздухът бъде пречистен? Тогава какво?

— Ще възстановим транзитната площадка и ще ги чакаме да се върнат — каза Гордън. — Точно както беше предвидено.

— А ако опитат да се върнат, преди да сте готови за посрещането?

— Това не е проблем, Дейвид. Машините просто няма да заработят. Ще ги върнат там, откъдето са тръгнали. Засега.

— Значи са закъсали — каза Стърн.

— Временно — потвърди Гордън. — Да. Закъсали са. И с нищо не можем да им помогнем.

36:13:17

Крис Хюз изтича до ръба на скалата и с крясък се хвърли във въздуха, размахвайки ръце и крака под слънчевите лъчи. На шейсет метра под себе си зърна Дордона да лъкатуши из зелените поля. Падането щеше да бъде ужасно. Знаеше, че реката е твърде плитка. Нямаше никакъв шанс да оцелее.

Но сетне той видя, че скалата отдолу не е отвесна — на пет-шест метра под него стърчеше издатина, свързана с горния край на канарата. Стръмна, гола скала, в която се вкопчваха тук-там хилави дръвчета и храсти.

Крис се стовари тежко върху площадката, падна на една страна и ударът го остави без дъх. В същия миг той се затъркаля безпомощно към ръба. Опита да се задържи, вкопчвайки отчаяно пръсти в храстите, но те имаха слаби корени и оставаха в ръцете му. Докато се премятеше към края, той забеляза, че момчето посяга да го хване, ала прелетя покрай протегнатите му ръце. Продължи надолу и целият свят се премятеше лудешки наоколо. Момчето остана назад с изкривено от ужас лице. Крис знаеше, че ще изхвъркне през ръба; знаеше, че ще падне...

С глухо пъшкане той се блъсна в едно дърво. Остра болка избухна в корема му и прелетя по цялото тяло. За момент загуби представа къде е; усещаше само болката. Светът бе зеленикавобял. Крис бавно се завърна в него.

Дървото бе спряло падането му, но той все още не можеше да си поеме дъх. Болката беше непоносима. Пред очите му танцуваха звезди, сетне танцът им бавно отмина и накрая той видя, че краката му висят над ръба на пропастта.

И се движат.

Надолу.

Дървото се оказа хилаво борче и допълнителната тежест бавно го превиваше. Крис усети, че се плъзга покрай стъблото. Нямаше как да спре. Впи пръсти в борчето и стисна с всичка сила. Успя — плъзгането

престана. Той бавно започна да се изтегля покрай стъблото нагоре към скалата.

И тогава с ужас видя как бледите корени на дървото започват един по един да се изтръгват от пукнатините в камъка. След броени секунди цялото борче щеше да полети надолу.

После усети дръпване за яката и видя над себе си момчето, което му помагаше да се изправи на крака. Изглеждаше не толкова изплашено, колкото раздражено и възмутено.

— Хайде де, давай!

— Божичко — изпъшка Крис. Той се просна задъхан на равното.
— Дай ми само минутка...

Една стрела профуча край ухото му като куршум. Крис усети вятъра от нейното преминаване. Мощта ѝ го порази. Подтикван от страха, той запълзя по площадката, като се вкопчваше в ниските стъбла. Още една стрела изсвистя между клоните.

Ездачите ги гледаха от скалата горе. Черният конник гневно изкрещя:

— Глупец! Идиот!

После зашлеви стрелеца с такава сила, че лъкът изхвъркна от ръцете му. Нямаше повече стрели.

Момчето задърпа Крис за ръката. Крис не знаеше накъде отива пътеката под канарата, но хлапето явно имаше план. Над тях конниците се завъртяха и поеха обратно към гората.

Скоро площадката се превърна в тясна издатина, не по-широка от педя, която заобикаляше ъгъла на скалата. Под тях зееше пропаст чак до реката. Крис се загледа към водата, но момчето сграбчи брадичката му и рязко я вирна нагоре.

— Не гледай надолу. Ела.

Хлапето притисна гърди към канарата, разпери ръце и предпазливо тръгна по издатината. Все още задъхан, Крис го последва. Знаеше, че ако се поколебае дори за миг, ще го обземе паника. Вятърът дърпаше дрехите му, мъчеше се да го откъсне от скалата. Той притисна буза към топлия камък и впи пръсти в пукнатините, опитвайки да преодолее ужаса.

Отпред момчето изчезна зад ъгъла. Крис продължи. Ъгълът беше остър, а пътеката под краката му изчезваше, оставяйки само пустота.

Наложил се да прекрачи боязливо над бездната, но когато мина оттатък, той въздъхна от облекчение.

Видя, че канарата завършва с дълъг горист склон, който слизаше чак до реката. Момчето размаха ръка. Крис побърза да го настигне.

— Оттук нататък е лесно.

Момчето пое надолу и Крис го последва. Почти веднага усети, че склонът далеч не е тъй полегат, както изглеждаше отдалече. Под дърветата беше мрачно, стръмно и мочурливо. Момчето се подхлъзна по разкаляната пътека и изчезна надолу в гората. Крис продължи да слиза, като се вкопчваше в клоните. После също загуби равновесие, падна по гръб и започна да се пързала. Без сам да знае защо, той си помисли: Аз съм абсолюент от Йейл. Аз съм историк със специалност „История на технологиите“. Сякаш опитваше да се вкопчи в своята самоличност, която бързо избледняваше от съзнанието му като сън, който е сънувал и сега вече забравя.

Хлъзгайки се стремглаво по калния склон, Крис се блъскаше в дървета, усещаше как клони драскат лицето му, но с нищо не можеше да забави скоростта на падане. Продължаваше да лети все надолу и надолу.

Марек се изправи с въздишка. Сигурен беше, че по тялото на Гомес няма никакъв маркер. Кейт стоеше до него и хапеше устни.

— Знам, че тя спомена за резервния маркер. Знам го.

— Нямам представа къде може да бъде — каза Марек. Кейт неволно посегна да се почеше по главата, после напипа перуката и усети болка в удареното място.

— Тая проклета перука...

Тя млъкна. Втренчи се в Марек.

После тръгна към храстите край пътеката.

— Къде отхвъркна? — попита тя.

— Кое?

— Главата й.

Откри я след малко, изненадана от това, колко дребна изглежда. Без тяло човешката глава не беше много голяма. Помъчи се да не гледа прерязаната шия.

Потискайки отвращението си, тя клекна, преобърна главата и погледна сивото лице с изцъклени очи. Между отпуснатите челюсти провисваше връхчето на езика. Из устата бръмчаха мухи.

Кейт вдигна перуката и веднага видя керамичния маркер. Беше залепен за вътрешната мрежичка. Кейт го измъкна.

— Открих го — каза тя.

Завъртя плочката върху дланта си. Видя бутона върху ръба, където блестеше малка светлинка. Бутонът бе толкова малък и тесен, че можеше да се натисне само с нокът.

Готово. Нямаше съмнение, че са го намерили.

Марек пристъпи и се наведе над плочката.

— Изглежда ми същият — каза той.

— Значи можем да се върнем — каза Кейт. — Когато си искаме.

— Искаш ли да се върнеш? — попита Марек.

Кейт се замисли.

— Дойдохме да намерим професора — каза тя. — И мисля, че трябва да го направим.

Марек се усмихна широко.

После чуха тътен на копита и се хвърлиха в храстите само секунди преди шестимата мрачни конници да прелетят по калната пътека надолу към реката.

Крис залиташе напред, затънал до колене в блатистото мочурище край реката. Калта полепваше по лицето му, по косата, по дрехите. Толкова много кал го покриваше, че усещаше тежестта ѝ. Пред себе си видя момчето — то вече бе нагазило във водата и се миеше.

Като се промъкна през последните гъсталаци по брега, Крис скочи в реката. Водата бе леденостудена, но това изобщо не го интересуваше. Той потопи глава, прекара пръсти през косата си и разтърка лице, опитвайки да отмие калта.

Момчето излезе на отсрещния бряг и седна на припек върху един плосък камък. Каза нещо, което Крис не чу, но слушалката преведе:

— Не си ли сваляш дрехите, когато се къпеш?

— Защо? Ти не го стори.

Момчето сви рамене.

— Но ти можеш, ако искаш.

Крис преплува отсреща и се измъкна на брега. Облеклото му все още бе облепено с кал и след като излезе навън, имаше чувството, че замръзва. Смъкна всичко, освен колана и долните гащи, изплакна дрехите във водата и ги просна на камъните да съхнат. Тялото му беше осеяно с драскотини, пришки и синини. Но кожата му вече изсъхваше и слънчевите лъчи прогонваха студа. Той извърна лице нагоре и затвори очи. Чу тихата песен на жените из нивите. Чу птиче чуруликане. Мирното плискане на реката по бреговете. За момент усети как го обзема покой, по-дълбок и по-цялостен от всяко друго чувство, изпитвано досега.

Легна на камъните и навярно задряма за няколко минути, защото когато се събуди, чу глас:

— Howbite thou speakst foolsimple ohcopan, eek invich array thouart. Essay thousooth Earisher?

Говореше момчето. След миг чу тъничкия глас да превежда в ухото му:

— Говориш простичко на своя приятел и се обличаш странно. Кажи истината. Ирландец си, нали?

Крис бавно кимна, обмисляйки положението. Изглежда, момчето го бе чуло да разговаря с Марек на пътеката и ги смяташе за ирландци. Едва ли имаше смисъл да го разубеждава.

— Аха — каза той.

— Аха? — повтори учудено момчето. Произнесе сричката бавно, като подви устни навътре и оголи зъби. — Аха?

Думата явно му бе непозната.

Не разбира от „аха“, помисли си Крис. Реши да опита на френски:

— Oui.

— Oui... oui... — Момчето изглеждаше объркано и от тази дума. После лицето му се проясни. — Ourie? Seyngthou ourie?

Преводът прозвуча след секунда: „Дрипав? Искаш да кажеш дрипав?“

Крис поклати глава. Работата ставаше много объркана.

— Казвам „да“. Обикновено английско „йес“.

— Йеззз? — изсъска момчето.

— Точно така — кимна Крис.

— Ah. Earisher.

„А, ирландец“ — преведе слушалката.

— Да.

— Ние казваме „тъй е“. Или пък thousay trew.

— Thousay trew — повтори Крис и чу превода на собствените си думи: „Истината казваш.“

Момчето кимна, доволно от отговора. Известно време поседя мълчаливо. Огледа Крис от глава до пети.

— Значи не си прост?

Прост ли? Крис сви рамене. Естествено, че не беше прост. Имаше висше образование.

— Thousay trew.

Момчето кимна.

— Така си и мислех. Издават те маниерите, макар че тия дрехи не подхождат на потеклото ти.

Крис премълча. Не беше сигурен за какво става дума.

— Как се наричаш? — попита момчето.

— Кристофър Хюз.

— А, Кристофър де Хуз — бавно изрече хлапето. То сякаш оценяваше името по някакъв неразбираем за Крис начин. — Къде е Хуз? Из ирландските земи ли?

— Thousay trew.

Отново замълчаха и продължиха да се припичат на слънцето.

— Рицар ли си? — попита накрая момчето.

— Не.

— Значи си оръженосец — кимна замислено момчето. — Така ще да е. — То се обърна към Крис. — А на колко години си? Двайсет и една?

— Почти позна. Двайсет и четири.

Отговорът накара хлапето да премига от изненада. Какво толкова чудно, че съм на дваайсет и четири, помисли си Крис.

— В такъв случай, добри ми оръженосецо, благодаря от сърце, задето ме спаси от сър Гай и неговата банда.

Момчето посочи към отсрещния бряг, където шестимата мрачни конници стояха край водата. Бяха оставили конете да се напият, но не откъсваха погледи от Крис и хлапето.

— Хич дори не съм те спасил — каза Крис. — Ти ме спаси.

Отговорът предизвика нов озадачен поглед.

— Хич дори?

Крис въздъхна. Очевидно тия хора нямаха твърде богат речник. Беше толкова трудно да изрази дори и най-простата мисъл; усилието го изтощаваше. Но той опита отново:

— Не те спасих аз. Напротив, ти ме спаси.

— Добри ми оръженосецо, ти си толкова скромен — отговори момчето. — Дълга ти живота си и за мен ще е удоволствие да ти услужа с каквото мога, щом се завърнем в замъка.

— В замъка? — повтори Крис.

Кейт и Марек предпазливо излязоха от гората и се отправиха към манастира. Никъде не видяха ездачите, които бяха минали по пътеката. Гледката беше мирна; право отпред се разстилаха манастирските ниви, оградени с ниски каменни зидове. В ъгъла на една от тях стърчеше висок шестоъгълен камък, изваян изящно като камбанария на готическа църква.

— Това ли се нарича montjoie? — попита Кейт.

— Браво, позна — каза Марек. — Да, това е километричен камък или пътепоказател. Срещат се навсякъде.

Тръгнаха между нивите към триметровата стена, която ограждаше целия манастир. Селяните в полето не им обръщаха внимание. По реката бавно слизаше шлеп, натоварен с някакви големи вързопи. Кърмчията пееше весело.

Край манастирския зид бяха скупчени колибите на селяните, които обработваха нивите. Зад тях Марек забеляза ниска врата в стената. Манастирът заемаше толкова голяма площ, че имаше врати и от четирите страни. Това не беше главният вход, но Марек реши, че ще е най-добре да опитат първо него.

Вървяха между колибите, когато отнякъде долетя конско пръхтене, последвано от успокоителен глас. Марек рязко вдигна ръка към Кейт.

— Какво? — прошепна тя.

Той посочи. На двајсетина метра от тях, прикрити зад една къщичка, стояха пет коня и коняр. Конете бяха украсени богато, носеха седла от червено кадифе със сребърни инкрустации по ръбовете. От двете им страни се спускаха широки ивици плат.

— Това не са селски коне — каза Марек. Но ездачите не се виждаха никъде.

— Какво ще правим сега? — попита Кейт.

Крис Хюз следваше момчето към Кастелгард, когато в слушалката му внезапно се раздаде прашене. Чу гласа на Кейт:

— Какво ще правим сега?

— Нямам представа — отговори Марек.

— Намерихте ли професора? — попита Крис.

Хлапето се завъртя и го изгледа.

— На мен ли говориш, оръженосецо?

— Не, момко — каза Крис. — Просто сам си говоря.

— Просто сам си? — повтори момчето и поклати глава. — Понякога езикът ти е труден за разбиране.

— Крис — обади се в слушалката Марек. — Къде си, по дяволите?

— Отивам към замъка — отговори на глас Крис. — В този прекрасен ден.

Докато говореше, той отправи поглед към небето, за да изглежда, че размишлява на глас. Чу отговора на Марек:

— Защо отиваш натам? Още ли си с момчето?

— Да, чудесно е.

Момчето пак се обърна с тревожно лице.

— На въздуха ли говориш? Да не би да губиш разсъдък?

— Не — каза Крис. — Разсъдъкът ми е наред. Просто бих желал моите спътници също да дойдат в замъка.

— Защо? — обади се Марек.

— Сигурен съм, че подир време ще те открият — каза момчето. — Разкажи ми за своите спътници. Също ли са ирландци? Слуги... или и те като теб не са прости?

— Защо му каза, че не си прост? — долетя от слушалката гласът на Марек.

— Защото съм образован.

— Крис! — възкликна Марек. — „Прост“ означава човек от простолюдието. Останалите са благородници. От високо потекло. Така привличаш вниманието и си докарваш неудобни въпроси за своя род, на които не можеш да отговориш.

— О — въздъхна Крис.

— Сигурен съм, че си образован — каза момчето. — Ами твоите приятели? И те ли са благородници?

— Вярно казваш — отговори Крис. — И моите спътници са благородници.

— Крис, мътните да те вземат! — ядоса се Марек. — Не си играй с неща, дето не ги разбираш. Сам си дириш белята. И ако продължаваш така, ще я намериш.

Застанал до селяшките колиби, Марек чу Крис да казва:

— Просто открий професора, ако обичаш.

После момчето пак зададе някакъв въпрос, но смущенията заглушиха думите му. Марек се обърна и погледна към Кастелгард отвъд реката. Видя момчето да върви малко пред Крис.

— Крис — каза той. — Виждам те. Върни се при нас. Ще те чакаме тук. Не бива да се делим.

— Твърде ще да е трудно.

— Защо? — попита раздражено Марек.

Крис не му отговори пряко.

— А кои ли ще да са онези конници на отсрещния бряг, добри ми сър?

Очевидно говореше на момчето.

Марек завъртя глава към брега и видя как конете пият, докато ездачите им гледат подир бегълците.

— Това е сър Гай дьо Малегант, наричан Гай Тет Ноар, тоест Черната глава. Служи при милорд Оливър. Сър Гай е прославен рицар... най-вече с безбройните си убийства и жестокости.

— Не може да се върне при нас заради конниците — каза Кейт.

— Истината казваш — обади се Крис.

Марек тръсна глава.

— Изобщо не биваше да се откъсва от нас.

Скръцване на врата зад гърба му го накара да се обърне. Видя познатата фигура на професор Едуард Джонстън да излиза на светло през страничната порта на манастира. Беше сам.

35:31:11

Едуард Джонстън носеше тъмносин жакет и черни прилепнали панталони; дрехите бяха простички, почти без бродерия и украса, което му придаваше учен, консервативен вид. Наистина би могъл да мине за лондонски богослов, тръгнал на поклонение, помисли си Марек. Навярно така се бе обличал за пътешествия и един друг някогашен богослов на име Джефри Чосър.

Професорът безгрижно излезе под лъчите на утринното слънце и изведнъж залитна. Дватамата изтичаха към него и го чува да се задъхва. Първите му думи бяха:

— Имате ли маркер?

— Да — каза Марек.

— Само двамата ли сте?

— Не. И Крис дойде. Но в момента не е тук.

Джонстън раздразнено поклати глава.

— Добре. Да ви опиша положението набързо. Оливър е в Кастелгард — той кимна към градчето отвъд реката, — но иска да се прехвърли в Ла Рок преди идването на Арно. Големият му страх е онзи таен тунел, който води към Ла Рок. Оливър иска да знае къде се намира. Всички тук са се побъркали да дирят тунела, защото и Оливър, и Арно отчаяно се нуждаят от него. Той е ключът към победата. Тукашните хора ме смятат за мъдрец. Игуменът ме помоли да проуча старинните документи и открих, че...

Вратата зад тях се отвори и през нея налетяха войници с униформи в кафяво и черно. С груби удари войниците повалиха настрани Марек и Кейт, при което Кейт едва не загуби перуката си. Но към професора бяха внимателни. Изобщо не го докоснаха, само застанаха от двете му страни. Държаха се с уважение като почетна стража. Докато ставаше на крака и се изгупваше, Марек имаше чувството, че са получили нареждания да не го нараняват.

Пред очите му Джонстън и войниците яхнаха конете и препуснаха по пътя.

— Какво ще правим сега? — прошепна Кейт.

Професорът се потупа с пръст по слепоочието. Чуха го да изрича напевно, сякаш се молеше:

— Последвайте ме. Ще опитам да измисля как да се съберем. Вие намерете Крис.

35:25:18

Следвайки момчето, Крис наближи входа на Кастелгард — двойна дървена порта, подсилена с яки железни скоби. Сега портата беше отворена, охранявана от войник с връхна дреха във виненочервено и сиво. Часовият ги приветства с думите:

— Ще слагате ли сергия? Ще разпъвате ли платнище? За търговия в града по време на турнир се плащат пет су.

— Non sumus mercatores — каза момчето. — Не сме търговци.

Крис чу отговора на часовия:

— Anthoubeest ye schule payen. Quinquesols maintenant, aut decem postea.

Но преводът не прозвуча веднага в ухото му; той се досети, че пазачът говори на някаква странна смесица от английски, френски и латински. После чу: „Ако сте, трябва да платите. Пет су сега или десет после.“

Момчето поклати глава.

— Виждаш ли стоки?

— Herkle, non.

Слушалката преведе: „Кълна се в Херкулес, не виждам.“

— Значи сам си отговаряш.

Въпреки младостта си момчето говореше рязко, сякаш бе свикнало да командва. Часовият само сви рамене и се извърна. Момчето и Крис минаха през портата и навлязоха в селото.

Отвътре, до самата врата, имаше няколко селски колиби и оградени зеленчукови градини. Из въздуха се носеше миризма на свине. Минаха покрай къщи със сламени покриви и кочини, от които долиташе грухтене, после се изкачиха по стъпалата към стръмна калдъръмена улица с каменни сгради от двете страни. Вече бяха в самото градче.

Улицата бе тясна и оживена, а сградите двуетажни, с надвиснал горен етаж, така че до земята почти не достигаше слънчева светлина. Във всяка къща на партера имаше магазин или работилница — ковач, шивач, касапин и дърводелец, който работеше и като бъчвар.

Касапинът, препасал изпоцапана мушамена престилка, колеше квичащо прасе на калдъръма пред магазина си; двамата заобиколиха бликналата кръв и куп преплетени белезникави черва.

Улицата бе шумна и многолюдна, на Крис едва не му призля от миризмата, докато момчето го водеше напред. Излязоха на калдъръмен площад със закрит пазар в центъра. На разкопките тук бяха открили само голо поле. Крис спря и се озърна, опитвайки да сравни досегашните си познания с онова, което виждаше.

Една пременена девойка с кошница зеленчуци в ръка изтича през площада към момчето и каза загрижено:

— Драги ми сър, дългото ви отсъствие твърде раздражни сър Даниъл.

Момчето не изглеждаше твърде доволно да я види. То отговори сприхаво:

— В такъв случай кажи на чичо ми, че своевременно ще се явя при него.

— Той ще бъде крайно доволен — каза девойката и бързо изтича към някаква тясна уличка.

Момчето поведе Крис в друга посока. Не каза нищо за разговора, само вървеше и си мърмореше тихичко.

Стигнаха до открито пространство точно пред замъка. Тук царуваха блясък и пъстри цветове, неколцина рицари гордо се пъчеха на конете си, развявайки дълги надиплени знамена.

— Много посетители има днес — каза момчето. — За турнира.

Точно пред тях беше подвижният мост, водещ към замъка.

Крис огледа високите стени и купичките над тях. Горевойници крачеха по стената и зяпаха навалищата. Момчето без колебание го поведе напред. Крис чу как стъпките му кънтят глухо по гредите на моста. Край портата стояха двама пазачи. Докато ги приближаваше, той неволно настръхна.

Но пазачите изобщо не им обърнаха внимание. Единият кимна разсеяно, другият се беше обърнал с гръб и чегърташе кал от обувката си.

Крис се смая на тяхното безразличие.

— Не пазят ли входа?

— Че защо да го пазят? — отвърна момчето. — Сега е ден. И никой не ни напада.

От замъка излязоха три жени с кошници в ръцете. Главите им бяха омотани в бяло платно, така че се виждаха само лицата. Пазачите не обърнаха внимание и на тях. Със смях и весели приказки жените се отдалечиха... без някой да ги попита какво търсят тук.

Крис осъзна, че се среща с един от онези исторически анахронизми, които са вкоренени тъй дълбоко, че никому не е хрумвало да ги оспори. Замъците бяха твърдини, крепости, и винаги имаха охраняван вход — ров, подвижен мост и тъй нататък. А от това всички си правеха извода, че около този вход непрестанно дебне свирепа стража.

Но, както бе казало момчето, защо да го пазят? В мирно време замъкът представляваше оживен обществен център, хората идваха да се срещнат с владетеля, да доставят храни и стоки. Нямаше причина да им преграждат пътя. Особено пък през деня.

Крис си спомни за съвременните обществени сгради, които имаха само нощна охрана; пазачите бяха там и през деня, но единствено за да дават информация. Както навярно правеха и тези тук.

От друга страна...

Докато крачеше през входа, той вдигна очи към шиповете на грамадната подвижна решетка, увиснала над главата му. Знаеше, че тя може да бъде спусната всеки момент. И тогава нямаше начин да се проникне в замъка. Нито да се избяга.

Бе влязъл сравнително лесно. Но се питаше дали пак така ще излезе.

Излязоха на широк двор, ограден с камък от всички страни. Тук имаше много коне; войници с кафяво-сиви туники седяха на малки групички и обядваха. Крис зърна високо над себе си дървени платформи, обикалящи покрай стените. Право отпред видя триетажна каменна сграда с кулички над покрива. Това бе същински замък вътре в замъка. Момчето го водеше право нататък.

От едната страна имаше отворена врата. До нея самотен пазач дъвчеше парче пилешко. Момчето каза:

— Отиваме при лейди Клеър. Тя желае този ирландец да служи при нея.

— Тъй да бъде — ухили се безразлично пазачът.

Влязоха. Крис видя пред себе си арка, водеща към голямата зала, където стояха множество мъже и жени, увлечени в разговор. Всички

изглеждаха богато облечени; гласовете им кънтяха между каменните стени.

Момчето обаче не му остави време да огледа по-внимателно. Поведе го по тясно спирално стълбище нагоре към втория етаж, после по каменен коридор и накрая двамата влязоха в просторни покои.

Три девойки, облечени в бяло, се втурнаха да целуват хлапето. Изглеждаха много облекчени.

— Слава Богу, милейди, завърнахте се!

— Милейди? — повтори смаяно Крис.

Още преди да изрече тази дума докрай, черната шапка отлетя настрана и по раменете на младата жена паднаха дълги златисти коси. Тя направи лек поклон, който плавно се преля в реверанс.

— Съжалявам от все сърце и те моля да ми простиш тази малка измама.

— Коя сте вие? — попита зашеметеният Крис.

— Наричат ме Клеър.

След реверанса тя се надигна и го изгледа право в очите. Едва сега той разбра, че е далеч по-възрастна, отколкото бе предполагал — на двайсет и две или може би двайсет и три години. И много красива.

Крис стоеше със зяпнала уста и мълчеше. Нямаше представа какво да каже или да стори. Чувстваше се глупав и недоद्याлан.

Сред смутеното мълчание една от девойките излезе напред, направи реверанс и каза:

— С ваше благоволение, това е лейди Клеър Елтъмска, вдовица на неотдавна починалия сър Джофрей Елтъмски, който притежаваше големи имения в Гиен и Мидълсекс. Сър Джофрей издъхна от раните си в битката при Поатие и сега сър Оливър — владетелят на този замък — пое закрилата на милейди. Сър Оливър смята, че тя трябва отново да се омъжи, и избра сър Гай дьо Малегант, добре известен по тия места благородник. Ала милейди отказва подобен брак.

Клеър се завъртя и стрелна към девойката предупредителен поглед. Тя обаче не забеляза и продължи да бърби:

— Милейди твърди на всеослушание, че сър Гай няма средства, за да защитава именията ѝ във Франция и Англия. Ала сър Оливър ще получи дял от зестрата, а Гай има...

— Елен!

— Милейди — отвърна девойката и изприпка назад. Присъедини се към другите две, които ѝ зашепнаха нещо в ъгъла, очевидно я порицаваха.

— Стига приказки — каза Клеър. — Ето го моя днешен спасител, оръженосеца Кристофър де Хуз. Той ме изтръгна от лапите на сър Гай, който се опитваше да заграби със сила онуй, що не можа да спечели с добро.

— Не, не — възрази Крис. — Изобщо не беше така...

Той млъкна, защото откри, че всички го гледат, зяпнали от изумление.

— Воистина странно говори — продължи Клеър, — защото идва от някакво далечно кътче из земите на Ейре. И е скромен, както подобава на благородник. Той наистина ме спаси и поради туй днес ще го представя на своя закрилник, след като Кристофър се приведе в приличен вид. — Тя се обърна към една от дамите. — Не смяташ ли, че на ръст е колкото нашия главен коняр, оръженосеца Брандън? Върви да вземеш от него тъмносиния жакет, сребърния пояс и най-хубавите му бели панталони. — Тя подаде на девойката издута кесия. — Плати колкото поиска, само не се бави.

Девойката изтича навън. На излизане се размина с мрачен застарял мъж, който стоеше в сянката и наблюдаваше. Беше облечен в разкошен халат от кафяво кадифе с бродирани сребърни лилии и хермелинова яка.

— Как сте сега, милейди? — попита той, като пристъпи напред.

Тя направи реверанс.

— Добре, сър Даниъл.

— Завърнахте се успешно.

— По милост Божия.

Мрачният мъж изсумтя.

— Не ще и дума. Но и със своенравието си можете да изчерпите и Неговата милост. Може ли поне успехът на вашето пътешествие да се мери с поетите опасности?

Клеър прехапа устни.

— Боя се, че не.

— Видяхте ли се с игумена?

Кратко колебание.

— Не.

— Кажете ми истината, Клеър.

Девојката поклати глава.

— Сър, не успях да го видя. Беше излязъл на лов.

— Жалко — каза сър Даниъл. — Защо не го изчакахте?

— Не посмях, понеже людете на лорд Оливър нарушиха покоя на светата обител, за да отведат магистъра насила. Боях се, че може да ме разобличат, затуй избягах.

— Да, да, този прословут магистър — замислено промърмори сър Даниъл. — Всичко живо говори за него. Знаете ли какво казват? Че умеел да изчезва сред блясък на мълния. — Сър Даниъл поклати глава. Не можеше да се разбере дали вярва в това или не. — Трябва да е наистина изкусен магистър, познаващ тайните на барута. — Той произнесе думата ба-арут бавно, сякаш бе чуждоземска и слабо позната. — Успяхте ли да зърнете този магистър?

— Успях. Дори разговарях с него.

— О?

— В отсъствието на игумена отидох да го потърся. Защото казват, че тия дни магистърът се сприятелил с игумена.

Крис Хюз следеше разговора с усилие и едва сега схвана, че става дума за професора.

— Магистър ли? — възкликна той.

— Познаваш ли магистъра? — попита Клеър. — Едуард де Джоунс.

Крис побърза да отрече:

— Тъъ... не... не... никак дори и изобщо...

При тия думи сър Даниъл се вторачи в него с нескрито изумление. После се обърна към Клеър.

— Що казва той?

— Казва, че не познава магистъра.

Учудването на стареца не намаля.

— На какъв език?

— Някакво английско наречие, сър Даниъл, смесено с галски език, ако не греша.

— Такъв галски не съм чувал — отсече сър Даниъл и се завъртя към Крис. — Говориш ли лангедокски? Не? *Loquerisquide Latine?*

Питаше го дали говори латински. Крис имаше само академични, книжовни познания за езика. Никога не бе опитвал да го говори.

Заеквайки, той отвърна:

— Non, Senior Danielis. Solum perpaulum. Perdoleo. (Само малко. Съжалявам.)

— Per, per... dicendo ille Ciceroni persimilis est. (Говори като Цицерон.)

— Perdoleo. (Съжалявам.)

— Тогаз по-добре да запазиш мълчание. — Старецът се обърна към Клеър. — Какво ви каза магистърът?

— Не можа да ми помогне.

— Знае ли тайната, която дирим?

— Твърди, че не знае.

— Но игуменът знае — каза сър Даниъл. — Игуменът трябва да знае. Нали неговият предшественик, епископ Лаон, бе архитект при последната реконструкция на Ла Рок.

— Магистърът казва, че Лаон не е бил архитект — отвърна Клеър.

— Тъй ли? — Сър Даниъл се навъси. — А той откъде знае?

— Мисля, че игуменът му е казал. Или може да го е видял в старите пергаменти. Магистърът се е захванал да разчисти и подреди документите на манастира.

— Тъй значи — промърмори замислено сър Даниъл. — Питам се защо ли.

— Нямах време да го попитам. Точно тогава хората на лорд Оливър нахълтаха в светата обител.

— Е, магистърът скоро ще бъде тук — каза сър Даниъл. — И лорд Оливър лично ще му зададе тия въпроси. — Старецът се навъси, явно не твърде доволен от тази мисъл. После рязко се обърна към едно момче на девет или десет години, което стоеше зад него. — Отведи оръженосеца в моята стая, където може да се почисти и изкъпе.

При тия думи Клеър го изгледа втренчено.

— Чичо, не ми осуетявайте плановете.

— Та няма съм го правил някога?

— Знаете, че опитахте.

— Мило дете — каза сър Даниъл, — единствената ми грижа е за вашата безопасност... и вашата чест.

— А моята чест, чичо, все още не е обречена никому. — Клеър дръзко пристъпи към Крис, обгърна шията му с ръце и го погледна в

очите. — Ще броя всеки миг, докато те няма, и сърцето ми ще страда за теб — каза тя тихо и очите ѝ се навлажниха. — Върни се скоро при мен.

Тя леко докосна устните му със своите и неохотно се отдръпна, задържайки за момент пръсти върху раменете му. Той се почувства замаян. Гледаше я в очите и осъзнаваше колко е красива...

Сър Даниъл се изкашля и нареди на момчето:

— Погрижи се за оръженосеца и му помогни да се изкъпе.

Момчето се поклони на Крис. Всички в стаята мълчаха. Очевидно това бе нареждане да си тръгва. Той кимна и каза:

— Приемете моите благодарности.

Очакваше отново да срещне смаяни погледи, но поне този път всички разбраха какво говори. Сър Даниъл кимна пренебрежително и Крис напусна стаята.

34:25:54

Конете с тропот вървяха по моста. Професорът гледаше право напред, без да обръща внимание на войниците около себе си. Когато ездачите навлязоха в замъка, часовите край портата едва се озърнаха към тях. После професорът изчезна от поглед.

Спряла близо до подвижния мост, Кейт попита:

— Какво ще правим сега? Да го последваме ли?

Марек не отговори. Тя се озърна и го видя да гледа втренчено двама рицари на коне, което се биеха с мечове сред поляната пред замъка. Боят приличаше на демонстрация или тренировка; около рицарите се бе струпал кръг от младежи в ливреи; едни от тях носеха яркозелено, други — жълто и златисто, явно цветовете на двамата рицари. Малко по-настрани се бе сбрала тълпа зяпачи, които със смях подвикваха обиди и насърчителни възгласи към единия или другия боец. Конете се въртяха в кръг плътно един до друг, изправяйки ездачите си лице срещу лице. Мечовете звънтяха в свежия утринен въздух.

Марек гледаше и не помръдваше.

Кейт го потупа по рамото.

— Слушай, Андре, професорът...

— Чакай малко.

— Но...

— Чакай малко.

За пръв път Марек усети тръпка на неувереност. Досега нищо видно в този свят не му се бе сторило странно или неочаквано. Селяните из нивята бяха такива, каквито си ги представяше. Подготовката на турнира съвпаднаше напълно с познанията му. А когато влезе в Кастелгард, градчето изглеждаше точно както бе очаквал. Кейт се смая от уличния касапин и непоносимата воня на кожарската работилница, но Марек прие тия неща като съвсем нормални. Още преди години можеше да ги види във въображението си.

Но не и това, помисли си той, гледайки боя на рицарите.

Всичко ставаше толкова бързо! Мечовете играеха светкавично и неуморно — ту сечаха, ту мушкаха, тъй че схватката приличаше по-скоро на фехтовка, отколкото на бой с мечове. Между два звънливи удара минаваха само една-две секунди. И боят продължаваше все тъй стремително, без колебание или забавяне.

Марек винаги си бе представял тия двубои като в забавен кадър: мъже, отрупани с броня, размахват толкова тежки мечове, че всеки удар им струва огромно усилие, инерцията на оръжието ги влечи напред и им трябва време, за да си възвърнат равновесието преди следващия замах. Беше чел описания колко изтощени се чувствали хората подир битка и предполагаше, че това е резултат от дългите, бавни, изнурителни схватки под товара на стоманената броня.

Тия бойци бяха едри и могъщи във всяко едно отношение. Конете им бяха огромни, изглеждаха високи почти по два метра и изключително силни.

Марек никога не се бе заблуждавал от дребните размери на броните в музейните витрини — знаеше, че всяка броня, успяла да попадне в музей, има единствено церемониални функции и не е била носена в бой, а само на средновековни паради. Освен това подозираше, макар да не можеше да го докаже, че повечето от оцелелите брони — изящни, гравирани и богато украсени — са били предвидени само за показ и са се изработвали в мащаб три четвърти, за да проличи по-ясно тънкостта на майсторския замисъл.

Истинските бойни доспехи просто не оцеляваха дълго. А Марек бе чел предостатъчно исторически документи, за да знае, че повечето прославени бойци на средновековието са били задължително едри мъже — високи, мускулести и неимоверно силни. Те не бяха от простолюдието; като благородници можеха да се хранят по-добре и израстваха едри. Беше чел как тренирали бойните умения и с какво удоволствие демонстрирали силата си за забавление на дамите.

И все пак никога не си бе представял нещо подобно. Тези мъже се биеха яростно, бързо и непрестанно... и сякаш можеха да продължат така до вечерта. Не проявяваха и най-малки признаци на умора; по-скоро изглеждаше, че тежката борба им доставя удоволствие.

Докато гледаше тяхната агресивност и бързина, Марек осъзна, че ако от него зависеше, точно така би желал да се бие бързо, използвайки целия си опит и резервите от издръжливост, за да изтощи врага. Беше си представял бавните схватки само заради безпочвеното убеждение, че хората в миналото са били по-слаби, по-бавни и по-глупави от него, съвременния човек.

Марек знаеше, че тази илюзия за превъзходство е препятствие, с което се сблъсква всеки историк. Просто не бе очаквал да я открие у себе си.

Но явно и той страдаше от нея.

Заради шума на тълпата му трябваше известно време, за да осъзнае нещо невероятно — бойците бяха в тъй великолепно физическо състояние, че дори не си пестяха дъха; между ударите крещяха и се обсипваха с порой от задявки и оскърбления.

После видя, че мечовете им не са тъпи, че са истински бойни оръжия, остри като бръснач. Ала двамата явно не възнамеряваха да си причинят зло; това бе просто схватка за развлечение, загрявка за предстоящия турнир. Тяхното весело, небрежно отношение към смъртоносния риск бе почти толкова плашещо, колкото и свирепата им бързина.

Битката продължи още десетина минути, докато накрая мощен удар повали единия рицар. Той падна от седлото, но тутакси скочи със смях на крака тъй леко, сякаш изобщо не носеше броня. Зяпачите почнаха да прехвърлят залозите от ръка на ръка. Раздадоха се виковете: „Още! Още!“ Между момчетата с ливреите избухна юмручен бой. Двамата рицари тръгнаха ръка за ръка към странноприемницата. Марек чу гласа на Кейт:

— Андре...

Бавно се обърна към нея.

— Андре, има ли нещо?

— Всичко е наред — каза той. — Но имам още много да уча.

Тръгнаха към подвижния мост на замъка и приближиха пазачите. Марек усети как Кейт се напрегна до него.

— Какво ще правим? Какво ще им кажем?

— Не бой се. Аз говоря окситански.

Но когато приближиха, на полето отгатък рова започна нова схватка и стражите се зазяпаха. Бяха толкова увлечени, че изобщо не

забелязаха как Марек и Кейт минават под каменната арка към двора на замъка.

— Влязохме просто така — възкликна изненадано Кейт. Тя огледа двора. — А сега какво?

Ужасен студ, помисли си Крис. Съвсем гол, ако не се броят долните гащи, той седеше на табуретка в стаята на сър Даниъл. До него имаше леген с гореща вода и изтривалка. Момчето бе донесло водата от кухнята много внимателно, като че носеше злато; личеше, че ползването на топла вода е голяма привилегия.

Крис старателно се изгърка, отказвайки помощта на момчето. Легенът не беше голям и водата скоро почерня. Но в крайна сметка той успя да изчегърта калта изпод ноктите си, от тялото и дори от лицето си, като използваше малкото метално огледалце, което му даде момчето.

Най-сетне той реши, че е доволен. Но момчето го огледа печално и заяви:

— Не сте чист, господарю.

А след това настоя да довърши останалото.

И тъй, наложи му се да седи разтреперан на табуретката, докато момчето го търкаше до безконечност. Крис недоумяваше; винаги бе смятал, че през средновековието хората са били мръсни и смрадливи, потънали в мръсотията на епохата. Ала тези хора изглеждаха фанатични поклонници на чистотата. Всички в замъка бяха чисти и никъде не миришеше.

Дори тоалетната, която момчето го накара да използва преди банята, се оказа далеч не тъй ужасна, както очакваше Крис. Скрита зад дървена врата в спалнята, тя представляваше тясна стаичка със седалка над каменно корито, което се оттичаше към тръба в пода. Явно отпадъците отиваха в яма на партера, откъдето редовно ги чистеха. Момчето обясни, че всяка сутрин слугите изплакват тръбата с ароматизирана вода, после закачат на стената пресен букет от благоуханни билки. Тъй че нямаше дразнеща миризма, всъщност, помисли си тъжно Крис, бе срещал далеч по-неприятни зловония в тоалетните на самолетите.

И отгоре на всичко тия хора се бършеха с кърпи от чисто бяло платно! Не, реши Крис, нещата съвсем не бяха такива, каквито очакваше.

Едно от предимствата на принудителното седене бе възможността да побъбри с момчето. То се оказа търпеливо и му говореше бавно, като на идиот. Но така Крис успяваше да го чуе преди превода в слушалката и той бързо откри, че имитацията върши работа; ако преодолееше смущението и използваше архаичните изрази, които бе чел в старите текстове — и които често използваше самото момче, — тогава разбирането ставаше много по-лесно. Постепенно привикна да казва „чини ми се“ вместо „смятам“, „тъй е“ вместо „да“ и „воистина“ вместо „вярно“. С всяка малка промяна момчето почваше да го разбира все по-бързо.

Крис все още седеше на табуретката, когато сър Даниъл влезе в стаята. Той донесе грижливо сгънати дрехи — разкошни и скъпи на вид. Остави ги върху леглото.

— Е, Кристофър де Хуз, значи си се увлякъл по нашата умна красавица.

— Тя ме избави от неминуема погибел — отговори Крис и сър Даниъл го разбра.

— Дано туй да не ти навлече нови беди.

— Беди ли?

Сър Даниъл въздъхна.

— Тя ми каза, приятелю Крис, че си благородник, но не рицар. Оръженосец ли си?

— Воистина тъй е.

— Много стар оръженосец — уточни сър Даниъл. — Доколко добре боравиш с оръжие?

— Да боравя с оръжие... — Крис се навъси. — Ами аз... тъъ...

— Умееш ли изобщо? Не крий: владееш ли бойни изкуства?

Крис реши, че ще е най-добре да отговори правдиво.

— Воистина, аз съм... обучен, искам да кажа... в книжовните умения... като богослов.

— Богослов? — Старецът с недоумение поклати глава. *Escolie? Esne discipulus? Studesne submagiistro?* (Богослов? Ученик на някой магистър?)

— *Ita est.* (Така е.)

— Къде?

— Ами... тъъ... в Оксфорд.

— Оксфорд? — Сър Даниъл изсумтя. — Тогава нямаш работа тук, при милейди. Повярвай, като ти казвам, тук не е място за *scolere*. Нека да ти обясня какво е положението в момента.

— Лорд Оливър се нуждае от пари за заплати на войниците си и затуй разграби, каквото може от околните градчета. Сега притиска Клеър да се омъжи, за да прибере дан като неин владетел. Гай дьо Малегант направи предложение за женитба, което твърде възрадва лорд Оливър. Ала Гай не е богат и не ще има какво да даде, ако не заложи част от именията на милейди. Туй тя не би позволила. Мнозина вярват, че лорд Оливър и Гай отдавна са сключили тайно споразумение — единият да продаде лейди Клеър, другият да продаде земите ѝ.

Крис премълча.

— Има и друга пречка за тази женитба. Клеър ненавижда Малегант, когото подозира, че има пръст в гибелта на нейния съпруг. Всички се изненадаха как той внезапно напусна този свят. Джофрей бе млад и крепък рицар. Макар раните му да бяха тежки, той отиваше към оздравяване. Никой не знае каква е правдата, ала се носи мълва — всеобща мълва — за отрова.

— Разбирам — каза Крис.

— Нима? Съмнявам се. Помисли: милейди е все едно пленничка на лорд Оливър в този замък. Може и да се измъква потайно, ала не може да отведе цялата си свита. Ако тихомълком избяга и се завърне в Англия — а такваз е нейната воля, — лорд Оливър ще отмъсти люто на мен и другите нейни близки. Тя го знае и поради туй е длъжна да остане. Лорд Оливър иска тя да се омъжи и милейди крои хитроумни планове за отлагане на венчавката. Умна е тя, не отричам. Но лорд Оливър не се отличава с търпение и скоро ще я притисне. Сега единствената ѝ надежда е там.

Сър Даниъл пристъпи до прозореца и посочи навън.

Крис се приближи до него и надникна.

От високия прозорец се разкриваше изглед към двора и бойниците на външната крепостна стена. Отвъд нея се виждаха покривите на къщите, сетне градската стена с пазачи, обикалящи по площадката на върха. Още по-нататък се разстилаха ниви и пасища.

Крис погледна въпросително стареца.

— Там, драги ми scolere — каза сър Даниъл. — Огньовете.

Сочеше чак към хоризонта. Като присви очи, Крис едва различи тънки струйки пушек, чезнещи сред синкавата мараня. За да ги види, трябваше да напрегне зрението си до предел.

— Това е отрядът на Арно дьо Сервол — обясни сър Даниъл. — Лагеруват на не повече от петнайсет мили. Ще стигнат дотук за ден... най-много за два. Всички го знаят.

— А сър Оливър?

— Знае, че битката му с Арно ще бъде свирепа.

— И все пак урежда турнир.

— За него това е въпрос на чест — каза сър Даниъл. — Въпрос на болезненото му честолюбие. Разбира се, би отложил турнира, стига да можеше. Ала не смее. И тъкмо в туй се крие заплаха за теб.

— Заплаха за мен ли?

Сър Даниъл въздъхна. После закрочи напред-назад.

— Облечи се сега, за да посрещнеш милорд Оливър както подобава. Ще се помъча да предотвратя неминуемата беда.

Старецът се обърна и излезе от стаята. Крис погледна момчето. То бе спряло да го търка.

— Каква беда? — попита той.

33:12:51

Поради някакъв парадокс на съвременната наука за средновековието специалистите не разполагаха с нито една автентична картина, изобразяваща вътрешността на замък през четиринайсети век. Нито рисунка, нито миниатюра в ръкопис, нито поне любителска скица — нямаше свършено нищо от онази епоха. Най-ранните изображения на живота през четиринайсети век всъщност бяха направени сто години по-късно и интериорите, а също така храната и костюмите — в тях бяха като за петнайсети век, а не за четиринайсети.

В резултат от това нито един съвременен учен не знаеше какви мебели са използвали, как са украсявали стените, как са се обличали хората и какво е било поведението им. Липсата на информация бе тъй пълна, че когато разкопаха покоите на крал Едуард Първи в лондонския „Тауър“, наложи се да оставят реконструирани стени с чисто бяла мазилка, тъй като никой нямаше представа как може да са били украсени.

По тази причина художествените реконструкции на живота през четиринайсети век най-често показваха мрачни интериори, стаи с голи стени и оскъдна мебел — тук-там някой стол, скрин и нищо повече. Самата липса на картини от онова време се приемаше като признак за сив и оскъден живот.

Всичко това прелетя през ума на Кейт Ериксън, докато влизаше в голямата зала на Кастелгард. Щеше да види онова, което досега не бе виждал нито един историк. Следвайки Марек, тя влезе и започна да се провира през навалищата. Същевременно се оглеждаше с разширени очи, смаяна от разкоша и хаоса пред себе си.

Голямата зала искреше като огромен скъпоценен накит. Слънчеви лъчи нахлуваха през високите прозорци върху стените, покрити със златоткани гоблени, тъй че отраженията играеха по тавана, оцветен в червено и златисто. От едната страна на залата висеше грамадна бродирана завеса — сребърни лилии върху тъмносин фон. На отсрещната стена имаше гоблен с изображение на битка — рицари се сражаваха в пълно бойно снаряжение; броните им бяха

сребристи, туниките изпъстрени в синьо, бяло, червено и златисто, а по развените знамена се преплитаха златни шарки.

В дъното на залата зееше огромна камина с безброй орнаменти и позлатена лавица над широкия отвор, в който човек можеше спокойно да влезе, без да се привежда. Пред огъня бе поставена голяма, също позлатена решетка. А над камината висеше гоблен с изображение на лебеди, летящи над поле с изящни червени и златисти цветя.

Всичко в залата излъчваше елегантност, всичко бе разкошно, чудесно изработено... и донякъде женствено за съвременното око. Красотата и изяществото на обстановката влизаха в подчертан контраст с поведението на хората в залата — шумно, необуздано и грубовато.

Пред огъня имаше дълга маса с бяла ленена покривка, а върху нея — златни подноси, отрупани с храна. Малки кученца подтичваха по масата и отмъкваха каквото им хареса... докато мъжът на централното място ги прогони с груба ругатня.

Лорд Оливър дьо Ван беше на около трийсет години, с малки очички, хлътнали дълбоко в месесто, порочно лице. Устните му бяха извити надолу в постоянна презрителна гримаса; обикновено ги държеше плътно затворени, тъй като му липсваха няколко зъба. Дрехите му не отстъпваха по разкош на самата зала — синьо-златист халат с висока златна яка и шапка от скъпа кожа. На шията му висеше огърлица от сини камъни с размера на лешници. Носеше няколко пръстена с грамадни овални геми в златен обков. Бодеше храната с ножа си и се хранеше шумно, ръмжейки някакви неразбираеми реплики към своите сътрапезници.

Но въпреки елегантната си премяна той изглеждаше сприхав и опасен човек — докато ядеше, кръвясалите му очи шареха из залата, дебнейки и най-дребното оскърбление, което би дало повод за свада. Беше невъздържан и избухлив; когато едно от кученцата се върна при храната, Оливър без колебание го намушка с ножа си в задницата; окървавеното животинче подскочи и с квичене избяга от залата.

Лорд Оливър се разсмя, избърса кръвта от върха на ножа си и продължи да яде.

Останалите мъже около масата също избухнаха в смях. Всички изглеждаха войници, приблизително на неговата възраст, и всички бяха елегантно облечени — макар че никой не можеше да се мери по

разкош с лорда. Компанията допълваха три-четири жени — млади, хубави и явно порочни, с плътно прилепнали рокли и разпуснати буйни коси, — които се кикотеха и бърникаха под масата.

Кейт гледаше смаяно и в ума ѝ неволно изникна една дума: военачалник. Това бе средновековен военачалник, седнал с войниците и проститутките си в превзетия замък.

Един глашатай удари с дървения си жезъл по пода и се провикна: — Милорд! Магистър Едуард де Джоунс!

Кейт се обърна и видя войниците да избутват професор Джонстън през тълпата към масата отпред.

Лорд Оливър надигна глава и избърса устни с opakото на китката си.

— Добре дошъл, магистър Едуардус. Макар че не знам дали сте магистър или *magicien*, сиреч магьосник.

— Лорд Оливър — отвърна професорът на окситански и леко се поклони.

— Магистре, защо се държите тъй хладно? — престори се на засегнат Оливър. — Наскърбявате ме, воистина ме наскърбявате. Що съм сторил, та да заслужа подобна въздържаност? Недоволен ли сте, че ви доведох от манастира? Тук трапезата не е по-лоша, уверявам ви. Дори по-добра. Тъй или иначе, игуменът не се нуждае от вас..., а на мен сте потребен.

Джонстън стоеше с вирната глава и не отговаряше.

— Нямате ли какво да ми кажете? — рече Оливър, хвърляйки към него свиреп поглед. Лицето му помрачня. — Туй ще се промени — изръмжа той.

Джонстън оставаше безмълвен и неподвижен. Мигът отмина. Лорд Оливър като че се овладя. По устните му трепна мазна усмивка.

— Е, хайде, хайде, да не влизаме в разпри — каза той. — С цялата си любезност и почит търся от вас съвет. Вие сте мъдър, а в момента ми е потребна мъдрост — тъй казват тия достойни люде. — Около масата се надигна кикот. — А освен туй дочух, че умееете да предсказвате бъдещето.

— Никой не умее това — отсече Джонстън.

— О, тъй ли? Чини ми се, че вие умееете. И ви моля да помислите малко за себе си. Не бих желал тъй достоен мъж като вас да страда. Знаете ли как напусна тоя свят вашият съименник, покойният ни крал

Едуард Глупавия? По лицето ви виждам, че знаете. Ала вие не сте присъствали в замъка. А аз бях там. Той се облегна назад със зловеща усмивка. — По тялото му нямаше и следа.

Джонстън бавно кимна.

— Письците му се чували на мили наоколо.

Кейт погледна въпросително Марек, който прошепна:

— Става дума за Едуард Втори, крал на Англия. Той бил пленен и убит. Мъчителите му не желали да оставят следи за злодеянието си, затова вкарали тръба в ануса му и през нея забивали в червата му нажежен железен прът, додето издъхнал.

Кейт потръпна.

— Освен това той бил хомосексуалист — добави шепнешком Марек, — тъй че начинът на екзекуцията се смятал за крайно остроумен.

— Тъй е, письците му се чуваха на мили наоколо — потвърди Оливър. — Затуй си помислете хубавичко. Вие знаете много неща и аз също искам да ги узная. Или ще станете мой съветник, или не ви остават много дни на този свят.

Лорд Оливър бе прекъснат от един рицар, който мина покрай масата и прошепна нещо в ухото му. Този рицар носеше разкошен костюм в кафяво и сиво, но имаше сурово, загрубяло лице на професионален военен. Дълбок грозен белег се спускаше по лицето му от челото до брадата и изчезваше под високата яка. Оливър го изслуша, после отвърна:

— О! Тъй ли мислиш, Робърт?

Белязаният рицар отново зашепна, без да откъсва очи от професора. Лорд Оливър също гледаше Джонстън през цялото време.

— Е, ще видим — каза накрая той.

Рицарят продължи да шепне и Оливър кимна.

Застанал сред тълпата, Марек заговори на окситански с придворния до себе си:

— Ще бъдете ли тъй добър да ми кажете кой е достойният мъж, когото слуша сега лорд Оливър?

— Бога ми, друже, туй е сър Робърт дьо Кер.

— Дьо Кер? — повтори Марек. — Не съм го чувал.

— Той е нов в свитата, няма още и година служба, ала сър Оливър гледа на него с твърде благосклонно око.

— О, тъй ли? И поради що?

Човекът уморено сви рамене, сякаш казваше: „Знае ли някой поради що става едно или друго около господарската маса?“ Но отговори:

— Сър Робърт има военни наклонности и стана доверен съветник на лорд Оливър в ратните дела. — Той добави малко по тихо: — Ала не ще и дума, според мен едва ли ще да му е приятно да види до себе си друг съветник, и то тъй надарен.

— А — кимна Марек. — Разбирам.

Изглеждаше, че сър Робърт наистина настоява. Той продължи да шепне напрегнато, докато най-сетне Оливър рязко махна с ръка като че пъдеше комар. Рицарят мигновено се поклонил отстъпи и застана зад сър Оливър.

— Магистре — каза Оливър.

— Милорд.

— Известиха ме, че познавате тайната на гръцкия огън.

Марек изсумтя, после прошепна на Кейт:

— Никой не я знае.

И наистина никой не знаеше. Гръцкият огън беше историческа знаменитост, страховито запалително оръжие от шести век, за чиято същност историците спореха и до днес. Никой не знаеше какво е представлявал в действителност гръцкият огън и как се е приготвявал.

— Да — каза Джонстън. — Знам тази тайна.

Марек се изблеци. Какво означаваше това? Професорът явно бе усетил, че има съперник, но подхващаше опасна игра. Бе съмнение щяха да му поискат доказателства.

— Можете ли да направите гръцки огън? — попита Оливър.

— Мога, милорд.

— Аха!

Оливър извърна глава и стрелна с унищожителен поглед сър Робърт. Изглежда, довереният съветник бе оплел конците. Оливър пак се завъртя към професора.

— Не ще да е трудно — продължи Джонстън, — стига чираците ми да са до мен.

Значи това било, помисли си Марек. Професорът даваше обещания, за да събере всички заедно.

— А? Чираци? Имате ли чираци?

— Имам, милорд, и...

— Щом е тъй, естествено, че могат да бъдат до вас, магистре. Ако е потребно, ще ви осигуря помощ каквато желаете. Затуй не се тревожете. Ами огнената роса, наричана още огън на Натос? И нея ли познавате?

— И нея, милорд.

— И ще ми я покажете на дело?

— Когато желаете, милорд.

— Много добре, магистре. Много добре. — Лорд Оливър помълча и се вторачи в професора. — А знаете ли освен туй и тайната, що желая да знам повече от всичко останало?

— Сър Оливър, тази тайна не знам.

— Знаете! И ще ми отговорите! — изрева Оливър и стовари бокала си върху масата. Лицето му пламна, вените върху челото изпъкнаха. Гласът му отекна из залата, която изведнъж бе притихнала. — Желая да отговорите още днес!

Едно от кученцата върху масата се сви уплашено; Оливър го блъсна с опакото на китката си и то с квичене отхвъркна на пода. Когато жената до него понечи да възрази, той изруга и с една жестока плесница я повали по гръб заедно със стола. Тя не продума и не помръдна. Остана да лежи неподвижно с вирнати крака.

— О, разярен съм! — изръмжа лорд Оливър, ставайки от масата. — Жестоко съм разярен!

Той се озърна гневно с ръка върху меча и взорът му плъзна из цялата зала, сякаш търсеше върху кого да излее яда си.

Всички стояха мълчаливи и неподвижни, забили погледи в краката си. Сякаш цялата зала изведнъж се бе превърнала в картина, сред която се движеше единствено лорд Оливър. Накрая той изпухтя от ярост, изтегли меча си и шумно стовари острието върху масата. Мечът потъна дълбоко в дървото, а около него заподскачаха със звън чаши и чинии.

Оливър стрелна професора с убийствен поглед, но постепенно се овладя и яростта му отмина.

— Магистре, ще изпълните моята воля — извика той. После кимна на стражата. — Отведете го и му дайте повод за размисъл.

Войниците грубо сграбчиха професора и го помъкнаха през безмълвната тълпа. Кейт и Марек се отдръпнаха от пътя му, но той не ги забеляза.

Лорд Оливър огледа яростно смълчаната зала.

— Сядайте и се веселете — изръмжа той, — дорде не съм се ядосал!

Музикантите незабавно засвириха и шумът на тълпата изпълни залата.

Малко по-късно Робърт дьо Кер напусна забързано залата по дирите на професора. Марек си помисли, че това не вещае нищо добро. Той побутна Кейт и ѝ направи знак да последват Дьо Кер. Тъкмо тръгнаха към вратата, когато глашатаят отново удари с жезъл по пода.

— Милорд! Лейди Клеър д'Елтъм и оръженосецът Кристофър де Хуз.

Двамата спряха.

— По дяволите! — промърмори Марек.

В залата влезе красива млада жена, придружена от Крис Хюз. Сега Крис бе облечен с разкошен костюм на благородник. Изглеждаше много изискан... и много объркан.

Марек потупа ухото си с пръст и прошепна:

— Крис! Докато си в тази зала, не говори и не прави нищо. Разбра ли?

Крис леко кимна.

— Дръж се тъй, сякаш нищо не разбираш. Няма да е трудно.

Крис и жената минаха през навалищата, упътени право към господарската маса, откъдето лорд Оливър ги гледаше с нескрита досада. Жената забеляза това, поклони се ниско и остана така, приведена до земята с покорно склонена глава.

— Хайде, хайде! — Лорд Оливър размаха раздражено пилешката кълка, която държеше. — Туй притворно смирение не ви подхожда.

— Милорд — отвърна тя и се изправи.

Оливър изсумтя.

— И кого ни домъкнахте днес? Някое ново бляскаво завоевание?

— Ако благоволите, милорд, бих желала да ви представя Кристофър де Хуз, оръженосец от Ейре, който днес ме спаси от злодеи, желаещи да ме отвлекат, а може би и нещо по-лошо.

— А? Злодеи? Да ви отвлекат? — Развеселен, лорд Оливър се озърна към рицарите около масата. — Сър Гай, що ще речете?

Един мургав и чернокос мъж се изправи сърдито. Сър Гай дьо Малегант бе облечен изцяло в черно — черна ризница и черна туника върху нея с бродиран черен орел на гърдите.

— Милорд, боя се, че милейди си дири забавления за наша сметка. Тя знае твърде добре, че аз пратих хората си да я спасят, да не я оставят сама пред заплахата. — Сър Гай тръгна към Крис и го изпепели с поглед. — Заради този човек животът ѝ бе под заплаха, милорд. Не си представям как ще го оправдае, освен може би благодарение на изключителната си хитроумност.

— А? — сепна се Оливър. — Хитроумност? За каква хитроумност става дума, милейди Клеър?

Жената сви рамене.

— Само глупците виждат хитрини там, където ги няма, милорд.

Смуглият рицар изсумтя.

— Бързи думи бързо крият потайни дела. — Малегант пристъпи към Крис и застана толкова близо, че лицата им бяха само на сантиметри едно от друго. Като го гледаше право в очите, той бавно и демонстративно започна да сваля ръкавицата от метални брънки. — Значи те наричат Кристофър де Хуз, така ли?

Крис мълчаливо кимна.

Крис бе изтръпнал от ужас. Безнадеждно заплетен в положение, което не разбираше, изправен наред зала, пълна с кръвожадни войници, същински улични главорези, и изправен срещу разгневения мургав мъж, чийто дъх вонеше на прогнили зъби, чесън и вино... при всичко това той едва удържаше коленете си да не затреперят.

Чу в слушалката гласа на Марек:

— Не говори — каквото и да се случи.

Сър Гай присви очи.

— Зададох ти въпрос, оръженосецо. Ще отговориш ли?

Все още сваляше ръкавицата и Крис бе уверен, че ще го удари с оголения юмрук.

— Не говори! — каза Марек.

Крис охотно изпълни съвета. Пое си дълбоко дъх, опитвайки да се овладее. Краката му бяха омекнали като гума. Имаше чувството, че всеки момент ще се свлече на пода пред този човек. С отчаяно усилие се удържа на крака. Отново въздъхна.

Сър Гай се обърна към жената.

— Мадам, говори ли този ваш спасител, или само въздиша?

— Ако благоволите, сър Гай, той е от чужди краища и често не проумява нашия език.

— Die mihi nomen Шит, scutari. (Каж ми името си.)

— Боя се, че и латински не знае, сър Гай.

Малегант я погледна раздражено.

— Commodissime. Твърде удобно го измислихте тоя ням оръженосец, та да не можем да питаме поради що е дошъл и с каква цел. Далеч е от родните си ирландски места. Ала не е на поклонение. Не е и на нечия служба. Какъв е? Защо е дошъл? Вижте го как трепери. От що може да се бои? Не и от нас, милорд... освен ако е някое от изчадията на Арно, дошло да огледа земите ни. С право е онемял. Страхливците не смеят да си отворят устата.

— Не отговаряй — прошепна Марек.

Малегант грубо сръчка Крис в гърдите.

— Е, малодушен оръженосецо, обявявам на всеослушание, че си негодник и вражески съгледвач, а освен туй нямаш мъжеството да си признаеш. Бих те презрял, ала ти и презрение не заслужаваш.

Най-сетне рицарят смъкна ръкавицата и с презрително поклащане на главата я пусна. Металната ръкавица падна с дрънчене върху пръстите на крака на Крис. Сър Гай високомерно му врътна гръб и тръгна обратно към масата.

Всички в залата гледаха Крис.

Клеър прошепна до него:

— Ръкавицата...

Той завъртя очи към нея.

— Ръкавицата!

Какво да я правя, запита се той, докато приклякаше да вдигне ръкавицата. Беше тежка. Той я протегна към Клеър, но тя вече се бе извърнала настрана и изричаше:

— Рицарю, оръженосецът прие вашето предизвикателство.

Крис трепна. Какво предизвикателство?

Сър Гай незабавно отвърна:

— Три копия с открит наконечник, на живот и смърт.

— Нещастнико — прошепна Марек. — Знаеш ли какво направи току-що?

Сър Гай се обърна към лорд Оливър, който седеше зад масата.

— Милорд, моля ви да разрешите турнирът да се открие с нашия двубой.

— Тъй да бъде — кимна Оливър.

Сър Даниъл излезе напред от тълпата и се поклони.

— Милорд, моята племенница тласна шегата твърде далече и резултатът е недостоен. Навярно се забавлява да гледа как славният рицар сър Гай предизвиква на двубой някакъв прост оръженосец и с туй накърнява честта си. Ала не подобава на сър Гай да се хваща на тия уловки.

— Тъй ли? — рече лорд Оливър, гледайки черния рицар. Сър Гай дьо Малегант плю на пода.

— Оръженосец ли? Помнете ми думата, не е никакъв оръженосец. Той е прокуден рицар, мошеник и вражески съгледвач. Заради тази измама ще си получи, каквото заслужава. Днес ще се бия с него.

— Ако благоволите, милорд — намеси се сър Даниъл, — туй не ще да бъде достойно. Воистина той е само оръженосец с твърде оскъден опит в сраженията и не би могъл да се мери с вашия славен рицар.

Крис все още се мъчеше да разбере какво става, когато Марек излезе напред и заговори свободно на някакъв език, който напомняше френски, но не съвсем. Досети се, че е окситански. След миг чу и превода от слушалката.

— Милорд — каза Марек с любезен поклон, — този достоен мъж говори истината. С оръженосеца Кристофър сме спътници, ала той не е боец. Най-почтително ви умолявам да разрешите на Кристофър да си избере защитник, който от негово име да приеме предизвикателството.

— А? Защитник ли? Какъв защитник. Теб не те познавам.

Крис забеляза, че лейди Клеър гледа Марек с нескрит интерес. Той също хвърли поглед към нея, преди да отговори на Оливър:

— Ако благоволите, милорд, аз съм сър Андре де Марек от Хейнът. Предлагам се за негов закрилник и ако е рекъл Господ, ще се представя достойно пред този доблестен рицар.

Лорд Оливър замислено разтърка брада. Виждайки колебанието му, сър Даниъл настоя:

— Милорд, да започнете турнира с неравен двубой нито ще разкраси деня, нито ще накара людете да го запомнят с добро. Чини ми се, че Марек ще им предложи по-добро зрелище.

Лорд Оливър се завъртя към Марек да види какво ще добави.

— Милорд — каза Марек, — ако моят приятел Кристофър е вражески съгледвач, то такъв съм и аз. Като накърни доброто му име, сър Гай накърни и моето, поради туй моля за разрешение да се защитя.

Лорд Оливър изглеждаше развеселен от този нов обрат.

— Какво ще речеш, Гай?

— Имате право, милорд — каза черният рицар. — Не ще и дума, този Марек ще да е достоен заместник, ако ръката му е изкусна колкото езика. Ала като заместник би подобавало да се срещне с моя заместник, сър Чарлс де Гоун.

От края на масата се изправи един висок мъж. Имаше бледо лице, сплескан нос и розови очи. Приличаше на питбул.

— На драго сърце приемам да бъда заместник — заяви презрително той.

Марек предприе един последен опит.

— И тъй, изглежда, че сър Гай не смее да се сражава най-напред с мен.

При тия думи лейди Клеър му се усмихна съвсем открито. Явно проявяваше интерес към него. И това като че раздражни сър Гай.

— Не ме плаши нито един мъж на този свят — каза Гай, — камо ли някакъв си пришълец от Хейнът. Ако оцелееш подир схватката с моя заместник — в което се съмнявам, — най-охотно ще се бия с теб, за да смажа нахалството ти.

— Тъй да бъде — каза лорд Оливър и се обърна.

Тонът му подсказваше недвусмислено, че спорът е приключил.

32:16:01

Конете рязко се обръщаха и политаха в галоп, профучавайки един покрай друг по тревистата площадка. Земята се тресеше, когато грамадните животни минаваха край Марек и Крис, които стояха до ниския парапет и наблюдаваха тренировъчните атаки. За Крис теренът изглеждаше огромен — колкото футболно поле — и от двете му страни, където бяха издигнати трибуни, вече започваха да се настаняват дамите. Около парапета се трупаха селски зяпачи, приказливи и зле облечени.

Нови двама ездаци тласнаха един срещу друг пръхтящите си коне.

— Добре ли яздиш? — попита Марек.

Крис сви рамене.

— Яздил съм със Софи.

— В такъв случай мисля, че ще мога да ти опазя живота, Крис — каза Марек. — Но трябва да вършиш точно каквото ти кажа.

— Дадено.

— Досега нито веднъж не ме послуша — напомни му Марек. — Този път трябва!

— Добре де, добре.

— От теб се иска само да останеш на коня до сблъсъка. Щом види колко зле яздиш, сър Гай няма друг избор, освен да се цели в гърдите, защото при един препускащ ездач те са най-голямата и най-стабилна мишена. Искам да поемеш копие с гърди, право върху бронята. Разбра ли?

— Поемам копие с гърди — повтори Крис умърлушено.

— Когато копие те блъсне, остави се да изхвъркнеш от седлото. Няма да е трудно. Падай долу и не мърдай, за да изглежда, че си загубил съзнание. Кое то може и да се случи в действителност. В никакъв случай не ставай. Разбра ли?

— Да не ставам.

— Точно така. Каквото и да се случи, продължавай да лежиш. Ако сър Гай те повали от седлото и загубиш съзнание, боят приключва.

Но ако станеш, той ще настоя за нов сблъсък или ще слезе да те нападне с меч и да те убие.

— Да не ставам — повтори Крис.

— Именно — каза Марек. — Каквото и да се случи. Не ставай.
— Той потупа Крис по рамото. — С малко късмет може и да оцелееш.

— Божичко — промърмори Крис.

Нови коне прелетяха край тях, разтърсвайки земята.

Обърнаха гръб на терена и минаха между шатрите, издигнати отстрани. Шатрите бяха малки и кръгли, изпъстрени с ивици и зигзаги в крещящи цветове. Над всяка от тях се развяваше знаменце. Пажове и оръженосци търчаха насам-натам, натоварени с брони, седла, сено, вода. Няколко момчета търкаляха бъчви. Отвътре долиташе тихо съскане.

— Това е пясък — обясни Марек. — Овалват ризниците в него, за да премахнат ръждата.

— Аха... — промърмори разсеяно Крис. Опитваше да се съсредоточи върху подробностите, за да прогони мисълта за предстоящото изпитание. Но имаше чувството, че отива на екзекуция.

Влязоха в една шатра, където ги чакаха три млади момчета — очевидно пажове. В единия ъгъл гореше огън за стопляне; доспехите лежаха върху платно на земята. Марек ги огледа набързо, после каза:

— Чудесно.

Той се обърна да излезе.

— Къде отиваш?

— В друга шатра да се приготвя.

— Но аз не знам как...

— Пажовете ще ти сложат доспехите — каза Марек и излезе.

Крис огледа разхвърляните парчета от бронята и се вторачи в шлема, който имаше отпред голяма издатина като патешка човка. Над нея се тъмнееше тъничък процеп за очите. Но отстрани лежеше още един шлем, по-нормален на вид, и Крис си помисли, че...

— Драги ми оръженосецо, ще бъдете ли така добър?

Озърна се и видя, че говори старшият паж, малко по-голям и по-добре облечен от другите. Изглеждаше на около четиринайсет години. Момчето посочи средата на шатрата.

— Застанете тук, моля ви.

Крис застана там и усети как множество длани плъзват по тялото му. Бързо го съблякоха по риза и долни гащи, ала когато видяха тялото му, започнаха да мърморят угрижено.

— Да не сте боледували, ваша милост? — попита едно от момчетата.

— Тъъ... не.

— И не е имало някаква треска или друга болест, та тъй да изнури телесата ви?

— Не — навъси се Крис.

Без повече коментари пажовете се заеха да го обличат. Най-напред плътни филцови гамаши, после дебело тапицирана риза с дълги ръкави, която се закопчаваше отпред. Казаха му да извие ръце. Той едва успя да го стори — платът бе прекалено дебел.

— Малко е затвърдяла от прането, но скоро ще ви поолекне — увери го едното момче.

Крис не му повярва. Господи, помисли си той, едва мога да се размърдам, а тепърва ще ми надяват бронята. Сега момчетата прикрепваха извити метални плочки върху бедрата, прасците и коленете му. След това продължиха с ръцете. При всяка поставена част го молеха да раздвижи крайници, за да проверят дали ремъците не са прекалено затегнати.

После му надянаха през главата дълга ризница. Усети с рамене как тежестта ѝ го тегли надолу. Докато пристягаха гръдната броня, старшият паж задаваше поредица от въпроси, на които Крис изобщо не можеше да отговори.

— Седнал ли яздите или изправен?

— Ще подпрете ли копието, или ще го държите на лакът?

— Свободен ли предпочитате да сте, или завързан за предния лък?

— Да повдигнем ли стремената, или ще ги изпъвате напред?

Крис отговаряше с неопределено сумтене. Междувременно върху него се трупаха нови парчета желязо, придружени от нови въпроси.

— Бронята на ходилото гъвкава или твърда?

— Малкият щит върху китката или на гърдите?

— Мечът отляво или отдясно?

— Ще желаете ли защитна каска под шлема?

С всяка допълнителна част той се чувстваше все по-тежък, а движенията ставаха все по-трудни, докато обвиваха ставите му в метал. Пажовете работеха бързо и след броени минути той бе напълно готов. Отстъпиха назад и го огледаха.

— Добре ли е, ваша милост?

— Добре — каза той.

— А сега шлемът.

Крис вече беше с тънка метална каска, но сега момчетата донесоха шлема със заострената муцуна и го надянаха. Крис потъна в мрак и усети как шлемът натежава върху плещите му. Виждаше само напред през тесния хоризонтален процеп.

Сърцето му заподскача. Нямаше въздух. Не можеше да диша. Той задърпа шлема, опитвайки да вдигне забралото, ала то не поддаваше. Беше в капан. Той чу ехото на дишането си, засилено от метала. Горещият му дъх затопляше тясното пространство в шлема. Задушаваше се. Нямаше въздух. Той сграбчи желязото с две ръце и се напъна да го свали.

Пажовете вдигнаха шлема и го погледнаха изненадано.

— Наред ли е всичко, ваша милост?

Крис се закашля и кимна, защото не смееше да проговори. Не желаше повече това чудо върху главата си. Но момчетата вече го водеха навън, където чакаше конят.

Мили Боже, помисли си той.

Конят беше огромен и отрупан дори с повече метал от него. На главата му имаше изящно гравирани плочки, други висяха върху гърдите и отстрани по тялото. Въпреки бронята, животното бе игриво и бодро, то пръхтеше и дърпаше юздите от ръцете на пажа. Пред Крис стоеше истински кон за сражения, далеч по-буен от всички други, които бе яздил досега. Ала не това го тревожеше. Плашеха го размерите — проклетият кон бе тъй грамаден, че не виждаше какво има зад него. А с издигнатото дървено седло изглеждаше още по-висок. Пажовете зяпаха Крис въпросително. Чакаха нещо от него. Какво? Вероятно да яхне коня.

— Ами как... такава...

Те премигаха от изненада. Старшият паж пристъпи напред и с подчертана любезност изрече:

— Сложете ръка тук, ваша милост, върху дървото, и се дръпнете нагоре...

Крис протегна ръка, но едва достигна предния лък — правоъгълна издатина, изваяна върху седлото. Стисна здраво, после повдигна коляно и пъхна крак в стремето.

— Ммм. Чини ми се, че ще е по-добре с левия крак, ваша милост.

Естествено. С левия крак. Знаеше го; просто беше объркан и стреснат. Той ритна стремето, за да освободи десния си крак. Но бронираната обувка се бе заклецила; Крис тронаво се приведе напред и я задърпа с ръце. Стремето не поддаваше. Когато най-сетне измъкна крак, той загуби равновесие и падна по гръб край задните копита на коня. Ужасените пажове бързо го изтеглиха настрани.

Изправиха го на нозе и след това му помогнаха да яхне животното. Той усети как го подпират отдолу, докато се издигаше във въздуха, после преметна крак — Господи, беше ужасно трудно — и със звън се стовари в седлото.

Крис наведе глава и зърна земята далече, далече под себе си. Имаше чувството, че е поне на три метра от нея. Щом усети ездача в седлото, конят зацвили, разтърси шия, извъртя се и задърпа глава към крака му в стремето. Това проклето добиче се мъчи да ме ухапе, помисли си Крис.

— Юздите, ваша милост! Юздите! Дръпнете ги!

Крис подръпна юздите. Огромният кон изобщо не му обърна внимание и продължи с всичка сила опитите да го ухапе.

— Наложете се, ваша милост! Силно!

Крис дръпна юздите толкова рязко, че се уплаши да не строши врата на коня. Но животното само изпръхтя още веднъж, сетне внезапно се успокои и извърна глава напред.

— Браво, ваша милост.

Нейде наблизко отекна протяжната песен на фанфари.

— Това е призив за първата схватка — каза пажът. — Трябва да тръгваме към полето.

Трите момчета хванаха юздите и поведоха Крис към ливадата.

36:02:00

Часът бе един след полунощ. От своя кабинет в Ай Ти Си Робърт Донигър гледаше надолу към входа на пещерата, осветен сред мрака от мигащите светлини на шест линейки, спрели наоколо. Слушаше пращенето на служебните радиостанции и гледаше хората, излизаци от тунела. Видя Гордън да се измъква заедно с онова ново хлапе, Стърн. И двамата изглеждаха невредими.

Зърна в стъклото отражението на Даян Крамър, която влизаше в кабинета. Беше леко задъхана. Без да се обръща, Донигър попита:

— Колко са ранените?

— Шестима. От тях двама доста сериозно.

— Какво им е?

— Шрапнелни рани. Изгаряния на дробовете от токсични изпарения.

— Тогава трябва да ги откараме до Университетската болница в Албъкърки.

— Да — съгласи се Даян. — Но ги инструктирах какво да казват. Злополука в лабораторията и тъй нататък. Освен това позвъних в болницата на Уитъл и им напомних за последното ни дарение. Не вярвам да възникнат проблеми.

Донигър продължаваше да гледа навън.

— Може и да възникнат — каза той.

— Хората от отдела за връзки с обществеността ще се справят.

— Кой знае — отвърна Донигър.

През последните години ръководството на Ай Ти Си си бе създадо рекламна мрежа от двацет и шест души, пръснати по целия свят. Работата им бе не да привличат вниманието към корпорацията, а напротив — да го отклоняват. Ай Ти Си, обясняваха те на всеослушание, е компания, която произвежда свръхпроводими квантови блокове за магнитометри и медицински скенери. Тези блокове представляват сложни електромеханични приспособления с дължина около петнайсет сантиметра. За журналистите се осигуряваха главозамайващо скучни резюмета, пълни с квантова терминология.

Ако по чудо някой репортер все пак запазеше интереса си, Ай Ти Си възторжено му организираше обиколка на комплекса в Ню Мексико. Водеха журналистите в специално подбрани изследователски лаборатории. После в голяма монтажна зала им показваха как се произвеждат устройствата — градиометричните намотки биват монтирани в криостата, отвън остават кабелите и свръхпроводимият корпус. В обясненията ставаше дума за уравненията на Максуел и движението на електрическите заряди. Почти всички журналисти мигом зарязваха темата. Както бе казал един от тях: „По-досадно е от поточна линия за сглобяване на сешоари.“

По този начин Донигър бе успял да потули едно от най-невероятните научни открития в края на двайсети век. Мълчанието му донякъде се дължеше на инстинкта за самосъхранение; други компании от ранга на Ай Би Ем и „Фуджицу“ бяха започнали свои изследователски програми в областта на квантовата физика и макар да ги изпреварваше с цели четири години, Донигър имаше интерес да не знаят колко далече е стигнал.

Освен това той разбираше, че планът му още не е приключил и се нуждае от пълна тайна, за да го завърши. Както сам казваше често, ухилен като хлапе, „Ако хората знаеха какво им готвим, непременно биха се опитали да ни спрат“.

Но същевременно Донигър знаеше, че не е в състояние да пази тайната вечно. Рано или късно, може би по случайност, всичко щеше да излезе наяве. И когато това станеше, от него зависеше да се справи.

Сега се питаше дали вече не е станало.

Донигър се загледа подир линейките, които потегляха с виещи сирени.

— Представи си само — каза той на Даян Крамър. — Преди две седмици тази компания тънеше в сянка. Единственият ни проблем бе онази френска репортерка. После Троб ни издъни. Онзи изкуфял дъртак подложи на риск цялата компания. Смъртта на Троб докара ченгето от Галъп, което още души наоколо. После Джонстън. После четиримата му студенти. А сега шестима техници отиват в болница. Там ще има много хора, Даян. Много рискове за разкритие.

— Мислиш, че нещата ни се изплъзват — каза тя.

— Възможно е — отвърна Донигър. — Но не и ако зависи от мен. Особено след като вдругиден чакам да дойдат трима потенциални

членове на управителния съвет. Затова дай да потулим всичко.

Тя кимна.

— Наистина вярвам, че можем да се справим.

— Добре — каза той и обърна гръб на прозореца. — Осигури на Стърн легло в една от резервните стаи. Погрижи се наистина да заспи и блокирай телефона. Утре искам Гордън да се лепне като репей за него. Организирай му обиколка из комплекса, измисли нещо. Но не го изпускай от поглед. Искам телефонна конференция с рекламните сътрудници утре в осем. В девет съвещание за транзитната площадка. А онези тъпацы от медиите да са тук точно в дванайсет. Позвъни на всички още сега, за да се подготвят.

— Веднага — кимна Даян.

— Може и да не овладее положението — каза Донигър, — но да пукна, ако не се постарая. — Той се навъси към стъклото, гледайки хората, струпани в тъмното пред тунела. — След колко време ще могат да се върнат в пещерата?

— След девет часа.

— Ще можем ли тогава да организираме спасителна експедиция? Да пратим друг екип?

Даян се изкашля.

— Ами...

— Да не си болна? Или това означава „не“?

— Всички машини бяха унищожени от взрива, Боб — каза тя.

— Всички?

— Да, така мисля.

— Значи можем само да разчистим площадката и да стискаме палци с надеждата, че ще се върнат живи и здрави?

— Да. Така е. Няма начин да им помогнем.

— Тогава, дано да си разбират от работата — каза Донигър, — защото друго не им остава. Желая им успех на скапаняците.

31:40:44

През тесния процеп на шлема Крис Хюз видя, че трибуните са препълнени — почти изцяло с дами — а около парапета се е струпала огромна тълпа от простолудието. Всички крещяха за започване на турнира. Сега Крис беше в източния край на полето, обкръжен от пажовете, и полагаше усилия да овладее коня, който изглеждаше подплашен от шумотевицата и опитваше да се изправи на задни крака. Пажовете му протягаха раирано копие невероятно дълго и неудобно за хващане. Крис го пое и веднага го изтърва, защото конят под него изпръхтя и подскочи.

Забеляза Кейт да стои сред простолудието отвъд бариерата. Тя му се усмихваше насърчително, но конят така се въртеше, че той не успя да отвърне на погледа ѝ.

А по-наблизо видя бронирания Марек заедно с пажовете му.

Когато конят се завъртя отново — защо не вземеха тия пажове да хванат юздите? — Крис зърна отсрещния край на полето, където сър Гай дьо Малегант седеше спокойно върху жребеца си. В момента надяваше шлема с черното перо.

Конят на Крис пак подскочи и се завъртя. Фанфарите затръбиха още веднъж и всички зрители се озърнаха към трибуните. Крис смътно видя как лорд Оливър заема почетното място, приветстван с оскъдни аплодисменти.

После фанфарите изреваха отново.

— Това е сигналът за вас, ваша милост — каза един от пажовете, докато пак му подаваше копието.

Този път Крис успя да го задържи, колкото да намести ствола в процепа върху предния лък, тъй че да сочи над гърба на коня напред и наляво. После жребецът се завъртя и пажовете с крясъци хукнаха да бягат от размаханото над главите им копие.

Отново фанфари.

Почти слепешком Крис задърпа юздите, опитвайки да овладее животното. Зърна отсреща сър Гай да го наблюдава от съвършено неподвижния си кон. Крис искаше всичко да свърши час по-скоро, но

жребецът му бе обезумял. Възмутен и ядосан, той тръсна юздите за последен път.

— Дявол да те вземе, тръгвай.

При тия думи конят рязко тръсна глава нагоре-надолу. Присви уши. И препусна.

Марек напрегнато гледаше атаката. Не бе казал всичко на Крис; нямаше смисъл да го плаши повече от необходимото. Но несъмнено сър Гай щеше да се опита да убие противника, а това значеше, че ще се цели в главата. Крис подскачаше бясно в седлото, копието му се мяташе нагоре-надолу, тялото му се люшкаше ту наляво, ту надясно. Неудобна мишена, но ако сър Гай бе умел боец — а Марек не се съмняваше в това, — все пак щеше да се цели в главата за смъртоносен удар въпреки риска да пропусне първия път.

Видя как Крис лети през ливадата и едва се удържа в седлото. Видя как сър Гай се носи насреща му съвършено спокойно, приведен напред и подпрял копието върху сгънатия си лакът.

Е, помисли си Марек, все пак има някакъв шанс Крис да оцелее.

Крис не виждаше почти нищо. Докато се люшкаше бясно в седлото, той зърна за части от секундата само замъглени образи на тревата, трибуните и другия конник, летящ насреща. Не успя дори да прецени колко далече е Гай и колко време остава до сблъсъка. Чуваше гръмовния тропот на коня си, ритмичното му пръхтящо дишане. Подскачаше и се мъчеше да удържи копието. Всичко ставаше много по-бавно, отколкото бе очаквал. Имаше чувството, че язди този кон поне от един час.

В последния момент зърна съвсем отблизо как Гай връхлита с ужасяваща бързина, после копието подскочи в ръката му и жестоко го блъсна в ребрата. Същевременно усети остра болка в лявото рамо, ударът го килна настрани и той чу пращането на строшено дърво.

Тълпата изрева.

Конят продължи да препуска до края на полето. Крис бе замаян. Какво ставаше? Рамото му пламтеше. Копието бе пречупено на две.

И все още беше в седлото.

Мамка му!

Марек гледаше мрачно. Лош късмет; ударът се бе плъзнал по бронята и не успя да повали Крис. Сега трябваше да повторят атаката. Той се озърна към сър Гай, който ругаеше гръмогласно, докато

изтръгваше ново копие от ръцете на пажовете и обръщаше коня за втория тур.

В другия край на полето Крис пак се мъчеше да овладее копието, което се размахваше из въздуха като метроном. Най-сетне го намести върху предния край на седлото, но конят все още подскачаше и се въртеше.

Гай бе побеснял от унижението. Не желаше да чака. Той пришпори коня и се понесе напред през полето.

Гадно копеле, помисли си Марек.

Тълпата изрева смаяно пред тази едностранчива атака. Крис чу шума и видя, че Гай вече препуска стремглаво към него. Собственият му кон все още беше неуправляем. Той дръпна юздите и в този момент се раздаде плясък — един от пажовете бе ударил животното по задницата.

Конят изцвили. Присви уши.

Втурна се през полето.

Втората атака беше по-страшна — защото сега знаеше какво го чака.

Ударът се стовари с неимоверна сила, гърдите му сякаш избухнаха и той изхвъркна във въздуха. Всичко ставаше съвсем бавно. Видя как седлото се изплъзва под него, зърна и задницата на коня, а после почна да пада назад, забил поглед в небето.

Рухна на земята по гръб. Главата му изкънтя от удара в шлема. Яркосини петна изникнаха пред очите му, разшириха се, след това посивяха. Чу в ухото си гласа на Марек:

— А сега не мърдай!

Нейде далече запяха фанфари и светът лекичко, постепенно потъна в мрак.

В края на полето Гай обръщаше коня си за нова атака, но тръбите вече призоваваха следващата двойка.

Марек отпусна копието, пришпори коня и препусна напред. Видя как насреща лети неговият противник, сър Чарлс де Гоун. Чу равномерния тропот на коня и нарастващия рев на тълпата — хората знаеха, че схватката ще е добра. Конят препускаше невероятно бързо. Сър Чарлс се задаваше също тъй стремително.

Според средновековните текстове най-голямата трудност в рицарския двубой не е да крепиш копието или да го насочиш в целта. Предизвикателството е да запазиш линията на атаката и да не кривнеш от сблъсъка — да не се поддадеш на паниката, която обзема почти всеки ездач, когато препуска срещу противника.

Марек бе чел старите текстове, но сега изведнъж ги разбра: чувстваше се изтръпнал и безсилен, крайниците му бяха омекнали, бедрата му трепереха, докато пришпорваше коня. Застави вниманието си да се съсредоточи върху една-единствена цел — да насочи копието срещу сър Чарлс. Но с всяка крачка на коня острието се люшкаше нагоре-надолу. Той вдигна копието от предния лакъ и го подпря върху сгънатия си лакът. Тъй беше по-стабилно. Дишането му почна да се нормализира. Усети прилив на сила. Прицели се. Още осемдесет метра.

Атака.

Видя как сър Чарлс намести копието и го повдигна нагоре. Щеше да се цели в главата. Или може би хитруваше? Знаеше се, че понякога рицарите променят прицела в последния момент. Щеше ли да го направи?

Шейсет метра.

Ударът в главата беше рискован, ако не го предприемат и двамата съперници. Хоризонталното копие щеше да се вреже в гърдите на врага за част от секундата, преди неговото да улучи главата — въпрос на ъгъл. Първият сблъсък щеше да размести съперниците, правейки главата още по-трудна мишена. Но един опитен рицар можеше да протегне копието напред, като го повдигне от лакътя си, за да спечели петнайсет-двайсет допълнителни сантиметра, а с тях и началния удар. Необходима бе огромна сила, за да поемеш сблъсъка и да овладееш копието, като прехвърлиш част от инерцията му върху коня; но при всяко положение ще объркаш ритъма и прицела на съперника.

Петдесет метра.

Сър Чарлс все още държеше копието повдигнато. Но изведнъж го отпусна и се приведе в седлото. Така имаше по-добър контрол над оръжието. Щеше ли да опита още някаква хитрина?

Четирийсет метра.

Нямаше начин да разбере. Марек реши да се цели в гърдите. Намести копието. Повече нямаше да го помръдва.

Трийсет метра.

Чу тътена на копита, рева на тълпата. Средновековните текстове предупреждаваха: „Не затваряй очи в момента на удара. Дръж очите отворени, за да улучиш целта.“

Двайсет метра.

Очите му бяха отворени.

Десет.

Негодникът вдигна копието.

Целеше се в главата.

Удар.

Трясъкът на строшено дърво отекна като изстрел. Марек усети как нагоре по лявото му рамо пробяга жестока болка. Той стигна до края на терена, захвърли счупеното копие и протегна ръка за ново. Но пажовете зяпаха втрещено полето зад него.

Озърна се и видя, че сър Чарлс лежи повален на земята.

После видя сър Гай да върти коня си над неподвижното тяло на Крис. Значи това е решил, помисли си Марек. Иска да го стъпче до смърт.

Той завъртя коня и изтегли меча. Вдигна го.

С яростен крясък пришпори животното и препусна през полето.

Тълпата изрева и заблъска с юмруци по парапета. Сър Гай се обърна и видя връхлитащия Марек. Озърна се към Крис и тласна коня настрани да го прегази.

Тълпата оглушително задюдюка и дори слисаният лорд Оливър скочи на крака.

Но в този момент Марек стигна до сър Гай. Нямахше как да спре, затова докато прелиташе покрай него, само изкрещя: „Задник“ — и го удари по шлема с плоското на меча. Знаеше, че това няма да го нарани, но ударът бе оскърбителен и щеше да го накара да изостави Крис. Така и стана.

Докато Марек спираше коня и отново вдигаше меча, сър Гай обърна гръб на Крис. Изтегли оръжието си и замахна свирепо. Острието изсвистя из въздуха и отскочи със звън от меча на Марек. Марек усети как цялата му ръка завибрира от удара. Той замахна на свой ред към главата. Гай отби; конете кръжаха; мечовете звънтяха отново и отново.

Битката бе започнала. И в някакво далечно, хладно кътче на мисълта си Марек разбра, че ще се бият до смърт.

Кейт гледаше схватката, застанала сред тълпата край парапета. Марек не отстъпваше и физически превъзхождаше своя противник, но от пръв поглед личеше, че му липсва рутината на сър Гай. Ударите му бяха по-непохватни, позата по-неуверена. Той като че разбираше това, разбираше го и сър Гай, който караше коня си да отстъпва бавно, опитвайки да спечели пространство за широк замах. Марек пък се стремеше към близък бой, непрекъснато скъсяваше дистанцията като боксьор, влязъл в клинч.

Но Кейт виждаше, че Марек не може да продължава така до безкрайност. Рано или късно Гай щеше да си осигури дистанция поне за миг и да нанесе смъртоносния удар.

Под шлема косата на Марек бе мокра от пот. Парещи капки се стичаха в очите му. Нямаше как да ги избърше. Той тръсна глава в опит да избистри погледа си. Това не помогна особено.

Вече се задъхваше. През процепа в шлема виждаше сър Гай все тъй неуморим и безмилостен, непрестанно в атака с мощни, отмерени, сигурни удари. Марек знаеше, че трябва да стори нещо, преди да се е изтощил. Трябваше да наруши ритъма на противника.

Дясната му ръка с меча вече пареше от претоварването. Лявата му ръка беше силна. Защо да не я използва.

Струваше си да опита.

Марек пришпори коня и се приближи още повече, докато опряха гърди в гърди. Изчака да отбие поредния удар на сър Гай, после замахна с лявата си длан към шлема на врага. Шлемът се отметна назад; Марек със задоволство чу тъп звук — лицето на Гай се бе ударило в забралото.

Веднага завъртя меча и стовари дръжката върху шлема. Раздаде се шумно дрънчене и Гай подскочи на седлото. За момент раменете му провиснаха. Марек удари отново, по-силно. Знаеше, че му причинява болка.

Но не беше достатъчно.

Твърде късно видя как мечът на Гай изсъска в широка дъга, устремен към гърба му. Усети болка като камшичен удар върху раменете си. Беше ли издържала ризницата? Ранен ли беше? Все още можеше да движи ръце. Стовари жестоко острието на собствения си

меч отзад върху шлема на Гай. Противникът дори не се опита да попречи на удара, който прокълтя като гонг. Трябва да е зашеметен, помисли си Марек.

Удари отново, после завъртя коня; заобиколи и замахна към шията. Гай отби, но тласъкът го отхвърли назад. Залитайки, той се плъзна по седлото, вкопчи пръсти в предния лък, но не се удържа и рухна.

Марек се завъртя и започна да слиза от коня. Тълпата пак изрева; той се озърна и видя как Гай пъргаво скача на нозе. Само се беше престорил на зашеметен. Замахна към Марек още преди да е слязъл. С един крак в стремето, Марек отби непохватно, смъкна се някак долу и нападна на свой ред. Сър Гай беше силен, уверен в победата.

Марек осъзна, че сега положението е още по-лошо. Биеше се свирепо, но Гай отстъпваше с бързи, тренирани крачки. Марек пухтеше и се задъхваше в шлема; сигурен бе, че Гай го чува и разбира какво означава това.

Марек губеше сили.

Сър Гай трябваше само да отстъпва, докато Марек се изтощи.

Освен, ако...

Отляво Крис послушно лежеше по гръб и не помръдваше.

Марек размахваше меча срещу Гай, пристъпвайки леко надясно с всеки удар. Гай продължаваше пъргаво да отстъпва. Но сега Марек го изтласкваше назад — към Крис.

Крис се свести бавно и чу звън на мечове. Все още замаян, той се опита да оцени положението. Лежеше по гръб, загледан в синьото небе. Но беше жив. Какво бе станало? Той завъртя глава в мрачния шлем. С този единствен тесен процеп отпред вътре беше тъй горещо и душно, че го обзе пристъп на клаустрофобия.

Започна да му призлява.

Гаденето бързо се засилваше. Не искаше да повърне. Шлемът обхващаше прекалено плътно главата му. Щеше да се удави в него. Трябваше да го свали. Все още проснат по гръб, той посегна и сграбчи шлема с две ръце.

Задърпа го.

Шлемът не помръдваше. Защо? Закопчан ли беше? Или просто земята го подпираше?

Щеше да повърне. В проклетия шлем.

Господи!

Той трескаво се затъркаля по земята.

Марек отчаяно завъртя меча. Видя как Крис започва да се размърдва зад сър Гай. Би извикал, за да го спре, но не му достигаше дъх.

Замахна още веднъж и още веднъж.

Крис дърпаше шлема, мъчеше се да го свали. Гай все още бе на десет метра от него. Отстъпваше с танцова стъпка, забавляваше се, отбиваше ударите на Марек без затруднение.

Марек знаеше, че почти е достигнал предела на силите си. Замахваше все по-слабо. А Гай си оставаше силен, енергичен, пъргав. Само отстъпваше и отбиваше. Чакаше шанса си.

Пет метра.

Крис се бе превъртял по корем и опитваше да стане. Беше на четири крака. С провиснала глава. Раздаде се звук от повръщане.

Гай го чу, леко извърна глава да погледне...

Марек се хвърли напред, блъсна го с глава в гръдната броня и Гай залитна назад, препъна се в Крис и грохна по гръб.

Малегант бързо се претъркаля, но Марек скочи над него, настъпи дясната му ръка, за да задържи меча, после с другия крак притисна лявото рамо. Вдигна високо оръжието си, готов да го стовари.

Тълпата замлъкна.

Гай не помръдваше.

Марек бавно отпусна меча, срязва ремъците на шлема и го изтласка назад. Сега главата на Гай беше открита. Марек видя, че от лявото му ухо тече кръв.

Гай го изгледа с ненавист и плю.

Марек отново вдигна меча. Беше изпълнен с ярост, потта го изгаряше, ръцете му пламтяха, пред очите му всичко се обагреше в червено от гняв и изтощение. Напрегна пръсти, готов да замахне и да отсече главата на врага.

Гай видя това.

— Милост!

Изкреця пронизително, за да го чуят всички.

— Моля за милост! — продължи той. — В името на Светата троица и Дева Мария! Милост! Милост!

Тълпата мълчеше. Чакаше.

Марек не знаеше какво да прави. В дъното на съзнанието му някакво гласче настояваше: Убий мръсника, иначе ще съжаляваш. Знаеше, че трябва да реши бързо — колкото по-дълго стоеше разкراчен над сър Гай, толкова по-сигурно бе, че ще загуби решителност.

Озърна се към тълпата край парапета. Хората не помръдваха; само зяпаха втренчено. Погледна трибуните, където лорд Оливър седеше сред дамите. Никакво движение. Лорд Оливър изглеждаше вкаменен. Марек погледна назад, към групичката пажове край парапета. Те също бяха застинали. После, с почти недоловимо движение, единият вдигна ръка към гърдите си и бързо завъртя китка: посечи го!

Добър съвет ти дава, каза си Марек.

И все пак се колебаеше. Над полето царуваше абсолютна тишина, нарушавана само от гърлените звуци на Крис. В крайна сметка именно те разколебаха Марек. Той отстъпи назад и протегна ръка да вдигне противника.

Сър Гай я пое и се изправи.

— В пъклото ще те пратя, копеле — изсъска той, после обърна гръб на Марек и се отдалечи.

31:15:58

Малкият поток лъкатушеше сред треви, мъх и диви цветя. Крис коленичи и натопи лице във водата. След миг вдигна глава и се разкашля. Озърна се към Марек, който стоеше до него и гледаше настрана.

— Писна ми — каза Крис. — Писна ми.

— Не се и съмнявам.

— Можеха да ме убият. И на това му викат спорт? Знаеш ли какво е? Рокерски дивотии, само че на коне. Тия хора са ненормални.

Той отново натопи лице във водата.

— Крис.

— Мразя да повръщам. Ужасно мразя.

— Крис.

— Какво? Сега пък какво? Да не речеш, че ще ми ръждяса бронята? Пет пари не давам, Андре.

— Не — отвърна Марек. — Исках само да ти кажа, че филцовата дреха отдолу ще набъбне и трудно ще свалиш доспехите.

— Тъй ли? Е, не ми пука. Ония пажове ще дойдат да ги свалят. — Крис седна на мекия мъх и се закашля. — Божичко, не мога да се отърва от проклетата миризма. Трябва ми баня или нещо такова.

Марек мълчаливо седна до него. Изчакваше го да си излее яда. Докато Крис говореше, ръцете му трепереха. Нека се наприказва, помисли Марек.

На полето под тях тренираха стрелци в кафяво-сиви униформи. Без да обръщат внимание на вълненията около турнира, те търпеливо стреляха по мишените, отдръпваха се и пак стреляха. Точно както твърдяха старинните текстове: английските стрелци бяха извънредно дисциплинирани и тренираха всеки ден.

— Тия хора са новата военна мощ — уточни Марек. — Сега те решават успеха на битките. Погледни ги.

Крис се подпря на лакът.

— Шегуваш се — отвърна той.

Стрелците вече бяха на цели двеста метра от кръглите си мишени — колкото две футболни полета. Отдалече изглеждаха съвсем дребни, но самоуверено изпъваха лъковете си към небето.

— Ама те наистина ли?

Небето почерня от свистящи стрели. Всички улучиха мишените или се забиха наблизко в тревата.

— Без майтап — каза Крис.

Почти незабавно из въздуха се понесе нов рояк. После още един, и още един. Марек броеше. Три секунди между изстрелите. Значи е вярно, помисли си той. Английските стрелци са можели да пуснат по двайсет стрели за минута. Мишените вече бяха заприличали на таралежи.

— Рицарската кавалерия не може да устои на подобна атака — каза Марек. — Тя убива и ездачите, и конете. Затова английските рицари се бият пеш. Французите все още атакуват в традиционния стил... и падат мъртви още преди да стигнат до англичаните. Четири хиляди рицари са убити при Креси, а при Поатие още повече. Огромен брой за тази епоха.

— Защо французите не сменят тактиката? Не виждат ли какво става?

— Виждат, но това би означавало край за един цялостен начин на живот... всъщност за цялата им култура — каза Марек. Рицарите са все благородници; техният начин на живот е твърде разточителен за простолудието. Рицарят трябва сам да си купи бронята и поне три бойни коня, да поддържа свита от пажове и помощници. И досега тия благородни рицари са били решаващ фактор във военното дело. Но това вече е минало. — Той посочи към полето. — Тези хора са от простолудието. Побеждават с координация и дисциплина. Няма лична доблест. Плащат им и те си вършат работата. Но те са бъдещето на войната — платени, дисциплинирани, безименни войници. С рицарите е свършено.

— Освен за турнири — кисело подхвърли Крис.

— В общи линии. А дори и там... всичките тия доспехи и ризниците под тях са заради стрелите. Стрелите с лекота пронизват незащитен човек и пробиват ризница. Затова на рицарите им трябва броня. На конете също. Но при такъв залп... — Марек посочи свистящия дъжд от стрели и сви рамене. — Няма спасение.

Крис се озърна към турнира. После каза:

— Крайно време беше.

Марек се завъртя и видя да се задават петима пажове, придружени от двама войници с червено-черни наметки.

— Най-сетне ще се отърва от тия проклети жезла. — Когато групата наближи, Крис и Марек станаха на крака.

Единият войник каза:

— Вие нарушихте правилата на турнира, оскърбихте доблестния рицар Гай дьо Малегант и гостоприемството на лорд Оливър. Арестувани сте и ще дойдете с нас.

— Чакай малко — възрази Крис. — Ние ли сме го оскърбили?

Войникът жестоко го зашлеви и го блъсна напред. Марек тръгна след него. Обкръжени от стражата, двамата се отправиха към замъка.

Кейт все още бе на турнира и се озърташе да види Крис и Андре. Отначало ѝ хрумна да надникне в шатрите край полето, но там имаше само мъже — рицари, оръженосци и пажове, затова се отказа. Този свят беше различен, насилието се носеше из въздуха и тя непрестанно усещаше надвисналата заплаха. Почти всички тук бяха млади; рицарите, които препускаха из полето, нямаха и трийсет години, а оръженосците им бяха голобради хлапета. Простичките ѝ дрехи издаваха недвусмислено, че не е от кръга на благородниците. Имаше чувството, че ако я отвлекат и изнасят, никой няма да обърне внимание.

Макар да бе пладне, тя откри, че се държи както в Ню Хейвън нощем. Гледаше да не е сама, да се движи сред хората; заобикаляше отдалече групичките мъже.

Мина зад публиката, слушайки как тълпата приветства следващата двойка рицари. Надникна между шатрите отляво. Марек и Крис не се виждаха никъде. И все пак бяха напуснали полето само преди минути. Дали не бяха в някоя шатра? От един час насам не бе чувала нищо в слушалката си; предполагаше, че е, защото Марек и Крис носеха шлемове, които спираха радиовълните. Но вече трябваше да са ги свалили.

Изведнъж ги видя малко по-надолу по склона, седнали край лъкатушно поточе.

Тя тръгна нататък. От горещото слънце главата я сърбеше под перуката. Зачуди се дали няма начин да се отърве от нея и да носи шапка. Или пък да си отреже косата още по-късо и да мине за млад мъж.

Реши, че сигурно би било интересно да стане мъж за известно време.

Тъкмо мислеше откъде да намери ножици, когато забеляза войниците да се приближават към Марек. Тя забави крачка. Все още не чуваше нищо в слушалката, макар че беше толкова близо.

Изключена ли беше? Тя почука с пръст по ухото си.

Веднага чу гласа на Крис:

— Ние ли сме го оскърбили?

После се раздаде някакъв глух шум. Кейт видя как войниците поведоха Крис и Марек към замъка.

Тя изчака малко и ги последва.

Кастелгард пустееше. Магазинчетата и работилниците бяха заключени, улиците — безлюдни и тихи. Всички бяха на турнира, което правеше още по-трудна задачата ѝ да следи Марек, Крис и войниците. Наложил се да изостане и да изчаква, докато напуснат някоя улица, за да излезе на нея и тичешком да се втурне към следващия ъгъл.

Знаеше, че се държи подозрително. Но нямаше кой да види. На един висок прозорец зърна някаква старица да се припича със затворени очи. Но тя изобщо не погледна надолу. Може би спеше.

Стигна до откритото пространство пред замъка. Тук също нямаше жива душа. Рицарите на буйни коне, тренировъчните схватки, пърхащите знамена — всичко бе изчезнало. Войниците прекосиха подвижния мост. Докато тръгваше подир тях, Кейт чу рева на тълпата откъм полето отвъд стените. Стражите се обърнаха и подвикнаха на войниците горе да им кажат какво става. Часовите на бойниците виждаха полето; те отговориха на висок глас. Краткият разговор бе придружен с множество ругатни; изглежда, всички залагаха на резултата.

Сред цялата тази възбуда тя влезе незабелязано в замъка.

Спря на малкия преден двор. Видя няколко коня, вързани за един стълб и оставени без надзор. Но на двора имаше войници; всички бяха горе върху стената да гледат турнира.

Кейт се озърна за Марек и Крис, но не ги видя. Без ясна идея какво да прави, тя мина през вратата към голямата зала. Откъм спиралното стълбище отляво долетяха кънтящи стъпки.

Кейт започна да обикаля нагоре по стъпалата, но звуците заглъхнаха.

Сигурно бяха слезли надолу.

Тя бързо се върна назад. Спиралното стълбище слизаше до нисък каменен тунел, влажен и плесенясал, с килии от едната страна. Вратите бяха отворени; вътре нямаше никой. Нејде напред, зад ъгъла, се раздадоха кънтящи гласове и метално дрънчене.

Тя предпазливо пристъпи натам. Помисли си, че навярно е под голямата зала. Мислено се помъчи да възстанови спомените за подредбата на разрушения замък, който бе изследвала тъй внимателно преди няколко седмици. Но изобщо не помнеше да е виждала този тунел. Навярно бе рухнал още преди векове.

Отново метален звън и гръмогласен смях.

После стъпки.

Трябваша ѝ една-две секунди, за да осъзнае, че идват към нея.

Марек падна по гръб върху наръч прогизнала слама — прогнила, лепкава и зловонна. Крис се търкулна до него. Бяха в края на коридор с килии от двете страни. През решетките Марек видя пазачите да се отдалечават със смях. Единият подхвърли:

— Хей, Паоло, накъде си се запътил? Стой тук да ги пазиш.

— Защо? Никъде няма да идат. Искам да видя турнира.

— Ти си на смяна. Оливър ги иска под стража.

Последваха протести и ругатни. Нов смях и заглъхващи стъпки. После един широкоплещест пазач се върна, огледа ги през решетките и изруга. Не беше доволен; заради тях изпускате забавлението. Той плю на пода на килията, после се отдалечи и седна на ниска дървена табуретка. Ъгълът го закриваше, но Марек виждаше сянката му на отсрещната стена.

Изглежда, си чоплеше зъбите.

Марек пристъпи до решетките и се помъчи да надникне в останалите килии. Отдясно не различи нищо, но право отпред зърна някакъв силует, седнал в тъмното до стената.

Когато очите му привикнаха с полумрака, той разбра, че това е професорът.

30:51:09

Стърн седеше в частната столова на Ай Ти Си. Помещението беше малко, имаше само една маса с бяла покривка и прибори за четирима. Седнал срещу него, Гордън ядеше с апетит пържени яйца и бекон. Стърн гледаше как късо подстриганата глава на Гордън подскача нагоре-надолу, докато загребва с вилицата. Човекът се хранеше бързо.

Навън слънцето вече се издигаше над възвишенията на изток. Стърн погледна часовника; беше шест сутринта. Техниците на Ай Ти Си пускаха от паркинга поредния метеорологичен балон; той си спомни думите на Гордън, че го правят на всеки кръгъл час. Балонът бързо се издигна нагоре и изчезна във високите облаци. Хората, които го бяха пуснали, не си направиха труда да гледат и тръгнаха към съседната лабораторна сграда.

Гордън надигна глава от чинията.

— Как беше препечената филийка? Нещо друго ли предпочиташ?

— Не, добре беше — отвърна Стърн. — Просто не съм много гладен.

— Послушай съвета на един стар войник — каза Гордън. — Седнеш ли на трапезата, яж. Защото не знаеш кога ще е следващата възможност.

— Несъмнено си прав — кимна Стърн. — Само че не ми се яде. В столовата влезе сервитьор с колосано бяло сако.

— О, Харолд — каза Гордън. — Имаш ли готово кафе?

— Да, сър. Капучино, ако желаете.

— Предпочитам го черно.

— Разбира се, сър.

— Ами ти, Дейвид? — попита Гордън. — Кафе?

— С обезмаслено мляко, ако ви се намира.

— Разбира се, сър — рече Харолд и излезе.

Стърн се загледа през прозореца. Слушаше как Гордън се храни и вилицата му стърже по чинията. Накрая каза:

— Дай да видим дали съм разбрал добре. В момента те не могат да се върнат, така ли е?

— Точно така.

— Защото няма къде.

— Правилно.

— Защото площадката е задръстена с паднали греди.

— Вярно.

— И след колко време ще могат да се върнат?

Гордън въздъхна и се отдръпна от масата.

— Всичко ще се уреди, Дейвид — каза той. — Цялата работа ще приключи благополучно.

— Не го усуквай. Колко време?

— Е, дай да пресметнем. Още три часа, докато въздухът в пещерата се проветри. За всеки случай добавяме още един. Значи четири. После два часа за разчистване на площадката. Шест часа. И след това трябва да възстановим водните щитове.

— Водните щитове ли? — изненада се Стърн.

— Трите водни обръча. Те са абсолютно необходими.

— Защо?

— За да сведем до минимум транскрипционните грешки.

— И какво точно са тези грешки? — попита Стърн.

— Неточности при възстановяването. Когато машините изграждат наново човека.

— Ти ми каза, че няма никакви грешки. Че можете да възстановявате съвсем точно.

— Да, във всяко едно отношение. Стига да сме защитени от външни смущения.

— А ако не сме защитени?

Гордън въздъхна.

— Ще бъдем, Дейвид. — Той погледна часовника си. — Престани да се тревожиш. Има още няколко часа, преди да започнем с транзитната площадка. Само се измъчваш напразно.

— Все си мисля — каза Стърн, — че трябва да има нещо, което можем да сторим. Да им пратим послание, да се свържем по някакъв начин...

Гордън поклати глава.

— Не. Нито послание, нито връзка. Просто не е възможно. Засега са напълно откъснати от нас. И нищо не можем да променим.

30:40:39

Кейт Ериксън прилепи гръб към стената, усещайки хладния, влажен камък. Беше се вмъкнала в една от килиите и сега чакаше със затаен дъх да отминат стражите, които бяха затворили Марек и Крис. Войниците се смееха и изглеждаха в добро настроение. Чу един от тях да казва:

— Сър Оливър бе твърде засегнат, че онзи пришълец направи заместника му за смях.

— А с другия бе още по-зле. Яздеше като парцал, и все пак строши две копия срещу Черната глава.

Всеобщ смях.

— Воистина го направи за смях. И заради туй лорд Оливър ще им вземе главите още довечера.

— Мене, ако питате, ще ги клъцне преди вечеря.

— Не, след. Ще има по-голяма навалица.

Нов смях.

Те се отдалечиха по коридора и гласовете им заглъхнаха. Вече едва ги чуваше. Настана кратко мълчание... дали се изкачваха по стълбището? Не, не още. Чу ги пак да се смеят. И смехът продължи. Изглеждаше някак странен, пресилен.

Нещо не беше наред.

Тя се вслуша напрегнато. Говореха нещо за сър Гай и лейди Клеър. Не ги чуваше ясно. Различи само няколко думи: „твърде сърдит на милейди...“, после пак смях.

Кейт се навъси.

Гласовете им вече не бяха толкова глухи.

Лоша работа. Връщаха се.

Защо? — запита се тя. Какво е станало?

Озърна се към вратата. И там, на каменния под, видя собствените си влажни отпечатъци, водещи към килията.

Обувките ѝ бяха подгизнали от тревата край потока. Същото се отнасяше до всички останали и по средата на коридора се точеха множество влажни дири. Но един чифт се отклоняваше към килията.

И онези бяха забелязали.

Проклятие.

Раздаде се мъжки глас:

— Кога привършва турнирът?

— Към три подир пладне.

— Тогаз сигурно вече му приближава краят.

— Лорд Оливър ще побърза да обядва и после ще се готви за Протосингела.

Тя се вслуша, опитвайки да определи броя на гласовете. Колко бяха пазачите? Помъчи се да си спомни. Поне трима. А може би петима. Не беше обърнала внимание преди малко.

Проклятие.

— Разправят, че Протосингела водел хиляда меча.

На пода пред вратата ѝ падна сянка. Това означаваше, че вече са ѝ от двете страни на килията.

Какво можеше да направи? Знаеше само едно — че не бива да се оставя в ръцете им. Тя беше жена; нямаше работа тук; щяха да я изнасят и убият.

Но те не знаеха, че е жена, напомни си тя. Все още не знаеха. Пред вратата настана тишина, после се чу тътрене на нозе. Какво щяха да направят сега? Вероятно да пратят един в килията, докато другите чакат навън. А те междувременно щяха да заемат позиции, да изтеглят мечовете и да ги вдигнат...

Не биваше да чака. Ниско приведена, тя се хвърли навън.

Блъсна се във влизация пазач, покоси го отстрани през коленете и той рухна назад с вопъл на болка и изненада. Останалите изреваха, но Кейт вече изскачаше през вратата. Зад гърба ѝ издрънча меч по камъка сред облак искри и тя побягна по коридора.

— Жена! Жена!

Втурнаха се след нея.

Кейт тичаше нагоре по спиралното стълбище. Чу как отдолу дрънчат ризниците на преследвачите. После изскочи на партера и без дори да размисли, нахълта в голямата зала.

Залата бе все тъй пуста, масите бяха подготвени за пиршество, но по тях още нямаше храна. Тя изтича напред, като се озърташе за скривалище. Зад gobлените? Не те бяха прилепнали по стената. Под дългите покривки на масите? Не, там щяха да я намерят. Къде? Къде?

Видя огромната камина, в която продължаваше да гори огън. Нямах ли някакъв таен проход от банкетната зала? И дали беше тук, в Кастелгард, или в Ла Рок? Не си спомняше. Ех, защо не бе внимавала повече.

За миг се видя по къси панталони, тениска и маратонки да обикаля лениво из замъка и да си води бележки. Тревогите ѝ тогава — доколкото изобщо ги имаше — бяха дали ще изпълни изискванията на преподавателите.

А би трябвало да внимава!

Тя чу как мъжете се приближават. Вече нямаше време. Побягна към камината и се вмъкна зад грамадната, гъсто преплетена позлатена решетка. Пламтящият огън тласкаше към нея вълни от горещ въздух. Тя чу как мъжете нахълтват в залата, крещят, тичат, претърсват. Клекна зад решетката, притаи дъх и зачака.

Чу ритане, блъскане, дрънчене на чинии по масите. Не различаваше ясно гласовете; те се сливаха с бученето на пламъците зад нея. Нещо падна с метален звън — нещо голямо, може би стойка за факли.

Тя продължи да чака.

Единият от войниците кресна някакъв въпрос, но не се чу отговор. Друг изкрещя и този път му отговориха тихичко. Гласът не изглеждаше мъжки. С кого говореха? Вероятно с жена. Кейт се вслуша: да, женски глас. Сигурна беше.

Още няколко думи, после дрънчене — войниците тичешком напуснаха залата. Като надникна иззад ръба на позлатената решетка, тя ги видя да изскачат навън.

Изчака още малко, после излезе от камината.

Пред нея стоеше девойче на десет или единайсет години.

Главата му беше обвита в бяло платно, тъй че се виждаше само лицето. Беше облечено в широка розова рокля, стигаща почти до пода. Носеше златна кана и наливаше вода в бокалите по масата.

Момичето мълчаливо я зяпна в очите.

Кейт очакваше писък, но не се случи нищо. Девойчето само продължи да я гледа любопитно още секунда-две, после каза:

— Отидоха нагоре.

Кейт се завъртя и побягна.

В килията Марек чуваше песента на фанфари и далечните крясъци на тълпата, долитащи през високото прозорче. Пазачът недоволно надигна глава, изруга Марек и професора, после пак седна на табуретката.

Професорът тихо попита:

— Маркерът още ли е у теб?

— Да — каза Марек. — У мен е. А вашият?

— Не. Загубих го. Около три минути след пристигането.

Оказа се, че професорът пристигнал в гористата равнина близо до манастира и реката. От ИТС го уверили, че мястото ще е пусто и идеално като разположение. Можел да види всички основни обекти от разкопките, без да напуска машината.

Останалото било просто лош късмет. Професорът се появил тъкмо когато група секачи отивали към гората с брадви на рамо.

— Те видяха проблясъците, после видяха мен и всички паднаха на колене — каза професорът. — Мислеха, че са видели чудо. После решиха, че може да е нещо по-лошо, и смъкнаха брадвите от раменете си. Очаквах да ме убият, но за щастие знаех окситански. Убедих ги да ме отведат в манастира, а там монасите да решават.

Монасите го избавили от дърварите, смъкнали дрехите му и го прегледали от глава до пети за свръхестествени белези.

— На доста странни места ги търсеха — добави професорът. — Тогава помолих да ме отведат при игумена. Той искаше да знае къде се намира тайният проход за Ла Рок. Подозирам, че е обещал на Арно да го открие. Както и да е, подметнах, че тайната може да е в манастирските документи. — Професорът се усмихна. — Предложих му да се разровя из пергаментите.

— И какво?

— Мисля, че го открих.

— Тунела?

— Да, така мисля. Той минава по руслото на подземна река, тъй че навярно е доста дълъг. Започва на едно място, наречено Зеления параклис. И има ключ за намиране на входа.

— Ключ ли?

Пазачът изръмжа нещо и Марек млъкна за момент. Крис се надигна, бършейки влагата от носа си.

— Трябва да се измъкнем оттук — каза той. — Къде е Кейт?

Марек поклати глава. Кейт все още беше на свобода, освен ако крясъците на стражите по коридора означаваха, че са я заловили. Но не му се вярваше да я хванат. Ако успееше да се свърже с нея, тя би могла да им помогне.

Това означаваше някак да елиминират пазача. Проблемът бе, че от ъгъла на коридора до табуретката на войника имаше поне двайсет метра. Нямаше как да го изненадат. Но ако Кейт ги чуваше със слушалката, би могъл...

Крис блъскаше по решетките и крещеше:

— Хей! Пазачо! Хей, ти!

Преди Марек да каже нещо, пазачът се появи иззад ъгъла, гледайки любопитно Крис, който бе протегнал ръка през решетките и му махаше.

— Хей, ела насам! Хей! Насам!

Пазачът пристъпи към него, блъсна ръката му настрани и изведнъж се разкашля, когато Крис го напръска с газовото флаконче. После залитна. Крис отново посегна през решетките, сграбчи войника за яката и още веднъж пръсна газ в лицето му.

Пазачът подбели очи и рухна като покосен. Все още вкопчена в него, ръката на Крис се блъсна в железните пръти; той извика от болка и пусна едрия мъжага, който залитна назад и се свлече на пода.

Твърде далече от вратата.

— Хубава работа — каза Марек. — А сега?

— Виж какво, можеше да ми помогнеш — отвърна Крис. — Само знаеш да критикуваш.

Той бе коленичил и протягаше ръка навън чак до рамото, опипвайки с пръсти. Почти достигаше крака на пазача. Почти, но не съвсем. Оставаха му още петнайсет сантиметра до подметката. Крис се протегна още по-силно и изпъшка:

— Ако имахме нещо... пръчка, кука... с нещо да го издърпаме...

— Няма смисъл — обади се професорът от другата килия.

— Защо?

Джонстън мина напред и надникна през решетките.

— Защото ключът не е у него.

— Не е у него ли? Къде е?

— Виси на стената — посочи професорът.

— Мамка му — изпъхтя Крис.

Ръката на проснатия пазач трепна. Единият му крак подскочи конвулсивно. Събуждаше се.

— Какво ще правим сега? — попита стреснато Крис.

— Кейт, тук ли си? — изрече Марек.

— Тук съм.

— Къде?

— В края на коридора. Върнах се, когато съобразих, че никога няма да ме потърсят тук.

— Кейт — каза Марек, — ела насам. Бързо.

Чу я да тича към тях.

Пазачът отново закашля, превъртя се и се подпря на лакът. Погледна към коридора и трескаво понечи да се надигне.

Беше на четири крака, когато Кейт го ритна в брадата. Главата му се отметна назад и той пак падна на пода. Но не беше в несвяст, само замаян. Тръсна глава, пак опита да стане.

— Кейт — каза Марек, — ключовете...

— Къде?

— На стената.

Тя отстъпи от пазача, грабна тежката връзка ключове и я донесе при килията. Пъхна един от тях в ключалката и се опита да го завърти, но не успя.

С глухо пъшкане пазачът се хвърли върху нея и я отблъсна към средата на коридора. Двамата се търкулнаха на пода. Тя беше много по-дребна. Войникът я притисна надолу.

Марек посегна с две ръце през решетката, издърпа ключа и опита нов. Пак неуспех.

Пазачът бе яхнал Кейт и стискаше гърлото ѝ с две ръце.

Марек опита следващия ключ. Никакъв резултат. Оставаха още шест.

Кейт започваше да посинява. От гърлото ѝ излиташе задавено хъркане. Заблъска с юмруци по гърба на пазача, но това не помогна. Опита се да го ритне в слабините, ала ризницата го пазеше.

— Ножът! Ножът! — извика Марек, но тя сякаш не го разбра. Марек изпробва нов ключ. Пак неуспешно. От другата килия

професорът извика нещо на френски.

Пазачът надигна глава и изръмжа някакъв отговор. В този момент Кейт измъкна кинжала си и го заби с всички сила в рамото на войника. Острието не проби ризницата. Тя опита още веднъж, и още веднъж. Разярен, пазачът заблъска главата ѝ в каменния под, за да я застави да изтърве ножа.

Марек опита отново.

Ключът се завъртя с пронизително скърцане.

Професорът крещеше. Крис също крещеше. Марек блъсна вратата. Пазачът се извърна към него, пусна Кейт и скочи на крака. Кашляйки, тя замахна с ножа към незащитените му крака и той изрева от болка. Марек жестоко го удари по главата, после още веднъж. Пазачът се сгромоляса на пода и остана да лежи неподвижно.

Крис отключи вратата на професора. Кейт се изправи. Лицето ѝ бавно си възвръщаше нормалния цвят.

Марек бе измъкнал бялата плочка и докосна с нокът бутона.

— Добре. Най-послед всички сме заедно. — Той огледа пространството между килиите. — Има ли достатъчно място? Можем ли да извикаме машината тук?

— Не — каза Крис. — Не помниш ли, трябва да има два метра във всички посоки.

— Трябва ни по-широко пространство. — Професорът се обърна към Кейт. — Знаеш ли как да се измъкнем оттук?

Тя кимна. Четиримата тръгнаха по коридора.

30:21:02

Усещайки прилив на самоувереност, Кейт ги поведе бързо по спиралното стълбище. Схватката с пазача някак я беше освободила; бе преминала през най-страшното здрава и невредима. Сега се чувстваше по-спокойна и по-съсредоточена, макар че в главата ѝ още пулсираше тъпа болка. Изведнъж си припомни резултатите от проучването. Вече знаеше къде са тунелите.

Излязоха на партера и надникнаха към двора. Той се оказа по-оживен, отколкото бе очаквала Кейт. Имаше много войници, рицари в доспехи и придворни с празнични дрехи — всички се връщаха от турнира. Тя предположи, че часът приближава три; дворът бе облян в ярка следобедна светлина, но сенките почваха да се издължават.

Марек поклати глава.

— Не можем да излезем оттук.

— Не се бойте.

Кейт ги поведе нагоре към втория етаж, после изтича по каменен коридор с врати откъм вътрешната страна и прозорци от външната. Знаеше, че зад вратите има малки стаи за роднини и гости.

— Аз бях тук — обади се зад нея Крис и посочи едната врата. — Клеър е в онази стая.

Марек изсумтя. Кейт продължи напред. В дъното на коридора лявата стена бе закрыта с гоблен. Тя вдигна гоблена — оказа се удивително тежък — и продължи покрай стената, натискайки камъните с ръце.

— Сигурна съм, че е тук.

— Кое? — попита Крис.

— Тайният проход към задния двор.

Кейт стигна до края на стената. Не намери никакъв проход. И като се озърна назад, трябваше да признае, че не личи изобщо да има врата. Камъните бяха гладки и плътно прилепнали. Плоска стена без вдлъбнатини и неравности. Нямаше признаци за неотдавнашна зидарска работа. Когато притисна буза към камъка и присви едното око, стената ѝ се стори монолитна.

Грешеше ли?

Или беше сбъркала мястото?

Не можеше да греша. Вратата трябваше да е някъде тук. Тя се върна, натисна отново. Нищо. Най-сетне я откри по чиста случайност. От другия край на коридора долетяха гласове — по стълбището идваха хора. Когато се завъртя да погледне, кракът ѝ закачи нещо в основата на стената.

С тихо метално щракване пред нея изникна врата. Беше откритата само на няколко сантиметра. Но Кейт виждаше ясно, че зидарите са прикрили умело процепа.

Тя натисна вратата. Един по един всички минаха вътре. Марек, който бе останал последен, пусна гоблена и затвори вратата.

Намираха се в тесен, сумрачен тунел. На всеки няколко крачки малки дупки в стената пропускаха оскъдни лъчи, тъй че нямаше нужда от факли.

Когато за пръв път проучи този коридор в руините на Кастелгард, Кейт се питаше за какво е създаден. Изглеждаше напълно излишен. Но сега безпогрешно усети целта му.

Това не бе таен проход за минаване от едно място на друго. Служеше за подслушване из стаите на втория етаж.

Тихо продължиха напред. Кейт дочу гласове от близката стая — мъжки и женски. Когато стигнаха до малките отвори, четиримата спряха и надникнаха.

Крис въздъхна измъчено.

Изпървом Крис видя само мъжки и женски силует на яркия фон на прозореца. После разбра, че това са лейди Клеър и сър Гай. Хванати за ръце, двамата се докосваха нежно. Сър Гай я целуна със страст и тя отвърна също тъй пламенно, като го прегърна през шията.

Крис зяпна.

Влюбените се разделиха и сър Гай заговори, докато Клеър го гледеше право в очите.

— Милейди — каза той, — вашите маниери и безцеремонни нападки карат мнозина да се присмиват зад гърба ми и да одумват моята мъжественост. Не ще търпя подобни обиди.

— Тъй трябва да бъде — отвърна тя. — Заради двама ни. Знаете го много добре.

— И все пак бих желал малко да усмирите нрава си.

— О, тъй ли? И как точно? Бихте ли желали да рискувате богатството, за което копнеем и двамата? Има и други приказки, добри ми рицарю, както знаете твърде добре. Докато отхвърлям венчилото, аз споделям подозренията, що таят мнозина в душите си: че вашата черна ръка е замесена в кончината на съпруга ми. Ала щом лорд Оливър ме насили да склоня въпреки всичките ми старания, то никой не може да ме одумва. Тъй ли е?

— Тъй е — кимна печално Гай.

— А съвсем друго ще бъде, ако проявя към вас благосклонност още сега — продължи тя. — Същите злостни езици скоро ще почнат да шушнат, че и аз имам пръст в безвременната гибел на съпруга си, а тая мътва скоро ще стигне до неговите близки в Англия. Те вече кроят планове как да си върнат имотите. Липсва им само повод за действие. Поради туй сър Даниъл бди над всяка моя постъпка. Добри ми рицарю, моята женска репутация лесно се накърнява и нищо не ще я възвърне. Единственият ни изход е в непреклонната ми враждебност към вас, тъй че ви моля да изтърпите обидните нападки и да се утешите с мисли за бъдещата награда.

Челюстта на Крис провисна. Тя проявяваше съвсем същата подчертана интимност — сърдечния поглед, тихия глас, гальовното докосване по шията, — с която се бе държала към него. Тогава Крис си въобразяваше, че я е съблазнил. Сега разбираше, че всъщност тя е съблазнявала него.

Въпреки ласките сър Гай продължи да се цупи.

— А посещенията ви в манастира? Не желая да ходите там.

— Как тъй? — подкачи го тя. — Да не би да ревнувате от игумена, милорд?

— Казвам, само че не желая да ходите там — упорито повтори той.

— За тия посещения имам важна причина, понеже който знае тайната на Ла Рок, държи в ръцете си лорд Оливър. За да узнае тайната, той би склонил на всичко.

— Бога ми, истина е, милейди, ала ние не научихме тайната — каза сър Гай. — Знае ли я игуменът?

— Не можах да се срещна с игумена — отвърна Клеър. — Той беше навън.

— А магистърът твърди, че не знае.

— Тъй твърди. И все пак ще попитам игумена, може би утре.
Изад вратата долетя почукване и приглушен мъжки глас.
Двамата се обърнаха.

— Трябва да е сър Даниъл — каза Гай.

— Бързо, милорд, в скривалището.

Сър Гай изтича към стената, зад която се криеха, дръпна гоблена настрани, после пред смаяните им погледи отвори потайна врата... и прекрачи в тесния коридор до тях. Очите му се разшириха за миг, после той изкрещя:

— Затворниците! Избягали са! Затворниците!

Викът бе подхванат от лейди Клеър.

В тунела професорът се обърна към останалите:

— Ако ни разделят, идете в манастира. Намерете брат Марсел.
Той знае ключа за тайния проход. Разбрахте ли?

Преди някой да отговори, по коридора дотичаха войници. Крис усети как го сграбчват груби ръце. Бяха хванати.

30:10:55

В голямата зала отекваше мелодията на самотна лютня, докато слугите привършваха с подреждането на масите. Хванали за ръце любовниците си, лорд Оливър и сър Робърт танцуваха, а танцмайсторът отмерваше такта и се усмихваше възторжено. След няколко стъпки лорд Оливър се завъртя към партньорката си и откри, че е с гръб към него; той изруга.

— Дреболия, милорд — заяви танцмайсторът с безметежна усмивка. — Както несъмнено си спомняте, ритъмът е напред-назад, напред-назад, въртене, назад и пак въртене, назад. Изтървахме едно завъртане.

— Нищо не съм изтървал — каза Оливър.

— Воистина тъй е, милорд — потвърди незабавно сър Робърт. — Музикантът обърка мелодията.

И той изгледа свирепо момчето с лютнята.

— Добре тогава. — Оливър отново зае поза и протегна ръка на девойката. — Значи как беше? Напред-назад, напред-назад, въртене, назад...

— Много добре — каза с усмивка танцмайсторът и пак почна да отмерва такта. — След като вече го схванахте...

Откъм вратата долетя глас:

— Милорд.

Музиката стихна. Лорд Оливър се обърна раздражено и видя сър Гай с неколцина войници, обкръжили професора и още няколко души.

— Сега пък какво?

— Милорд, изглежда, че магистърът има спътници.

— А? Какви спътници?

Лорд Оливър пристъпи напред. Видя пришълеца от Хейнът, глупавия ирландец, който не можеше да язди, и някаква млада жена, ниска и вироглава.

— Какви са тия спътници?

— Милорд, те твърдят, че са чираци на магистъра.

— Помощници? — Оливър вдигна вежда и огледа групата. — Драги ми магистре, когато споменахте за чираци, не разбрах, че са в замъка с вас.

— Аз самият не знаех — каза професорът.

Лорд Оливър изсумтя.

— Вие не може да сте чираци. — Той ги огледа един по един. — Поне с десет години сте надхвърлили възрастта. А и днес не показате с нищо, че познавате магистъра... Утаявате нещо от мен. Всички. — Той поклати глава и се обърна към сър Гай. — Не им вярвам и желая да чуя истината. Но не сега. Отведете ги в тъмницата.

— Милорд, те вече бяха в тъмницата и се измъкнаха.

— Измъкнаха ли се? Как? — Оливър рязко вдигна ръка, за да възпре отговора. — Кое е най-сигурното ни място?

Робърт дьо Кер излезе напред и му пошушна нещо.

— Моите покои в кулата? Където държа скъпата Алис? — Оливър се разсмя. — Сигурни са, не ще и дума. Да, заключете ги там.

— Ще се погрижа за туй, милорд — каза сър Гай.

— Тия „чираци“ ще бъдат гаранция за доброто поведение на господаря им. — Оливър се усмихна зловещо. — Вярвам, драги магистре, че ще се научите да танцувате заедно с мен.

Войниците грубо отмъкнаха навън тримата младежи. Лорд Оливър махна с ръка. Музикантът и танцмайсторът се оттеглиха с мълчалив поклон. Жените също. Сър Робърт остана, но след един свиреп поглед на Оливър и той напусна залата.

— И тъй, магистре, каква е тази игра?

— Бог ми е свидетел, че те са мои чираци, както ви казах от самото начало — отвърна професорът.

— Чираци ли? Единият е рицар.

— Той има голям дълг към мен и затова ми служи.

— О? Какъв дълг?

— Спасих живота на баща му.

— Тъй ли? — Оливър заобиколи професора. — Как го спасихте?

— С лекарства.

— От що страдаше?

Професорът почука ухото си с пръст и каза:

— Милорд, ако желаете да се уверите, доведете тутакси рицаря Марек и той ще повтори, каквото говоря сега: че спасих баща му от

тежка водянка с билката арника, и туй се случи в Хампстед, малко градче недалече от Лондон, през есента на миналата година.

Оливър помълча. Втренчи се в професора.

Тишината бе нарушена от някакъв мъж, цял поръсен с бял прах, който се обади откъм вратата:

— Милорд.

Оливър се завъртя.

— Сега пък какво?

— Милорд, деликатесите.

— Деликатесите? Добре де... само, че бързичко.

— Веднага, милорд — поклони се човекът и щракна с пръсти. Дотичаха две момчета с поднос на раменете. — Милорд, първият деликатес... карангия.

Върху подноса имаше купчина бледорозови животински вътрешности, големи тестиси и пенис. Оливър обиколи от всички страни, оглеждайки внимателно.

— Глигански вътрешности, донесени от лова. Напълно убедително — кимна той и се обърна към професора. — Одобрявате ли работата на моята кухня?

— Одобрявам, милорд. Вашият деликатес е традиционен и в същото време умело приготвен. Тестисите са особено удачни.

— Благодаря, сър — поклони се готвачът. — Ако благоволите да се заинтересувате, те са от сливи и разтопена захар. А червата са от нанизани плодове, покрити със смес от яйца, пиво и мед.

— Добре, добре — каза Оливър. — Преди второто блюдо ли ще го сервираш?

— Точно тъй, лорд Оливър.

— Ами другият деликатес?

— Марципан, милорд, оцветен с шафран и глухарчета.

Готвачът се поклони, махна с ръка и две други момчета дотърчаха с нов поднос. Върху него имаше огромен макет на замъка Кастелгард, висок метър и половина, целия в бледожълто, точно като истинските каменни стени. Изработката бе точна до най-малки подробности, включително и малки знаменца върху захарните бойници.

— Елегантно! Браво! — възкликна Оливър и плесна с ръце, за миг зарадван като дете. — Твърде съм доволен. — Той се обърна към

професора и посочи модела. — Знаете ли, че злодеят Арно връхлита към нашия замък и ще трябва да се отбранявам?

Джонстън кимна.

— Знам.

— Как ще ме посъветвате да разположа войската в Кастелгард?

— Милорд — каза Джонстън, — аз изобщо не бих отбранявал Кастелгард.

Оливър отиде до най-близката маса, взе бокал и си наля вино.

— О? Поради що говорите тъй?

— Колко войници ви трябваха, за да го отнемете от гасконците?
— попита Джонстън.

— Петдесет или шейсет, не повече.

— Ето ви отговора.

— Ала ние не предприехме фронтална атака. Нападнахме потайно. Умело.

— А Протосингела не ще ли го стори?

— Може да се опита, ала ние ще го очакваме. Ще сме готови за нападението.

— Може би да. — Джонстън обърна гръб на Оливър. — А може би не.

— Значи наистина сте чародей...

— Не, милорд, не предричам бъдещето. Изобщо не притежавам подобни способности. Просто давам съвета си като човек. И ви казвам: Протосингела ще е не по-малко потаен от вас.

Оливър се навъси, помълча мрачно и отпи от бокала. После сякаш забеляза застиналия готвач и момчетата с подноса. Махна им с ръка да си вървят. Докато излизаха, той подвижна:

— Много внимавайте с този деликатес! Не желая да му се случи нищо, преди да го видят гостите. — След секунди отново бяха сами. Оливър се обърна към Джонстън и посочи гоблените. — Нито пък на този замък.

— Милорд — каза Джонстън, — не е потребно да отбранявате този замък, когато имате друг, далеч по-добър.

— А? За Ла Рок ли говорите? Но Ла Рок има слабо място. Тайният проход, който не мога да открия.

— А откъде знаете, че съществува?

— Трябва да съществува — отсече Оливър, — защото старият Лаон бе архитект на Ла Рок. Познато ли ви е това име? Не? Той беше предишният игумен на манастира. Лукав бе старият епископ и колчем подиреха помощта му за преустройство на градче, замък или църква, винаги оставяше по някоя тайна, известна единствено нему. Всеки замък имаше незнаен проход или незайна слабост, която Лаон можеше да продаде на нападателя при необходимост. Старият Лаон зорко бдеше за интересите на Светата църква... а за своите още по-зорко.

— И все пак — заяви Джонстън, — щом никой не знае къде е проходът, той все едно че не съществува. По-важни грижи има, милорд. С колко войници разполагате тук в момента?

— Двеста и двацет пехотинци, двеста и петдесет стрелци и двеста копиеносци.

— Арно има два пъти по толкова — каза Джонстън. — Може би повече.

— Тъй ли мислите?

— Воистина той не е нищо повече от жалък крадец, ала сега е прочут крадец, щом може да тръгне срещу Авиньон, да принуди светия отец да обядва с хората му, а после да поиска откуп десет хиляди ливри, за да остави града непокътнат.

— Не думайте! — възкликна уплашено лорд Оливър. — За това не бях чувал. Вярно, носят се слухове, че Арно възнамерява да тръгне срещу Авиньон, може би още идния месец. И всички очакват той да заплаши папата. Ала още не го е сторил. — Той се навъси. — Нали?

— Истината говорите, милорд — бързо отвърна професорът. — Искан да кажа, че дръзките му помисли привличат всеки ден нови войници. Той вече има отряд от хиляда мечи. Може би две хиляди.

Оливър изсумтя презрително.

— Не се боя.

— Вярвам ви — каза Джонстън, — ала този замък има плитък ров; само един подвижен мост; само един сводест вход, една решетка и никакви капани за нападателите. Бойниците на изток са ниски. Няма къде да складирате храна и вода за повече от няколко дни. Гарнизоните са натъпкани в малките дворчета и хората ви не са маневрени.

— Казвам ви, съкровището ми е тук и аз ще остана при него.

— А моят съвет — възрази Джонстън — е да съберете, каквото можете и да се махнете. Ла Рок е построен върху канара, с отвесни скали от двете страни. Откъм третата има дълбок ров, две порти една след друга, две решетки, два моста. Дори ако нападателите преодолеят външната порта...

— Знам достойнствата на Ла Рок!

Джонстън млъкна.

— И не желая да слушам проклетите ви поучения!

— Както благоволите, лорд Оливър. — Джонстън помълча, после добави: — Ах.

— Ах ли? Ах?

— Милорд — каза Джонстън, — не мога да ви съветвам, ако ме оскърбявате.

— Оскърбявам ли? Никого не оскърбявам, магистре. Говоря открито, от все сърце.

— Колко души имате разположени в Ла Рок?

Оливър смутено пристъпи от крак на крак.

— Триста.

— Тъй. Значи съкровището ви е вече в Ла Рок.

Лорд Оливър присви очи. Не каза нищо. Обърна се, заобиколи Джонстън, присви очи. Накрая изръмжа:

— Притискате ме да се преместя, като подклаждате страховете ми.

— Не ви притискам.

— Искате да отида в Ла Рок, понеже знаете, че онзи замък има слабо място. Вие сте изчадие на Арно и подготвяте пътя за неговата атака.

— Милорд — каза Джонстън, — ако Ла Рок е тъй слаб, както твърдите, то защо пренесохте съкровището си там?

Оливър изсумтя недоволно.

— Умеете да хитрувате с думите.

— Милорд, собствените ви деяния подсказват кой замък е понадежден.

— Много добре. Но, магистре, отида ли в Ла Рок, и вие идвате с мен. И ако някой открие тайния вход, преди да ми кажете за него, лично ще се погрижа да издъхнете по начин, пред който кончината на Едуард — той се изкиска — ще изглежда като същинско благодеяние.

Крис Хюз гледаше през прозореца.

На двайсет метра под него дворът тънеше в сянка. Мъже и жени в празнична премяна вървяха бавно към осветените прозорци на голямата зала. Оттам долиташе тиха музика. Празничната сцена го караше да се чувства още по-унил и самотен. Тримата щяха да бъдат убити... и с нищо не можеха да предотвратят тази участ.

Бяха заключени в малка стаичка високо в централната кула на замъка, с изглед към крепостната стена и градчето зад нея. Женска стая с чекрък и олтар от едната страна — дежурни признаци на благочестие, засенчени от огромното легло с червено плюшено покривало. Масивната дъбова врата имаше нова ключалка. Сър Гай лично я заключи, след като остави един войник да седи вътре до вратата, а още двама да пазят отвън.

Този път не искаше да рискува.

Марек седеше на леглото и гледаше унесено, потънал в мисли. Или може би се заслушваше; бе прилепил длан към ухото си. Кейт неспокойно сновеше между прозорците, проверявайки гледката през всеки от тях. На най-отдалечения тя се приведе навън, погледна надолу, после отиде до прозореца, край който стоеше Крис, и пак се подаде.

— Гледката си е все същата — каза Крис. Нейното суетене го дразнеше.

После видя, че тя протяга ръка навън, за да опипа хоросана и камъните по стената край прозореца.

Изгледа я въпросително.

— Може би — кимна тя. — Може би.

Крис се пресегна и докосна стената. Зидарията бе почти съвсем гладка, стената — отвесна и леко извита. Слизаше право надолу към двора.

— Шегуваш ли се? — рече той.

— Не. Не се шегувам.

Той отново надникна. Освен придворните долу имаше още много хора. Неколцина оръженосци разговаряха със смях, докато чистеха доспехите и се грижеха за конете на рицарите. Отдясно група войници

обикаляше по крепостната стена. Всеки би могъл да се обърне и да погледне нагоре, ако движенията ѝ привлечаха внимание.

— Ще те видят.

— От този прозорец — да. Не и от другия. Единственият ни проблем е той. — Кейт кимна към пазача до вратата. — Можеш ли да помогнеш с нещо?

— Аз имам грижата — обади се Марек от леглото.

— Какви ги дрънкаш, по дяволите? — подвижна ядосано Крис. — Мислиш ли, че не мога сам да се справя?

— Да, така мисля.

— Е, на мен пък ми писна от твоето високомерие.

Крис бе побеснял; обърна се, зашари с поглед, грабна малката табуретка край чекръка и тръгна срещу Марек.

Пазачът видя това, възкликна „Non“ и бързо пристъпи към Крис. Изобщо не забеляза как Марек замахна изотзад с металния свещник.

В следващия миг войникът рухна, Марек подхвана тялото му и тихичко го отпусна на пода. От главата на пазача шуртеше кръв върху персийския килим.

— Мъртъв ли е? — попита Крис, гледайки втрещено Марек.

— На кой му пука? — отвърна Марек. — Само продължавай да говориш спокойно, за да чуват отвън гласовете ни.

Те се озърнаха, но Кейт вече бе излязла през прозореца.

Това е най-обикновено самостоятелно катерене без въже, каза си тя, прилепнала за стената на двайсет метра над двора.

Вятърът я блъскаше, дърпаше дрехите ѝ. Тя се вкопчваше в едва забележимите издатини по хоросана с връхчетата на пръстите. Понякога хоросанът се ронеше и трябваше да го разчиства, после да опитва отново. Но тук-там намираще вдлъбнатини, където да вмъкне пръсти.

Беше се катерила и на по-трудни места. Редица сгради в Йейл бяха по-неудобни..., макар че там винаги имаше талк за ръцете, свестни обувки и въже. Тук нямаше на какво да разчита.

Не е далече.

Беше се измъкнала през западния прозорец, защото се намираще зад стражата, защото гледаше към градчето, тъй че имаше по-малка вероятност да я забележат отдолу... и защото го делеше най-малко

разстояние от следващия прозорец, който беше в края на коридора пред стаята.

Не е далече, повтори си тя. Най-много три метра. Спокойно. Не бързай. Просто протегни ръка, намери опора... сега другата ръка...

Наближавам, помисли тя.

Наближавам.

После докосна каменния перваз. За пръв път можеше да се вкопчи в нещо стабилно. Придърпа се с една ръка, после предпазливо надникна към коридора.

Нямаше пазачи.

Коридорът бе пуст.

Използвайки вече и двете ръце, Кейт се изтегли нагоре, легна върху перваза и се преметна на пода. Сега стоеше в коридора пред заключената врата.

— Успях — тихо изрече тя.

— Пазачи? — запита отгатакъ Марек.

— Не. Но и ключ няма.

Тя огледа вратата. Беше дебела и яка.

— Пантите? — обади се Марек.

— Да. От външната страна.

Пантите бяха от масивно ковано желязо. Кейт знаеше защо пита Марек.

— Виждам щифтовете — каза тя. Ако успееш да ги извади от пантите, вратата лесно щеше да се изкърти. — Но ще ми трябва чук или нещо подобно. Тук няма какво да използвам.

— Намери нещо — каза тихо Марек.

Тя изтича по коридора.

— Дьо Кер — каза лорд Оливър, когато белязаният рицар влезе в залата, — магистърът ни съветва да се преместим в Ла Рок.

Дьо Кер кимна сдържано.

— Рискът ще е сериозен, сир.

— А рискът да останем тук? — попита Оливър.

— Ако магистърът дава този съвет честно и искрено, без задни мисли, то защо чираците му прикриха своята самоличност, когато за пръв път пристигнаха в замък ви? Подобна потайност не е знак за

почтеност, милорд. Бих желал да получите от тях задоволителен отговор, преди да повярвам на този нов магистър и неговите съвети.

— Нека тогаз получим отговор — каза Оливър. — Доведи чираците незабавно и ще ги питам за всичко, що желаеш да чуеш.

— Милорд — поклони се дьо Кер и напусна залата.

Кейт слезе от последното стъпало и се вмъкна в навалищата на двора. Мислеше си, че би могла да използва дърводелски инструмент, ковашки чук или пък някое от пособията за подковаване на конете. Видя отляво конярите и лекичко тръгна натам. Сред възбудената тълпа никой не ѝ обръщаше внимание. Без затруднение се промъкна към източната стена и тъкмо обмисляше как да отвлече вниманието на конярите, когато пред себе си видя един рицар, който я гледеше втренчено, застинал на място.

Робърт дьо Кер.

За момент погледите им се срещнаха, после тя му обърна гръб и побягна. Зад себе си чу крясъците му за помощ и ответните викове на войниците. Отчаяно си пробиваше път през тълпата, която изведнъж се бе превърнала в препятствие. Хората посягаха към нея, хващаха я за дрехите. Чувстваше се като в кошмар. За да избяга, тя се вмъкна през най-близката врата и я затръшна.

Озова се в кухнята.

Помещението бе ужасно горещо и още по-оживено от двора. Грамадни железни казани вряха над пламъците в огромното огнище. Малко момченце въртеше на шиш десетина петли. Кейт спря, неуверена как да постъпи, но в това време Дьо Кер нахълта през вратата зад нея, изръмжа „Ти!“ и вдигна меча.

Тя отскочи, залитна между масите, отрупани с продукти и готови ястия. Мечът се стовари с трясък и наоколо литнаха чинии. Кейт се дръпна, приклепна под масите. Готвачите закрепяха. Тя зърна грамаден макет на замъка, направен от нещо сладко, и се отправи натам. Дьо Кер я гонеше по петите.

Готвачите от цялата кухня крещяха в хор: „Non, сър Робърт!“ Някои бяха толкова слисани, че се втурнаха да го спрат.

Дьо Кер замахна отново. Тя приклепна и мечът посече бойниците на замъка, вдигайки облак бял прах. Готвачите нададоха колективен

болезнен вой и нападнаха Дьо Кер от всички страни с виковете, че това е любимият сладкиш на сър Оливър, че лично той го е одобрил и сър Робърт не бива да го съсипва.

В суматохата Кейт отново изскочи навън, под следобедното слънце.

Отдясно видя извитата стена на параклис. Изглежда, в момента го ремонтираха; до стената бе подпряна стълба, а горе имаше скеле и неколцина майстори поправяха покрива.

Кейт искаше да избяга от тълпата и войниците. Знаеше, че от едната страна има тесен проход между параклиса и външната стена на крепостната кула. Докато тичаше натам, тя чу зад себе си Дьо Кер да крещи на войниците; беше излязъл от кухнята. Кейт бягаше с всичка сила, опитвайки да спечели преднина. Зави зад ъгъла на параклиса. Като се озърна, видя други войници да бягат в обратна посока с намерението да я причакат от другия край.

Сър Робърт изрева пак на войниците, зави зад ъгъла подир нея... и застина на място. Войниците спряха до него и тревожно зашушукаха.

Виждаха пред себе си проход между замъка и параклиса, широк малко повече от метър. От другия край насреща им се задаваха още войници.

Жената бе изчезнала.

Три метра по-горе Кейт висеше върху стената на параклиса, прикрита зад декоративните ръбове на един сводест прозорец, гъсто обрасли с бръшлян. Но дори и така, ако някой вдигнеше глава, щеше да я забележи. Но проходът бе сумрачен и никой не погледна нагоре. Тя чу как Дьо Кер изрева гневно:

— Вървете при другите чираци и ги съсечете веднага!

Войниците се поколебаха.

— Но, сър Робърт, те са с магистъра на лорд Оливър.

— И лорд Оливър лично го нареди. Убийте ги всички!

Войниците хукнаха към замъка.

Дьо Кер изруга. Разговаряше с един останал войник, но двамата шепнеха, а слушалката пращеше и Кейт не чуваше превода. Всъщност дори се изненадваше, че изобщо ги чува.

Как бе възможно това? От такова разстояние не би трябвало да чува нищо. И все пак гласът на дьо Кер долиташе ясно, сякаш засилен от нещо. Може би акустиката на прохода...

Като погледна надолу, тя видя, че няколко войници не са си тръгнали. Просто се мотаеха насам-натам. Значи не можеше да слезе. Реши да се изкатери на покрива и да изчака, докато суматохата стихне. Слънцето все още огряваше покрива на параклиса — простичък островърх керемиден покрив с неголеми празнини на мястото на поправките. Наклонът бе стръмен; тя се вкопчи във водостока и изрече:

— Андре.

Пращене. Стори й се, че чу гласа на Марек, но имаше силни смущения.

— Андре, идват да ви убият.

Никакъв отговор, само пращене.

— Андре.

Мълчание.

Може би стените наоколо заглушаваха предаването; от върха на покрива вероятно имаше по-добри шансове. Тя започна да се катери по стръмното, заобикаляйки отворите. До всеки от тях майсторите бяха поставили малка платформа с корито хоросан и купчина керемиди. Птиче чуруликане я накара да спре за момент. Видя, че на тия места покривът наистина е пробит и...

Стържещ звук я накара да се обърне. Един войник се задаваше през върха на покрива. Той спря, изгледа я отвисоко.

После втори войник.

Ето значи защо шепнеша Дьо Кер — все пак я бе видял на стената и бе пратил войниците да се изкатерят по стълбата от другия край.

Тя погледна надолу и видя войниците в прохода под себе си. Сега всички бяха вирнали глави.

Първият войник праметна крак през върха на покрива и започна да слиза към нея.

Оставаше й само едно. Дупката беше широка около шейсет на шейсет сантиметра. През нея се виждаха гредите на покрива и три метра по-долу — каменните арки на свода на параклиса. Над тях минаваше тясно дървено мостче.

Кейт пролази през отвора и скочи долу. Усети стипчивия мирис на прах и птичи изпражнения. Навсякъде имаше гнезда по равните мостчета, из ъглите и по гредите. Тя се присви, когато няколко

врабчета прелетяха с цвърчене край главата ѝ. Изведнъж я обгърна буен вихър от крещящи птици и отскубнати пера. Гнездяха тук със стотици и тя ги бе подплашила. За миг не бе в състояние да стори каквото и да било, освен да стои неподвижно, закрила лицето си с длани. Крясъците поотслабнаха.

Когато погледна отново, из въздуха летяха само няколко птици. А двамата войници се спускаха през отвора в покрива.

Тя бързо тръгна по мостчето към вратата отсреща, която навярно извеждаше в църквата. Тъкмо приближаваше, когато вратата се отвори и на прага изникна още един войник.

Сама срещу трима.

Тя отстъпи назад по мостчето, което минаваше над извивките на сводовете. Но другите двама войници се задаваха към нея. Бяха измъкнали кинжалите си. Кейт не се залъгваше за намеренията им.

Отстъпи назад.

Спомняше си как бе висяла под този свод, разглеждайки множеството пукнатини и поправките, извършвани век след век. Сега стоеше над същата структура. Мостчето несъмнено подсказваше, че извитите арки са слаби. Колко слаби? Щяха ли да издържат тежестта ѝ? Мъжете безмилостно се приближаваха.

Плахо, неуверено тя стъпи върху един от куполите. Отпусна се с цяла тежест.

Зидарията издържа.

Войниците продължаваха да вървят към нея, но бавно. Птиците изведнъж се разхвърчаха отново като цвърчащ облак. Войниците закриха лицата си. Врабчетата прелитаха толкова близо, че я блъскаха с крила по лицето. Тя отстъпи още назад, усещайки как под нозете ѝ хрущи дебелият слой засъхнали птичи изпражнения.

Сега стоеше сред поредица от куполи и ями с по-дебели каменни ребра там, където арките се срещаха в центъра. Тръгна към ребрата, защото знаеше, че структурно са по-здрави. Стъпвайки по тях, тя се отправи към другия край на параклиса, където виждаше малка вратичка. През нея вероятно щеше да излезе в църквата, може би зад олтара.

Един от войниците изтича по мостчето, после слезе върху извития купол на арка. Пристъпи да прегради пътя ѝ. Държеше ножа изпънат пред себе си.

Тя приклезна, изпробва измамно движение, но войникът стоеше неподвижно. Втори изтича да застане до него. Третият беше зад нея. Той също стъпи върху купола.

Тя отстъпи надясно, но двамата тръгнаха право към нея. Третият приближаваше отзад.

Двамата бяха само на няколко метра от Кейт, когато мощен пукот отекна като изстрел, и като погледна надолу, тя видя в хоросана между камъните да зейва назъбена пукнатина. Войниците трескаво заотстъпваха, но пукнатината вече се разширяваше, плъзвайки наоколо разклонения. Тънки черни линии прелетяха между краката им; те ги гледаха с ужас. После камъните под тях пропаднаха и те изчезнаха в бездната с диви писъци.

Кейт извърна очи към третия, който се препъна и падна, бягайки към мостчето. Строполи се с пращане и Кейт видя уплахата по лицето му, докато камъните поддаваха бавно, един по един. Сетне и той изчезна с протяжен вой.

Изведнъж остана сама.

Стоеше върху свода, а птиците крещяха наоколо. Вцепенена от страх, тя не помръдваше, само се мъчеше да успокои дишането си. Но иначе нищо й нямаше.

Беше жива.

Всичко беше наред.

Чу самотно изпукване.

После нищо. Кейт чакаше.

Нов пукот. Този път го усети точно под краката си. Камъните се движеха. Погледна надолу и видя, че хоросанът се цепи в няколко посоки, все по-надалече от нея. Бързо пристъпи наляво, към стабилността на ребрата, но вече бе късно.

Един камък рухна и кракът ѝ пропадна в дупката. Тя затъна до кръста, сетне се просна по корем, с разперени ръце, за да разпредели тежестта. Няколко секунди лежа задъхана. Казвах му, че строежът е калпав, мина ѝ през главата.

Чакаше и се мъчеше да съобрази как да се измъкне от този капан. Внимателно извъртя тяло...

Прас.

Право пред нея хоросанът се разцепи и няколко камъка полетяха надолу. После усети как поддават и други под нея; в един миг на

ужасна увереност тя разбра, че също ще падне.

В червената плюшена стая в кулата Крис се питаше какво точно е чул. Стори му се, че Кейт каза: „Идват да ви убият.“ После още нещо, което не разбра, и смущенията се засилиха.

Марек бе отворил дървения скрин до олтара и трескаво ровеше из него.

— Ела, помогни ми.

— Какво? — сепна се Крис.

— Оливър държи любовницата си в тази стая — каза Марек. — Бас държа, че тук някъде има оръжие.

Крис пристъпи към втория скрин до леглото и дръпна капака. Вътре бе пълно с чаршафи, рокли, копринени нощници. Разхвърля ги нагоре и те запърхаха около него.

Не намери оръжие.

Нищо.

Погледна към Марек. Той стоеше сред купчина дрехи и клатеше глава.

Нямаше оръжие.

Крис чу как по коридора тичешком се задават войници. Иззад вратата долетя метален звън — изтегляха мечовете от ножниците.

29:10:24

— Мога да ти предложа обикновена и диетична кока-кола, фанта и спрайт — каза Гордън.

Двамата стояха пред автомата за безалкохолни напитки в коридора на лабораторната сграда.

— Обикновена — каза Стърн.

Кутията издрънча в машината. Стърн я извади и дръпна пръстена. Гордън си взе спрайт.

— В пустинята е важно да не се обезводняваш — каза той. — В сградата имаме овлажнители на въздуха, но не са достатъчни.

Продължиха по коридора към следващата врата.

— Предположих, че ще искаш да видиш това — каза Гордън, въвеждайки Стърн в нова лаборатория. — Макар и само като историческа забележителност. В тази лаборатория за пръв път доказахме възможностите на технологията.

Той щракна лампите.

Лабораторията представляваше просторна занемарена зала. Подът бе покрит със сиви антистатични плочки; по голия таван висяха лампи с метални абажури и метални греди, обвити с кабели, които се спускаха като лиани към компютрите по масите. На една маса имаше две малки клетки, високи по около трийсет сантиметра. Бяха на метър една от друга, свързани с кабел.

— Това е Алис — посочи Гордън първата клетка. — А това Боб.

Стърн знаеше, че според някакво старо споразумение устройствата за квантово предаване носят имената „Алис“ и „Боб“ или „А“ и „Б“. Погледна клетките. В едната имаше детска пластмасова кукла със старомодна карирана рокличка.

— Тук се състоя най-първото прехвърляне — каза Гордън. — Успешно преместихме тази кукла от едната клетка до другата. Беше преди четири години.

Стърн взе куклата. Беше проста и евтина; забеляза неизгладени ръбове по пластмасата на лицето и тялото. Докато я въртеше в ръце, очите се отваряха и затваряха.

— Разбираш ли — продължи Гордън, — първоначалното ни намерение беше да усъвършенстваме прехвърлянето на обемни предмети. Триизмерен факс. Сигурно знаеш, че има голям интерес към темата.

Стърн кимна; бе чувал за изследователската работа.

— Най-напред започнаха в Станфорд — обясни Гордън. — Много работа свършиха и в Силициевата долина. Идеята беше, че през последните двайсет години всички документи се придвижват по електронен път — или чрез факс, или с електронна поща. Вече няма смисъл да пращаш самата хартия; излъчваш само електронни сигнали. Много хора усещаха, че рано или късно всички предмети ще се изпращат по същия начин. Например няма да товарим мебелите на камиони, просто ще ги прехвърляме между местата. И тъй нататък.

— Ако може да се направи — подметка Стърн.

— Да. И наистина може, докато работим с дребни предмети. Това ни окуражи. Но, разбира се, не е достатъчно да прехвърляш между две точки, свързани с кабел. Искахме да пращаме предмети на разстояние, по радиото, тъй да се каже. Опитахме и това. Ето тук.

Той прекоси залата и застана до други две клетки, малко по-големи и по-сложни. Те вече донякъде напомняха клетките, които Стърн бе видял в пещерата. Между тях нямаше кабели.

— Алис и Боб, модел втори — каза Гордън. — Или, както ги наричахме ние, Али и Боби. Това бе пробната инсталация за предаване на разстояние.

— И какво?

— Нищо не стана. Излъчвахме от Али, но така и не стигнахме до Боб. Нито веднъж.

Стърн бавно кимна.

— Защото обектът от Али е отивал в друга вселена.

— Да. Разбира се, не проумяхме веднага. Е, имаше такова теоретично обяснение, но кой би допуснал, че наистина става така? Трябваше ни адски много време, за да разчепкаме цялата работа. Накрая изработихме друга машина — такава, че да потегля и да се връща автоматично. Екипът я нарече „Али, Али, бягай и ела“. Ето я там.

Нова клетка, още по-голяма, висока около метър и вече съвсем като сегашните. Същите три пръта, същите лазерни системи.

— И какво? — попита Стърн.

— Уверихме се, че обектът отива и се връща. Тогава почнахме да пращаме по-сложни предмети. Скоро излъчихме камера и тя се завърна със снимка.

— Каква?

— Снимка на пустинята. Всъщност точно на това място. Само че преди да се появят сградите.

Стърн кимна.

— И успяхте да определите епохата?

— Не веднага — отвърна Гордън. — Продължихме да пращаме камерата, но получавахме само снимки на пустинята. Понякога под дъжда, друг път покрита със сняг, но все същата пустиня. Очевидно попадахме в друго време... но какво? Беше ужасно сложно да определим възрастта на изображението. Нали разбираш, как да открием епохата по фотография на подобен пейзаж?

Стърн се навъси. Разбираше затруднението. Повечето стари снимки се датираха според образите на изработени от човека предмети — сгради, коли, костюми или развалини. Но необитаемата пустиня на Ню Мексико едва ли променяше вида си в течение на хиляди, дори стотици хиляди години.

Гордън се усмихна.

— Насочихме камерата право нагоре, използвахме обектив „рибешко око“ и заснехме нощното небе.

— А.

— Естествено, невинаги се получава — трябва да е нощ и да няма облаци, — но ако на снимката се виждат достатъчно планети, можем съвсем точно да определим датата. До годината, деня и часа. Така започнахме да разработваме навигационната си технология.

— Значи целият проект се промени...

— Да. Естествено, знаехме на какво сме се натъкнали. Вече не транспортирахме предмети — нямаше смисъл да пробваме. Осъществявахме връзка между две вселени.

— И кога започнахте да изпращате хора?

— Доста по-късно.

Гордън го поведе покрай цяла стена от електронно оборудване към друга част на лабораторията. И там Стърн видя да стърчат огромни найлонови контейнери, пълни с вода. А в средата — голяма

клетка, не чак тъй свършена като онези в транзитната зала, но очевидно подобен модел.

— Това бе първата ни истинска машина — гордо обяви Гордън.

— Чакай малко — трепна Стърн. — Това чудо работи ли?

— Да, разбира се.

— В момента?

— Отдавна не е използвана — каза Гордън. — Но предполагам, че работи. Защо?

— Значи, ако искам да се върна и да им помогна — каза Стърн, — мога да го направя... с тази машина. Така ли е?

— Да — бавно кимна Гордън. — Можеш да се върнеш с тази машина, но...

— Слушай, мисля, че са ги сполетели неприятности... или нещо още по-лошо.

— Вероятно. Да.

— И ти ми казваш, че тук имаме работеща машина.

Гордън въздъхна.

— Боя се, че е малко по-сложно, Дейвид.

29:10:00

Когато камъните поддадоха, Кейт започна да пада като в забавен кадър. Пръстите ѝ докоснаха назъбения хоросанов ръб и с умение, придобито в дългогодишни тренировки, тя се вкопчи и задържа. Увисна на една ръка, гледайки как долу камъните рухват в параклиса сред облак прах. Не видя какво е станало с войниците.

Вдигна другата си ръка и хвана ръба. Знаеше, че и останалите камъни ще се срутят всеки момент. Пропаднаше целият таван. Структурно най-стабилна бе подсилената линия на колоните, където се срещаха арките. И страничната стена на параклиса, изградена от вертикални камъни.

Кейт реши да се добере до страничната стена.

Камъкът се откъсна. Тя увисна на лявата си ръка. Започна да се изтегля малко по малко, като посягаше, докдето може да стигне, и се мъчеше да разпредели тежестта равномерно.

Камъкът в лявата ѝ ръка се откърти и падна. Тя отново увисна и намери нова опора. Вече бе само на метър от стената и зидарията ставаше все по-масивна. Ръбът, за който се държеше, изглеждаше стабилен.

Чу как долу в параклиса нахълтаха крециящи войници. Не след дълго щяха да я обсипят със стрели.

Опита се да праметне левия крак нагоре. Колкото по-нашироко разпределеше тежестта, толкова по-добре. Вдигна крака; сводът издържа. Извивайки тяло, тя се измъкна на площадката после издърпа и другия крак. Първите стрели засвистяха край нея; други дрънчаха по камъка, вдигайки малки бели облачета. Тя лежеше просната по корем.

Но не можеше да остане тук. Търкулна се към колоната. От свода рухнаха нови камъни.

Войниците млъкнаха. Може би камъните са ударили някого, помисли си тя. Но не — чу ги да изскачат с викове от параклиса. Отвън долитаха човешки крясъци и конско цвилене. Какво ставаше?

Горе в кулата Крис чу скърцането на ключ в ключалката. После войниците отвън спряха и закрецияха през вратата — викаха пазача в

стаята.

Марек продължаваше да търси като обезумял. Бе коленичил и надничаше под леглото.

— Намерих! — извика той.

Скочи на крака, стискайки меч и дълъг кинжал. Подхвърли кинжала на Крис.

Отвън войниците продължаваха да викат пазача. Марек пристъпи до вратата и кимна на Крис да застане от другата страна.

Крис се прилепи към стената. Чуваше гласовете на хората вън — много гласове. Сърцето му заподскача. Преди малко бе потресен от начина, по който Марек уби пазача.

Идват да ви убият.

Думите се повтаряха в главата му отново и отново с някакво чувство на нереалност. Изглеждаше невъзможно въоръжени мъже да идват, за да го убият.

Сред покоя на библиотеката бе чел разкази за някогашни жестокости, убийства и кланета. Бе чел описания на облени в кръв улици, на войници, опръскани с червено от глава до пети, на жени и деца, изкормени въпреки жалните си молби. Но все някак му се струваше, че тези истории са пресилени, прекалени. В университета се смяташе за модерно да тълкуваш документите с ирония, да изтъкваш наивността на разказвача, контекста на събитията, преклонението пред силата... Подобни теоретични пози превръщаха историята в хитроумна интелектуална игра. Крис умееше да я играе, но увлечен в нея, бе изтървал нишката на далеч по-непосредствената реалност — че старинните текстове разказват ужасяващи случки и жестоки събития, които твърде често бяха напълно верни. Бе изтървал факта, че чете историческа правда.

Докато днес животът насила го обърна с лице към истината.

Ключът се превъртя.

От другата страна на вратата лицето на Марек бе изкривено в хищна гримаса, с оголени стиснати зъби. Прилича на звяр, помисли си Крис. Марек обтегна тяло и стисна още по-здраво меча, готов да замахне. Готов да убива.

Вратата се отвори навътре, закривайки за момент гледката пред Крис. Но той зърна как Марек замахна отгоре, чу писък и на пода блисна буен кървав фонтан, последван след миг от нечие тяло.

Вратата удари Крис и го притисна към стената. От другата страна някой се блъсна в нея, сетне глухо изхърка и от разцепеното дърво изникна върхът на меч. Крис опита да се измъкне, но второ паднало тяло прегради пътя му.

Той прескочи трупа и вратата се прилепи до стената. Марек вече пак замахваше с меча. Трети войник залитна назад и се свлече в нозете на Крис. Тялото му бе оплискано с кръв; кръв бликаше с бълбукане над гърдите му като от извор. Крис се наведе да вземе меча от ръката на падналия. Когато дръпна, човекът яростно се вкопчи в дръжката, кривейки лице срещу него. Изведнъж войникът загуби сили, пусна меча и Крис залитна назад към стената.

Човекът продължаваше да го гледа от пода. Лицето му се сгърчи в гримаса на ярост... и застина.

Господи, помисли си Крис, той е мъртъв.

Изведнъж вдясно от него друг войник прекрачи в стаята и нападна Марек. Мечовете им зазвънтяха; биеха се свирепо; ала нападателят не бе забелязал, че има втори човек, и Крис надигна меча си, усещайки колко е тежък и неудобен. Зачуди се дали може да замахне, дали може наистина да убие човек в гръб. Вдигна оръжието още по-високо, отметна ръка, сякаш играеше бейзбол — бейзбол! — и се приготви за удар, когато Марек отсече ръката на войника от рамото.

Ръката отхвъркна на пода, блъсна се в стената и спря под прозореца. За миг по лицето на човека се изписа смайване, преди Марек да го обезглави с един замах. Главата се преметна из въздуха, подскочи на пода до Крис и тупна с лицето надолу върху пръстите на краката му.

Той побърза да се отдръпне. Главата се претърколи с лицето нагоре и Крис видя как очите все още мигат, а устата се движи, сякаш изрича думи. Отстъпи още крачка назад.

Крис се озърна към рухналото тяло, от чиято шия бликаше кървав поток. Кръвта се разливаше по каменния под — литри кръв, или поне така му се стори. Той погледна Марек, който седеше на леглото и се задъхваше. Лицето и жакетът му бяха опръскани с кръв.

Марек вдигна очи към него.

— Добре ли си?

Крис не отговори.

Не можеше да изрече и дума.

Внезапно камбаната на селската църква започна да бие тревожно. През прозореца Крис видя пламъци над две къщи в другия край на града, близо до крепостната стена. Хората тичаха нататък по улиците.

— Пожар — каза Крис.

— Съмнявам се — отвърна Марек, без да става от леглото.

— Не, наистина има пожар — настоя Крис. — Погледни.

По градските улици препускаха конници; бяха облечени като търговци, но яздеха като бойци.

— Типична диверсия за отклоняване на вниманието преди атака — каза Марек.

— Атака ли?

— Протосингелът атакува Кастелгард.

— Толкова скоро?

— Това е само челен отряд, може би от стотина войници. Ще се опитат да създадат хаос и суматоха. Основната армия вероятно все още е от другата страна на реката. Но атаката вече започва.

Явно и други мислеха така. Долу на двора от голямата зала изскачаха придворни и тичаха към подвижния мост. Напускаха замъка; празненството бе приключило неочаквано. Отряд препускащи рицари разпръсна бягащата тълпа, прелетя с грохот по моста и се понесе надолу по уличките.

Кейт задъхана подаде глава през вратата.

— Момчета, да вървим. Трябва да намерим професора, преди да е станало късно.

28:57:32

В голямата зала цареше хаос. Музикантите бягаха, гостите се натискаха към вратите, кучетата лаеха и подносите с ястия се сипеха с трясък по пода. Рицарите тичаха да се включат в битката, крещейки нареждания на своите оръженосци. Лорд Оливър бързо слезе, сграбчи професора за ръката и каза на сър Гай:

— Отиваме в Ла Рок. Погрижи се за лейди Клеър. И доведи чираците.

Робърт дьо Кер нахълта задъхан в залата.

— Милорд, чираците са мъртви! Убити при опит за бягство!

— Бягство? Опитали са да избягат? Макар с туй да рискуват живота на господаря си? Елате, магистре — каза мрачно лорд Оливър.

И той поведе професора към една странична врата, която водеше право на двора.

Кейт тичешком се спусна по спиралното стълбище, следвана от Марек и Крис. На втория етаж спряха, за да изчакат група слизащи хора. Иззад завоя на стълбището Кейт зърна женски рокли и червените одежди на стар, куцукащ мъж. Зад нея Крис се провикна: „Какъв е проблемът?“ — и Кейт му махна с ръка да мълчи. Мина още минута, докато изскочат на двора.

Навън суматохата беше пълна. Рицари на коне удряха подплашените хора, за да си пробият път. Кейт чу крясъците на тълпата, конско цвилене, виковете на войници от бойниците.

— Насам — каза тя и поведе Крис и Марек плътно до крепостната стена.

Минаха край параклиса, после излязоха на външния двор, който се оказа също тъй претъпкан с народ. Видяха лорд Оливър на кон заедно с професора и отряд бронирани рицари. Оливър изкрещя нещо и всички поеха към моста.

Изоставяйки Марек и Крис, Кейт изтича подир групата. Едва успя да зърне как отвъд подвижния мост Оливър зави наляво и се

отдалечи от града. Стражите отвориха врата в източната стена и целият отряд мина през нея. Отзад войниците побързаха да затворят.

Марек дотича при нея.

— Къде е? — попита той.

Тя посочи вратата. Пазеха я трийсет рицари. На стената отгоре имаше още войници.

— Оттук не можем да се измъкнем — каза Марек.

Малко зад тях група войници изведнъж захвърлиха кафявите туники, под които се разкриха зелено-черни жакети, и започнаха да си пробиват път към замъка. Веригите на подвижния мост задрънчаха.

— Елате — подвикна Марек.

Те побягнаха по моста, усещайки как дървената настилка пращи и се надига под краката им. Външният край вече бе вдигнат на цял метър, когато го достигнаха и скочиха на голото поле.

— А сега какво? — попита Крис, като се изтупваше с една ръка. В другата още стискаше кървавия меч.

— Насам — каза Марек и изтича право към центъра на града.

Отправиха се към църквата, после свърнаха от тясната главна улица, където вече кипеше яростна битка между войниците на Оливър в кафяво и сиво, и хората на Арно в зелено и черно. Марек ги поведе наляво през пазара, който бе опустял. Нямаше жива душа, само тук-там се валяха недосъбрани стоки. Наложиха се да отскочат, когато рицарски отряд на Арно мина в галоп край тях, устремен към замъка. Единият мимоходом замахна с меч към Марек и изкрещя нещо. Марек се загледа за малко след тях, сетне продължи.

Крис се озърташе за заклани жени и изкормени пеленачета; сам не знаеше дали да изпита облекчение или разочарование, като не видя нищо подобно. Всъщност изобщо не видя жени и деца.

— Всички са се укрили или избягали — каза Марек. — Тук войната се води отдавна. Хората знаят какво да правят.

— Накъде? — попита Кейт, която вървеше първа.

— Наляво, към главната порта.

Завиха наляво, навлязоха в по-тясна уличка и изведнъж чуха зад себе си вик. Озърнаха се и видяха тичащи войници. Крис не разбра дали ги гонят, или просто бягат от някого. Но нямаше смисъл да чакат.

Марек побягна; другите, също и когато след малко Крис хвърли поглед през рамо, войниците бяха изостанали. За миг го обзе нелепа

гордост — откъсваха се от преследвачите.

Но Марек не искаше да рискува. Изведнъж той зави в една пресечка, изпълнена с тежко зловоние. Всички работилници бяха затворени, но между тях минаваха тесни проходи. Марек изтича по единия, който го отведе до заграден двор зад една сграда. Под голям навес в двора стърчаха грамадни каци и дървени рафтове. Вонята стана убийствена — смес от мирис на гниеща плът и изпражнения.

Кожарска работилница.

— Бързо — каза Марек.

Изкатериха се през оградата и клекнаха зад зловонните каци.

— Уф! — изпъшка Кейт, запушвайки нос. — Каква е тая гадост?

— Киснат кожата в пилешки изпражнения — обясни шепнешком

Крис. — От азота в тях кожата омеква.

— Страхотно.

— И кучешки изпражнения.

— Просто великолепно.

Като погледна назад, Крис видя още каци и рафтове с провесени кожи. Тук-там се валяха смрадливи купчинки жълтеникаво гъбесто вещество — лой, изстъргана от вътрешната страна на кожата.

— Люти ми на очите — каза Кейт.

Крис посочи белия налеп по каците пред тях. Вътре имаше концентриран разтвор от вар. Алкалната смес премахваше всички косми и остатъците от месо след изстъргването на кожата. Точно нейните изпарения дразнеха очите им.

После вниманието му бе привлечено към алеята, откъдето долетя тропот и звън на оръжия. През оградата видя Робърт дьо Кер и седмина войници. Войниците се озъртаха тичешком във всички посоки — търсеха ги.

Защо, запита се Крис, надничайки иззад кацата. Защо ги преследваха още? С какво бяха толкова важни, та Дьо Кер пренебрегваше дори вражеската атака, за да ги убие?

Очевидно на преследвачите не им допадна мирисът в уличката, защото след малко Дьо Кер кресна заповед и всички изтичаха обратно.

— Каква беше тая работа? — прошепна Крис.

Марек само поклати глава.

Изведнъж чуха викове и стъпките на войниците отново затрополиха по уличката. Крис се навъси. Как биха могли да го чуят?

Той се озърна към Марек, който също изглеждаше разтревожен. Иззад оградата долетяха крясъците на Дьо Кер: „Id! Id!“ Вероятно Дьо Кер бе оставил някого да пази. Трябва да е така, помисли си Крис. Защото не бе прошепнал чак толкова високо, че да го чуят на другата улица. Марек пристъпи напред, после се поколеба. Дьо Кер и неговите хора вече се катереха по оградата — общо осем души; нямаше как да се справят с тях.

— Андре — обади се Крис и посочи кацата. — Това е луга.

Марек се ухили.

— Да го направим тогава — каза той и протегна ръце.

Всички опряха рамене в грамадния съд и с общи усилия успяха да го прекатурят. Парливата алкална смес плисна на земята и полетя към войниците. Разнесе се задушлив мирис. Преследвачите мигновено разбраха какво е това — всеки допир с тая течност изгаряше плътта — и тутакси отново се изкатериха на оградата. Дървените колове засъскаха, когато лугата ги докосна. Оградата се олюля от тежестта; войниците закрепяха и скочиха назад, към уличката.

— Сега! — възкликна Марек.

Поведе ги навътре в двора, после прескочиха някакъв навес и се озоваха на друга улица.

Беше късен следобед и дневната светлина започваше да помръква; пред себе си видяха горящите къщи, които хвърляха по земята тъмни, потрепващи сенки. Преди малко хората се опитваха да ги гасят, но вече бяха прекратили усилията; сламените покриви пламтяха буйно, с пращане, и из въздуха хвърчаха запалени сламки. Тримата вървяха по тясна пътека между свинарниците.

Стреснати от близкия пожар, прасетата грухтяха и квичаха.

Марек заобиколи горящите къщи и тръгна към южната порта, през която бяха влезли за пръв път в града. Но още отдалече видяха, че там се води тежко сражение; входът бе почти преграден от купчина конски трупове; войниците на Арно трябваше да лазят по тях, за да стигнат до защитниците, които се бранеха яростно със секири и мечове.

Марек зави обратно към фермите.

— Къде отиваме? — попита Крис.

— И аз не знам — каза Марек. Той огледа градската стена. Войниците по нея тичаха към южната порта, за да се включат в битката. — Искам да се качим горе.

— По стената ли?

— По това. — Марек посочи тесен и тъмен отвор с каменни стъпала.

След малко изскочиха на върха на стената. Оттук видяха, че из града са избухнали нови пожари; огънят приближаваше работилниците. Скоро целият Кастелгард щеше да лумне. Марек погледна към полето отвъд стената. Земята бе на шест метра под тях. Имаше високи храсти, които навярно можеха да смекчат падането. Но вече не се виждаше много добре.

— Отпуснете се — каза той. — Не се напрягайте.

— Да се отпуснем ли? — повтори Крис.

Но Кейт вече се бе преметнала през ръба и висеше на изпънати ръце. Отпусна пръсти, падна и се приземи на крака като котка. После погледна нагоре и махна с ръка.

— Много е високо — каза Крис. — Не искам да счупя крак... — Отдясно се раздадоха викове. Трима войници тичаха по стената с вдигнати мечове.

— Твоя си работа — каза Марек и скочи.

Крис скочи след него в здрача, падна с глухо пъшкане и се претъркаля. Бавно стана на крака. Нямаше нищо счупено.

Тъкмо взе да се чувства облекчен и доволен от себе си, когато първите стрели префучаха край него и със звън се забиха между краката му. Войниците ги обстрелваха от стената. Марек го сграбчи за ръката и побягна към храсталака. Десетина метра по-нататък те се проснаха долу и зачакаха.

Почти незабавно над главите им забръмчаха нови стрели, но този път идваха от обратната посока. В гъстеещия мрак Крис едва различи на една могила по-долу войници в зелено-черни униформи.

— Това са хората на Арно — възкликна той. — Защо стрелят по нас?

Марек не отговори; той пълзеше настрани, притиснал корем към земята. Кейт запълзя след него. Една стрела прелетя толкова близо до Крис, че върхът раздра рамото на жакета му и за миг го парна болка.

Той се просна на земята и последва другите двама.

28:12:39

— Имам добри и лоши новини — каза Даян Крамър, влизайки в кабинета на Донигър малко преди девет сутринта.

Донигър седеше пред компютъра и тракаше с една ръка по клавиатурата, а в другата държеше кутия кока-кола.

— Казвай лошите — отсече той.

— Пострадалите техници са настанени в Университетската болница. Познай кой е бил на смяна, когато снощи пристигнали там. Същата докторка, която лекуваше Троб в Галъп. Някоя си Цоси.

— И в двете болници ли работи?

— Да. По-често е в Университетската болница, но по два дни седмично работи в Галъп.

— Мамка му — изруга Донигър. — Законно ли е това?

— Напълно. Както и да е, доктор Цоси прегледала техниците направо под лупа. Дори пратила трима на скенер. Специално резервирала време — още щом чула, че има нещастен случай, свързан с Ай Ти Си.

— Скенер ли? — Донигър се навъси. — Значи би трябвало да знае, че Троб беше разцепен.

— Да — кимна Даян. — Доколкото разбрах, и Троб е минал на скенер: Значи определено е търсила нещо. Телесни дефекти. Несъвпадения в органите.

— Мамка му — повтори Донигър.

— Отгоре на всичко вдигнала голям шум около прегледите, та сега всички в болницата са настръхнали и подозрителни. Обадила се на онзи Уонека от Галъп. Изглежда, че са приятели.

Донигър изстена.

— Тая история ми е потребна точно колкото трън в задника.

— Искаш ли сега да чуеш добрите новини?

— Готов съм.

— Уонека се обадил на полицията в Албъкърки. Полицейският шеф лично отишъл в болницата. Заедно с двама журналисти. Всички очаквали голяма сензация. Радиоактивност. Фосфоресциращи тела. А

вместо това — пълен позор. Само дребни рани. Предимно от парчета стъкло. Дори и шрапнелните рани са повърхностни; металът само е закачил кожата.

— Водните щитове сигурно са намалили скоростта на парчетата — каза Донигър.

— И аз така мисля. Но хората са ужасно разочаровани. И накрая последният удар — скенерът. Пускат го три пъти. Нито един от нашите хора няма транскрипционни грешки. Защото са техници, естествено. Полицейският шеф се вкисва. Болничната администрация също. Репортерите заминават да пишат за пожар в жилищна сграда. Междувременно някакъв тип с камъни в бъбреците едва не хвърля топа, защото не са го прегледали навреме на скенер с всичките тия истории. Изведнъж доктор Цоси почва да се тревожи за мястото си. Уонека е в немилост. И двамата свиват знамената.

— Идеално. — Донигър стовари юмрук на бюрото и се ухили. — Пада им се на гадовете.

— А сега най-доброто — съобщи победоносно Даян. — Френската репортерка Луиз Делвер се съгласи да посети комплекса ни.

— Най-сетне! Кога?

— Другата седмица. Ще ѝ организираме обичайната обиколка.

— Заформя се страхотен ден — каза Донигър. — Знаеш ли, май наистина ще успеем да потулим нещата. Това ли е всичко?

— Журналистите идват в дванайсет.

— Това го пиши към лошите новини — отбеляза Донигър.

— А Стърн откри стария прототип на машината. Искане да се върне. Донигър отказа категорично, но Стърн настоява да потвърдиш забраната.

Донигър помълча.

— Мене, ако питаш, дай да го пуснем.

— Боб...

— Защо да не заминава? — попита Донигър.

— Защото е адски рисковано. Тази машина не е добре екранирана. Не сме я използвали от години и ако помниш, предизвикваше много тежки транскрипционни грешки у хората, които я използваха. Може изобщо да не се върне.

Донигър махна с ръка.

— Знаем. Ядрото е другаде.

— Къде е? — попита объркана Даян.

— Барето.

— Барето ли?

— Ехо ли чувам? Даян, помисли малко, за Бога.

Даян се навъси и поклати глава.

— Събери две и две. Барето умря в първите една-две минути на пътешествието. Така е, нали? Някой го е надупчил със стрели веднага след пристигането.

— Да...

— Първите минути — продължи Донигър — са времето, през което все още всички стоят около машините заедно, в група. Прав ли съм? Тогава какво ни дава основания да мислим, че Барето е убит, а всички други са живи?

Даян мълчеше.

— Би било логично да предположим, че който е убил Барето, ще очисти и всички останали. Цялата тайфа.

— Добре...

— А това значи, че вероятно няма да се завърнат. Професорът няма да се върне. Цялата група е изчезнала. Печално, не ще и дума, но можем да се справим с неколцина безследно изчезнали: трагична злополука в лабораторията, при който всички тела са изпепелени, или пък самолетна катастрофа. И никой няма да разбере...

Настана мълчание.

— Само че остава Стърн — каза Даян. — Той знае цялата история.

— Вярно.

— Затова искаш да пратиш и него в миналото. Да си развържеш ръцете. Хитър ход.

— Нищо подобно — бързо възрази Донигър. — Хей, аз съм против. Но момчето настоява. Исква да помогне на приятелите си. Не е правилно да му се пречкам.

— Боб — каза тя, — понякога си истински мръсник.

Донигър изведнъж се разсмя. Имаше писклив, хлипащ, истеричен смях като малко дете. Мнозина учени се смееха по този начин, но само Донигър напомняше на Даян за вой на хиена.

— Ако разрешиш на Стърн да се върне, напускам.

Това накара Донигър да се разсмее още по-силно. Той се облегна назад и отметна глава. Даян едва удържа гнева си.

— Сериозно говоря, Боб.

Най-сетне той спря да се киска и избърса просълзените си очи.

— Стига де. Само се шегувам. Естествено, Стърн не може да се върне. Къде ти е чувството за хумор?

Даян тръгна към вратата.

— Ще съобщя на Стърн, че не може да се върне — каза тя. — Но ти не се шегуваше.

Донигър пак се разсмя. Вой на хиена огласи кабинета. Даян излезе и гневно затръшна вратата.

27:27:22

Вече четирийсет минути се промъкваха през гората североизточно от Кастелгард. Накрая достигнаха върха на хълма, най-високата точка в околностите, и спряха да си поемат дъх.

— О, Боже мой! — възкликна Кейт.

Тримата гледаха надолу към реката и манастира на другия бряг. Но вниманието им бе привлечено към непристъпната крепост високо над манастира — замъка Ла Рок. Беше огромен! В гъстеещата вечерна синева замъкът пламтеше със светлините на стотици прозорци и факли по бойниците. Но въпреки тяхното сияние крепостта бе зловеща. Външните стени се чернееха над спокойните води на крепостния ров. Вътре имаше втора стена с множество кръгли кули, а в центъра на комплекса се издигаше самият замък със своя собствена голяма зала и мрачна правоъгълна кула, стърчаща на повече от трийсет метра височина.

— Прилича ли ти на съвременния Ла Рок? — обърна се Марек към Кейт.

— Никак — каза тя и поклати глава. — Това тук е огромно. Съвременният замък е запазил само външната стена. Този има две: допълнителна обиколна стена, която при нас не съществува.

— Доколкото знам — каза Марек, — никой не е успял да го превземе със сила.

— И сега виждаш защо — отвърна Крис. — Гледай как е разположен.

Откъм източния и южния край крепостта бе изградена върху варовикова канара, слизаща отвесно надолу цели сто и петдесет метра чак до Дордона. От запад, където не беше чак толкова стръмно, каменните къщи на градчето се катереха по склона, но който избереше този път, стигаше до широк ров и няколко подвижни моста. На север хълмът слизаше по-полегато, но там всички дървета бяха изсечени, оставяйки гола и равна местност, без никакво прикритие — самоубийствен път за всяка нападаща армия.

Марек посочи.

— Вижте там.

В здрача група войници приближаваше замъка по селския път от запад. Двамата рицари начело носеха факли и в тяхната светлина едва се различаваха сър Оливър, сър Гай, професорът и след тях другите рицари на Оливър. Силуетите бяха толкова далече, че ги разпознаха само по очертанията и стойката върху седлото. Но поне Крис не се съмняваше кого вижда.

Той въздъхна, гледайки как ездачите прекосяват моста над крепостния ров и минават през голямата надстройка на портата с две полукръгли кули — така наречената двойна D-образна порта. Стражата върху кулите гледаше новодошлите.

Отвъд тази постройка конниците навлязоха в нов ограда двор. Тук бяха издигнати множество дълги дървени сгради.

— Това са казармите на гарнизона — обясни Кейт.

Групата пресече този вътрешен двор, мина по още един мост над втория ров и навлезе под нова порта с още по-грамадни двойни кули — десет метра високи и грейнали от светлината на десетки прорези за стрелците.

Едва в най-вътрешния двор конниците слязоха от седлата. Лорд Оливър поведе професора към голямата зала; двамата изчезнаха вътре.

Кейт каза:

— Професорът заръча, ако се разделим, да идем в манастира и да намерим брат Марсел, у когото е ключът. Предполагам, че имаше предвид ключа за тайния проход.

Марек кимна.

— И точно това ще направим. Скоро ще се стъмни. Тогава можем да тръгнем.

Крис погледна към подножието на хълма. В полумрака видя групички войници из нивите чак до реката. Трябваше да се промъкнат покрай тях.

— Искаш да отидем в манастира тази нощ?

Марек пак кимна.

— Колкото и опасно да ти изглежда сега, утре сутрин ще е още по-лошо.

26:12:01

Нямаше луна. Небето бе черно и обсипано със звезди, закрити тук-там от някой самотен облак. Марек ги поведе надолу по хълма, покрай горящия Кастелгард и напред през мрачната равнина. Крис с изненада откри, че след като очите му привикнаха с тъмнината, виждаше доста добре на звездна светлина. Навярно, защото въздухът не е замърсен, предположи той. Спомни си как някъде бе чел, че през средновековието хората виждали планетата Венера денем, както сега виждаме Луната. Разбира се, това бе невъзможно от стотици години насам.

Изненада го също така абсолютната тишина на нощта. Най-силния шум, който чуваха, бяха собствените им стъпки по тревата покрай шубраците.

— Ще отидем до пътеката — прошепна Марек. — После слизаме към реката.

Напредваха бавно. Марек често спираше и привеждаше глава да се послуша за две-три минути, преди да продължи по-нататък. Мина почти час, докато зърнаха селския път, който водеше от градчето към реката. Пътят се виждаше като бледа ивица на фона на по-тъмната трева и околните дървета.

Тук Марек спря. Тишината бе пълна. Чу само глухото шумолене на вятъра. Крис изпитваше нетърпение да продължат. След като изчакаха цяла минута, той понечи да се надигне.

Марек го блъсна надолу.

Вдигна пръст пред устните си.

Крис се послуша. Осъзна, че освен вятъра има и още нещо. Човешки шепот. Той напрегна слух. Нејде отпред долетя тиха кашлица. После още една, този път по-наблизо, откъм тяхната страна на пътя.

Марек посочи наляво и надясно. Крис зърна блед сребрист отблясък — броня под звездната светлина — в храстите срещу пътя.

И чу шумоленето да приближава.

Войници чакаха в засада от двете страни на пътя.

Марек посочи натам, откъдето бяха дошли. Тихичко се отдалечиха от пътеката.

— Сега накъде? — прошепна Крис.

— Ще стоим настрани от пътеката. Тръгваме на изток към реката. Натам.

Марек посочи с ръка и тримата тръгнаха.

Сега Крис бе изнервен, напрягаше слух да долови и най-лекия звук. Собствените им стъпки бяха толкова шумни, че заглушаваха всичко останало. Сега разбра защо Марек спираше толкова често. Само така можеше да е сигурен.

Отдалечиха се на двеста метра от пътеката, после почнаха да слизат към реката през нивите и ливадите. Въпреки мрака Крис се чувстваше като изложен на показ. Нивите бяха оградени с ниски каменни зидове, които предлагаха известно прикритие. Но все пак тревогата не го напускаше и той въздъхна от облекчение, когато отново навлязоха сред гъстите, мрачни храсталаци.

Този безмълвен, черен свят му бе напълно чужд, но той бързо привикна. Опасността се криеше в най-дребните движения, в почти недоловимите звуци. Крис вървеше приведен, напрегнат, изпробвайки земята на всяка крачка, преди да се отпусне с пълна тежест. Непрестанно въртеше глава наляво-надясно, наляво-надясно.

Чувстваше се като животно и си спомняше как Марек оголи зъби като горила преди нападението в стаята. Погледна към Кейт и видя, че тя също крачи приведена и напрегната.

Без сам да знае защо, той си представи залата за семинари в Йейл с кремави стени и ламперия от полирано потъмняло дърво, припомни си споровете между студентите, насядали около дългата маса: дали процесуалната археология клони към историята или към класическата археология, дали формалистичните критерии превъзхождат обективистичните, дали деривационистката доктрина не прикрива нормативните задължения.

Нищо чудно, че спореха. Темите бяха напълно абстрактни, просто въздух под налягане... или гола вода. Празните им спорове така и не стигаха до разрешение; въпросите никога не получаваха отговори. И все пак в тия дебати имаше толкова напрежение, толкова страст.

Откъде идваше тя? Все едно. Сега дори не си спомняше защо споровете са му изглеждали толкова важни.

Академичният свят сякаш чезнеше в далечината като неясен и блед спомен, докато той слизаше по мрачния склон към реката. Но колкото и уплашен да бе тази нощ, колкото и да го мъчеше напрежение пред смъртоносния риск, всичко наоколо бе реално по някакъв странен начин — успокояващ, почти опияняващ, и...

Чу прашене на вейка и застина.

Марек и Кейт също замръзнаха.

Отляво долетя тих шум и глухо пръхтене. Останаха неподвижни. Марек стисна меч.

И покрай тях изтича дребният силует на диво прасе.

— Трябваше да го убием — прошепна Марек. — Гладен съм.

Понечиха да продължат, но изведнъж Крис осъзна, че не те са подплашили прасето. Защото сега несъмнено чуваха шум от тичащи нозе. Шумолене в тревата, пукот из храстите. Стъпките идваха право към тях.

Марек се намръщи.

Виждаше достатъчно добре в мрака, за да различи тук-там проблясък на брони. Трябваше да са седем или осем войници изтичаха бързо на изток, после се приведоха, пак потънаха в храсталака и настана тишина.

Какво ставаше, по дяволите?

Тези войници ги дебнеха в засада на пътя. Сега се прехвърляха на изток и пак ги чакаха.

Как бе възможно?

Той погледна клекналата до него Кейт, но тя просто изглеждаше изплашена.

Крис, също приведен, потупа Марек по рамото. Поклати глава, после посочи ухото си.

Марек кимна и се ослуша. Отначало не чу нищо друго, освен вятъра. Озадачен, той се обърна към Крис, който пресилено се почука по главата близо до ухото.

Казваше му: включи слушалката.

Марек се потупа по ухото.

Когато след кратко прашене звукът се включи, той не чу нищо. Сви рамене към Крис, който вдигна длани: почакай. Марек зачака. Едва след дълго напрегнато вслушване долови тихия, равномерен звук на човешко дишане.

Погледна към Кейт и вдигна пръст пред устните си. Тя кимна. Погледна Крис. Той също кимна. И двамата разбираха. Не издавайте нито звук.

Марек пак се вслуша напрегнато. Отново чу в слушалката тихо дишане.

Но не беше на никого от тримата. Имаше някой друг.

Крис прошепна:

— Андре, това е твърде опасно. Дай да не прекосяваме реката тази нощ.

— Прав си — отвърна шепнешком Марек. — Ще се върнем към Кастелгард и ще се прикрием до сутринта някъде около стените.

— Добре.

— Да вървим.

В мрака тримата се спогледаха, кимнаха, после едновременно се почукаха по ушите и изключиха слушалките.

Клекнаха да изчакат.

След малко отново чува войниците да притичват през храстите. Този път се изкачваха нагоре — към Кастелгард.

Тримата изчакаха още пет-шест минути. След това обърнаха гръб на Кастелгард и поеха надолу.

Крис бе съобразил всичко това. Преди малко, докато слизаше по склона, той прогони един комар от ухото си и неволно включи слушалката; не след дълго чу някой да киха.

А никой от тях не бе кихнал.

Малко по-късно, когато срещнаха глигана, той чу някой да се задъхва от умора. А в тъмнината до него Марек и Кейт изобщо не помръдваха.

Тогава разбра със сигурност, че още някой има слушалка... и като се замисли, проумя откъде е дошла. Гомес. Някой трябва да я беше взел от отрязаната глава на Гомес. В тази идея имаше само едно противоречие...

Марек го смушка в ребрата. Посочи напред. Кейт вдигна палец и се усмихна.

Широка и гладка, реката леко потрепваше и бълбукаше в нощта. Тук Дордона се разливаше из низините; едва виждаха отсрещния бряг като черта от мрачни дървета и гъсти храсти. Не забелязаха признаци на движение. Крис различи смътно черните очертания на воденичния мост. Знаеше, че нощем мелницата трябва да е затворена; мелничарите можеха да работят само денем, защото дори една-единствена свещ можеше да предизвика експлозия в прашния въздух.

Марек докосна Крис по ръката, после посочи отсрещния бряг. Крис сви рамене; не виждаше нищо.

Марек посочи отново.

Крис присви очи и с усилие различи четири бледи струйки дим да се издигат в небето. Но ако бяха от огънове, то защо нямаше светлина?

Тръгнаха срещу течението и след малко откриха лодка, вързана за брега. Водата я люшкаше и от време на време я блъскаше в камъните. Марек погледна отсрещния бряг. Бяха се отдалечили от пушека.

Той посочи лодката. Дали да рискуват?

Крис знаеше, че другият вариант е да преплуват реката. Нощта беше хладна; не искаше да се мокри. Той посочи лодката и кимна.

Кейт също кимна.

Качиха се и Марек тихо започна да гребе през Дордона.

Седнала до Крис, Кейт неволно си спомни как разговаряха, докато минаваха през реката преди няколко дни. Колко дни точно? Май само два, осъзна тя. А изглеждаха като седмици.

Огледа с присвити очи отсрещния бряг, търсейки движение. Лодката им навярно бе тъмен силует на фона на тъмна вода и тъмен хълм, но все пак можеше да се види, ако някой наблюдаваше.

Ала явно никой не наблюдаваше. Брегът приближи, после лодката навлезе в блатната трева из плитчините, тихо изскърца и спря. Слязоха. Наблизо видяха тесен път покрай реката. Марек вдигна пръст пред устните си и тръгна напред. Отиваше към пушека.

Двамата го последваха предпазливо. Няколко минути по-късно откриха отговора. Имаше четири огъня, разположени на равни разстояния покрай брега. Пламъците бяха обкръжени с парчета от

строшени доспехи върху купчинки пръст, тъй че се виждаше само пушекът. Но войници нямаше. Марек прошепна:

— Стар номер. Огньовете разкриват фалшиви позиции.

Кейт не бе съвсем наясно какво цели този „стар трик“. Може би да демонстрира по-голяма сила, повече войници, отколкото има в действителност. Марек ги поведе покрай занемарените огньовете към няколко други, подредени по-далече по брега. Вървяха близо до водата и чуваха бълбукането на реката. Докато приближаваха последния огън, Марек внезапно се завъртя и падна на земята. Кейт и Крис също залегнаха, после чува мъжки гласове да пеят дълга пиянска песен; беше нещо от рода на „Пивото приспива ни на стола, пивото обръща ни във гьола...“. Песента продължаваше до безкрайност. Слушайки, Кейт си помисли: това е като „Деветдесет и девет бирени шишета на стената“. Когато надигна глава да надникне, видя край огъня пет-шест войници в зелено-черни униформи, които пиеха и пееха с пълно гърло. Може би имаха заповед да вдигат шум, за да подкрепят измамата с огньовете.

Марек посочи назад и когато се отдалечиха, той ги поведе наляво, настрани от реката. Отначало вървяха под прикритието на ивица дървета, после отново започнаха да се промъкват из открито поле. Кейт осъзна, че това са същите ниви, през които бяха минали тази сутрин. И наистина, отляво видя бледи жълтеникави светлини в горните прозорци на манастира — някои от монасите работеха до късно. А право отпред различи тъмните очертания на селски къщи със сламени покриви. Крис посочи към манастира: защо да не идем там? Марек събра длани до ухото си: всички спят. Крис сви рамене: какво от това?

Марек разигра истинска пантомима, показвайки как се събужда стреснат. Явно смяташе, че могат да предизвикат паника, ако отидат там посред нощ.

Крис сви рамене: какво от това?

Марек размаха пръст: не е добра идея. После изрече само с устни: утре сутрин.

Крис въздъхна.

Марек продължи покрай фермите, докато стигнаха до опожарена селска къща — четири стени и черни останки от покривните греди.

Введе ги през отворена врата, върху която имаше широка червена ивица. Кейт едва я забеляза в мрака.

Вътре бяха избуяли плевели, валяха се парчета от строшени съдове. Марек се разрови из буренака, докато намери две нащърбени глинени гърнета. Кейт си помисли, че приличат на нощни гърнета. Марек ги сложи внимателно върху обгорения перваз на прозореца.

— Къде ще спим? — прошепна Кейт.

Марек посочи земята.

— Защо не може да идем в манастира? — настоя тя и махна с ръка към откритото небе над тях. Нощта бе студена. Мъчеше я глад. Искаше ѝ се да спи на спокойствие зад дебели стени.

— Не е безопасно — отвърна шепнешком Марек. — Ще спим тук.

Той легна на земята и затвори очи.

— Защо не е безопасно? — попита Кейт.

— Защото някой има слушалка. И знае къде отиваме.

Крис се обади:

— Искан да поговорим за...

— Не сега — каза Марек, без да отваря очи. — Заспивай.

Кейт легна и Крис се отпусна до нея. Тя притисна гръб в неговия. Само за да се стопли. Бе тъй студено... Неяде далече отекна гръмотевица.

По някое време след полунощ завая. Тя усети тежките капки по бузите си и стана тъкмо преди да се излее пороят. Озърна се и видя малък дъсчен навес, полуизгорял, но все още изправен. Пропълзя до него, седна облеганата и пак се сгуши до Крис, който я бе последвал. Марек се приближи, легна край тях и моментално заспа. По бузите му трополяха капки, но той хъркаше.

26:12:01

Любителите на въздушни спортове бяха подранили — пет или шест балона се издигаха в слънчевото утро над голите възвишения. Часът приближаваше единайсет. Стърн забеляза върху единия балон зигзаговидна шарка, като тези по килимчетата на индианците навахо.

— Съжалявам — каза Гордън, — но отговорът е „не“. Не можеш да се върнеш с прототипа, Дейвид. Просто е твърде опасно.

— Защо? Мислех, че всичко е сигурно. По-сигурно от пътуване с автомобил. Кое е опасно?

— Казах ти, че не допускаме транскрипционни грешки... грешки, които възникват при възстановяването — отговори Гордън. — Но не е точно така.

— Ааа.

— Обикновено наистина не откриваме признаци за грешки. Но те вероятно се случват при всяко пътуване. Просто са твърде дребни, незабележими. Но също като облъчването с радиация, транскрипционните грешки се натрупват. След едно пътуване не ги забелязваш, но след десет или двамайсет почват да проличават. Например мъничък белег, като шев върху кожата ти. Чертичка в роговицата на окото. Или пък проявяваш сериозни симптоми, да речем, диабет или затруднено кръвообращение. Случи ли се това, вече не можеш да пътуваш. Защото не можеш да си позволиш влошаване на проблема. Това означава, че си стигнал до предела на пътуването.

— Случвало ли се е?

— Да. С опитни животни. И с неколцина от хората. С първите — онези, които използваша прототипа.

Стърн се поколеба.

— Къде са сега тези хора?

— Повечето все още са тук. Продължават да работят за нас. Но вече не пътуват. Не могат.

— Добре — каза Стърн, — но аз говоря само за едно пътуване.

— А ние отдавна не сме използвали и настройвали машината — възрази Гордън. — Може всичко да мине добре, но може и да не мине.

Помисли си: да речем, че те пусна да се върнеш, но когато пристигнеш в 1357 година, откриваш толкова сериозни грешки, че не смееш да тръгнеш обратно. Защото не бива да рискуваш натрупването на нови.

— Искаш да кажеш, че ще трябва да остана там.

— Да.

— Случвало ли се е на някого? — попита Стърн.

Гордън помълча.

— Може би.

— Казваш, че в момента там има още някой?

— Може би — повтори Гордън. — Не сме сигурни.

— Но това е много важно — развълнува се Стърн. — Казваш ми, че там вероятно има човек, който би могъл да им помогне.

— Не знам — промърмори Гордън. — Не ми се вярва точно този човек да помогне.

— Но не трябва ли да им кажем? Да ги посъветваме?

— Няма начин да се свържем с тях.

— Всъщност мисля, че има — каза Стърн.

16:12:23

Крис се събуди преди разсъмване разтреперан и вкочанен. Небето бе бледосиво, по земята пълзеше рядка мъгла. Той седеше под навеса със свити колене, облегат на стената. Седнала до него, Кейт още дремеше. Крис извъртя тяло да се огледа и примижа от внезапна болка. Всичките му мускули бяха болезнено вдървени — по ръцете, краката, гърдите, навсякъде. Дори шията го заболя, когато изви глава.

С изненада откри, че върху рамото платът на жакета е вкоравен от засъхнала кръв. Очевидно снощната стрела го бе драснала доста дълбоко. Той опита да раздвижи ръка и тихо изпъшка от болка, но реши, че не е сериозно.

Трепереше от влажния утринен хлад. Мечтаеше си за огън и нещо за хапване. Стомахът му се обаждаше. Не бе ял нищо вече цяло денонощие. Мъчеше го и жажда. Къде щяха да намерят вода? Можеха ли да пият направо от Дордона? Или трябваше да търсят извор? И къде да намерят храна?

Обърна се да попита Марек, но не го откри. Извъртя се, огледа къщата — усети остра, мъчителна болка, но от Марек нямаше и следа.

Тъкмо започваше да се изправя, когато чу приближаващи стъпки. Марек? Не, реши той — бяха стъпки на няколко души. Чуваше се и звънтене на ризници.

Стъпките приближиха още, после спряха. Той затаи дъх. Отдясно, само на метър от главата му, върху прозоречния перваз се отпусна ръка в метална плетена ръкавица. Ръкавът беше зелен, поръбен с черно.

Хората на Арно.

— *Nie nemo habitavit nuper* — изрече мъжки глас. През вратата долетя отговор:

— *Et intellego quare. Specta, porta habet signum rubrum. Estne pestilentiae?*

— *Pestilentia? Certo scisne? Abeamus!*

Ръката веднага се дръпна и стъпките се отдалечиха. Слушалката не бе превела разговора, защото беше изключена. Трябваше да разчита на познанията си по латински? Какво означаваше *pestilentia*? Вероятно

„чума“. Войниците бяха видели знака върху вратата и благоразумно се оттегляха.

Господи, помисли си той, чумава къща ли е това? Затова ли е изгорена? Може ли още човек да се зарази? Питаше се за всичко това, когато за негов ужас един черен плъх притича из бурените и побягна от къщата. Крис изтръпна. Кейт отвори очи и се прозина.

— Кое време...

Крис вдигна пръст пред устните си и поклати глава.

Чу как хората се отдалечават и гласовете им заглъхват в мъгливото утро. Измъкна се изпод навеса, пропълзя до прозореца и предпазливо надникна навън.

Видя наоколо поне десетина войници в зелено-черните униформи на Арно. Те методично претърсваха къщурките край манастирската стена. Изведнъж Крис видя Марек да върви право към тях. Беше се прегърбил и влачеше единия крак. Носеше някаква зеленина. Войниците го спряха. Марек се поклонил почтително. Цялото му тяло изглеждаше дребно и немощно. Показа на войниците какво държи. Те се разсмяха и го блъснаха настрани. Марек продължи напред, все тъй дребен и плах.

Кейт видя как Марек мина край изгорялата къща и изчезна зад манастирската стена. Явно нямаше да дойде при тях, преди да се махнат войниците.

Стискайки устни от болка, Крис пропълзя под навеса. Кейт забеляза, че е ранен в рамото; по дрехата имаше засъхнала кръв. Докато му помагаше да разкопчае жакета, той кривеше лице и хапеше устни. Тя леко дръпна широката долна риза и видя, че отляво целите му гърди са покрити с грозно мораво петно, жълтеникаво-черно по краищата. Вероятно там го бе ударило копието.

Като зърна лицето ѝ, той прошепна:

— Зле ли е?

— Мисля, че е само натъртено. Може да има едно-две пукнати ребра.

— Адски боли.

Кейт оголи рамото му. Стрелата бе раздрала около пет сантиметра от кожата, наоколо имаше петно от спечена кръв.

— Как е? — попита Крис, като я гледаше напрегнато.

— Само драскотина.

— Инфектирана?

— Не, изглежда чиста.

Като придърпа жакета още надолу, Кейт видя нови синини по гърба и ребрата му. Целият бе в синини. Сигурно го болеше ужасно. Малко я изненада, че Крис вече не се оплаква. В края на краищата нали точно той вдигаше страшна олелия, ако му сервираха сутрешния омлет със сушени манатарки вместо пресни. И се цупеше, ако няма богат избор на вино.

Тя посегна да закопчае жакета.

— Мога и сам — прекъсна я Крис.

— Да ти помогна...

— Казах, че мога и сам.

Тя се отдръпна и вдигна ръце.

— Добре. Добре.

— Така или иначе, трябва да си раздвижа ръцете — каза той, примижавайки на всяко копче.

Наистина се справи съвсем сам. Но след това се облегна на стената със затворени очи, облян в пот от болка и изтощение.

— Крис...

Той отвори очи.

— Добре съм. Наистина. Не се тревожи за мен. Чувствам се просто чудесно.

И говореше искрено.

Кейт имаше чувството, че седи до непознат.

Когато Крис видя рамото и гърдите си — придобили моравия цвят на мъртва плът, — собствената му реакция го изненада. Беше пострадал жестоко. Очакваше да изпита ужас или страх. Но вместо това изведнъж се почувства облекчен, едва ли не безметежен. Вярно, болката го караше да се задъхва, но тя нямаше значение. Просто се радваше, че е жив и започва нов ден. Вечните му оплаквания, прищевки и колебания изведнъж се бяха превърнали в дреболия. На тяхно място откриваше, че е притежавал някакъв извор на безгранична енергия — почти агресивна жизненост, каквато не си спомняше да е изпитвал до днес. Усещаше я как струи по тялото му като особена топлина. Светът наоколо изглеждаше по-ярък, по-чувствен от когато и да било.

За Крис сивото утро придоби първична, девствена прелест. Студеният, влажен въздух носеше ухание на росна трева и влажна пръст. Камъните отзад го подпираха. Дори болката бе полезна, защото изгаряше всички ненужни чувства. Чувстваше се разголен до сърцевината, бодър и готов за всичко. Това тук бе друг свят с други правила.

И за пръв път той бе наистина в него.

Изцяло в него.

Когато войниците изчезнаха, Марек се върна.

— Разбрахте ли всичко? — попита той.

— Кое?

— Войниците търсят трима души от Кастелгард: двама мъже и жена.

— Защо?

— Арно иска да разговаря с тях.

— Хубаво е да си прочут — подметна Крис с кисела усмивка. — Всичко живо ни дири.

Марек подаде на двамата по една шепа влажна трева и листа.

— Диви зеленчуци. Това ще е закуската. Яжте.

Крис лакомо захапа листата.

— Чудесни са — каза той съвсем искрено.

— Онова с назъбените листа е лайкучка. Ще ти помогне за болката. Бялото клонче е от върба. Против възпаление.

— Благодаря — допълни Крис. — Много е вкусно.

Марек го изгледа, като че не вярваше на ушите си, после се обърна към Кейт.

— Добре ли е той?

— Според мен дори много добре.

— Чудесно. Яжте, после отиваме в манастира. Ако успеем да минем през стражата.

Кейт смъкна перуката.

— Няма да е трудно — рече тя. — Търсят двама мъже и жена. Е, кой има остър нож?

За щастие косата ѝ беше къса. На Марек му трябваха само няколко минути, за да отреже по-дългите кичури и да довърши работата. Докато той кълцаше, Крис каза:

— Мислех си за снощи.

— Очевидно някой има слушалка — отвърна Марек.

— Точно така. И мисля, че знам откъде я е взел.

— От Гомес.

Крис кимна.

— Така предполагам. Вие не ѝ ли извадихте слушалката?

— Не се сетихме.

— Сигурен съм, че някой би могъл да я пъкне в ухото си, за да чува, макар и да не му е по мярка.

— Да — съгласи се Марек. — Но въпросът е кой. Намираме се в четиринайсети век. Розово топче, което говори с тъничък глас — това е магия. Би изплашило до смърт всеки, който го намери. Човекът ще го захвърли като горещ въглен... и после ще го смачка с крак. Или ще бяга като луд.

— Знам — каза Крис. — Затова щом се замисля, идва ми само един отговор.

Марек кимна.

— Онези мръсници не ни казаха.

— Какво не са ни казали? — намеси се Кейт.

— Че тук има и още някой. Човек от двайсети век.

— Това е единственият възможен отговор — добави Крис.

— Но кой? — попита Кейт.

Крис бе мислил за това цяла сутрин.

— Дьо Кер — каза той. — Трябва да е Дьо Кер.

Марек поклати глава.

— Помисли малко — настоя Крис. — Той е тук само от година, нали? Никой не знае откъде идва, прав ли съм? Сдушил се е с Оливър и мрази всички ни, защото знае, че можем да го изместим. Снощи отведе войниците си от кожарската работилница, стигна чак до улицата, преди да заговорим... и после веднага налетя. Казвам ви, трябва да е Дьо Кер.

— Има само един проблем — уточни Марек. — Дьо Кер говори безупречно окситански.

— Ти също.

— Не, говоря го като недоद्याлан чужденец. Вие двамата слушате превода. Аз слушам какво казват наистина. Дьо Кер говори така, като че е роден тук. Напълно свободно, а акцентът му съвпада напълно с

този на другите. А през нашия век окситанският е мъртъв език. Няма начин да е от нашето време и да говори така. Трябва да е тукашен.

— Може да е лингвист.

Марек пак поклати глава.

— Не е Дьо Кер. Гай Малегант е.

— Сър Гай?

— Безспорно — каза Марек. — Усъмних се в него още, когато ни хванаха в тайния коридор. Спомняте ли си? Пазехме почти пълна тишина..., но той отвори вратата и ни спипа. Дори не си даде труда да се прави на изненадан. Не извади меч. Моментално вдигна тревога. Защото вече знаеше, че сме там.

— Не беше така — възрази Крис. — Влезе сър Даниъл.

— Тъй ли? Изобщо не си спомням да е влизал.

— Всъщност — намеси се Кейт — мисля, че Крис може да има право. Трябва да е Дьо Кер. Аз се бях изкатерила доста високо в тесния проход между параклиса и замъка. Дьо Кер каза на войниците да ви убият и си спомням, че бях твърде далеч, но все пак го чух ясно.

Марек се втрени в нея.

— И какво стана после?

— После Дьо Кер почна да си шушука с един войник... Не чух какво си казаха.

— Точно така. Защото не е имал слушалка. Ако имаше, щеше да чуеш всичко, дори и шепота. Но не е имал. Сър Гай е. Кой отсече главата на Гомес? Сър Гай и хората му. Кой е имал най-добра възможност да се върне при трупа и да прибере слушалката? Сър Гай. Другите се изплашиха от святкащата машина. Само сър Гай не се изплаши. Защото знаеше какво представлява. Той е от нашия век.

— Мисля, че той не беше там, когато машината святкаше — поправи го Крис.

— Но най-важното доказателство срещу сър Гай — каза Марек — е, че окситанския му хич не го бива. Говори носово, като ньюйоркчанин.

— Добре де, нали е от Мидълсекс. А и не вярвам да е от благородно потекло. Имам чувството, че са му дали рицарско звание за храброст, не заради произхода.

— Не е чак толкова умел в боя, щом не те повали от коня с първия удар — каза Марек. — И с меча не го бива, срещу мен се

изложи. Казвам ви, той е.

— Все едно — промърмори Крис, — който и да е, сега знае, че отиваме в манастира.

— Вярно — каза Марек, като се отдръпна от Кейт и я огледа изпитателно. — Затова да вървим.

Кейт плахо опипа косата си. После попита:

— Да се радвам ли, че нямаме огледало?

Марек кимна.

— Вероятно.

— Приличам ли на момче?

Крис и Марек се спогледаха.

— Донякъде — рече Крис.

— Донякъде ли?

— Не. Съвсем. Изглеждаш като момче.

— Или поне горе-долу — подметна Марек.

Тримата станаха на крака.

15:12:09

Тежката дървена порта се откряна съвсем малко. От мрака зад нея надникна засенчено лице с бяла качулка.

— Господ да ви дари с челяд и благополучие — изрече бавно монахът.

— А вам да дари здраве и премъдрост — отговори Марек на окситански.

— По какви дела идвате?

— Дошли сме да видим брат Марсел.

Монахът кимна, сякаш ги бе очаквал.

— Разбира се, може да влезете — каза той. — Навреме идвате, още е тук.

Вратата се откряна още мъничко, колкото да минат един по един.

Озоваха се в малко и съвсем тъмно каменно преддверие. Лъхна ги аромат на рози и портокали. Откъм манастира долиташе приглушено песнопение.

— Можете да оставите оръжията си тук — посочи монахът към ъгъла.

— Добри ми братко, боя се, че не можем — каза Марек.

— Тук няма от що да се боите — отвърна монахът. — Оставете ги или си вървете.

Марек понечи да протестира, но се отказа и откачи меча си.

Монахът се плъзна пред тях по тих коридор с голи каменни стени. След малко завиха и тръгнаха по нов коридор. Манастирът бе огромен и приличаше на лабиринт.

Това бе цистерциански манастир; монасите носеха бели одежди от обикновено платно. Строгите порядки в цистерцианския орден представляваха недвусмислен укор към по-либералните бенедиктинци и доминиканци. Тук от монасите се изискваше най-строга дисциплина и суров аскетизъм. Векове наред цистерцианците не допускаха

никакви изваяния по стените на простичките си сгради, нито пък декоративни илюстрации в своите ръкописи. Хранеха се със зеленчуци, хляб и вода, без месо или сос. Наровете им бяха корави; стаите студени и голи.

Манастирският им живот бе спартански във всяко едно отношение. Но тази сурова дисциплина...

Пляс!

Марек се завъртя към звука. Наближаваха открит вътрешен двор, обкръжен от три страни със сводести колонади — място, предвидено за четиво и благочестиви размисли.

Пляс!

Дочуха и смях. Мъжки викове.

Пляс! Пляс!

Когато излязоха на двора, Марек видя, че фонтанът и градината в центъра са премахнати. Имаше само гола, здраво утъпкана пръст. Четирима мъже с петна от пот по одеждите стояха сред двора и играеха с малка топка.

Пляс!

Топката се търкулна на земята. Мъжете почнаха да се блъскат около нея. Когато топката спря, единият я вдигна над главата си, извика „Tenez!“ и я изстреля напред с другата длан. Останалите закрепяха и почнаха да се блъскат за по-удобна позиция. Изпод сводовете монаси и благородници ги окуражаваха с викове, подмятайки звънтящи кесии с пари за облозите.

На едната стена бе прикрепена дълга дъска и всеки път, когато топката я удряше — издавайки кух звук, — виковете на публиката се засилваха.

На Марек му трябваша няколко секунди, за да осъзнае какво вижда — най-ранната форма на тениса.

Tenez — което на френски означава „Дръжете!“ — бе нова игра, измислена само преди двайсет години и светкавично придобила невероятна популярност. Ракетите и мрежите щяха да се появят след векове; засега играта представляваше нещо като хандбал, разпространен сред всички обществени слоеве. Децата играеха по улиците. Сред благородниците новата мода бе толкова популярна, че дори предизвикваше строежа на нови манастири — често оставащи недовършени след изграждането на вътрешния двор. Кралските

фамилии се тревожеха, че принцовете занемаряват рицарското си обучение и прекарват дълги часове на корта, често под светлината на факли, до късно през нощта. Облозите ставаха повсеместни. Френският крал Жан Втори, в момента пленник на англичаните, бе прахосал цяло състояние, за да изплаща дългове от тениса. (Наричаха го Жан Добрия, но злите езици подмятаха, че може да е добър във всичко, само не и в тениса.)

— Често ли играете тук? — попита Марек.

— Движението укрепва тялото и избистря ума — отговори веднага монахът. — Тук играем на два двора.

Докато прекосяваха двора, Марек забеляза сред публиката няколко души в зелено и черно. Бяха груби, брадясали мъже с вид на разбойници.

После отминаха двора и започнаха да се изкачват по стълбище. Марек се обърна към монаха.

— Изглежда, вашият орден посреща охотно хората на Арно дьо Сервол.

— Воистина тъй е — отговори монахът, — понеже те ще сторят великата добрина да ни върнат воденицата.

— Нима ви е била отнета? — попита Марек.

— В известен смисъл. — Монахът пристъпи до прозореца, от който се виждаха Дордона и воденичният мост на по-малко от половин километър нагоре по течението. — Със собствените си ръце монасите от „Света майка“ построиха тая мелница по молба на нашия почитан архитект, брат Марсел. Марсел е много тачен в манастира. Както знаете, той бе архитект и при предишния игумен, епископ Лаон. Поради туй мелницата, която той замисли, а ние изградихме, принадлежи на манастира, както и приходите от нея. Ала сър Оливър настоява сам да получава мелнична такса, ако и да няма друго праведно основание, освен че армията му контролира тази територия. Виждате защо милорд игуменът е твърде доволен, че Арно даде обет да върне мелницата на манастира и да сложи край на таксата. И туй е причината да сме дружелюбни към хората на Арно.

Крис слушаше и си мислеше: моята теза! Точно това бе доказал в своето проучване. Макар че някои хора все още смятаха средновековието за епоха на застой, Крис знаеше, че всъщност то е било време на напрегнато технологично развитие — и в този смисъл

доста подобно на нашето време. На практика индустриалната механизация, характерна за западното общество, започнала именно през средновековието. Най-мощният източник на енергия през онази епоха — водната сила — бил разработван най-усърдно и използван за все по-разнообразни задачи: не само за мелене на жито, но и за забъркване на хоросан и цимент, производство на хартия, усукване на въжета, изстискване на растителни масла, направа на текстилни бои и задвижване на тепавици, ковашки чукове, пивоварски преси, дъскорезници и мощни духала за стоманолеярните пещи. Из цяла Европа изграждали по реките бентове едва ли не на всеки километър; под всеки мост имало закотвени мелнични кораби. На места цели каскади от мелници успешно използвали една подир друга енергията на течащата вода.

Обикновено мелниците имали монополни права и били значителен източник на доходи... и на конфликти. Съдебни процеси, убийства и сражения придружавали непрестанно мелничарската дейност. И сегашният пример доказваше...

— И все пак — обади се Марек — виждам, че мелницата все още е в ръцете на лорд Оливър, понеже знамето му се вее на кулата и неговите стрелци стоят по бойниците.

— Оливър държи мелничния мост — каза монахът — тъй като мостът е близо до пътя за Ла Рок и който владее мелницата, владее и пътя. Ала Арно скоро ще му я отнеме.

— И ще ви я върне.

— Тъй е.

— А що ще стори манастирът на свой ред за Арно?

— Ще го благословим, разбира се — продължи монахът. Позамисли се и добави: — А и ще му платим добри парички.

Минаха през скрипториума, където на редица писалища монасите безмълвно преписваха ръкописи. Но за Марек цялата сцена изглеждаше някак обърквана; вместо вгълбени песнопения над този труд звучаха крясъци и плясък на топка от манастирския двор. И въпреки старата цистерцианска неприязън към илюстрациите мнозина монаси усърдно рисуваха по ъглите и празните полета на ръкописите. Пред художниците имаше четки и каменни панички с различни бои. Някои от илюстрациите бяха наистина великолепни.

— Насам — каза монахът и ги поведе надолу по стълбище към малко слънчево дворче. В единия край Марек зърна да се припичат осем войници с цветовете на Арно. Забеляза, че те не са оставили мечовете си.

Монахът продължи към малка къщичка в края на двора, после отвори вратата. Чуха плисъка на течаща вода и видяха чешма с голямо каменно корито. Тук отекваха напевни молитви на латински. В средата на помещението двама монаси миеха белезникаво голо тяло, проснато върху маса.

— Фратер Марцелус — прошепна монахът и леко сведе глава. Очите на Марек се разшириха. Трябваша му няколко секунди, за да разбере какво, вижда. Брат Марсел бе мъртъв.

14:52:07

Реакцията им ги издаде. Монахът веднага разбра, че не знаят за смъртта на Марсел. Той се навъси, хвана Марек за ръката и попита:

— Защо сте дошли?

— Надявахме се да поговорим с брат Марсел.

— Той предаде Богу дух снощи.

— Как почина? — попита Марек.

— Не знаем. Ала както сами виждате, той беше стар.

— Работата ни с него бе крайно важна — каза Марек. — Може би, ако разрешите да видим личните му вещи...

— Той нямаше лични вещи.

— Но все някой дребен предмет...

— Той живееше простичко.

— Мога ли да погледна стаята му? — попита Марек.

— Съжалявам, не е възможно.

— Ще ви бъда извънмерно благодарен, ако...

— Брат Марсел живееше в мелницата. Стаята му е там от дълги години.

— А! — кимна Марек.

Мелницата бе в ръцете на Оливър. Не можеха да отидат там, поне засега.

— Но може би аз ще съм в състояние да ви помогна — добави монахът. — Кажете ми що за важна работа ви води насам.

Говореше небрежно, но Марек веднага стана предпазлив.

— Лични дела бяха — отвърна той. — Не мога да говоря за тях.

— Тук нямаме нищо лично — рече монахът, отстъпвайки лекичко към вратата. Марек имаше неприятното чувство, че се кани да вдигне тревога.

— Идваме по молба на магистър Едуардус.

— Магистър Едуардус! — Монахът мигновено се промени. — Защо не го казахте по-рано? А вие какви сте на магистър Едуардус?

— Чираци негови сме.

— Воистина?

— Господ ни е свидетел.

— Защо не го казахте? Магистър Едуардус винаги е добре дошъл тук, понеже изпълняваше дело в услуга на игумена, когато го грабна Оливър.

— А!

— Елате с мен още сега — каза монахът. — Игуменът ще желае да ви види.

— Но ние...

— Игуменът ще го желае. Идвайте!

Когато излязоха отново на слънце, Марек забеляза колко войници в зелено и черно са се събрали по манастирските дворове. И тези войници не се мотаеха; чакаха напрегнати, готови за битка.

Къщичката на игумена бе малка, изработена от изящно изваяно дърво и разположена в един далечен ъгъл на манастира. Въведоха ги в малко преддверие с дървена ламперия по стените, където някакъв стар монах, прегърбен и дебел като жабок, седеше край затворена врата.

— Вътре ли е милорд игуменът?

— Право думаш, ала сега напътства покаянието на една грешница.

От съседната стая долетя ритмично скърцане.

— Колко време ще траят молитвите? — попита по-младият монах.

— Може да е доста — отвърна жабокът. — Не идва за пръв път. И греховете ѝ се повтарят често.

— Желая да известиш на милорд игумена за тия достойни люде, тъй като носят вести за Едуардус де Джоунс.

— Бъди уверен, че ще да го сторя — рече жабокът с отегчен глас. Но Марек забеляза внезапно проблеснал интерес в очите на стареца. Беше схванал за кого става дума.

— Часът приближава девет — продължи жабокът. — Ще почетат ли твоите гости нашата скромна трапеза?

— Хиляди благодарности, но не, ние... — Крис се закашля.

Кейт побутна Марек, който бързо каза:

— Приемаме, ако не ще ви затрудним.

— Добре сте дошли, Бог да ви благослови.

Тъкмо тръгваха към трапезарията, когато един млад монах дотича задъхан.

— Милорд Арно идва! Желаете да разговаря с игумена незабавно!
Жабокът скочи на крака и подхвърли:

— Изчезвайте тутакси.

После отвори една странична врата.

Озоваха се в малка, скромна стаичка до покоите на игумена. Леглото престана да скърца; чуха как жабокът мърмори на игумена тихо и настоятелно.

След миг се отвори друга врата и в стаята влезе жена с разгопени нозе и поруменяло лице, която набързо оправяше дрехите си. Беше извънредно красива. Когато се обърна, Крис с изумление разпозна лейди Клеър. Тя зърна погледа му и попита:

— Поради що зяпаш тъй?

— Аз... милейди...

— Оръженосецо, поведението ти е твърде немилосърдно. Как смееш да ме упрекваш? Аз съм жена от потекло, самичка в чужди краища, без закрилник, помощник или наставник. Ала трябва някак да стигна в Бордо, докъдето има осемдесет левги, а оттам и до Англия, ако желая да се сдобия с имотите на съпруга си. Тъй ми повелява дългът на вдовица и в тия времена на войни и размирици аз ще да сторя без колебание всичко, що е потребно, за да го изпълня.

Крис си помисли, че колебанието едва ли присъства в характера на тази жена. Бе смаян от нейната дързост. Марек обаче я гледаше с нескрито възхищение. Той каза любезно:

— Простете му великодушно, милейди, понеже е млад, а често и неразумен.

— Обстоятелствата се променят. Потребни ми бяха познанства, що само игуменът можеше да осигури. Както мога, тъй убеждавам.

Лейди Клеър заподскача на един крак, опитвайки да запази равновесие, докато обуваше клина си. Опъна го, приглади дългата черна дреха, после сръчно върза на главата си монашеска забрадка, тъй че се виждаше само лицето.

След секунди приличаше на монахиня. Движенията ѝ станаха бавни, гласът благ и тих.

— По волята на съдбата сега знаете туй, що не бих желала никой да знае. Завися от вашата милост и умолявам за мълчание.

— Ще го имате — каза Марек, — понеже вашите дела не ни засягат.

— В замяна ще имате моето мълчание — отвърна тя. — Понеже е явно, че игуменът не желае присъствието ви да стане известно на Дьо Сервол. Всеки със своята тайна. Имам ли думата ви?

— Имате я, милейди — каза Марек.

— Да, лейди — потвърди Крис.

— Да, лейди — повтори Кейт.

Като чу гласа ѝ, Клеър изгледа навъсено Кейт, после пристъпи до нея.

— Вярно ли думаш?

— Да, лейди.

Клеър плъзна длан по гърдите на Кейт, пристегнати под дрехата с ивица платно.

— Отрязала си си косите, девойко — каза тя. — Знаеш ли, че за преобличане в мъжки одежди се полага смърт?

При тия думи тя се озърна към Крис.

— Знаем го — каза Марек.

— Трябва да си много предана на своя магистър, за да поемеш подобен риск.

— Тъй е, милейди.

— Тогава от сърце ще се моля да оцелееш.

Вратата се отвори и жабокът им махна с ръка.

— Елате, достойни люде. Милейди, моля ви да си тръгвате, игуменът скоро ще изпълни молбата ви. А вие... елате с мен.

Когато излязоха на двора, Крис приведе глава към Марек и прошепна:

— Андре, тая жена е жива отрова.

Марек се усмихна.

— Вярно, има живец в нея.

— Андре, послушай ме. Не можеш да вярваш на нито една нейна дума.

— Тъй ли? Аз пък мисля, че е удивително пряма — каза Марек.
— Иска закрила. И има право.

Крис се изблеци.

— Закрила?

— Да — отговори замислено Марек. — Трябва й рицар-закрилник.

— Рицар? Какви ги говориш? Остават ни само... колко часа ни остават?

Марек погледна плетената гривна на китката си.

— Единайсет часа и десет минути.

— Тогава какви са тия приказки за рицар-закрилник?

— О, просто си мислех — каза Марек. Той прегърна Крис през раменете. — Няма значение.

11:01:59

Тримата седяха сред монашеското множество около дълга маса в просторната трапезария. Пред всекиго имаше паница с гореща месна супа, а в средата на масата — подноси, отрупани със зеленчуци, говеждо и печени петли. Никой не помръдваше. Свели глави за молитва, монасите пееха:

*Pater noster qui est in coelis
Sanctificetur nomen tuum
Adveniar regnum tuum
Fiat voluntas tua*

Кейт крадешком хвърляше погледи към храната. Над петлите се вдигаше пара! Изглеждаха тлъсти и по подносите се стичаше жълтеникав сок. После забеляза, че монасите около нея изглеждат озадачени от мълчанието ѝ. Изглежда, би трябвало да знае тази молитва.

До нея Марек пееше на висок глас:

*Panem nostrum quotidianum
Da nobis hodie
Et dimmitte nobis debita nostra*

Тя не знаеше латински и не можеше да се присъедини, затова запази мълчание до финалното „Амин“.

Монасите надигнаха глави и ѝ кимнаха. Тя изтръпна — точно от този момент се боеше. Защото щяха да я заприказват, а тя не можеше да отговори. Какво да прави?

Погледна към Марек, който изглеждаше съвършено спокоен. И с право; нали говореше езика.

Един монах безмълвно ѝ подаде поднос с месо. Всъщност из цялата трапезария цареше мълчание. Храната се подаваше без приказки; нямаше нито звук, освен тихото тракане на чинии и ножове. Всички се хранеха мълчаливо!

Тя пое подноса, кимна и си сипа солидна порция, после продължи да добавя още, докато зърна неодобрителния поглед на Марек. Подаде му подноса.

В ъгъла на трапезарията един монах започна да чете на латински. Думите отекваха мелодично в ушите на Кейт, докато се хранеше с апетит. Бе прегладняла! Не си спомняше по-приятна трапеза. Тя се озърна към Марек, който се хранеше със спокойна усмивка. Кейт се наведе над чудесната супа и след малко пак погледна Марек. Той вече не се усмихваше.

Марек държеше под око входовете. Дългата правоъгълна трапезария имаше три врати — една отдясно, една отляво и една в средата, точно насреща.

Преди малко бе зърнал група войници в зелено и черно да се сбират край дясната врата. Те надничаха, сякаш се интересуваха от трапезата, но оставаха навън.

Сега видя втора група на вратата отсреща. Когато Кейт го погледна, той се приведе плътно до ухото ѝ и прошепна:

— Лявата врата.

Монасите наоколо ги стрелнаха с неодобрителни погледи. Кейт кимна в знак, че е разбрала.

Накъде водеше лявата врата? Там нямаше войници, а помещението от другата страна бе тъмно. Каквото и да се криеше отвъд нея, трябваше да рискуват. Марек хвана погледа на Крис и леко помръдна палец: време е да ставаме.

Крис кимна едва забележимо. Марек бутна напред лицата и понечи да стане, когато един монах в бяло расо пристъпи до него, приведе се и прошепна:

— Игуменът желае да ви види.

Игуменът на манастира „Света майка“ бе енергичен мъж малко над трийсетте, с тяло на атлет и зорки очи на търговец. Черното му расо бе изящно бродирано, на шията му висеше тежък златен кръст, а

когато им протегна ръка за целувка, върху нея проблеснаха четири пръстена. Посрещна ги в слънчевия двор и тръгна напред заедно с Марек, а Крис и Кейт поизостанаха. Навсякъде имаше войници в зелено и черно. Игуменът се държеше любезно и весело, но имаше навика често да сменя темата, сякаш за да завари събеседника си неподготвен.

— От душа съжалявам за присъствието на тия войници — каза той, — но изглежда, че в манастира са се промъкнали нашественици — хора на Оливър, и докато не ги открием, трябва да бъдем предпазливи. Милорд Арно любезно ни предложи закрилата си. Добре ли се нахранихте?

— Превъзходно по Божия милост и ваша воля, милорд игумен.

Игуменът се усмихна.

— Не обичам ласкателствата — каза той. — А и нашият орден ги забранява.

— Ще го имам предвид — обеща Марек.

Игуменът погледна войниците и въздъхна.

— Толкова много войници ще съсипят дивеча.

— Не ви разбрах, отче.

— Дивечът, дивечът — повтори раздражено игуменът. — Вчера сутринта отидохме на лов и се завърнахме, кажи-речи, с празни ръце. И един сръндак не успяхме да донесем. А хората на Сервол още не са пристигнали. Колкото дивеч не изстребят, ще го подплашат. Месеци ще трябва, за да се върне покоят в горите. Е, какви вести носите за магистър Едуардус? Казвайте, понеже изгарям от нетърпение да ги чуя.

Марек се навъси. Игуменът не изглеждаше напрегнат и нетърпелив. Но сякаш чакаше да получи конкретни сведения.

— Милорд игумен, той е в Ла Рок.

— О? При сър Оливър?

— При него, милорд.

— Твърде печално. Предаде ли ви известие за мен? — Игуменът зърна недоумението в очите на Марек. — Не?

— Милорд игумен, Едуардус не ми е предал известие.

— Може би го е прикрил под някакви простички, обичайни слова?

— Съжалявам — каза Марек.

— Аз съжалявам още повече. Значи сега е в Ла Рок?

— Там е, отче.

— Воистина туй не го желяех — призна игуменът. — Понеже смятам, че Ла Рок не може да се превземе.

— И все пак има таен проход към замъка... — напомни Марек.

— О, проходът, проходът. — Игуменът махна с ръка. — Тоя проход ще ме погуби. Само за него слушам. Всички жадуват за тайната, и най-вече Арно. Магистърът ми помагаше да прегледаме старите документи на Марцелус. Сигурни ли сте, че нищо не ви е казал?

— Заръча да потърсим брат Марсел.

Игуменът изсумтя.

— Не ще и дума, тайният проход е дело на брат Марсел, който бе помощник и писар на Лаон. Ала от години насам старият Марсел не беше добре с главата. Затова го оставяхме да живее във воденицата. По цял ден мънкаше и си мърмореше, сетне изведнъж почваше да крещи, че вижда демони и духове, подбелваше очи и крайниците му се мятаха бясно, докато видението отмине. — Игуменът поклати глава. — Другите монаси го тачеха, смятаха тия видения за признак на благочестие, а не за болест, каквато бяха в действителност. Но защо ви е заръчал магистърът да го дирите?

— Магистърът каза, че Марсел имал ключ.

— Ключ ли? Ключ? — Игуменът изглеждаше много раздразнен. — Естествено, че имаше ключ, той имаше много ключове и всички са във воденицата, но не можем...

Игуменът залитна напред и се втрени стреснато в Марек. Всички по двора крещяха, сочеха нагоре.

— Милорд игумен — започна Марек.

От устните на игумена бликна кръв и той рухна в ръцете на събеседника си. Марек го отпусна на земята. Напипа стрелата в гърба му още преди да я види. Нови стрели засвистяха надолу и се забиха, потрепвайки, в тревата до тях.

Марек вдигна глава и видя кафяви фигури да стрелят трескаво от църковната камбанария. Една стрела събори шапката на Марек; друга разкъса ръкава на туниката му. Трета стрела прониза рамото на игумена.

Следващата улучи Марек в бедрото. Той усети как по крака му прелетя огнена болка, загуби равновесие и падна по гръб. Опита да се изправи, но беше като замаян. Пак се просна назад, докато стрелите свистяха от всички страни.

В другия край на двора Крис и Кейт бягаха да се скрият от смъртоносния дъжд. Кейт изкрещя, залитна и падна със стрела в гърба. После се изправи, залитайки, и Крис видя, че стрелата е разкъсала дрехата под мишницата, без да закачи тялото. Друга стрела плъзна по крака му, раздирайки панталона. Сетне достигнаха покрития коридор, където рухнаха задъхани зад една от колоните. Стрелите трополяха наоколо по каменните стени и арки.

— Добре ли си? — попита Крис. Кейт кимна.

— Къде е Марек?

Крис стана и предпазливо надникна иззад колоната.

— О, не — възкликна той и побягна по коридора.

Марек с усилие се изправи и видя, че игуменът още е жив.

— Простете ми — каза Марек, докато вдигаше ранения на рамо, за да го пренесе до ъгъла.

Войниците в двора обсипваха камбанарията с облаци стрели. Оттам стреляха все по-рядко.

Марек стигна под свода на закрития коридор и сложи игумена да легне на една страна. Игуменът изскубна стрелата от рамото си и я захвърли настрани. От усилието се задъха.

— Гърбът... гърбът ми...

Марек леко го завъртя. Стрелата потрепваше с всеки удар на сърцето.

— Милорд, желаете ли да я извадя?

— Не! — Игуменът отчаяно метна ръка през врата на Марек и го придърпа надолу. — Още не... Свещеник... свещеник...

Очите му се извъртяха нагоре. По коридора към тях тичаше свещеник.

— Идва, милорд игумен.

Това сякаш облекчи малко игумена, ала той продължаваше да стиска Марек с всичка сила. Гласът му бе глух, почти шепот.

— Ключът за Ла Рок...

— Да, милорд.

— ... стая...

Марек изчака малко.

— Коя стая, милорд? Коя стая?

— Арно... — избъбри игуменът, клатейки глава, сякаш, за да я избистри. — Арно ще се сърди... стая... — Той отпусна ръка. Марек издърпа стрелата и му помогна да легне на пода. — Всеки път, щом пожелаеше... да направи... никому не каза... затуй... Арно...

Той затвори очи.

Говорейки бързо на латински, монахът се вмъкна между тях, свали сандалите на игумена и сложи на земята малко шишенце. После започна да дава последно причастие.

Подпрян на една от колоните, Марек изтръгна стрелата от бедрото си. Беше влязла под ъгъл и не тъй дълбоко, както се боеше; по острието имаше само около два сантиметра кръв. Той пусна стрелата, докато Крис и Кейт се приближаваха.

Те погледнаха крака му и стрелата. От раната течеше кръв. Кейт повдигна жакета си и изрязва с кинжала парче платно от ризата. Омота го около бедрото на Марек като временна превръзка.

— Не е толкова зле — каза Марек.

— Превръзката няма да навреди — отвърна Кейт. — Можеш ли да вървиш?

— Естествено, че мога.

— Пребледнял си.

— Нищо ми няма — отсече той и се отдръпна от колоната, за да погледне към двора.

На земята лежаха четирима войници, надупчени със стрели. Другите бяха изчезнали; вече никой не стреляше по камбанарията; от високите прозорци излитаха кълба дим. В другия край на двора също се стелеше гъст, черен пушек — идваше откъм трапезарията. Целият манастир започваше да гори.

— Трябва да намерим ключа — каза Марек.

— Но той е в стаята на Марсел.

— Не съм сигурен.

Марек си бе спомнил, че при последния му разговор с графоложката Елси стана дума за ключ. И че някаква дума я озадачава. Не си спомняше подробностите — тогава бе разтревожен за професора, — но помнеше ясно, че Елси преглеждаше един пергамент

от купчината, намерена в манастира. Същата купчина, в която беше и записката на Джонстън.

И Марек знаеше къде да намери пергаментите.

Тримата тичаха по коридора към църквата. Някои от витражите бяха разбити и през тях излиташе дим. Отвътре се раздадоха викове и след секунди изскочи отряд войници. Марек рязко се завъртя и хукна обратно.

— Какво правим? — попита Крис.

— Търсим вратата.

— Коя врата?

Марек се стрелна наляво по колонадата, после пак наляво по съвсем тесен отвор, който ги изведе в малко помещение, може би склад. Осветяваше го пламък на факла. На пода имаше вграден дървен капак; Марек го дръпна и видя стъпала, слизаци надолу в мрака. Той грабна факлата и тримата се спуснаха надолу. Крис влезе последен и затвори капака.

Долу го посрещна мрачно, влажно подземие.

Факлата прашеше в студения въздух. Под трепкащата ѝ светлина зърнаха покрай стената грамадни бъчви с диаметър около два метра. Намираха се във винарската изба.

— Знаете, че войниците скоро ще открият това място — каза Марек. После без колебание ги поведе през още няколко помещения, пълни с бъчви.

Подтичвайки след него, Кейт попита:

— Знаеш ли къде отиваш?

— А ти не знаеш ли? — отвърна той.

Но тя не знаеше; двамата с Крис вървяха плътно зад Марек, за да не напуснат кръга от успокояваща светлина. Почнаха да отминават гробници — плитки ниши в стената, където лежах мъртви тела, обвити в прогнили савани. Понякога зърваха черепи с полепнали тук-там кичури коса; друг път се мяркаха крака с вече оголени кости. От мрака долиташе цвърчене на плъхове.

Кейт потръпна.

Марек продължаваше все напред, докато накрая изведнъж спря в почти празна зала.

— Защо спряхме? — попита Кейт.

— Не знаеш ли? — погледна я Марек.

Тя се озърна и осъзна, че се намира в същата подземна зала, където бе пропълзляла преди няколко дни. Видя същия саркофаг, само че сега капакът беше на място. До другата стена имаше дървена маса, отрупана с парчета мушама и вързопи пергамент, омотани с канап. Отстрани, върху ниска каменна стена, лежеше само един пакет ръкописи... и блестеше самотна леща от очилата на професора.

— Трябва да я е загубил вчера — каза Кейт. — Войниците сигурно са го хванали тук.

— Вероятно.

Марек започна да преглежда пергаментите от вързоба един по един. Бързо откри посланието на професора, после се върна към предния лист. Навъси се, разчитайки текста под светлината на факлата.

— Какво е? — попита Кейт.

— Описание — каза той. — Описание на подземна река и... ето го. — Той посочи към полето на ръкописа, където бе надраскана забележка на латински. — Тук пише „Ключът е у Марцелус“. После се споменава нещо за... ъъ... врата или отвор и големи крака.

— Големи крака ли?

— Чакай малко. Не, не е това. — Марек се замисли. Спомняше си какво бе казала Елси. — Пише „Краката на великана“. Великански крака.

— Великански крака — повтори тя и го огледа със съмнение. Сигурен ли си, че не грешиш?

— Така пише.

— А това какво е? — попита Кейт.

До пръста на Марек имаше две думи, подредени една над друга:

DESIDE VIVIX

— Спомням си — каза Марек. — Елси рече, че тази дума не ѝ е позната — *vivix*. Но не спомена за *deside*. А то изобщо не ми прилича на латинска дума. Не е и окситанска, нито пък старофренска.

Той отрязва с ножа парченце пергамент, после надраска с острието върху него двете думи и го прибра в джоба си.

— Но какво означава? — настоя Кейт.

Марек поклати глава.

— Нямам представа.

— Добавено е в полето — каза тя. — Може би нищо не означава. Може да е безсмислица или сметка, или нещо такова.

— Съмнявам се.

— Да не би по онова време да не са драскали безсмислици?

— Драскали са, но не ми изглежда така, Кейт. Това е сериозна бележка. — Марек пак се наведе над ръкописа и плъзна пръст по редовете.

— Добре. Добре... Тук пише, че *Transitus occultus incipit... тайният проход започва... propre ad capellam viridem, sive capellam mortis* — в зеления параклис, наричан още параклис на смъртта... и...

— Зеленият параклис? — повтори тя със странен глас.

Марек кимна.

— Точно така. Но не пише къде е параклисът. — Той въздъхна. — Ако проходът наистина е свързан с варовиковите пещери, може да бъде навсякъде.

— Не, Андре — възрази Кейт. — Не е навсякъде.

— Какво искаш да кажеш?

— Искам да кажа, че знам къде е зеленият параклис.

— Имаше го на предварителните карти за проекта Дордона — каза Кейт. — Разрушен параклис, съвсем близо до зоната на проекта. Спомням си, че се чудех защо не са включили и него. На картата беше написано: „*chapelle verte morte*“ и си помислих, че означава „параклис на зелената смърт“. Помня го, защото звучеше като разказ на Едгар По.

— Помниш ли точно къде беше?

— Не съвсем, но е в гората на около километър северно от Безенак.

— Възможно е — каза Марек. — Един километър не е прекалено много за тунел.

Изад тях долетя тропотът на войници, нахлуващи в подземиято.

— Време е да вървим.

Марек ги поведе наляво към коридор, от който започваше стълбище. Кейт го бе виждала само веднъж, затрупано от купчина

пръст. Сега стъпалата водеха нагоре към дървен капак в тавана.

Марек се изкачи и напъна с рамо. Капакът се отвори лесно. Видяха небе, посивяло от дим.

Марек се измъкна навън, Крис и Кейт го последваха.

Излязоха в овощна градина. Правите редове плодни дръвчета бяха отрупани с яркозелени пролетни листа. Тримата побягнаха напред и скоро стигнаха до манастирската стена. Беше висока около три метра и половина, нямаше как да я прескочат. Но те се изкатериха по едно дърво, стъпиха върху стената и скочиха от другата страна. Право пред себе си видяха гъста гора. Втурнаха се към нея и отново навлязоха под мрачния свод на дърветата.

09:57:02

В лабораторията на Ай Ти Си Дейвид Стърн се отдръпна от прототипа. Погледна малкия, набързо скалъпен комплект електронна апаратура, който бе сглобявал и изпробвал през последните пет часа.

— Готово — каза той. — Това ще им изпрати съобщение.

В лабораторията бе нощ; зад прозорците всичко тънеше в мрак.

— Кое време е там, при тях? — попита Стърн.

Гордън почна да брой на пръсти.

— Пристигнали са около осем сутринта. Минаха двамайсет и седем часа. Значи сега е единайсет на следващата сутрин.

— Добре. Би трябвало всичко да е наред.

Стърн бе успял да изработи прибора за електронна връзка въпреки двата солидни аргумента на Гордън, че подобно нещо е невъзможно. Гордън твърдеше, че не може да се изпрати послание в миналото, защото човек не знае къде ще пристигне машината. Статистически погледнато, шансът тя да се появи там, където е екипът, бе почти равен на нула. Следователно посланието изобщо нямаше да достигне целта. Вторият проблем бе, че няма начин да се разбере дали екипът е получил вестта, или не.

Но Стърн бе преодолял и двете затруднения по извънредно прост начин. Неговият комплект съдържаше два малки касетофона и една слушалка с радиопредавател — точно като онези, които носеше екипът. Първият касетофон излъчваше съобщението. Вторият записваше всеки сигнал, получен в слушалката. Цялата тази машинария представляваше, както тържествено я нарече Гордън, „мултивселенски телефонен секретар“.

Стърн записа следното съобщение: „Говори Дейвид. Отсъствате вече двамайсет и седем часа. Не опитвайте да се върнете до трийсет и втория час. Тогава ще бъдем готови да ви приемем. Междувременно съобщете ни дали сте добре. Просто говорете и думите ви ще бъдат записани. Засега довиждане.“

Стърн изслуша съобщението още веднъж, после каза:

— Добре, хайде да го изпратим.

Гордън натисна няколко бутона върху контролното табло. Машината забръмча и се обля в синкава светлина.

Няколко часа по-рано, докато работеше върху приспособлението, Стърн се тревожеше само дали приятелите му знаят, че засега не могат да се завърнат. Представяше си как изпадат в беда, как врагове ги нападат от всички страни и те викат машината в последния момент, предполагайки, че могат да потеглят веднага. Затова Стърн държеше да им съобщи тази най-важна подробност.

Такива бяха тревогите му в началото. Но сега имаше друга, още по-сериозна грижа. Въздухът в пещерата беше пречистен преди шестнайсет часа. Екип от работници възстановяваше транзитната площадка. Други техници дежуреха от часове в контролната кабина.

И нямаше никакви признаци за полеви скок.

Което означаваше, че не е имало опит да се завърнат. И Стърн имаше чувството — естествено, никой не го споменаваше открито, най-малко Гордън, но той имаше чувството, че според хората от Ай Ти Си отсъствие над двайсет и четири часа без полеви скок е лош знак. Усещаше, че голяма част от техниците смятат екипа за мъртъв.

Затова интересът около машината на Стърн бе не дали може да се изпрати съобщение, а дали ще има отговор. Защото това би доказало, че екипът все още е жив.

Стърн бе прибавил към машината си антена и малко часовниково устройство, което да върти антената на всички страни, докато съобщението бъде излъчено три пъти. Така екипът щеше да има три шанса за отговор. След това цялата машина щеше автоматично да се завърне в настоящето, също както при началните експерименти с камерата.

— Потегляме — каза Гордън.

Сред ярки лазерни проблясъци машината започна да се снишава към пода.

Очакването беше мъчително. Десет минути по-късно машината се завърна. Докато по пода с тихо шумолене се стелеше студена мъгла, Стърн свали трескаво апаратурата и включи записа.

Прозвуча неговото съобщение.

Никакъв отговор.

Съобщението се повтори.

Отново нямаше отговор. Нищо — освен тихо пращане.

Гордън го гледаше с безизразно лице.

— Може да има много обяснения... — промърмори Стърн.

— Разбира се, Дейвид.

Съобщението прозвуча за трети път. Стърн затаи дъх.

Отново пращане, сетне сред тихата лаборатория се раздаде гласът на Кейт:

— Чухте ли нещо, момчета?

Марек: За какво говориш?

Крис: Божичко, Кейт, изключи си слушалката.

Кейт: Но...

Марек: Изключи я!

Пак пращане. Гласовете заглъхнаха.

Но вече знаеха най-важното.

— Живи са — каза Стърн.

— Без никакво съмнение — отвърна Гордън. — Хайде сега да видим какво става с транзитната площадка.

Крачейки напред-назад из кабинета, Донигър тихичко репетираше думите от предстоящата си реч, жестовете, движенията. Носеше му се славата на убедителен, дори талантлив оратор, но Даян Крамър знаеше, че това не е вродена дарба. По-скоро беше резултат от дълга подготовка на всяко помръдване, всяка фраза. Донигър не оставяше нищо на случайността.

Преди време Даян не можеше да разбере поведението му тия безкрайни, едва ли не маниакални репетиции преди всяка обществена проява изглеждаха нелепи за човек, който в повечето случаи не даваше пукната пара за това какво впечатление ще направи. Постепенно тя осъзна, че Донигър обожава да говори пред публика, защото това е изкуство на неприкритата манипулация. Той твърдо вярваше, че е по-умен от всички, и една убедителна реч — „После има да се чудят как съм ги омотал в мрежата“ — бе за него най-добрият начин да го докаже. Сега Донигър използваше Даян като публика.

— Миналото управлява всички ни, макар никой да не разбира това. Никой не разпознава могъществото на миналото — изрече той с

решителен замах на ръката. — Но ако се позамислите, миналото винаги е било по-важно от настоящето. Настоящето е като коралов остров, който стърчи над водата, но е изграден от милиони мъртви корали под повърхността, които никой не вижда. По същия начин нашият всекидневен живот е изграден върху милиони събития и решения, станали в миналото. Онова, което прибавяме днес, е тривиално. Ето, например един тийнейджър закусва, после отива в магазина да си купи последния компактдиск на някакъв нов състав. Хлапето си мисли, че изживява миг от съвременното. Но кой определящо е „състав“? Кой определя смисъла на думата „магазин“? Кой определя „тийнейджър“. Или „закуска“? Да не говорим за всичко останало, за целия обществен кръг, в който живее хлапето — семейство, училище, облекло, транспорт и правителство. Нито едно от тия неща не се крепи върху днешно решение. Повечето решения са взети преди векове. Петстотин, хиляда години. Хлапето стои върху планината на миналото. И изобщо не я забелязва. То е подвластно на онова, което не вижда, не знае, не мисли за него. Тази форма на принуда се приема от всички ни безусловно. Същото хлапе приема скептично другите форми на контрол — родителска строгост, реклами, държавни закони. Но невидимото господство на миналото, което решава почти всичко в неговия живот, не подлежи на оспорване. Това е истинска власт. Власт, която може да бъде завладяна и използвана. Защото миналото управлява не само настоящето, но и бъдещето. Затова казвам: бъдещето принадлежи на миналото. И причината...

Донигър раздразнено прекъсна речта. Клетъчният телефон на Даян звънеше и тя го извади. Докато чакаше, Донигър продължи да крачи напред-назад. Изпробваше ту един жест, ту друг.

Най-сетне Даян изключи телефона и го погледна.

— Е, какво има? — попита той.

— Беше Гордън. Живи са, Боб.

— Тук ли са вече?

— Не, но получихме запис на гласовете им. Трима са живи със сигурност.

— Запис ли? Кой го измисли?

— Стърн.

— Нима? Може и да не е толкова глупав, колкото си мислех. Би трябвало да го наемем. — Донигър помълча. — И какво казваш? Че

все пак ще успеем да ги приберем?

— Не съм много сигурна.

— Какъв е проблемът?

— Те си изключват слушалките.

— Така ли? Че защо? Батериите на слушалките няма да се изтощят за трийсет и седем часа. Безсмислено е да ги изключват. — Изведнъж очите му се разшириха. — Мислиш ли? Мислиш ли, че е той! Мислиш ли, че е Декард?

— Може би. Да.

— Как? Мина повече от година. Декард би трябвало да е мъртъв. Спомняш ли си как се биеше за щяло и нещяло?

— Е, все пак нещо ги кара да си изключват слушалките...

— Не знам: — каза Донигър. — Роб имаше прекалено много транскрипционни грешки и беше станал неуправляем. Чакаше го затвор, по дяволите!

— Да. Задето преби в един бар някакъв свършено непознат тип. Според полицейския доклад Декард го ударил петдесет и два пъти с метална табуретка. Човекът лежа в кома цяла година. А Роб определено щеше да влезе в затвора. Затова сам предложи да отиде в миналото още веднъж.

— Ако Декард е жив — каза Донигър, — значи все още си имат неприятности.

— Да, Боб. Големи неприятности.

09:57:02

Сред прохладния горски сумрак Марек чертаеше с клечка на земята простичка карта.

— В момента сме тук, зад манастира. Мелницата е там, на около четиристотин метра от нас. Има пост и ще трябва някак да минем през него.

— Аха... — промърмори Крис.

— А после трябва да влезем в мелницата.

— Някак — подхвърли Крис.

— Точно така. После ще имаме ключа. Отиваме в зеления параклис. Къде е той, Кейт?

Кейт взе клечката и нарисова квадратче.

— Ако това върху канарата е Ла Рок, значи на север има гора. Пътят е някъде тук. Мисля, че параклисът не е много далече от него... може би тук.

— Километър? Два? Три?

— Да речем, три километра.

Марек кимна.

— Ами че то било проста работа — каза Крис, като стана и изтупа пръстта от ръцете си. — Само трябва да минем покрай въоръжения пост, да проникнем в укрепената мелница, после да идем до някакъв параклис... и междуременно да останем живи. Да тръгваме.

Изоставяйки гората, тримата тръгнаха през опустошен пейзаж. Над манастира „Света майка“ играеха пламъци и облаци дим затъмняваха слънцето. Черна пепел покриваше земята, носеше се из въздуха, падаше по лицата и раменете им. Усецаха скърцането ѝ между зъбите си. Отвъд реката смътно различаваха тъмните очертания на Кастелгард — черни, димящи руини върху хълма.

Дълго крачиха през тази пустош, без да зърнат жива душа. Отминаха една ферма западно от манастира, до която лежеше старец с две стрели в гърдите. Отвътре долиташе бебешки плач. Надникнаха и видяха съсечена жена, просната по очи до огнището; изкормено

шестгодишно момченце гледаше към небето с мъртви очи. Не видяха бебето, но плачът идваше откъм смачкано одеяло в ъгъла.

Кейт пристъпи нагам, но Марек я удържа.

— Недей.

Продължиха напред.

Димът се стелеше над пусти полета, изоставени колиби, безлюдни ниви. Освен избитите във фермата не видяха никого.

— Къде са всички? — попита Крис.

— В гората — каза Марек. — Там имат колиби и землянки. Знаят какво да правят.

— В гората? Как живеят?

— Като нападат минаващите войници. Затова рицарите избиват всеки срещнат в гората. Смятат го за *godin* — разбойник и са уверени, че отмъстителните *godins* ще им отвърнат със същото при първа възможност.

— Значи това се случи с нас, когато пристигнахме. Онези викове: „Годен! Годен!...“

— Да — рече Марек. — Сега враждата между простолудие и благородници е в разгара си. Обикновените хора се гневят, че ги заставят да издържат рицарската класа с такси и данъци, а когато дойде време, рицарите не изпълняват своята част от споразумението. Не могат да печелят битки и да охраняват страната. Френският крал е в плен и простите хора приемат това като символ. А сега, след края на войната между Франция и Англия, те виждат твърде ясно, че рицарите са източник на нова разруха. И Арно, и Оливър са се сражавали при Поатие — всеки за своя крал. Понастоящем обаче и двамата плякосват страната, за да плащат на войската си. На хората не им харесва. Затова стават *godins*, живеят в гората и отвърщат на удара с удар, когато могат.

— Ами онази къща? — попита Кейт. — Как е станало?

Марек сви рамене.

— Може бащата на някой рицар да е бил убит в гората от селяни бандити. Може брат му да се е напил и залутал някоя вечер, а на сутринта да са го открили мъртъв и гол. Може жената и децата му да са изчезнали безследно по пътя между два замък. Подир време човек е

готов да излее гнева и отчаянието си върху когото и да било. И рано или късно го прави.

— Но...

Марек млъкна и посочи напред. Над короните на ниските дървета се вееше зелено-черно знаме, носено от конник, препускащ наляво.

Марек посочи надясно. Предпазливо тръгнаха нагоре покрай течението. И най-сетне стигнаха до мелничния пост и поста.

Откъм брега мостът свършваше с висока каменна стена със сводест отвор. От едната страна имаше каменна кабинка за събирача на такси. Единственият път за Ла Рок минаваше през тази арка, което означаваше, че контролирайки моста, войниците на Оливър контролират и пътя.

Над пътя се извисяваха отвесни варовикови скали. Нямахше друга възможност, освен да се мине през арката. А край нея Робърт дьо Кер разговаряше с войниците.

Марек поклати глава.

По пътя се нижеше поток от селяни, предимно жени и деца, някои натоварени с оскъдна покъщнина. Отиваха да дирят закрила в замъка Ла Рок. Дьо Кер разговаряше с пазачите до каменната кабинка и от време на време се озърташе към селяните. Сякаш не им обръщаше особено внимание, но личеше, че никой не може да мине край него незабелязан.

Накрая Дьо Кер влезе навътре в укрепения мост. Марек побутна другите и тримата бавно тръгнаха по пътя към поста. Марек усети, че го облива пот.

Пазачите оглеждаха имуществото на бегълците, конфискуваха, каквото им се стореше ценно и го хвърляха накуп край пътя.

Марек стигна до арката, после продължи напред. Войниците го огледаха, но той не отвърна на погледите. Мина под свода, след него мина Марек, после и Кейт.

Последваха тълпата покрай реката, но когато хората завиха към Ла Рок, Марек пое в обратна посока, към брега.

Тук беше безлюдно и можеха спокойно да надникнат през храстите към укрепения мост, който сега се намираще на около

половин километър надолу по течението.

Гледката не бе окуражаваща.

От двете страни на моста се издигаха масивни стражеви кули на два етажа с високи бойници и процепи за стрелците от всички страни. Върху по-близката кула забелязаха двайсетина войници в кафяво и черно, готови за бой. Още толкова надничаха от бойниците на другата кула, където вятърът развяваше флага на лорд Оливър.

Между кулите мостът се състоеше от две сгради с различни размери, свързани чрез рампи. Отдолу четири мелнични колела се въртяха в кипналото течение, ускорено от поредица бентове и канали.

— Какво мислиш? — обърна се Марек към Крис. В края на краищата тази сграда бе негова специалност. Изучаваше я от две години. — Можем ли да се вмъкнем?

Крис поклати глава.

— Никакъв шанс. Гъмжи от войници. Няма начин да влезем.

— Какво е това, по-близкото? — попита Марек, сочейки двуетажната дървена сграда.

— Трябва да е мелница — каза Крис. — Вероятно с воденични камъни на горния етаж. Брашното се сипе по улей към сандъци на долния етаж, където е по-лесно да го събират в чували и изнасят.

— Колко души работят там?

— Сигурно двама-трима. Но в момента... — Крис посочи войската — ... може да няма никой.

— Добре. А другата сграда?

Марек посочи второто здание, свързано чрез рампа с първото. То беше по-дълго и по-ниско.

— Не съм сигурен — каза Крис. — Може да е ковачница, мелница за хартия, пивоварска преса или дори дъскорезница.

— С триони, искаш да кажеш?

— Да. По това време вече имат воденични дъскорезници. Но не знам дали е това.

— Няма ли как да разбереш?

— Само с гледане няма начин.

Кейт се намеси:

— Извинявайте, но защо изобщо си губим времето с приказки? Погледнете: просто не можем да влезем.

— Трябва да влезем — предложи Марек. — За да огледаме стаята на брат Марсел, да вземем ключа от нея.

— Но как, Андре? Как ще влезем?

Марек дълго мълча, оглеждайки моста. Накрая каза:

— Ще плуваме.

Крис поклати глава. Пилоните на моста бяха отвесни, камъните — зелени и хлъзгави от водорасли.

— Няма начин. Не можем да се изкатерим.

— Кой е казал, че ще се катерим? — отвърна Марек.

09:27:33

Когато студената вода го обгърна, Крис се задъха. Марек вече се отблъскваше от брега и поемаше надолу по течението. Зад него Кейт плуваше надясно, към средата на реката. Крис ги последва, като се озърташе плахо към брега.

Засега войниците не ги забелязваха. Крис не чуваше нищо друго, освен шумното бълбукане на реката. Завъртя се и погледна напред, към приближаващия мост. Усети как тялото му се напрегна. Знаеше, че има само една възможност — пропуснеше ли я, течението щеше да го отнесе надолу и едва ли би успял да се върне назад, без да го заловят.

Значи така.

Един шанс.

От бреговете навътре навлизаха една след друга ниски каменни стени, за да ускорят водата, и сега Крис се носеше напред още по-бързо. Право пред него бе воденичният улей, точно под колелата. Върху тях падаше сянката на моста. Всичко ставаше стремително. Реката забуча, превърна се в кипнала бяла пяна. Наближавайки, Крис чу скърцането на дървените колела.

Марек достигна първото колело; сграбчи спиците, извъртя се, стъпи върху едната лопата, издигна се с нея нагоре и изчезна от поглед.

Изглеждаше толкова лесно...

Кейт достигна второто колело, близо до средата на моста. Пъргава като котка, тя с лекота хвана издигащата се спица, но в следващия момент едва не я изпусна и напрегна сетни сили да се задържи. Все пак стъпи върху лопатата и приклезна.

Крис се носеше по наклонения улей и глухо пъшкеше от ударите в подводни камъни. Реката около него кипеше като в бързей, течението го носеше бясно към въртящото се колело.

Сега бе негов ред.

До колелото оставаше съвсем малко.

Докато най-близката спица излизаше от водата, Крис посегна към нея и сграбчи... студена и хлъзгава... ръката му се плъзна по водораслите... в пръстите му се впиха остри тресчици... Той сграбчи с

другата ръка... отчаяно... сплицата се издигаше... нямаше сили да я удържи... Пусна я, падна обратно в реката... посегна към следващата спица... изтърва я... изтърва я... и течението безмилостно го понесе напред, на светло, надолу по реката.

Не успя!

Проклятие.

Течението го тласкаше напред. Надалеч от моста, надалеч от другите. Беше сам.

09:25:12

Кейт подпря коляно върху лопатата на воденичното колело и усети как се издига над водата. После намести другото коляно и се сви, отивайки право нагоре. Озърна се през рамо тъкмо навреме, за да види как Крис продължава надолу по течението и главата му подскача сред слънчевите петна по водата. После колелото я издигна още по-нагоре и тя се озова в мелницата.

Скочи на пода и приклепна в мрака. Дъските отдолу леко хлътнаха и тя усети мирис на гнило и влага. Намираше се в малка стаичка, зад нея бе колелото, а отдясно с пронизително скърцане се въртяха дървени зъбчатки. Зъбчатките бяха свързани с винт, който въртеше вертикалната ос. Оста изчезваше нагоре в тавана. Докато стоеше неподвижно и се заслушваше, Кейт усети как я плискат струйки вода. Но не чу нищо, освен реката и скърцането на зъбчатките.

Отпред имаше ниска вратичка. Тя стисна кинжала и бавно я отвори.

Брашното се плъзгаше с тихо съскане по дървен улей откъм тавана и падаше в квадратен сандък на пода. В единия ъгъл бяха натрупани пълни чували. Из въздуха се носеше жълтеникав прах. Прах покриваше всички стени, пода и ъгловата стълбичка, която водеше към горния етаж. Кейт си спомни думите на Крис, че този прах е експлозивен, че едно пламъче може да хвърли цялата сграда във въздуха. И наистина никъде не видя нито свеци, нито свещници. Никакъв огън.

Тя предпазливо се промъкна към стълбичката. Едва когато я наближи, зърна двама мъже, проснати между чувалите с празни шишета от вино. Но двамата хъркаха мощно и не подаваха признаци на събуждане.

Кейт започна да се изкачва.

Мина край тежко гранитно колело, което шумно се въртеше върху друго под него. Зърното се спускаше по нещо като фуния и влизаше в дупка по средата на горното колело. Смляното брашно излизаше отстрани и през една дупка се сипеше към долния етаж.

В ъгъла видя Марек, приклепнал над неподвижното тяло на войник. Той вдигна пръст пред устните си и посочи вратата отдясно. Кейт чу гласове — войниците в караулката. Марек тихичко вдигна стълбата и заклеши вратата с нея.

Двамата заедно свалиха от войника меча, лъка и колчана със стрели. Мъртвото тяло бе тежко; оказа се изненадващо трудно да вземат оръжията. Стори й се, че това трая безкрайно дълго. Тя погледна лицето на войника — двудневна четина по брадата и възпалени, напукани устни. Очите му бяха кафяви, изцъклени.

Кейт подскочи от ужас, когато човекът изведнъж вдигна ръка към нея. После осъзна, че е закачила кожената му гривна с мокрия си ръкав. Издърпа го. Ръката тупна долу. Марек взе меча. На нея остави лъка и стрелите. На закачалка върху стената висяха няколко бели монашески раса. Марек навлече едното и подаде друго на Кейт.

После посочи наляво, към рампата за другата сграда. Двама войници в кафяво и сиво стояха там и преграждаха пътя.

Марек се огледа, зърна един тежък прът, използван за разбъркване на зърното, и го подаде на Кейт. В ъгъла видя няколко бутилки вино. Взе две, отвори вратата и каза нещо на окситански, размахвайки шишетата пред войниците. Те побързаха да се приближат. Марек бутна Кейт отстрани на вратата и изрече една дума:

— Силно.

Първият войник влезе, следван само на крачка от втория. Кейт замахна с тоягата към главата му и го удари толкова силно, че очакваше черепът му да се пропука. Но не стана така; човекът падна и веднага понечи да се изправи отново. Удари още два пъти. Този път той се просна по очи и не помръдна. Междувременно Марек бе строшил шишето в главата на другия войник и го риташе с всичка сила в корема. Човекът се бореше, вдигаше ръце да се защити, докато Кейт не стовари тоягата върху главата му. После престана да мърда.

Марек кимна, пхна меча под расото си и тръгна по рампата с леко приведена глава като монах. Кейт го последва.

Не смееше да погледне войниците по кулите. Бе скрила колчана под расото, но се налагаше да носи лъка открито. Стигнаха до следващата сграда и Марек спря пред вратата. Ослушаха се, но не чува нищо, освен плискането на вода под моста и някакво равномерно трополене. Марек отвори вратата.

Крис кашляше и плюеше, подскачайки по вълните. Течението ставаше по-бавно, но вече бе на стотина метра под мелницата. По двата бряга стояха хора на Арно, очевидно в очакване на заповед да атакуват моста. Наблизо имаше и множество коне, охранявани от пажове.

Слънцето се отразяваше по водата и хвърляше ярки отблясъци в лицата на войниците. Крис ги видя как присвиват очи и обръщат гръб на реката. Навярно затова още не го бяха видели, разбра той.

Без да пляска или да вдига ръце над повърхността, Крис заплува към северния бряг на Дордона и се вмъкна в надвисналите тръстики по плитчината. Тук никой нямаше да го види. За момент можеше да си откъдне. А трябваше да е от тази страна на реката — френската страна, — ако искаше пак да се събере с Андре и Кейт.

Естествено, ако успееш да излязат живи от мелницата. Крис не знаеше какви шансове имат. Воденицата гъмжеше от войници.

После си спомни, че маркерът все още е у Марек. Ако Марек загинеше или изчезнеше, вече нямаше да се приберат. Но така или иначе, нямаме шансове, помисли си той.

Нещо го чукна по тила. Завъртя се и видя по водата да плава издутото тяло на мъртъв плъх. Мигновеното отвращение го тласна навън от водата. Точно тук нямаше войници; те стояха в сянката на малка дъбова горичка десетина метра по-надолу. Крис се измъкна на брега и залегна сред храстите. Усети по тялото си топли слънчеви лъчи. Чу войниците да се смеят на някаква шега. Знаеше, че трябва да потърси по-сигурно място. Тук, сред храстите край реката, можеше да го зърне всеки минувач по пътя. Но докато слънцето го загряваше, той усети непосилна умора. Очите му се затваряха, крайниците му натежаваха и въпреки чувството за опасност той си каза, че ще затвори очи само за малко.

За съвсем малко.

Шумът в сградата бе оглушителен. Кейт болезнено примижа, когато стъпи на горната площадка и погледна в помещението под себе си. По цялата дължина на сградата двойки чукове блъскаха тежки

наковални, вдигайки ужасен шум, който отекваше между каменните стени.

До всяка наковалня имаше каца с вода и мангал с разпалени въглини. Очевидно това бе ковачница, където закаляваха стоманата чрез нажежаване, коване и охлаждане във вода; мелничните колела осигуряваха необходимата енергия.

Но сега чуковете блъскаха безконтролно, докато седем-осем войници в кафяво и сиво претърсваха методично всяко кътче на помещението — надничаха под въртящите се цилиндри и удрящите чукове, опипваха стената за скривалища в камъка и ровеха из сандъците с инструменти.

Кейт знаеше много добре какво търсят — ключа на брат Марсел.

Марек се обърна към нея и направи знак да слязат по стъпалата към широко разтворената странична врата. Това бе единствената врата в страничната стена; нямаше ключалка и сигурно водеше към стаята на Марсел.

А тя без съмнение вече бе претърсена. Странно, но това не смущаваше Марек, който решително слезе надолу. От подножието на стълбата тръгнаха покрай громолящите чукове и се вмъкнаха в стаята на Марсел.

Марек поклати глава.

Това бе монашеска килия — съвсем малка и поразително бедна. Имаше само тясно легло, леген с вода и нощно гърне. До леглото — малка масичка със свещ. Това бе всичко. Две бели раса висяха на закачалка от вътрешната страна на вратата.

Нищо повече.

От пръв поглед ставаше ясно, че в тази стая няма ключове. А и да бе имало, войниците щяха да ги намерят.

И все пак, за голяма изненада на Кейт, Марек коленичи и усърдно почна да рови под леглото.

Марек си спомняше какво бе казал игуменът, преди да издъхне.

Игуменът не знаеше къде се намира тайният проход и отчаяно искаше да разбере, за да съобщи тайната на Арно. Беше насърчил професора да прерови старите документи — напълно разумен ход, ако Марсел бе загубил разсъдъка си дотолкова, че да не може да каже никому какво е извършил.

Професорът бе открил документ, в който се споменаваше ключ, и изглежда смяташе находката си за важна. Но игуменът прие тази вест с раздразнение: „Естествено, че има ключ. Марсел има много ключове...“

Значи игуменът вече знаеше за съществуването на ключа. Знаеше и къде е. Но не можеше да го използва.

Защо?

Кейт потупа Марек по рамото. Той се озърна и я видя да дръпва настрана белите раса. От вътрешната страна на вратата видя издълбани три рисунки в римски стил. Рисунките бяха изработени старателно, дори декоративно, и някак изглеждаха не на място в средновековието.

После той осъзна, че изобщо не са рисунки, а обяснителни чертежи.

Ключове.

Чертежът, който привлече вниманието му, бе третият, най-отдясно.

Беше изрязан в дървената врата преди много години. Без съмнение войниците вече го бяха видели. Но щом още търсеха, значи не разбираха смисъла му.

Ала Марек разбираше.

Кейт го погледна и произнесе само с устни: Стълбище?

Марек посочи чертежа. Отговори също тъй беззвучно: Карта.

Защото най-сетне всичко му ставаше ясно.

VIVIX не можеше да се открие в речника, защото не беше дума. Беше поредица от числа: V, IV и IX. А към тези числа имаше приложения и определени посоки, както сочеше текстът от пергамента: DESIDE. Кое то също не бе дума, а означаваше Dextra, Sinistra, Dextra. В превод от латински — „дясно, ляво, дясно“.

Следователно ключът се разшифроваше така: щом влезеш в зеления параклис, правиш пет крачки надясно, четири крачки наляво и девет крачки надясно.

И това ще те отведе до тайния проход.

Марек се усмихна широко на Кейт.

Най-сетне бяха намерили онова, което търсеха всички. Бяха открили ключа за Ла Рок.

09:10:23

Сега остава само да се измъкнем живи от воденицата, помисли си Кейт. Марек отиде до вратата и предпазливо надникна към войниците в ковачницата. Кейт пристъпи след него.

Преброи девет войници. Плюс дьо Кер. Общо десет.

Десет срещу двама.

Войниците не изглеждаха тъй увлечени в търсенето, както преди. Мнозина се споглеждаха над чуковете и вдигаха рамене, сякаш искаха да кажат: „Не свършихме ли вече? Какво повече?“

Очевидно нямаше начин Кейт и Марек да се измъкнат, без да ги забележат.

Марек посочи стълбата към горната рампа.

— Качвай се горе и изчезвай — каза той. — Аз ще те прикривам. Сборен пункт надолу по течението, на северния бряг. Разбра ли?

Кейт погледна войниците.

— Ти си сам срещу десет — отбеляза тя. — Оставам.

— Не. Един от нас трябва да се измъкне. Аз ще се справя. Ти върви. — Марек бръкна в джоба си. — И вземи това. Той й подаде керамичната плочка. Кейт изтръпна.

— Защо, Андре?

— Взимай.

Измъкнаха се от стаята. Кейт тръгна към стълбището, по което бяха дошли. Марек прекоси помещението към прозорците над реката.

Кейт бе минала половината път, когато чу вик. Всички войници тичаха към Марек, който бе отметнал монашеската качулка и вече се биеше с един от тях.

Кейт не се поколеба. Тя измъкна колчана изпод расото, зареди първата стрела и опъна лъка. Спомни си думите на Марек: За да убиете човек... Тогава й се бяха сторили смешни.

Един войник крещеше и сочеше към нея. Тя го простреля; стрелата се заби между шията и рамото. Той залитна назад и с писък рухна в един от нажежените мангали. Втори войник отстъпваше,

търсейки прикритие, когато Кейт го улучи право в гърдите. Той се свлече мъртъв на пода.

Още осем.

Марек се биеше едновременно с трима, между тях и Дьо Кер. Мечовете звънтяха, мъжете лъкатушеха между чуковете и прескачаха въртящите се маховици. Марек вече бе убил един войник, който лежеше зад него.

Още седем.

Но в този момент Кейт видя войника да става на крака; само се бе престорил на мъртъв и сега предпазливо пристъпваше да нападне Марек изотзад. Кейт зареди нова стрела и го простреля. Човекът се хвана за бедрото и падна; беше само ранен; Кейт го простреля в главата, докато лежеше на дъсчения под.

Посягаше за още една стрела, когато видя, че Дьо Кер е прекъснал боя с Марек и тича към нея по стълбата с удивителна бързина.

Кейт трескаво напипа нова стрела, зареди я и стреля по Дьо Кер. Но бе прибързала и не улучи. Дьо Кер приближаваше.

Кейт пусна лъка и побягна навън.

Тичаше по рампата към мелницата и се взираше във водата под себе си. Навсякъде виждаше речни камъни под кипнала бяла пяна; беше прекалено плитко, за да скочи. Трябваше да се върне дотам, откъдето бяха дошли. Зад себе си чу Дьо Кер да крещи. На стражевата кула отпред неколцина стрелци опънаха лъковете.

Докато първите стрели започнат да падат, тя вече бе стигнала вратата на мелницата. Дьо Кер тичаше назад, крещеше на стрелците и размахваше юмрук. Наоколо му се сипеха стрели. На горния етаж в мелницата залостената врата пращеше под ударите на войници. Кейт знаеше, че стълбата няма да ги удържи задълго. Отиде до отвора в пода и се спусна на долния етаж. Събудени от суматохата, пияните войници се изправяха, залитайки. Но при толкова много прах из въздуха замътените им очи не виждаха почти нищо.

Точно това ѝ подсказа идеята — прахът във въздуха. Кейт бръкна в кесията и извади едно от червените кубчета. Отстрани видя цифрата 60. Дръпна връвчицата и го захвърли в ъгъла.

Мислено започна да отброява. Петдесет и девет. Петдесет и осем.

Дьо Кер нахълта на горния етаж, точно над нея, но се колебаеше да скочи — не знаеше дали е въоръжена. Кейт чу отгоре викове и трополене — войниците от караулката бяха разбили вратата. Сигурно бяха десетина човека. Може би повече.

С крайчеца на окото си забеляза как един от пияните войници до чувалите се хвърли напред да я сграбчи. Ритна го с всичка сила между краката, той изхлипа и се сгърчи на пода. Петдесет и две. Петдесет и едно.

Тя се приведе и мина в страничната стаичка, през която бе влязла в началото. Водното колело скърцаше и разплискваше вода. Тя затвори вратичката, но нямаше нито резе, нито ключалка. Всеки можеше да влезе. Петдесет. Четирийсет и девет.

Погледна надолу. Отворът в пода, по който колелото продължаваше движението си надолу, бе достатъчно широк, за да мине през него. Сега трябваше само да хване някоя от лопатите и да се спусне с нея, докато стане безопасно да скочи в плитката вода.

Но докато гледаше колелото и се мъчеше да пресметне движението, тя осъзна, че никак няма да е лесно. Колелото сякаш се въртеше невероятно бързо, прелитащите лопати се мержелееха пред очите ѝ. Пръските вода я заслепяваха. Колко време оставаше? Трийсет секунди? Двайсет? Гледайки колелото, тя бе изгубила представа за времето. Но знаеше, че не може да чака. Ако Крис имаше право, цялата мелница щеше да хвъркне във въздуха всеки момент. Кейт посегна напред, сграбчи една минаваща лопата... започна да пада заедно с нея... уплаши се... пусна я... пак посегна... пак не посмя... после отстъпи назад, пое дъх, напрегна се.

Чу тропота на войници, скачащи един подир друг от горния етаж в съседното помещение. Нямаше време.

Трябваше да бяга.

Тя дълбоко пое дъх, сграбчи поредната лопата с две ръце и притисна тяло към колелото. Хлъзна се през отвора... и изскочи на светло... беше успяла!... Но внезапно нещо я дръпна от колелото и тя увисна във въздуха.

Погледна нагоре.

Робърт дьо Кер стискаше ръката ѝ в желязна хватка. Посягайки през отвора, той я бе хванал в последния момент. И сега я държеше, увиснала над водата. На сантиметри от нея колелото продължаваше да

се върти. Кейт разтърси тяло, опитвайки да се изтръгне от хватката на Дьо Кер. Той я гледаше мрачно, решително.

Тя продължи да се бори.

Дьо Кер стискаше.

После тя видя нещо да се променя в очите му — кратък миг на неувереност — и мокрият дървен под взе да поддава. Обединената им тежест се оказваше прекалено голяма за старите дъски, поливани с вода от колелото години наред. Сега те бавно провисваха надолу. Едната дъска се строши беззвучно и коляното на Дьо Кер хлътна през нея, но той продължаваше да стиска.

Колко време още? — запита се тя. Със свободната си ръка заблъска по китката на дьо Кер.

Колко време още?

Дьо Кер беше като булдог, не изпускаше жертвата. Още една дъска се строши и той залитна настрани. Счупеше ли се трета, щеше да падне заедно с Кейт.

И пет пари не даваше за това. Щеше да стиска докрай.

Колко време още?

Със свободната си ръка Кейт се вкопчи в отминаващата лопата и използва силата на колелото, за да я дръпне надолу. Ръцете ѝ изгаряха от напрежение, но имаше резултат... дъските изпращяха... Дьо Кер пропадеше... пусна я... и тя прелетя последните метър-два към буйната бяла пяна около колелото.

Сетне пламна ослепителна жълта светлина и дървената сграда над нея изчезна сред нажежен полъх и грохот. Кейт зърна как дъските хвърчат на всички страни, после се преметна и потъна с главата надолу в леденото течение. За миг пред очите ѝ заиграха звезди, сетне загуби съзнание под кипналата вода.

09:04:01

Крис се събуди от викове. Надигна глава и видя войниците да тичат безредно по воденичния мост. Видя един монах в бяло расо да се измъква през прозореца на голямата сграда, после разбра, че това е Марек, който удряше с меча някого вътре. Марек се смъкна по обрасналата с бръшлян стена, докато бе достатъчно ниско, за да скочи, след това полетя надолу. Крис не го видя да изплува.

Все още гледаше, когато мелницата избухна сред ослепителен блясък и облак от натрошени дъски. Подметнати във въздуха от силата на експлозията, войниците отхвъркнаха като кукли от бойниците. Когато облакът дим и прах се разсея, Крис видя, че мелницата е изчезнала — оставаха само няколко пламтящи греди. Мъртви войници се носеха по течението, задръстено с дъски от разбитата сграда.

Все още не виждаше нито Марек, нито Кейт. По водата край него бавно мина бяло монашеско расо и изведнъж му призля от мисълта, че са мъртви.

Ако беше така, значи оставаше сам. Макар че радиовръзката беше опасна той реши да рискува. Почука се по ухото и тихо изрече:

— Кейт. Андре. Никакъв отговор.

— Кейт, чуваш ли ме? Андре?

В слушалката не се чуваше нищо, дори и смущения. Зърна мъжко тяло да плува по реката с лицето надолу. Приличаше на Марек. Той ли беше? Да, без съмнение — тъмнокос, едър, силен, по бяла долна риза. Крис изстена. Нагоре по брега крещяха войници; той се обърна да види дали са наблизко. Когато пак погледна реката, тялото беше далече.

Крис отново залегна зад храстите и се замисли какво да прави сега.

Кейт изплува по гръб на повърхността. Носеше се безпомощно по течението. Пламтящи греди се сипеха из реката наоколо като снаряди. Болката във врата бе толкова жестока, че я караше да се задъхва, и при всяко вдишване сякаш електрически удари пробягваха по ръцете и краката ѝ. Изобщо не можеше да помръдне и си помисли,

че е парализирана, но сетне бавно осъзна, че може да раздвижи връхчетата на пръстите си. Болката започна да се оттегля нагоре по крайниците, събра се във врата, където оставаше все тъй безмилостна. Но вече дишаше малко по-леко и можеше да раздвижи ръце и крака. Опита още веднъж: да, можеше да се движи.

Значи не беше парализирана. Дали нямаше фрактура на врата? Опита се да размърда глава съвсем леко, първо наляво, после надясно. Беше адски болезнено, но като че нямаше счупване. Тя се остави на течението. Нещо лепкаво течеше в околото ѝ, пречеше ѝ да вижда. Тя го избърса и зърна кръв по пръстите си. Изглежда, течеше от рана на главата. Челото ѝ пареше. Тя го докосна с ръка. Дланта ѝ се обагри в червено.

Все още по гръб, тя продължи да се носи надолу. Болката беше толкова силна, че не смееше да се превърти и да плува. За момент я обзе замайване. Запита се защо войниците не са я видели.

После чу викове от брега и разбра, че я виждат.

Крис надникна иззад храстите тъкмо навреме, за да види как Кейт се носи надолу по течението. Беше ранена; по цялата лява страна на лицето ѝ лепнеше кръв, течаща от рана някъде между косата. И почти не помръдваше. Изглеждаше парализирана.

За момент погледите им се срещнаха. Тя се усмихна леко. Крис знаеше, че ако изскочи от прикритието, ще бъде заловен, но не се поколеба. Сега, след смъртта на Марек, нямаше какво да губи; заслужаваше си поне да останат заедно до края. Той нагази във водата и изтича към нея. Чак тогава осъзна грешката си.

Беше сравнително близо до войниците върху оцелялата кула на моста и те започнаха да го обстрелват. Стрелите се посипаха във водата около него с тихо съскане.

Почти веднага рицар с доспехи тласна коня си във водата откъм брега на Арно. Рицарят носеше шлем и лицето му не се виждаше, но явно не се боеше от нищо, защото застана така, че да прегради пътя на стрелите. С всяка крачка напред конят затъваше все по-дълбоко, накрая заплува. Рицарят беше до кръста във вода, когато метна Кейт през седлото като мокър чувал, после сграбчи Крис за ръката, извика: „Allons“ и пое назад към брега.

Кейт се свлече от седлото на земята. Рицарят кресна някаква заповед и веднага дотича човек със знаменце на диагонални червени и бели ивици. Той прегледа раната на Кейт, изчисти я, спря кръвоизлива и я превърза с ивица платно.

Междувременно рицарят слезе от коня, разкопча ремъците на шлема и го свали. Беше висок и силен, извънредно красив и енергичен, с вълниста черна коса, черни очи, чувствени пухкави устни и весели искрици в очите, които сякаш се присмиваха на световната глупост. Смуглото му лице подсказваше, че навярно е испанец.

Когато Кейт бе превързана, рицарят се усмихна, разкривайки съвършени бели зъби.

— За мен ще бъде голяма чест да ме придружите.

Той ги поведе обратно към манастирската църква. Край страничната врата стояха неколцина войници и един конник със зелено-черното знаме на Арно дьо Сервол.

Докато вървяха към църквата, всички войници, край които минаваха, се кланяха на рицаря и повтаряха: „Милорд... милорд...“

Крис побутна Кейт.

— Това е той.

— Кой?

— Арно.

— Този рицар? Шегуваш се.

— Погледни как му се кланят войниците.

— Значи Арно ни спаси живота — каза Кейт.

Крис разбираше иронията на съдбата. Според историческите изследвания на тази епоха сър Оливър се смяташе за нещо средно между войник и светец, а Дьо Сервол бе черна фигура, „изтъкнат злодей на своето време“, както го наричаше един историк. Ала очевидно истината се оказваше точно обратната. Оливър беше презрян разбойник, а Сервол — блестящ образец на рицар... комуто сега дължаха живота си.

— Ами Андре? — попита Кейт.

Крис мълчаливо поклати глава.

— Сигурен ли си?

— Да, струва ми се. Мисля, че го видях в реката.

Кейт не каза нищо.

Пред църквата „Света майка“ дълги редици мъже с вързани зад гърба ръце чакаха да влязат вътре. Бяха предимно войници на Оливър в кафяво и сиво, тук-там се мяркаше някой дрипав селянин. Крис прецени, че трябва да са около четирийсет или петдесет души. Докато минаваха, хората ги гледаха мрачно. Някои бяха ранени; всички изглеждаха изтощени.

Един войник в кафяво подхвърли язвително на съседа си:

— Ето го благородното копеле от Нарбон. Той върши ония дела, от които се гнуси дори и Арно.

Крис все още се мъчеше да проумее тези думи, когато красивият рицар се завъртя.

— Тъй ли било? — викна той, сграбчи мъжа за косата, дръпна нагоре и с другата ръка плъзна кинжал по гърлото му.

По гърдите на клетника бликна кръв. За момент той остана прав, издавайки дрезгаво хъркане.

— Туй ти беше последната подигравка — каза красивият рицар.

Той стоеше и се усмихваше на човека, гледайки как кръвта му изтича, сетне се ухили, докато очите на жертвата се разширяваха от ужас. Войникът все още не падаше. Крис имаше чувството, че е минала цяла вечност, макар че навярно бяха само трийсет или четирийсет секунди. Красивият рицар гледаше мълчаливо, без да помръдва, а усмивката не напускаше лицето му.

Най-сетне човекът рухна на колене с приведена глава като за молитва. Рицарят спокойно протегна крак под брадата му и го ритна назад. Продължи да гледа предсмъртните гърчове на жертвата, които траяха още около минута. Най-сетне войникът издъхна.

Красивият рицар се наведе и избърса кинжала в панталона на мъртвия, а кървавата си обувка в жакета му. После кимна на Крис и Кейт.

Влязоха в църквата „Света майка“.

Из църквата се носеше гъст дим. Подът беше разчистен; още два века тук нямаше да има скамейки. Спряха край входа, красивият рицар явно не бързаше. Отстрани видяха да си шушукат неколцина войници, сбрани плътно един до друг.

Насред църквата бе коленичил за молитва самотен рицар в броня. Крис се обърна да огледа другите рицари. Те явно водеха някакъв напрегнат спор; шушукаха яростно. Но нямаше представа за какво.

Докато чакаха, Крис усети нещо да капе по рамото му. Погледна нагоре и видя, точно над себе си увиснал човек, който бавно се полюшваше на въже. По крака му се стичаше урина. Крис отстъпи от стената и видя още пет-шест тела, провиснали под парапета на балкона. Трима носеха червените туники на Оливър. Двама бяха в селско облекло и един в бяло монашеско расо. Още двама седяха на пода и мълчаливо гледаха как горе връзват нови въжета; бяха пасивни, явно примирени със съдбата си.

Човекът с броня сред църквата се прекръсти и стана на крака. Красивият рицар каза:

— Милорд Арно, ето чираците.

— А? Що рече? Чираци ли?

Рицарят се обърна. Арно дьо Сервол бе на около трийсет и пет години, жилест, с тясна и неприятно лукава физиономия. Имаше тик на лицето, от който носът му потрепваше като на плъх. Бронята му бе оплискана с кръв. Той ги огледа с изморени, лениви очи.

— Чираци ли каза, Раймондо?

— Тъй е, милорд. Чираците на магистър Едуардус.

А! — Арно ги огледа от всички страни. — Защо са мокри?

— Измъкнахме ги от реката, милорд — каза Раймондо. — Бяха в мелницата и избягаха в последния момент.

— О, така ли? — Отегчението на Арно се изпари. В очите му заблестя интерес. — Кажете ми, моля, как унищожихте мелницата?

Крис се изкашля.

— Милорд, изобщо не бяхме ние.

— О? — Арно се навъси. Погледна другия рицар. — Що за реч е туй? Нищо не проумявам.

— Милорд, те са от Ирландия или може би от Хебридите.

— О? Значи не са англичани? Туй поне е в тяхна полза. — Той ги обиколи, после се втренчи в лицата им. — Разбирате ли ме?

— Тъй е, милорд — отговори Крис. Този път го разбраха.

— Англичани ли сте?

— Не, милорд.

— Воистина не приличате на англичани. Прекомерно сте кротки и миролюбиви. — Арно погледна Кейт. — Този е нежен като млада девойка. А пък този... — Той стисна бицепса на Крис. — Богослов или писар. Явно не е англичанин. — Арно поклати глава и носът му потрепна. — Защото англичаните са диваци — високо изрече той и гласът му отекна в задимената църква. — Съгласни ли сте?

— Съгласни сме, милорд — каза Крис.

— Англичаните не познават друг начин на живот, освен размирици и безконечни вражди. Непрестанно убиват кралете си; такъв е дивашкият им обичай. Нашите нормански братя ги покориха и се опитаха да насадят у тях цивилизовани нрави, ала, естествено, се провалиха. Варварството е вкоренено твърде дълбоко в саксонската кръв. Англичаните дирят наслада чрез унищожение, гибел и изтезания. Недоволни от схватките помежду си на своя окаян мразовит остров, те водят армиите си тук, на тая мирна и плодородна земя, за да съсипват кротките люде. Съгласни ли сте?

Кейт кимна и се поклони.

— Така и трябва — продължи Арно. — Жестокостта им е ненадмината. Знаете ли за предишния им крал, Едуард Втори? Знаете ли как решиха да го умъртвят с нажежено желязо? Да сторят туй на един крал! Нищо чудно, че към нашата страна проявяват още по-голяма диващина.

Той закрачи напред-назад. После пак се обърна към тях.

— Ами човекът, който пое подир него властта, Хю Деспенсър? Според английските нрави не след дълго и той трябваше да погине. Знаете ли как го убиха? Вързаха го за стълба на един площад, отсякоха му интимните части и ги изгориха пред него. И то преди да го обезглавят! Що ще речете? Charmant.

Той отново ги погледна в търсене на съгласие. Те пак кимнаха.

— А сегашният крал Едуард Трети научи един урок от предшествениците си — че не води ли постоянна война, рискува да загине от ръцете на собствените си поданици. Поради туй заедно с незаконния си син, Уелския принц, пренася своите варварски обичаи във Франция — страна, що не бе виждала дивашка война, докато не връхлетяха на наша земя техните конни орди да избиват мирните ни селяни, да изнасилват жените ни, да избиват добитъка, да съсипват реколтата, да унищожават градовете и занаятите ни. И за какво? За да

бъде насочен към чужди страни техният кръвожаден английски дух. За да грабят богатства от една по-достойна държава. За да може всяка английска дама да сервира на гостите си във френски чинии. За да претендират, че са доблестни рицари, докато всъщност единствената им доблест е да посичат невинни деца.

Арно прекъсна речта си и ги стрелна с неспокоен, подозрителен поглед.

— И поради туй — добави той — не мога да разбера защо се присъединихте към онази английска свиня Оливър.

Крис бързо отвърна:

— Не е вярно, милорд.

— Аз не съм търпелив човек. Кажете правдата: вие подпомагате Оливър, понеже господарят ви е на негова служба.

— Не, милорд. Магистърът е задържан против своята воля.

— Задържан... против... — Арно раздражено вдигна ръце. — Кой ще ми обясни що говорят тия удавени негодяи?

Красивият рицар пристъпи към тях.

— Аз владеея добре английски. — Той се обърна към Крис. — Рекни го пак.

Крис помълча и се замисли.

— Магистър Едуардус...

— Да...

— ... е затворник.

— За-твор-ник! — Красивият рицар се навъси с недоумение. После повтори с английски акцент: — За-туор-нийк?

Крис имаше чувството, че рицарят не е чак толкова добре с английския, колкото си мисли. Реши отново да опита латинския си, макар да знаеше, че е оскъден и архаичен.

— Est in carcere... captus... heri captus est de coenobio sanctae Marine.

Надяваше се това да означава: „Беше заловен вчера в «Света майка».“

Рицарят вдигна вежди.

— Invited (Против волята си?)

— Тъй е, милорд.

Арно бързо се завъртя и втренчи поглед в лицата им. После изрече с глух, заплашителен глас:

— *Sed vos non capti estis. Nonne!* (Ала вие не бяхте заловени?)

Крис пак помълча.

— Не, не, милорд — бързо каза Крис. — Тъъ, избягахме. Тъъ, ef... effugi... i... imus. Effugimus.

Това ли беше подходящата дума? От напрежение го обля пот. Очевидно думата свърши работа, защото красивият рицар кимна.

— Казват, че са избягали.

— Избягали? — намеси се тутакси Арно. — Откъде?

— *Ex Castelgard heri...* — отговори Крис.

— Избягали сте от Кастелгард вчера?

— *Etiam, mi domine.* (Да, милорд.)

Арно се вторачи в него и дълго мълча. Горе сложиха примки върху вратовете на пленниците и ги блъснаха от балкона. Падането не строши вратовете им и те увиснаха, като хъркаха и се гърчеха, умирайки бавно.

Арно погледна нагоре, сякаш се дразнеше, че го прекъсват предсмъртните им хрипове.

— Има още възета — каза той. Отново погледна Крис. — Ще изкопча истината от вас.

— Истината говорим, милорд — рече Крис.

Арно рязко се завъртя.

— Говорихте ли с монаха Марсел, преди да умре?

— Марсел? — Крис старателно се престори на смяян. — Марсел ли, милорд?

— Да, да. Марсел. *Cognovistine fratrem Marcellum!* (Познавате ли брат Марсел?)

— Не, милорд.

— *Transitum ad Roccam cognitum habesne!*

Този път Крис нямаше нужда да изчаква превода: знаете ли прохода за Ла Рок?

— Проходът... *transitum...* — Крис отново сви рамене и се престори, че не разбира. — Проход?... Към Ла Рок? Не, милорд.

Очевидно Арно не му вярваше.

— Вие май нищо не знаете. — Той ги изгледа отблизо, при което трепкащият му нос създаваше впечатлението, че ги души. — Съмнявам се. Всъщност и двамата сте лъжци. — Той се обърна към красивия рицар. — Обеси единия, та другият да проговори.

— Кого, милорд?

— Него — посочи Арно към Крис. Той погледна Кейт, щипна я по бузата, след това я погали. — Защото това хубаво момче трогва сърцето ми. Довечера ще го позабавлявам в шатрата си. Не искам да загине преди това.

— Много добре, милорд.

Красивият рицар кресна заповед и от горния етаж провисна ново въже. Двама войници сграбчиха китките на Крис и бързо ги вързаха зад гърба.

Господи, помисли си Крис, наистина ще го направят. Той погледна към Кейт, чиито очи се бяха разширили от ужас. Войниците повлякоха Крис.

— Милорд — долетя глас от страни. — Благоволете да чуете.

Групата чакащи войници се отдръпна и лейди Клеър излезе напред.

Клеър тихо каза:

— Милорд, няколко думи насаме, ако обичате.

— А? Разбира се, както желаете.

Арно пристъпи към нея и тя му зашепна на ухо. Той сви рамене. Клеър зашепна отново, по-настойтелно. След малко Арно каза:

— А? И с какво ще помогне това?

Нов шепот. Крис не чуваше нищо.

— Драга милейди, вече реших — каза Арно.

Тя продължи да шепне. Най-сетне Арно тръсна глава и се върна при пленниците.

— Милейди ме помоли да й осигуря безопасен път до Бордо. Тя казва, че ви познава и че сте почтени люде. — Той помълча. — Казва, че трябва да ви пусна.

Клеър се намеси:

— Само ако такава е вашата воля, милорд. Понеже се знае, че англичаните убиват безразборно, а французите не. Французите проявяват милост, породена от разум и добро потекло.

— Тъй е — съгласи се Арно. — Вярно, ние, французите сме цивилизовани люде. И ако тия двамата не знаят нищо за брат Марсел и прохода, то повече не са ми потребни. Затуй казвам: дайте им коне и храна и ги отпратете по живо по здраво. Желая да си спечеля благодарноположението на вашия магистър Едуардус, тъй че му пращам

сърдечни поздрави и се моля Господ да ви отведе невредими при него. Тръгвайте прочее.

Лейди Клеър се поклони.

Крис и Кейт последваха примера ѝ.

Красивият рицар сръза въжетата на Крис и ги изведе навън. Двата бяха тъй зашеметени от този обрат на събитията, че не казаха нито дума, докато крачеха към реката. Крис залиташе като пиян. Кейт непрестанно разтриваше лице, сякаш опитваше да се събуди.

Най-сетне рицарят каза:

— Дължите живота си на една умна дама.

— Несъмнено — отвърна Крис.

Красивият рицар се усмихна насила.

— Господ да ви закриля — промърмори той. Не изглеждаше твърде доволен.

Гледката край реката бе променена изцяло. Хората на Арно бяха превзели мелничния мост, над чиито бойници сега се развяваше зелено-черен флаг. Конните рицари на Арно охраняваха двата бряга. Вдигайки облаци прах, по пътя към Ла Рок се точеше безконечен човешки поток. Минаваха каруци, натоварени с продоволствие, с бърбреци жени и парцаливи деца, други мъкнеха грамадни греди — разглобени гигантски катапулти за мятане на камъни и горяща смола над крепостните стени.

Рицарят им бе намерил коне — две рошави кранти със следи от хамут по шиите. Държейки животните за юздите, той ги преведе през охраната край моста.

Внезапна шумотевица край реката накара Крис да се озърне. Видя десетина мъже, нагазили до колене във водата, да се борят с желязно оръдие, монтирано върху дървен блок. Крис гледаше като омагьосан. Нито едно толкова ранно оръдие не бе оцеляло до двайсети век. Нямаше дори описания.

Всички знаеха, че по това време са използвали примитивна артилерия; археолози бяха открили гюллета на мястото на битката при Поатие. Историците обаче смятаха, че оръдията са били рядкост, служеща само за зрелище — въпрос на престиж. Но докато Крис гледаше как хората се напъват да извлекат от реката тежкия железен

цилиндър и пак да го натоварят на каруцата, стана му ясно, че в никакъв случай не биха хабили толкова енергия за едно чисто символично приспособление. Оръдието беше тежко; то забавяше цялата армия, която навярно желаше да стигне привечер до стените на Ла Рок; нищо не пречеше да докарат оръдието и по-късно. Сегашните усилия можеха да означават само едно — че оръжието ще играе важна роля в атаката.

Но по какъв начин? Стените на Ла Рок бяха дебели три метра. Никакво гюлле не би успяло да ги пробие.

Красивият рицар кимна отривисто и каза:

— Божията милост да ви закриля.

— Господ да ви благослови — отвърна Крис.

После рицарят плесна конете по задниците и те забързаха към Ла Рок.

Докато яздеха, Кейт разказа какво бяха открили в стаичката на Марсел.

— Знаеш ли къде е този зелен параклис? — попита Крис.

— Да. Видях го на проучвателната карта. На по-малко от километър източно от Ла Рок. Горска пътека води натам.

Крис въздъхна.

— И тъй, знаем къде е проходът, но маркерът е у Андре. А сега той е мъртъв и вече няма как да се приберем.

— Не — каза Кейт. — Маркерът е у мен.

— Така ли?

— Андре ми го даде на моста. Според мен знаеше, че няма да се измъкне жив. Можеше да избяга и да се спаси. Но не го стори. Остана да спаси мен.

Тя се разплака тихо.

Крис яздеше мълчаливо. Спомняше си как останалите студенти се присмиваха добродушно на Марек — „Представяте ли си? Той наистина вярва в тия рицарски измишльотини!“ — и как смятаха поведението му за някаква нелепа поза. За роля, за мания. Защото в края на двайсети век не можеш сериозно да очакваш от хората да си мислят, че вярваш в неща като чест и истина, телесна чистота, закрила на дамите, святост на истинската любов и тъй нататък.

Но очевидно Андре бе вярвал в тях.

Движеха се през кошмарен пейзаж. Бледото слънце едва прозираше иззад облаци пушек и прах. Минаха край лозя, но всички лози бяха изгорели, оставаха само ниски криви пънчета, над които се виеше дим. Из овощните градини също стърчаха почернелите скелети на дървета. Всичко бе опожарено.

От всички страни долитаха жалните викове на ранените. Мнозина отстъпващи войници бяха паднали досами пътя. Някои още дишаха; други лежах мъртви и посивели.

Крис бе спрял да вземе оръжията на един мъртвец, когато човекът до него вдигна ръка и подвикна немошно: „Secors, secors!“ Крис се приближи. Дълбоко в корема му беше забита стрела, още една стърчеше от гърдите. Едва ли имаше повече от двайсет години и явно разбираше, че умира. Проснат по гръб, войникът гледаше умолително Крис и изричаше думи, които той не разбираше. Накрая започна да сочи устата си. „Aquam. Da mihi aquam.“ Беше жаден; искаше вода. Крис безпомощно сви рамене. Нямаше вода. Човекът го изгледа сърдито, изкриви лице от болка, затвори очи и извърна глава. Крис продължи по пътя. Оттук нататък вече не спираше, когато чуеше викове за помощ. С нищо не можеше да помогне.

Вече виждаха Ла Рок да се извисява в далечината, могъщ и неуязвим върху канарите над Дордона. След по-малко от час щяха да стигнат до крепостта.

В едно сенчесто кътче на църквата „Света майка“ красивият рицар помогна на Андре Марек да се изправи.

— Приятелите ти тръгнаха — каза той.

Марек се закашля и потърси опора в ръката на рицаря, когато по краката му пробяга вълна от болка. Раймондо се усмихна. Той бе заловил Марек веднага след експлозията в мелницата.

Когато скочи от мелничния прозорец, Марек по някакво чудо падна в неголям, но сравнително дълбок вир, тъй че не се нарани. Изплува на повърхността и откри, че все още е под моста. Във вира имаше водовъртеж, който бе попречил на течението да го отнесе.

Марек смъкна монашеското расо и тъкмо го пускаше в реката, когато мелницата избухна, разхвърляйки във всички посоки греди дъски и тела. Един мъртъв войник цопна наблизо във вира. Марек се помъчи да изпълзи към брега. Ненадейно красивият рицар изникна пред него, насочи меч към гърлото му и махна с ръка. Марек все още

бе облечен в кафяво и сиво като войник на Оливър. Замънка на окситански, че е невинен и умолява за милост.

Рицарят отвърна лаконично:

— Мълчи. Видях те.

Беше видял как Марек скочи от прозореца и смъкна расото. Отведе го в църквата, където бяха Клеър и Арно. Протосингелът бе мрачен и озлобен, но изглеждаше, че Клеър има някакво влияние над него. Именно тя нареди на Марек да седи мълчаливо в сянката, когато доведоха Крис и Кейт.

— Ако Арно сметне, че те е противопоставил на другите двама, може да пощади и теб, и приятелите ти. Ако застанете обединени пред него, от ярост ще ви убие и тримата.

Клеър бе организирала следващите събития. И всичко мина сравнително добре.

Дотук.

Сега Арно оглеждаше скептично Марек.

— Значи твърдиш, че приятелите ти знаят къде е проходът?

— Знаят — отвърна Марек. — Кълна се.

— Заради твоята дума пощадих живота им — каза Арно. — И заради думата на тази дама, която гарантира за теб.

Той леко кимна на лейди Клеър, която си позволи сдържана усмивка, после каза:

— Вие сте мъдър, милорд, тъй като едно обесване наистина може да развърже езика на оцелелия. Ала често може и да укрепи неговата решителност да отнесе тайната в гроба. А тази тайна е толкова важна, че от сърце желая непременно да я притежавате.

— Тогава ще проследим онези двама, за да видим накъде отиват. — Арно кимна към Марек. — Раймондо, намери кон за този клетник. И докато ги следвате, осигури му за охрана двамина от най-добрите си chevaliers.

Красивият рицар се поклони.

— Милорд, ако благоволите, ще го придружа лично.

— Стори го — съгласи се Арно, — тъй като все още не е изключено в цялата работа да се спотайва капан.

И той хвърли на рицаря многозначителен поглед.

Междувременно лейди Клеър бе пристъпила до Марек и сърдечно стискаше ръката му. Той усети нещо прохладно между

пръстите ѝ. Осъзна, че това е миниатюрна кама, не по-дълга от десет сантиметра.

— Милейди, дълбоко съм ви задължен — каза Марек.

— Тогава не забравяйте да се отплатите, рицарю — отвърна тя, като го гледаше право в очите.

— Ще се отплатя, Господ ми е свидетел.

Той пъхна камата под дрехите си.

— А аз ще се моля Богу за вас, рицарю — каза Клеър. Повдигна се на пръсти да го целуне целомъдрено по бузата и прошепна: — Придружителят ви се нарича Раймондо де Нарбон. Обича да реже гърла. Когато узнае тайната, погрижете се да не заколи вас или приятелите ви.

Тя отстъпи назад с усмивка.

— Милейди, вие сте прекалено великодушна — каза Марек. — Ще запомня любезните ви благопожелания.

— Добри ми рицарю, нека Бог ви води по верни пътеки.

— Лейди, вие винаги ще сте в моите мисли.

— Добри ми сър, пожелавам...

— Стига, стига — прекъсна я с досада Арно и се обърна към Раймондо. — Тръгвайте веднага, Раймондо, понеже от тия изблици на чувства почва да ми призлява.

— Да, милорд.

Красивият рицар се поклони. После изведе Марек навън в ясният ден.

07:34:49

— Ще ви кажа какъв е проблемът, по дяволите! — изрече Робърт Донигър, гледайки яростно посетителите. — Проблемът е да съживим миналото. Да го превърнем в реалност.

Двама млади мъже и една млада жена седяха на дивана в небрежни пози. Бяха облечени изцяло в черно и носеха от онези стегнати в раменете сака, които изглеждат тъй, сякаш са се свили при пране. Мъжете имаха дълги коси, жената бе подстригана съвсем късо. Даян Крамър разчиташе на тези трима по всички въпроси, свързани с медиите. Но Донигър забеляза, че днес Даян седи насреща им, сякаш неусетно се разграничава от тях. Зачуди се дали вече е видяла техния материал.

Тази мисъл раздразни Донигър. По принцип не обичаше журналистите. А днес за втори път се срещаше с тая пасмина. Сутринта бе имал разговор с тъпанарите от отдел „Връзки с обществеността“, сега трябваше да търпи и тия гадняри.

— Проблемът е там — каза той, — че трийсет души ще дойдат утре да чуят моето изложение. Озаглавено е „Обещанието на миналото“, а нямам зрелищен материал, с който да ги впечатля.

— Разбрано — обади се един от мъжете. — Точно оттам започваме, мистър Донигър. Клиентът иска да съживи миналото. Такава цел си поставихме. С помощта на мис Крамър помолихме вашите наблюдатели да ни осигурят пробни видеозаписи. И вярваме, че събраният материал притежава убедителност...

— Да го видим — отсече Донигър.

— Да, сър. Може би ако намалим осветлението...

— Не пипайте осветлението.

— Да, мистър Донигър.

Върху големия екран на стената припламна синкава светлина. Докато чакаха образа, младият мъж каза:

— Харесваме първия запис, защото отразява знаменито историческо събитие, траяло само две минути от началото до края. Както знаете, повечето исторически събития са се развивали твърде

бавно, особено за съвременния зрител. Това обаче е бързо. За жалост, станало е в дъждовен ден.

На екрана се появи мрачен, сив пейзаж с надвиснали облаци. Камерата се завъртя и обхвана някакво обществено събитие, заснето над главите на многолюдна тълпа. Един висок мъж се изкачваше върху простичка платформа от голи дъски.

— Какво е това? Обесване ли?

— Не — каза младежът. — Това е Ейбрахам Линкълн. Готви се да произнесе своята реч в Гетисбърг.

— Тъй ли? Божичко, ужасно изглежда. Прилича на труп. Дрехите му са смачкани. Ръцете му стърчат от ръкавите.

— Да, сър, но...

— Това ли е неговият глас? Ами че той е писклив.

— Да, мистър Донигър, досега никой не бе чувал мистър Линкълн, но това наистина е неговият...

— Да не сте се побъркали, скапаняци?

— Не, мистър Донигър...

— О, за Бога, не мога да използвам това — каза Донигър. — Никой няма да слуша как Ейбрахам Линкълн цвърчи като канарче. Какво друго имате?

— Веднага, мистър Донигър. — Младият мъж спокойно зареди нова касета. — За втория запис избрахме друг подход. Искахме да предложим зрелище, но в същото време и знаменито историческо събитие, за което всички да знаят. И тъй, ето Коледа на 1778 г. Край река Делауеър, където...

— Мамка му, нищо не виждам — каза Донигър.

— Да, боя се, че наистина е малко тъмничко. Всичко става през нощта. Но сметнахме, че прекосяването на Делауеър от Джордж Уошингтън ще е добър...

— Джордж Уошингтън ли? Къде е Джордж Уошингтън?

— Ето тук — обясни младежът и посочи екрана.

— Къде?

— Тук.

— Онзи, дето се е сгушил отзад в лодката?

— Именно, и...

— Не, не, не — възрази Донигър. — Той трябва да стои на носа, като генерал.

— Знам, че така го рисуват по картините, но в действителност е станало другояче. Тук виждате истинския Джордж Уошингтън, както наистина е прекосил...

— Май го е хванала морска болест — каза Донигър. — Да не искате да показвам на хората как драйфа Джордж Уошингтън?

— Но това е реалността.

— Майната ѝ на реалността! — Донигър запокити една от касетите към отсрещната стена. — Какво ви става бе, хора? Пет пари не давам за реалността. Искам нещо вълнуващо, нещо секси. Вие ми показвате един жив скелет и един удавен плъх.

— Е, можем пак да се върнем към проектите...

— Беседата ми е утре — каза Донигър. — Чакам трима шефове на големи компании. И вече им казах, че ще има нещо изключително. — Той вдигна ръце. — Мили Боже!

Даян се изкашля.

— Ами ако използваме само снимки?

— Снимки ли?

— Да, Боб. Можеш да вземеш само отделни кадри от записите и пак ще е доста ефектно.

— Аха... да, може да стане — кимна младата жена.

— Линкълн пак ще е смачкан — заяде се Донигър.

— Можем да махнем гънките с компютърна обработка.

Донигър се замисли.

— Може би — каза накрая той.

— Така или иначе — добави Даян, — не ти трябва да прекаляваш. Малкото дава по-добър ефект.

— Добре — съгласи се Донигър. — Направете снимките и ми ги покажете след час.

Тримата се изнизаха. Донигър остана насаме с Даян. Той седна зад бюрото и разлисти текста за изложението. После попита:

— Как мислиш, дали да е „Обещанието на миналото“ или „Бъдещето на миналото“?

— „Обещанието на миналото“ — каза Даян. — Категорично „Обещанието“.

07:34:49

Придружен от двама рицари, Марек яздеше в прашния облак край обоза и постепенно приближаваше челото на колоната. Все още не виждаше Крис и Кейт, но неговата групичка се движеше бързо. Скоро щеше да ги догони.

Той огледа рицарите от двете си страни. Отляво Раймондо яздеше изправен, брониран, с тъничка усмивка. Рицарят отдясно беше ветеран с прошарена коса, очевидно силен и опитен. Уверени във властта си над Марек, и двамата почти не му обръщаха внимание. Още повече че ръцете му бяха вързани с въже, оставящо петнайсет сантиметра между китките.

Той яздеше и кашляше от праха. След дълги усилия най-сетне успя да измъкне камата изпод жакета и да я скрие в дланта, с която стискаше предния лък на седлото. Опита се да намести острието така, че лекото полюшване нагоре-надолу постепенно да среже въжетото. Но това бе по-трудно, отколкото предполагаше; камата вечно се местеше и засега въжетото оставаше цяло. Марек погледна брояча на гривната си — показваше 07.31.02. Все още оставаха над седем часа, докато акумулаторите се изтощят.

Скоро задминаха обоза и започнаха да се изкачват, по лъкатушния път през село Ла Рок. Селото беше вградено в скалите над реката и каменните къщи му придаваха монотонен, мрачен вид, особено сега, когато всички прозорци и врати бяха залостени в очакване на сражението.

Сега се движеха през челните отряди на Арно — пак рицари в брони, следвани от свитата си. Мъже и коне се изкачваха по стръмните калдъръмени улици, конете пръхтяха, каруците се хлъзгаха. Усещаше се, че тия рицари бързат; много от колите превозваха разглобени обсадни машини. Очевидно се канеха да започнат атаките, преди да е мръкнало.

Още бяха в селото, когато Марек зърна Крис и Кейт да яздят един до друг на уморени коне. Имаха стотина метра преднина и ту се виждаха, ту изчезваха зад завоите. Раймондо докосна ръката на Марек.

— Няма да се приближаваме повече.

В праха пред тях нечие знаме заплующя прекалено близо до муцуната на един кон. Конят изцвили, вдигна се на задни крака; оръдейни гюлета от прекатурената каруца се затъркаляха по надолнището. Марек бе чакал тъкмо такъв миг на суматоха и не пропусна да го използва. Пришпори коня, ала животното не помръдна. После видя, че старият рицар сръчно е хванал юздите.

— Приятелю мой — изрече спокойно Раймондо до него, — не ме принуждавай да те убия. Поне засега. — Той кимна към ръцете на Марек. — И прибери това глупаво ножче, преди да си се порязал.

Марек усети как лицето му пламна, но изпълни нареждането — прибра камата под дрехата си. Продължиха да яздят мълчаливо.

Изад каменните къщи долетя кръсък на птица, след това се повтори, потрети. При този звук Раймондо рязко завъртя глава; другият рицар стори същото. Явно не беше птица.

Двамата се послушаха и скоро нейде отпред се раздаде нов кръсък. Раймондо положи ръка върху меча си, но продължи да язди.

— Какво е това? — попита Марек.

— Не е твоя работа.

Повече не казаха нищо.

Войниците бяха заети и не им обръщаха внимание, като виждаха познатите цветове — зелено и черно. Най-сетне достигнаха върха на канарата и излязоха на открито поле. Отдясно се извисяваше замъкът. Отляво гората бе съвсем наблизко, а на север се разстилаше просторен полегат склон, обрасъл с трева.

Сред толкова много войници Марек не се тревожеше особено от факта, че минават само на петдесет метра от крепостния ров и портата на замъка. Крис и Кейт продължаваха да яздят на стотина метра пред тях, в челото на колоната.

Нападението започна с шеметна бързина. Петима конни рицари изскочиха от гората отляво, като надаваха бойни викове и въртяха мечовете над главите си. Понесоха се право към Марек и неговите пазачи. Това беше засада.

С див вой Раймондо и старият рицар изтеглиха оръжията си. Конете се въртяха; мечовете задрънкаха. Сам Арно препусна напред и яростно се включи в схватката. За момент престанаха да обръщат внимание на Марек.

В предния край на колоната друга група бе нападнала Кейт и Крис. Преди конниците да обкръжат двамата, Марек зърна черното перо на сър Гай. Марек пришпори коня си и препусна напред.

Видя как един рицар сграбчи яката на Крис и се помъчи да го смъкне от седлото; друг хвана за юздите коня на Кейт, който цвилеше и се дърпаше. Трети рицар посегна към коня на Крис, но той го накара да се изправи на задни крака; рицарят изпусна юздите, ала внезапно кървав поток оплиска Крис и той изкрещя от смайване. Загуби контрол над коня, който зацвили и препусна към гората, докато ездачът му се плъзгаше настрани по седлото, правейки немощни усилия да се задържи. След миг изчезна между дърветата.

Кейт все още се мъчеше да изтръгне юздите си от ръцете на рицаря. Наоколо бе настанал истински ад; хората на Арно крещяха, обикаляха, тичаха за оръжията си, замахваха с копия срещу връхлитащите рицари. Един намушка рицаря, който задържаше Кейт, и той изтърва юздите. Макар и без оръжие, Марек връхлетя в схватката, за да застане между Кейт и нападателя.

— Андре! — извика тя.

— Бягай! Бягай! — нареди той, после викна: — Малегант!

Сър Гай се обърна към него.

Марек незабавно изведе коня си от схватката и препусна право към Ла Рок. Другите рицари прекратиха боя и с тътен се понесоха през полето след него. На пътя малко по-долу Марек видя Раймондо и Арно да се сражават сред грамаден облак прах.

Кейт пришпори коня си към гората на север. Като се озърна в движение, тя видя как Марек мина по моста на Ла Рок, навлезе в замъка и изчезна от поглед. Рицарите го следваха. После тежката желязна решетка с грохот се спусна надолу. Подвижният мост започна да се издига.

Марек бе изчезнал. Крис бе изчезнал. Можеха да са мъртви и двамата. Но едно оставаше ясно. Тя все още беше на свобода.

Сега всичко зависеше от нея.

07:24:33

Обкръжена с войници от всички страни, през следващия половин час тя бавно се промъкваше през обоза на Арно, опитвайки да достигне гората на север. Войниците разпъваха голяма шатра в покрайнините на гората, срещу просторната равна ливада, която се издигаше постепенно към замъка.

От време на време ѝ подвикваха да спре и да помогне, но тя само махваше с ръка (надяваше се, че го прави по мъжки) и продължаваше. Най-сетне се добра до първите дървета и тръгна покрай тях, докато видя тясна пътека, водеща към мрачните дебри. Тук остави коня да си почине и изчака, докато разтуптяното ѝ сърце се успокои, преди да навлезе навътре.

По ливадата групи работници бързо сглобяваха големи обсадни машини, наречени „требушети“. Требушетите изглеждаха тромави — грамадни прашки с основа от грамадни греди за метателния прът, който се обтягаше надолу с яки конопени въжета и щом бъдеше освободен, хвърляше снаряда си над крепостните стени. Цялата машина вероятно тежеше повече от двеста килограма, но войниците я сглобиха бързо, координирано, сетне се заеха със следващата. Сега Кейт разбираше как понякога са успявали да построят църква или замък само за две-три години. Работниците бяха тъй старателни и умели, че почти не се нуждаеха от ръководство.

Кейт подръпна юздите и навлезе в гъстата гора северно от замъка.

Тясната пътека се виеше все по-навътре в гората и скоро наоколо притъмня. Неволно я обзе страх от самотата сред гъсталака; чуваше бухането на сови и далечните крясъци на някакви непознати птици. Мина край дърво с дванайсет гарвана по клоните. Преброи ги и се запита дали това не е поличба и какво може да означава.

Докато яздеше бавно през гората, тя имаше чувството, че се връща назад във времето или мисленето ѝ става по-първобитно.

Дърветата я притискаха; под тях царуваше вечерен сумрак. Струваше ѝ се, че е попаднала в плен, в невидима клопка.

След двадесетина минути тя с облекчение излезе на тревиста, слънчева поляна. В отсрещния край дърветата се разтваряха и пътеката продължаваше. Докато пресичаше поляната, Кейт зърна отляво замък. Не си спомняше да е виждала на картата каквито и да било останки от сграда, но все пак я имаше. Замъкът беше съвсем малък и белосаните му стени сияеха ярко под слънцето. Имаше четири купички и скосен покрив от синкави каменни плочи. Отдалече изглеждаше спокоен и весел, но сетне Кейт забеляза, че прозорците са изкъртени; част от покрива бе пропаднала, оставяйки назъбен отвор; пристройките се рушаха. Личеше, че тази поляна някога е била ливада пред замъка, сега занемарена и буренясала. Отвсякъде се излъчваше чувство за тлен и упадък.

Кейт потръпна и пришпори коня. Забеляза, че отпред тревата е била утъпкана неотдавна — от копитата на кон, отиващ навътре в гората. Пред очите ѝ високите стръкчета бавно се надигаха да заемат предишното си положение.

Някой бе минал съвсем наскоро. Може би преди броени минути. Тя предпазливо продължи към края на поляната.

Когато навлезе в гората, мракът пак я обгърна. Пътеката се разкаля и Кейт ясно различи отпечатъци от копита.

От време на време спираше и напрегнато се ослушваше. Но отпред не долиташе нито звук. Или конникът беше далече, или пазеше тишина. Веднъж-дваж ѝ се стори, че чува конски тропот, но не бе сигурна.

Сигурно си въобразяваше.

Тя продължи към зеления параклис. Към онова, което бе наречено *la chapelle verte morte*. Параклисът на зелената смърт.

Сред горския мрак Кейт се натъкна на човешка фигура, подпряна безсилно до един рухнал дънер. Човекът се оказа беловлас старец с качулка и дърварска брадва. Докато минаваше покрай него, той изрече:

— Умолявам ви, добри господарю, умолявам ви. — Гласът му беше тъничък, дрезгав. — Дайте ми нещичко да похапна, понеже съм беден и нямам храна.

Кейт не вярваше да има нещо за него, но после си спомни, че рицарят бе прикрепил зад седлата им по едно вързопче. Посегна назад и откри комат хляб и парче сушено говеждо. Храната не изглеждаше апетитна, особено сега, след като миришеше на конска пот. Тя протегна надолу вързопчето.

Старецът бързо пристъпи, посегна към храната с костеливи пръсти..., но вместо нея сграбчи протегнатата ръка в учудващо силна хватка и с рязко дръпване се опита да свали Кейт от коня. Кискаше се зловещо и радостно; докато се бореше с нея, качулката му падна назад и тя видя, че далеч не е толкова стар. Още трима мъже изскочиха от сенките край пътеката. Кейт разбра, че това са godins, селяни разбойници. Все още беше в седлото, но явно не задълго. Тя пришпори коня, ала умореното добиче не се подчини. Старецът продължаваше да я дърпа и през цялото време бърбеше:

— Просто момче! Глупаво момче!

Като не знаеше какво друго да стори, тя се разкреця с пълно гърло за помощ и това сякаш стресна мъжете, които спряха за миг, преди да подновят нападението. Но внезапно отекна конски тропот, раздаде се боен рев, разбойниците се спогледаха и търтиха на бяг. Остана само старецът, който не желаше да пусне Кейт и сега размахваше брадвата с другата си ръка.

В този момент по пътеката връхлетя страховито видение кървавочервен рицар върху пръхтящ кон. Зад копитата хвърчаха буци кал, а самият рицар изглеждаше тъй свиреп и кръвожаден, че последният нападател хукна да си спасява живота из горския мрак.

Крис дръпна юздите и заобиколи Кейт. Тя усети как я облива огромна вълна на облекчение; беше примряла от страх. Крис се усмихваше, явно доволен от себе си.

— Добре ли сте, госпожо? — попита той.

— Ами ти как си? — отвърна смаяната Кейт.

Крис бе буквално окъпан в кръв; тъмночервена коричка засъхваше по лицето и тялото му. Когато се усмихваше, тънки пукнатини край устата му разкриваха розовата кожа отдолу. Изглеждаше тъй, сякаш се е топил в кървава вана.

— Добре съм — каза Крис. — Някой съсече коня до мен и май засегна артерия или нещо подобно. Окъпа ме за секунда. Знаеш ли, че кръвта била гореща?

Кейт все още го гледаше, смаяна, че му е до шеги. Крис хвана коня ѝ за юздите и бързо го поведе напред.

— Мисля да не ги чакаме, докато се опомнят — предложи той. — Не те ли е учила мама да не разговаряш с непознати? Особено ако ги срещнеш в гората.

— Мислех си, че е редно да ти помогнат, щом им дадеш храна.

— Само в приказките. В реалния свят, ако спреш да помогнеш на някой клетник в гората, той и другарите му те убиват заради коня. Затова никой не спира.

Крис продължаваше да се усмихва и изглеждаше весел, самоуверен. Кейт имаше чувството, че досега не е забелязвала, не е подозирала колко привлекателен може да бъде, колко чар се таи в него. Но, разбира се, той ми спаси живота, помисли си тя. Просто съм му благодарна.

— Какво правеше всъщност? — попита тя.

Той се разсмя.

— Мъчех се да те догоня. Не знаех, че си толкова близко.

Пътеката се разклони. По-широката отиваше надясно и постепенно слизаше. Отляво друга, по-тясна, вървеше по равното. Изглеждаше занемарена.

— Какво мислиш? — попита Кейт.

— Да вървим по широката — каза Крис.

Той я поведе и Кейт го последва без колебание. Гората наоколо стана по-пищна, папратите се извисяваха на два метра като огромни слонски уши, закривайки гледката отпред. Отнякъде долиташе приглушен рев на вода. Склонът стана по-стръмен, а от папратите не се виждаше къде стъпват. Двамата слязоха и вързаха конете си за едно дърво. Продължиха пеш.

Пътеката се превърна в кална бразда по стръмнината. Крис се подхлъзна, размаха ръце из храстите и папратите, за да задържи падането, но стремително продължи напред и изчезна с крясък.

Кейт изчака малко.

— Крис.

Никакъв отговор.

Тя се почука по ухото.

— Крис.

Мълчание.

Не знаеше как да постъпи, дали да върви напред, или да се върне. Реши да го последва, но внимателно, след като знаеше колко хлъзгава е пътеката. Но само след няколко предпазливи стъпки краката ѝ полетяха напред и тя безпомощно се хлъзна надолу из калта, като се блъскаше в дърветата тъй жестоко, че дъхът ѝ спираше.

Стана още по-стръмно. Кейт падна и продължи да се пързая по гръб, опитвайки отчаяно да се отблъсне от прелитащите край нея дънери. Клони я драскаха по лицето, раздираха ръцете ѝ, когато посягаше към тях. Нямахше как да прекрати стремглавото падане.

А стръмнината неумолимо растеше. Дърветата отпред оредяха, Кейт зърна светлина между стволовете и чу шум на вода. Пързаяше се успоредно на малък поток. Дърветата станаха още по-редки и тя видя, че след двайсетина метра гората свършва. Грохотът на вода се засили.

Сетне осъзна защо гората свършва.

Това бе скален ръб.

А отвъд него имаше водопад. Точно отпред.

Ужасена, Кейт се превъртя по корем, заби пръсти в калта, но това не помогна. Продължаваше да се хлъзга. Не можеше да спре. Пак се обърна по гръб в калния улей, безсилна да стори каквото и да било, освен да гледа приближаващия край. После изхвъркна от гората и полетя във въздуха, без да смее да извърне очи надолу.

Само след миг тя врълетя с трясък сред вейки и клони, вкопчи се в нещо и стисна отчаяно. После увисна, полюшвайки се нагоре-надолу. Беше в короната на грамадно дърво, приведено над ръба на канарата. Водопадът бучеше точно под нея. Оказа се далеч по-малък, отколкото бе очаквала. Само четири-пет метра висок. В подножието му имаше езеро, но не личеше колко е дълбоко.

Кейт опита да се изкатери обратно по клоните, ала ръцете ѝ бяха облепени с кал. При всеки опит да пропълзи нагоре незабавно се хлъзгаше. Накрая увисна, вкопчена в клона с ръце и крака. Помъчи се да лази заднешком, сетне изгуби още метър и осъзна, че няма да успее.

Падна.

Малко по-долу се блъсна в още един клон. Повися малко там, стиснала клона с хлъзгави, кални длани. Дървото бе влажно от облака ситни капчици над водопада. Кейт погледна кипящото езеро. Не виждаше дъното му и нямахше представа колко е дълбоко.

Провиснала под пращия клон, тя си помисли: „Къде, по дяволите, е Крис?“ Но в следващия момент хватката ѝ се разхлаби и тя полетя към езерцето.

Ледената вода я разтърси — кипнала, непрозрачна, подскачаща бясно около нея. Загубила чувство за посока, тя се преметна, зарита към повърхността, блъсна се в камъните по дъното. Най-сетне изплува под водопада, който се стовари върху главата ѝ с невероятна сила. Не можеше да диша. Тя отново се гмурна, заплува напред и подаде глава няколко метра по-нататък. Тук водата бе по-спокойна, макар и все тъй ледена.

Изкатери се на една скала и седна. Видя, че клокочещата вода е измила калта от дрехите и тялото ѝ. Чувстваше се някак обновена... и много радостна, че е жива.

След като си поотдъхна, Кейт хвърли поглед наоколо.

Намираше се в тясна долина — мъглива, усойна и влажна от пръските на водопада. Навсякъде се зеленееха пищни храсти и папрати, скалите и дървесните дънери бяха обрасли с мъх. Точно пред нея каменна пътека водеше към малък параклис.

Параклисът също бе влажен, по външните му стени лепнеше слузеста плесен, която се стичаше надолу по вътрешните и капеше от покрива. Ярkozелена на цвят.

Зеленият параклис.

Видя и купчина натрошени доспехи, нахвърляни безредно край входа — стари, ръждиви нагръдни брони и продупчени шлемове; наоколо се валяха мечове и секири.

Кейт се озърна за Крис, но не го видя. Очевидно той не бе паднал в езерото. Вероятно сега слизаше по друга пътека. Помисли си дали да не го изчака; предния път го бе посрещнала с радост и сега усещаше колко ѝ липсва. Но Крис не се виждаше никакъв. А освен шума на водопада из малката долина не се чуваше никакъв друг звук. Дори птиците бяха замлъкнали. Царуваше злокобна тишина.

И все пак Кейт не се чувстваше сама. Испитваше силното чувство за още нещо... за нечие присъствие в долината.

После откъм параклиса долетя страховит звук — гърлено, животинско ръмжене.

Тя стана и предпазливо пристъпи по каменната пътека към оръжията. Избра един меч и стисна дръжката с две ръце, макар че се

чувстваше глупаво; мечът бе тежък и тя знаеше, че не ще има нито силата, нито умението да го използва. Наближаваше входа на параклиса и отвътре я лъхна тежък мирис на тлен. Ръмженето се раздаде отново.

Изведнъж на прага изскочи рицар в броня. Беше огромен мъж, висок над два метра, и по доспехите му тъмнееха петна от плесен. Носеше шлем, тъй че лицето му не се виждаше. Имаше двуостра секира на палач.

Докато рицарят крачеше срещу нея, секирата се полюшваше напред-назад.

Кейт инстинктивно отстъпи, без да откъсва очи от секирата. Най-напред ѝ хрумна да побегне, но рицарят бе изскочил от параклиса бързо; подозираше, че ще я догони. Пък и не искаше да му обръща гръб. Но не можеше да нападне; той изглеждаше двойно по-едър от нея. Рицарят не проговори; изпод шлема се чуваше само пъшкане и ръмжене — безумни, животински звуци. Сигурно е луд, помисли си тя.

Рицарят бързо прекрачи напред и я принуди да действа. Тя завъртя меч с всичка сила; той вдигна секирата, за да отбие, и металът зазвъня по метал; мечът се разтресе тъй силно, че Кейт едва не го изпусна. Замахна отново, този път ниско, опитвайки да го покоси през краката, но той пак отби с лекота, сетне пъргаво завъртя секирата. Оръжието изхвъркна от ръцете на Кейт и тупна на тревата отзад.

Тя се завъртя и побягна. С диво ръмжене рицарят се хвърли напред и я сграбчи за късата коса. Без да обръща внимание на нейните писъци, той повлече жертвата покрай параклиса. Кожата на главата ѝ изгаряше от болка; видя на земята пред себе си извит пън с дълбоки следи от секира. Разбра какво е: дръвник за обезглавяване.

Нямаше сили да му попречи. Рицарят грубо я блъсна надолу и притисна шията ѝ върху дръвника. После настъпи гърба ѝ с крак, за да не може да се измъкне. Тя безпомощно размаха ръце.

Видя как по тревата плъзна сянка, когато безумецът вдигна секирата.

06:40:27

Телефонът звънеше настоятелно, шумно. Дейвид Стърн се прозина, щракна нощната лампа и вдигна слушалката.

— Ало — изрече замаяно той.

— Дейвид, обажда се Гордън. Трябва да дойдеш в транзитната зала.

Стърн намери пипнешком очилата си и погледна часовника. Стрелките показваха 6,20 сутринта. Беше спал около три часа.

— Налага се да вземем решение — каза Гордън. — След пет минути съм при теб.

— Добре — отвърна Стърн и затвори.

Стана от леглото и вдигна щорите; през прозореца нахлу толкова ярка светлина, че той неволно замижа. После тръгна към банята да се изкъпе.

Беше настанен в една от трите стаи, предвидени за сътрудници, на които се налага да работят до късно. Обзавеждането напомняше хотелска стая във всяко едно отношение — включително с малките шишенца шампоан и крем до мивката. Стърн се избърсна, облече се и излезе в коридора. Не видя Гордън, но от другия край долитаха гласове. Той тръгна натам, като надничаше през стъклените врати на лабораториите. По това време навсякъде беше пусто.

Но в края на коридора откри отворена лаборатория. Работник мереше с жълта рулетка широчината у височината на вратата. Вътре четирима техници се бяха струпали около масата и оглеждаха голям дървен макет на крепостта Ла Рок и околностите. Говореха си нещо, а единият опипваше края на масата. Изглежда, се чудеха как да я преместят.

— Донигър каза, че ще му трябва като нагледно средство след изложението — рече техникът.

— Не виждам начин да я изкараме — отвърна друг. — Как са я внесли?

— Тук я сглобиха.

— Май ще мине на косъм — обади се човекът до вратата, прибирайки рулетката.

Заинтригуван, Стърн влезе и огледа макета по-внимателно. Съвършено точният модел на замъка бе разположен сред цял комплекс от здания. Отвъд крепостните стени имаше кръг от зеленина, а зад него стърчаха масивни сгради, свързани с пътна мрежа. Но нито една от тях не съществуваше. През средновековието замъкът се бе извисявал самотен сред ливадите.

— Какъв е този макет? — попита Стърн.

— Ла Рок — отговори един от техниците.

— Но той не е точен.

— Напротив — възрази техникът. — Съвсем точен е. Поне според последните архитектурни проекти, които ни дадоха.

— Какви архитектурни проекти? — смая се Стърн.

Техниците млъкнаха и по лицата им се изписа тревога. Сега Стърн забеляза, че има още два макета — на Кастелгард и на манастира „Света майка“. По стените висяха чертежи. Това е кабинетът на архитект, помисли си той.

В този момент Гордън подаде глава през вратата.

— Да вървим, Дейвид.

Двамата вървяха по коридора. Като се озърна през рамо, Стърн видя, че техниците са извъртели макета на една страна и го изнасят от кабинета.

— Каква е тази история? — попита той.

— Разработки за реконструкция на археологични обекти — каза Гордън. — Идеята е да планираме околностите така, че самата старина да бъде съхранена за учените и туристите. Избират най-подходящите наблюдателни линии, изгледите и тъй нататък.

— Но какво ви засяга това? — настоя Стърн.

— Засяга ни, и то много — отвърна Гордън. — Цялостното възстановяване на един обект ще глътне милиони. И не искаме да го нашарят с магазинчета за сувенири и многоетажни хотели. Затова се мъчим да проучим терена в по-широк кръг, търсим и подкрепа от местните правителства. — Той погледна Стърн. — Откровено казано, не смятах, че ще ти е интересно.

— Ами транзитната зала? Какво става там?

— Ще ти покажа.

Гуменият под на транзитната зала беше напълно разчистен от развалините. Тук-там групички коленичили работници подменяха покритието, разядено от киселини. Два стъклени щита вече бяха на място и около единия се въртеше човек с масивни очила и някакъв странен прожектор в ръцете. Но Стърн гледаше нагоре, където портални кранове спускаха следващите грамадни стъклени панели, докарани от строежа на втората транзитна площадка.

— Добре, че го имаше онзи строеж — каза Гордън. — Иначе само за докарването на стъклата щеше да ни трябва една седмица. Но те вече бяха тук. Оставаше само да ги преместим. Невероятен късмет.

Стърн продължаваше да гледа нагоре. Едва сега осъзнаваше колко големи са щитовете. Увисналите над тях извити стъклени стени бяха високи три метра, дълги пет и широки над половин метър. Обхванати със специални тапицирани ремъци, те бавно се спускаха към насочващи скоби на пода.

— Но нямаме резервни — каза Гордън. — Разполагаме само с един комплект.

— И какво?

Гордън пристъпи към една от вече монтираните стъклени стени.

— Можем да си представим тия неща като грамадни джобни манерки. Нали ги знаеш, онези, извитите. И като манерки се пълнят през отвор отгоре. Но щом ги налеем с вода, стават тежки. Около пет тона всяка. Извивката всъщност засилва здравината им. И все пак се тревожа точно за здравината.

— Защо? — попита Стърн.

— Ела насам. — Гордън плъзна пръсти по стъклото. — Виждаш ли тия мънички вдлъбнатини? И сивкавите петънца? Толкова са дребни, че няма и да ги забележиш, ако не гледаш внимателно. Но ги нямаше преди. Мисля, че експлозията е изхвърлила в съседната зала микроскопични капчици флуорна киселина.

— И сега стъклото е нацърбено.

— Да. Съвсем леко. Но ако здравината му е отслабнала, щитовете могат да се пропукаат от налягането, когато ги напълним с вода. Или още по-лошо — да се разбият.

— И тогава?

— Тогава няма да имаме пълно екраниране — каза Гордън, като гледаше Стърн право в очите. — В този случай не можем да гарантираме на приятелите ти безопасно завръщане. Рискуват да получат твърде много транскрипционни грешки.

Стърн се навъси.

— Няма ли начин да изпробвате здравината на стъклото? Да разберете дали ще издържи.

— На практика не. Можем да напълним някой от резервоарите и да видим какво ще стане, но тъй като нямаме резервен, лично аз не бих рискувал. Вместо това провеждаме микроскопски визуален контрол с поляризирана светлина. — Гордън махна към техника с очилата. — Така откриваме дините на напрежение — каквито винаги има в стъклото — и придобиваме известна представа дали ще се счупи. Работникът носи и дигитална камера, която подава данните право в компютъра.

— Значи ще направиш компютърна симулация? — каза Стърн.

— Много груба — кимна Стърн. — Толкова груба, че вероятно изобщо не си струва труда. Но все пак ще я направя.

— И какво трябва да се реши?

— Кога да напълним стените.

— Не разбирам.

— Ако ги напълним сега и издържат, сигурно всичко ще е наред. Но не се знае. Защото някой от резервоарите може да има дефект, който да се прояви едва след по-продължително натоварване. Затова сме по-склонни да ги напълним в последния момент.

— За колко време можете да ги напълните?

— Доста бързо. Тук имаме пожарен кран. Но за да намалим натоварването, би било добре да ги пълним постепенно. В такъв случай за деветте щита ще трябва почти два часа.

— Но нали два часа преди пристигането апаратурата засича полеви скок?

— Да..., ако контролната кабина работи нормално. Но апаратурата беше спряна за десет часа. В кабината проникнаха изпарения от киселините. Може да са засегнали електрониката. Не знаем дали приборите работят нормално, или не.

— Сега разбирам — каза Стърн. — И всеки резервоар е различен.

— Именно. Всеки е различен.

Чисто практически научен проблем, помисли си Стърн. От едната страна на везните — рискът, от другата — недостигът на сведения. Повечето хора така и не разбират, че почти всички научни проблеми изникват в подобен вид. Киселинните дъждове, глобалното затопляне, замърсяването на околната среда, заплахата от ракови заболявания — тия сложни въпроси винаги опират до уравнивяване на преценките. Доколко са достоверни данните от проучванията? Доколко може да се вярва на изследователите? Доколко надеждна е компютърната симулация? Доколко опасни са бъдещите последствия? Тия въпроси възникват отново и отново. Естествено, вестниците никога не задълбаваха в подобни въпроси, защото от тях не излизаха гръмки заглавия. И поради това хората си въобразяваха, че в науката всичко е сортирано и подредено, макар че изобщо не беше така. Дори най-утвърдените теории — например идеята, че микробите носят зарази — далеч не бяха тъй категорично доказани, както смяташе обществото.

А в този конкретен случай, който засягаше пряко живота на неговите приятели, Гордън стоеше пред планини от неизвестност. Не се знаеше дали резервоарите са достатъчно здрави. Не се знаеше дали контролната кабина ще подаде своевременно предупреждение. Не се знаеше дали да започнат бавно зареждане на резервоарите, или да изчакат и да ги напълнят бързо. Щяха да разчитат на преценката си. А от нея зависеше животът на няколко души.

Гордън го гледаше. Чакаше.

— Има ли резервоари с незасегнато стъкло? — попита Стърн.

— Да. Четири.

— Тогава да ги напълним сега. И да изчакаме компютърния анализ на поляризационната проверка, преди да напълним останалите.

Гордън бавно кимна.

— Точно така мисля и аз.

— Ти какво предполагаш? — попита Стърн. — Ще издържат ли останалите резервоари?

— Надявам се да издържат — каза Гордън. — Но след два часа положението ще стане малко по-ясно.

06:40:22

— Добри ми сър Андре, елате насам, ако обичате — каза Гай дьо Малегант с любезен поклон.

Марек опита да прикрие смайването си. Когато препусна към Ла Рок, очакваше Гай и хората му да го убият на място. Но вместо това те се държаха учтиво, като с почетен гост.

Вече бяха навлезли навътре в замъка и от централния двор Марек зърна осветената голяма зала. Малегант го водеше по-нататък, към странна каменна постройка отдясно. На прозорците ѝ имаше не само дървени капаци, но и прозрачна ципа от свински мехури. Върху первазите горяха свещи, само че сложени от външната страна.

Марек разбра причината още преди да влезе в сградата, която се състоеше само от едно помещение. Върху дървени рафтове покрай стените бяха натрупани платнени торбички колкото мъжки юмрук. В единия ъгъл се тъмнееха купчини железни сачми. Из помещението се носеше особен мирис — сух, остър и Марек разбра къде се намира. В арсенала.

— Е, магистре — подхвана Гай, — доведохме единия от чираците ви.

— Благодаря.

Професор Едуард Джонстън седеше с кръстосани крака на пода сред залата. Отстрани имаше каменни паници за смесване на барута. Той бе подпрял в скута си трета паница и отмерено раздробяваше някаква сива материя с каменно чукало. Когато видя Марек, Джонстън не прекрати работата. Изобщо не изглеждаше изненадан.

— Здравсти, Андре — рече той.

— Здравейте, професоре.

— Добре ли си? — попита Джонстън, продължавайки да стърже.

— Да, добре съм. Малко си ударих крака.

Всъщност кракът му тръпнеше от болка, но след къпането в реката раната беше чиста и навярно щеше да заздравее за няколко дни.

Професорът почукваше търпеливо, неуморно.

— Много хубаво, Андре — продължи той все тъй спокойно. — Къде са другите?

— За Крис не знам — отговори Марек. Спомни си как го бе зърнал облян в кръв. — Но Кейт е добре и ще намери...

— Чудесно — каза професорът и стрелна поглед към сър Гай. За да смени темата, той кимна към паницата. — Знаеш какво правя, нали?

— Инкорпорация — уточни Марек. — Добър ли е материалът?

— При дадените обстоятелства не се оплаквам. Въглища от върбова дървесина, което е идеално. Сярата е почти чиста, а селитрата от органичен произход.

— Гуано?

— Точно така.

— Горедолу това можеше да се очаква — отбеляза Марек. Едно от първите проучвания на Марек бе посветено на барута — вещество, получило широко приложение в Европа едва през четиринайсети век. Барутът спадаше към онези изобретения от рода на мелничното колело или автомобила, които не могат да се припишат на отделен човек или отделна страна. Първоначалната рецепта — една част въглища, една част сяра, шест части селитра — бе дошла от Китай. Но се спореше как точно е попаднала в Европа и какво е било най-ранното приложение на барута по времето, когато го използвали не толкова като избухливо, колкото като запалително средство. Отначало барутът служел за създаване на така наречените огнестрелни оръжия — тоест оръжия, използващи огън и нямащи нищо общо със съвременните пушки и оръдия.

Причината за това бе, че в началото барутът не избухвал особено силно, тъй като хората не познавали химическите му свойства и тънкостите на изработката. Барутът избухва при изключително бързото пламване на въглищата и сярата, подпомагано от източник на кислород — по-точно азотните съединения, наречени по-късно селитра. Най-разпространеният източник на нитрати били изпражненията на прилепи, събирани в пещерите. През ранните години това вещество, наречено гуано, изобщо не се пречиствало, просто го добавяли в сместа.

Но голямото откритие на четиринайсети век било, че барутът избухва по-добре, когато е стрит съвсем ситно. Нарекли този процес „инкорпорация“ и при правилното му осъществяване барутът ставал

фин като талк на прах. През безкрайните часове чуване и стържене частици селитра и сяра прониквали в микроскопичните пори на въглищните пращинки. Затова се предпочитали определени видове дървесина, например от върба; техните дървени въглища били по-порести.

— Не виждам сито — каза Марек. — Ще го гранулирате ли?

Джонстън се усмихна.

— Няма. Забрави ли, че гранулирането още не е открито?

При гранулирането прибавяли към барутната смес вода и след това оставяли кашата да изсъхне. Гранулираният барут придобивал по-голяма мощност от сухата смес. Химически погледнато, водата частично разтваряла селитрата, която полепвала отвътре по микроскопичните пори на въглищата, а и пренасяла неразтворимите частици сяра. Така барутът ставал не само по-мощен, но и по-стабилен и дълготраен. Но Джонстън имаше право; гранулирането щеше да бъде открито след четири десетилетия — около 1400 година.

— Да ви сменя ли? — предложи Марек. Инкорпорацията бавен процес; понякога траеше шест и дори осем часа.

— Не, вече свърших. — Професорът стана и се обърна към сър Гай. — Предайте на милорд Оливър, че сме готови за демонстрация.

— На гръцкия огън ли?

— Не съвсем — каза Джонстън.

Под лъчите на залязващото слънце лорд Оливър крачеше нетърпеливо по масивната външна стена. Тук върхът ѝ достигаше ширина почти пет метра и оръдията по нея изглеждаха съвсем дребни. Сър Гай също бе тук, както и навъсенят Робърт дьо Кер; всички се завъртяха напрегнато, когато професорът наближи.

— Е, магистре? Готов ли сте най-сетне?

— Готов съм, милорд — отговори професорът, който крепеше по една паница под всяка мишница. Марек носеше трета паница, където финият сив прах бе смесен с гъста мазна течност, излъчваща силен мирис на смола. Джонстън му бе заръчал в никакъв случай да не докосва сместа и той се постара да изпълни нареждането. На вид кашата бе неприятна, зловонна. Марек носеше и паница с пясък.

— Гръцки огън! Това ли е гръцкият огън?

— Не, милорд. Нещо по-добро. Това е огънят на Атенеос Нократски, наричан още „автоматичен огън“.

— Тъй ли? — Лорд Оливър присви очи. — Покажете ми.

Срещу оръдието се разстилаше източната ливада, където врагът сглобяваше метателните машини. Требушетите бяха само на двеста метра — колкото да са извън обсега на стрелите. Джонстън остави паниците между най-близките две оръдия. Зареди първото с едно чувалче от оръжейницата. После пъкна в дулото дебела метална стрела с перки на края.

— Ето вашия барут, ето и вашата стрела.

Като се обърна към второто оръдие, той внимателно сипа ситно смляния барут в торбичка, която натъпка в дулото. После каза:

— Андре, пясъкът, ако обичаш.

Марек пристъпи напред и сложи паницата с пясък до краката на професора.

— За какво ви е този пясък? — попита Оливър.

— Предпазна мярка за в случай на грешка, милорд.

Джонстън много внимателно взе втора метална стрела и я пъкна в оръдието, като докосваше само краищата. По острието имаше бразди, запълнени с лепкава кафеникава каша.

— Ето моя барут и моята стрела.

Топчията подаде на професора тънка пръчица, разпалена в единия край. Джонстън докосна първото оръдие.

Раздаде се скромна експлозия. Сред облаче черен дим стрелата полетя към ливадата и падна на стотина метра от най-близкия требушет.

— А сега моя барут и моята стрела.

Професорът докосна второто оръдие.

Отекна мощен взрив, бликна гъст черен пушек. Стрелата прелетя край требушета и падна в тревата на три метра зад него.

Оливър изсумтя презрително.

— И това ли е всичко? Прощавайте, но аз...

Ненадейно стрелата избухна в пламъци, бълвайки огнени топки на всички страни. Требушетът пламна веднага и хората наоколо се втурнаха с мехове вода да го гасят.

— Разбирам... — промърмори лорд Оливър.

Но вместо да изгаси пожара, водата сякаш го разпали още повече. С всяко поливане пламъците лумваха все по-високо. Обърканите хора се дръгнаха. Стояха и безпомощно гледаха как требушетът догаря. След броени минути остана само купчина черни, димящи греди.

— Кълна се в Господа, Едуард и свети Георги! — възкликна Оливър.

Джонстън леко приведе глава и се усмихна.

— Имате двойно по-далечен обстрел и стрела, която сама се запалва... Как става това? — попита Оливър.

— Барутът е стрит съвсем ситно, затова пламва по-буйно. Стрелите са запълнени с нафта, сяра и негасена вар, смесени с кълчища. Докоснат ли влага — в случая влажната трева, — пламват веднага. Затова бях приготвил пясъка — за, в случай че и най-дребната капчица от сместа докосне ръцете ми и влагата по кожата я разпали. Много деликатно оръжие, милорд, и много внимателно трябва да се използва.

Джонстън се обърна към третата паница до Марек.

— А сега, милорд — каза професорът, като взе дълга пръчка — ще ви помоля да гледате внимателно.

Той оваля върха на пръчката в зловонната смес. После я вдигна.

— Както виждате, няма никаква промяна. И няма да има в течение на часове или дни, докато...

С театралния жест на фокусник Джонстън пхна върха на пръчката в чаша вода. Дървото изсъска, задимя и избухна в ярки оранжеви пламъци.

— А — въздъхна от удоволствие Оливър. — От това ще ми трябва доста. Колко човека искате за изработката на сместа?

— Милорд, двайсет ще са достатъчни. Но бих предпочел петдесет.

— Ще ви дам петдесет, ако трябва и повече — каза Оливър, потривайки ръце. — Скоро ли ще стане?

— Подготовката не е дълга, милорд — отговори Джонстън, — ала не бива да се прибързва, понеже е опасна работа. И веднъж произведено, това вещество застрашава замъка ви, тъй като Арно несъмнено ще атакува с огнени средства.

Оливър изсумтя.

— Пет пари не давам за туй, магистре. Направете сместа и ще я използвам още тази нощ.

Когато се върнаха в арсенала, Джонстън постави войниците в редици по десет човека с каменна паница пред всеки. През цялото време обикаляше между тях, спирайки тук-там да даде нареждания. Войниците мърмореха, задето ги товарят с тая „кухненска работа“, но Джонстън им каза, че за него това са билките на войната.

Няколко минути по-късно професорът седна при Марек в ъгъла. Гледайки как работят войниците, Марек попита:

— Изнесе ли ви Донигър онази реч, че не можело да променим историята?

— Да. Защо?

— Май твърде усърдно помагаме на Оливър да защити замъка от Арно. Тия стрели ще принудят Арно да оттегли обсадните машини толкова далече, че няма да вършат никаква работа. Без тях няма да има щурм. А Арно не би си играл на дълга обсада. Хората му искат бързи победи — така е с всяка нередовна армия. Ако не превземат някоя крепост веднага, тръгват да търсят друга.

— Да, така е...

— Но според историята Арно е превзел този замък.

— Да — съгласи се Джонстън. — Но не с обсада, а защото предател пуснал войниците в замъка.

— И за това мислих — каза Марек. — Звучи ми безсмислено. Този замък има твърде много порти. Как може предател да ги отвори? Просто не ми се вярва.

Джонстън се усмихна.

— Мислиш си, че може би ние помагаме на Оливър да удържи замъка и така променяме историята?

— Не знам... Просто се питам.

Марек мислеше, че превземането или опазването на един замък е твърде значително събитие спрямо бъдещето. Историята на Стогодишната война представляваше поредица от обсади и превзети замъци. Например след няколко години разбойници щяха да завладеят градчето Моан край устието на Сена. Дребно завоевание само по себе си — ала то щеше да им даде контрол над Сена и възможност да

превземат замъци чак до Париж. А това бе въпрос на живот и смърт. Защото обикновено при падането на замъците техните жители биваха изтребени. Сега в Ла Рок имаше няколкостотин души. Ако всички те оцелееха, хилядите им потомци можеха лесно да променят бъдещето.

— Може изобщо да не разберем — каза Джонстън. — Колко часа ни остават?

Марек погледна гривната. Броячът показваше 05:50:29. Той прехапа устни. Бе забравил, че времето изтича. Когато провери за последен път, оставаха почти девет часа; струваше му се, че времето е предостатъчно. Но шест часа звучаха доста по-зле.

— По-малко от шест часа — каза той.

— И маркерът е у Кейт?

— Да.

— А тя къде е?

— Отиде да търси прохода.

Марек си помисли, че вече е късен следобед; ако бе открила прохода, можеше да се вмъкне в замъка за не повече от два-три часа.

— Къде го търси?

— В зеления параклис.

Джонстън въздъхна.

— Там ли трябва да е според ключа на Марсел?

— Да.

— И тя отиде сама?

— Да.

Джонстън поклати глава.

— Никой не ходи там.

— Защо?

— Според мълвата някакъв луд рицар охранява зеления параклис. Казват, че любимата му издъхнала там и той обезумял от скръб. Затворил сестрата на жена си в близкия замък и сега убива всеки, който се приближи до замъка или параклиса.

— Мислите ли, че е вярно? — попита Марек.

Джонстън сви рамене.

— Никой не знае. Защото никой не се е върнал оттам жив.

05:19:55

Стиснала здраво очи, Кейт чакаше падането на бравата. Рицарят над нея ръмжеше, сумтеше, задъхваше се от вълнение, преди да нанесе смъртоносния удар...

После млъкна.

Тя усети как кракът върху гърба ѝ се извъртя.

Рицарят се озърташе.

Секирата тежко удари дръвника на сантиметри от лицето ѝ. Рицарят се подпираше на дръжката и гледаше нещо зад себе си. Отново запряхтя, този път яростно.

Кейт се опита да види какво гледа, но широкото острие ѝ пречеше.

Чу зад себе си стъпки.

Някой идваше.

Секирата пак се вдигна, но сега кракът напусна гърба ѝ. Тя бързо се търкулна настрана, извърна глава и видя само на няколко метра Крис да стиска меч, който бе изпуснала.

— Крис!

Той се усмихна със стиснати зъби. Личеше, че примира от страх. Не откъсваше поглед от зеления рицар. Рицарят се завъртя с хищно ръмжене и секирата му изсъска във въздуха. Крис вдигна меч да отбие. Отекна метален звън, припламнаха искри. Двата обикаляха в кръг. Рицарят замахна отново. Крис приклекна, залитна назад и побърза отново да скочи на крака, докато секирата се забиваше тежко сред тревата. Кейт порови в кесията си и измъкна газовото цилиндърче. Сега този предмет от чуждо време изглеждаше нелепо дребен и лек, но с друго не разполагаха.

— Крис!

Застанала зад зеления рицар, тя размаха високо флакончето. Крис леко кимна, продължавайки да отскача и да отстъпва. Бързо губеше сили и позиции, рицарят идваше все по-плътно до него.

Кейт нямаше избор. Изтича напред, хвърли се и увисна върху гърба на зеления рицар. Той изпъхтя, изненадан от нейната тежест. Тя

се вкопчи в него, протегна контейнера пред шлема и пръсна газ през процепа. Рицарят се закашля и потрепера. Тя натисна отново и безумецът залитна. Кейт скочи на земята.

— Направи го! — каза тя.

Подпрян на едно коляно, Крис се задъхваше. Зеленият рицар все още стоеше прав, но залиташе. Крис бавно прекрачи напред и заби меча си отстрани, между плочките на бронята. Рицарят изрева от ярост и грохна по гръб.

Крис тутакси налетя над него, срязва ремъците на шлема и го ритна настрани. Кейт зърна чорлава коса, сплъстена брада и безумни очи, а Крис замахна отново и отсече главата на рицаря.

Не се получи.

Острието се стовари, хлътна със скърцане в някаква кост и заседна там, прикlescено в шията. Рицарят още бе жив, гледаше яростно Крис и мърдаше устни.

Крис се опита да изтегли меча, но острието не мърдаше. Докато опъваше с всичка сила, лявата ръка на рицаря излетя нагоре и го сграбчи за рамото. Лудият бе невероятно силен демонично силен — и го придърпа надолу, докато между лицата им останаха само няколко сантиметра. Очите му бяха кръвясали. Зъбите — прогнили и изпочупени. Въшки пълзяха из брадата му сред късчета засъхнала храна. Вонеше на разложение.

Крис усети, че му призлява. Лъхна го горещ, зловонен дъх. Той с усилие намести крак върху лицето на рицаря и се изтръгна от яката хватка. Мечът изскочи от шията в същия миг и той го вдигна за нов удар.

Но очите на рицаря се извъртяха нагоре и челюстта му провисна. Вече бе мъртъв. Над лицето му забръмчаха мухи.

Крис тежко седна на мократа пръст, опитвайки да си поеме дъх. Отвращението го заля като вълна и цялото му тяло се разтрепера неудържимо. Опитвайки да спре тръпките, той здраво обгърна коленете си. Зъбите му тракаха.

Кейт положи длан върху рамото му и каза:

— Моят герой.

Той почти не я чу. Мълчеше. Но накрая спря да трепери и стана.

— Много се зарадвах, като дойде — каза тя.

Той кимна и се усмихна.

— Слязох по лесния път.

Преди малко Крис бе успял да спре плъзгането в калта. С доста усилия се изкатери обратно нагоре и после пое по другата пътека. Тя се оказа удобна и водеше към подножието на водопада, където рицарят се готвеше да обезглави Кейт.

— Останалото го знаеш — каза той. Стана и се подпря на меч. После погледна небето. Започваше да притъмнява. — Според теб колко време остава?

— Не знам. Четири или пет часа.

— Тогава да побързаме.

В зеления параклис сводът бе рухнал на няколко места, по пода се валяха камъни. Имаше малък олтар, готически рамки около разбитите прозорци, локви застояла вода. Едва личеше, че някога този параклис е бил истинско архитектурно съкровище с прекрасни изваяния по вратите и арките. Сега каменните изображения бяха протрити от времето и по тях се стичаше слузеста плесен.

Когато Крис тръгна по спиралното стълбище към подземните крипти, изпод краката му пробяга черна змия. Кейт го последва побавно. Тук бе сумрачно, единствената светлина идваше от пукнатини в пода над тях. Сред малката зала видяха един оцелял саркофаг от черен камък и парчета от още няколко. Върху капака на саркофага бе изваян рицар в броня. Кейт погледна лицето му, ала то се оказа разядено от вездесъщата плесен.

— Как беше ключът? — попита Крис. — Май ставаше дума за великански крака?

— Точно така. Еди-колко си крачки от краката на великана. Или от великанските крака.

— От краката на великана — повтори Крис и посочи саркофага, където от краката на статуята бяха останали само две заоблени чуканчета. — Как мислиш, дали не са тези крака?

Кейт се навъси.

— Не бих го нарекла великан.

— Права си...

— Дай да опитаме — предложи тя.

Застана до края на саркофага, зави надясно и направи пет крачки. После се завъртя наляво й мина четири крачки. След още три крачки надясно опря в стената.

— Май не е това — каза Крис.

Двамата се завъртяха и започнаха да претърсват подземие. Почти веднага Кейт направи ценно откритие — шест факли, струпани на сухо в ъгъла. Бяха грубички, но вършеха работа.

— Проходът трябва да е някъде тук — каза тя. — Трябва.

Крис не отговори. Половин час търсиха мълчаливо. Бършеха плесента от стените и пода, оглеждаха протритите барелефи, като се мъчеха да разберат дали някой от тях не изобразява великански крака.

Накрая Крис попита:

— Казваше ли се дали краката са вътре в параклиса или до параклиса?

— Не знам — отвърна Кейт. — Андре го прочете. Той ми преведе текста.

— Може би трябва да потърсим отвън.

— Факлите бяха тук.

— Вярно.

Раздразнен, Крис се завъртя и хвърли поглед наоколо.

— За да състави ключа, Марсел се е нуждаел от начална точка — каза Кейт. — Не би използвал ковчег или саркофаг, защото той може да се измести. Трябвало му е нещо неподвижно. Нещо на стените.

— Или на пода.

— Да, или на пода.

Кейт стоеше до стената в дъното, където имаше малка каменна ниша. Отначало я помисли за миниатюрен олтар, но после видя следи от восък; явно там бяха слагали свещи. Забеляза още няколко подобни ниши. От вътрешната стена на нишата имаше изящно издълбано изображение на разперени птичи криле. Линиите се различаваха съвсем ясно, може би защото топлината от свещите бе пречила на плесента да расте.

Симетрия, помисли си тя.

Внезапно развълнувана, Кейт пристъпи към следващата ниша. Тук бяха изваяни две разлистени вейки бръшлян. Следващата — ръце, сплетени за молитва. Обиколи цялата зала, проверявайки нишите една по една.

Никъде нямаше крака.

Крис описваше с крак широки дъги по пода, стържейки плесента от камъка. Мърмореше си:

— Големи крака, големи крака...

Кейт го погледна и каза:

— Толкова съм глупава!

— Защо?

Тя посочи вратата зад него — вратата, през която бяха слезли тук. Личеше, че някога и тя е имала богата каменна украса, но сега не бе останало почти нищо.

Ала все още се виждаха следи от първоначалното изображение. Отляво и отдясно по каменната рамка се надигаха заоблени издатини. По пет от всяка страна, най-голямата — горе, най-малката — долу. Формата им не оставяше съмнение какво е трябвало да представляват.

По пет пръста от двете страни на вратата.

— О, Боже! — възкликна Крис. — Била е цялата проклета врата.

Кейт кимна.

— Великански крака.

— Защо са ги сложили тук?

Тя сви рамене.

— Понякога са слагали на входовете и изходите грозни, демонични изображения. Като символ за пропъждането на злите духове.

Бързо отидоха до вратата. Кейт отброи пет крачки, после четири и още девет. Озова се точно срещу ръждясала метална халка, вградена в стената. Двамата изпаднаха във вълнение от находката, но когато задърпаха, халката остана в ръцете им и се изрони на червеникави късчета.

— Сигурно сме сбъркали някъде.

— Опитай отново.

Кейт се върна и отброи пак, с по-малки крачки. Надясно, наляво, надясно. Застана пред друга част от стената. Но не виждаше нищо, освен плътна каменна зидария.

Разочарована, тя протегна ръка и се подпря на стената.

— Може би трябва да пробваш с още по-малки крачки — каза Крис.

— Или с по-големи.

Крис се приближи и спря край стената до нея.

— Не се вълнувай, ще го открием.

— Вярваш ли?

— Да, вярвам.

Отдръпнаха се от стената и тъкмо тръгнаха към вратата, когато под тях прозвуча глух, тътнещ звук. Точно там, където бяха стояли, един голям камък от пода се плъзгаше настрани. Видяха каменни стъпала. Чуха далечния шум на река. Отворът зееше зловец и мрачен.

— Бинго! — възкликна Крис.

03:10:12

В контролната кабина над транзитната площадка Гордън и Стърн гледаха втренчено монитора. Върху екрана се виждаха изображения на петте увредени стъклени контейнера. По тях постепенно изникваха малки бели точки.

— Това са местата на дефектите — каза Гордън.

Около всяка точка имаше мънички цифри, но те бяха прекалено дребни, за да се различат ясно.

— Диаметър и дълбочина — поясни Гордън.

Стърн премълча. Компютърната симулация продължаваше. Резервоарите започнаха да се запълват с вода, изобразена чрез синя хоризонтална линия, която пълзеше нагоре. Върху всеки контейнер имаше две големи числа: общото тегло на водата и налягането на квадратен сантиметър стъкло в дъното, където натискът е най-силен.

Макар че виждаше стилизирано изображение, Стърн неволно затаи дъх. Синята линия пълзеше нагоре, нагоре...

Единият резервоар започна да пропуска — примигващо червено петно.

— Един пробит — уточни Гордън.

Водата се надигаше. Появи се пробив във втори резервоар, после по него пробяга червена назъбена линия.

— Един унищожен.

Стърн поклати глава.

— Точна ли е тази симулация според теб?

— Доста набързо я подготвихме. И данните са приблизителни.

На екрана се пръсна още един резервоар. Последните два се запълниха догоре без произшествия.

— И тъй — рече Гордън, — според компютъра три от петте резервоара няма да издържат.

— Ако го слушаш. Вярваш ли в това?

— Лично аз не вярвам — продължи Гордън. — Данните просто не достигат и компютърът прави цял куп предположения. Но според мен ще е най-добре да напълним тези резервоари в последния момент.

— Жалко, че няма начин да ги подсилим — каза Стърн.

Гордън рязко надигна глава.

— Как? Имаше ли идея?

— Не знам. Може би да запълним дупчиците с пластмаса или някаква смола. А може и...

Гордън поклати глава.

— Каквото и да направим, трябва да е еднакво навсякъде. Да покрие равномерно цялата повърхност на резервоарите. Съвършено равномерно.

— Не виждам начин да го направим — каза Стърн.

— Не и за три часа — добави Гордън. — А само толкова ни остава.

Стърн седна и се навъси. Кой знае защо, из главата му се въртяха мисли за автомобилни състезания. Пред очите му прелитаха образи. „Ферари“. Стив Маккуин. Формула едно. Рекламното човече на „Мишелин“ с тяло от автомобилни гуми. Жълтата емблема на „Шел“. Колела на грамадни камиони, съскаци по мокрия асфалт.

Та аз дори не обичам колите, помисли той. В Ню Хейвън си бе купил стар фолксваген и с това се изчерпваше всичко. Явно мозъкът му се мъчеше да избяга от неприятната истина — от нещо, което искаше да приеме.

Рискът.

— Значи просто пълним резервоарите в последния момент и стискаме палци? — попита Стърн.

— Именно — отвърна Гордън. — Точно това ще направим. Има известни трудности. Но мисля, че ще стане.

— Има ли друг вариант? — попита Стърн.

Гордън поклати глава.

— Да отложим прибирането им. Да не позволим на приятелите ти да се върнат. Да докараме нови стъкла без дефекти и да започнем отначало.

— Колко време ще трябва?

— Две седмици.

— Не — каза Стърн. — Не можем да си го позволим. Трябва да действаме.

— Точно така — кимна Гордън. — Трябва.

02:55:14

Марек и Джонстън се изкачваха по винтовата стълба. Горے със самодоволна усмивка ги посрещна Дьо Кер. Отново стояха върху широките бойници на Ла Рок. Наблизо Оливър крачеше напред-назад, изчервен и ядосан.

— Усещате ли миризмата? — викна той, сочейки към полето, където продължаваше да приижда войската на Арно.

Свечеряваше се; слънцето бе залязло и Марек предположи, че часът е около шест. Но в гаснещата светлина се виждаше, че хората на Арно вече са сглобили цяла дузина требушети, разположени в шахматен ред из ливадите. След злополуката с първата стрела те бяха увеличили разстоянието между машините, тъй че в най-лошия случай да пострада само една.

Отвъд требушетите димяха огньовете, около които се събираха групи войници. Още по-далече на тъмния фон на гората се белееха стотици шатри.

Марек си помисли, че гледката е съвсем обикновена. Началото на обсада. Чудеше се какво толкова е разстроило Оливър.

Откъм димящите огньовете долиташе остър, тръпчив мирис. Миризмата напомняше за изолация на покриви. И имаше защо — веществото бе същото.

— Усещам, милорд — обади се Джонстън. — Това е катран.

Изражението на Джонстън издаваше, че и той недоумява защо се тревожи Оливър. В обсадната тактика беше нещо съвсем нормално да се обстрелват крепостните стени с горящ катран.

— Да, да — потвърди Оливър, — катран. Естествено, че е катран. Но това не е всичко. Не надушвате ли? Те смесват нещо с катрана.

Марек подуши въздуха и си помисли, че навярно Оливър има право. Чистият катран гаснеше лесно. Затова обикновено го смесваха с други съставки — нефта, кълчища или сярата, — за да се получи по-силно горяща смес.

— Да, милорд — каза Джонстън. — Надушвам.

— И какво е това? — попита Оливър с обвинителен тон.

— Церония, ако не греша.

— Наричана още „гръмотевичен камък“?

— Да, милорд.

— А използваме ли и ние този гръмотевичен камък?

— Не, милорд...

— А! Така си и мислех!

Оливър кимна на Дьо Кер, сякаш подозренията им се потвърждаваха. Несъмнено зад тази интрига стоеше Дьо Кер.

— Милорд — каза Джонстън, — ние не се нуждаем от гръмотевичен камък. Имаме нещо по-добро. Използваме чиста сяра.

— Но сярата не е същото — възрази Оливър, хвърляйки нов поглед към Дьо Кер.

— Същото е, милорд. Когато гръмотевичният камък бъде смлян ситно, от него се извлича сяра.

Оливър изсумтя. Пак закрачи напред-назад. Нацупи се.

— И откъде — запити накрая той — се е сдобил Арно с този гръмотевичен камък?

— Не мога да кажа — отвърна Джонстън, — ала гръмотевичният камък е известен на войниците много отдавна. Още Плиний го споменава.

— Измъкват се с хитрини, магистре. Не ви питам за Плиний. Говорим за Арно. Този човек е невежо прасе. Той изобщо не може да знае, че съществува церония, наричана още гръмотевичен камък.

— Милорд...

— Освен, ако някой му помага — довърши мрачно Оливър. — Къде са в момента чираците ви?

— Чираците ли?

— Хайде, магистре, не го усуквайте повече.

Джонстън махна с ръка към Марек.

— Единият е тук. Доколкото разбрах, вторият е мъртъв, а за третия нямам вест.

— А аз вярвам — каза Оливър, — че знаете много добре къде са. Точно сега и двамата работят в лагера на Арно. Тъй се е сдобил с онзи проклет камък.

Марек слушаше разговора с растяща тревога. Дори и в най-спокойни моменти Оливър не изглеждаше уравновесен. Сега, пред

надвисналата атака, го обземаше истинска параноя... подклаждана от Дьо Кер. Оливър бе станал опасен и непредвидим.

— Милорд... — започна Джонстън.

— А вярвам и в онуй, що подозирах от самото начало! Вие сте изчадие на Арно, тъй като престояхте три дни в манастира, а игуменът е негов съучастник.

— Милорд, ако ме изслушате...

— Няма. Вие ще слушате. Вярвам, че работите против мен, че въпреки упоритото си отричане вие или вашите чираци знаете тайния вход към замъка и че възнамерявате да избягате в последния момент — може би още тази нощ в суматохата, когато нападне Арно.

Марек полагаше усилия да запази лицето си безизразно. Разбира се, точно това възнамеряваха да сторят, ако Кейт откриеше входа на тунела.

— Аха! — възкликна Оливър, сочейки Марек. — Виждате ли? Той стиска зъби. Знае, че говоря истината.

Марек понечи да възрази, но Джонстън го хвана за рамото. Самият професор поклати глава, без да говори.

— Какво? Нима искате да предотвратите признанието му?

— Не, милорд, защото предположенията ви са погрешни.

Оливър го изгледа свирепо и пак закрачи напред-назад.

— Тогава донесете оръжията, които ви заръчах да изработите.

— Милорд, смесването на барута изисква дълги часове работа.

— След дълги часове ще е твърде късно.

— Милорд, всичко ще бъде готово навреме.

— Лъжете, лъжете, лъжете! — Оливър се завъртя, тропна с крак и отправи поглед към обсадните машини. — Вижете равнината. Гледайте как се готвят. А сега отговорете, магистре. Къде е той!

Кратко мълчание.

— За кого питате, милорд?

— Арно! Къде е Арно! Войската му се събира за атака. Той винаги тръгва начело. Ала сега го няма. Къде е?

— Милорд, не мога да знам...

— И вещицата от Елтъм е там — виждате ли я до машините? Виждате ли? Гледа ни. Тая проклета жена.

Марек бързо се завъртя. Наистина сред войниците крачеха лейди Клеър и сър Даниъл. Марек усети как сърцето му трепва от този

поглед към нея, макар че не знаеше защо ѝ е да се приближава толкова до обсадната линия. Тя гледаше върха на стената. Внезапно спря. И Марек с някаква странна увереност си помисли, че го е видяла. Обзе го почти непреодолимо желание да размаха ръка, но се удържа. Не можеше да го стори, докато кипналият Оливър сумтеше край него. Но ще ми е мъчно за нея, когато се върна, помисли той.

— Лейди Клеър — изръмжа Оливър — е съгледвачка на Арно. Такава си беше от самото начало. Тя пусна людете му в Кастелгард. Без съмнение е скроила всичко заедно с вероломния игумен. Но къде е самият злодей? Къде е свинята Арно? Няма го никакъв.

Настана напрегнато мълчание. Оливър се усмихна зловещо.

— Милорд — започна Джонстън, — разбирам вашите трево...

— Не разбирате! — Оливър тропна с крак и ги огледа свирепо. После нареди: — Идвайте с мен. И двамата.

Повърхността на водата бе черна и мазна, вонята ѝ се усещаше дори от десет метра височина. Стояха до кръгъл кладенец, разположен дълбоко в подземията на замъка. Стените наоколо бяха сиви и влажни, едва осветени от примигващите факли.

По сигнал на Оливър един войник завъртя желязното колело до кладенеца. От дълбоката вода с трополене изпълзя масивна верига.

— Наричат това място Банята на милейди — каза Оливър. — Изградил го е Франсоа льо Гро, който си падал по тия неща. Казват, че Анри дьо Рено издържал тук десет години, преди да умре. Хвърляли му живи плъхове, които убивал и изяждал сурови. Десет години.

Водата се разлюля, тежка метална клетка изпълзя от нея и се надигна във въздуха, ръсейки едри капки. Решетките бяха черни и слузести. Вонята стана непоносима.

Гледайки как клетката се издига, Оливър каза:

— Магистре, в Кастелгард обещах да ви убия, ако ме измамите. Ще се изкъпете в Банята на Милейди.

Той изгледа двамата с напрегнати, безумни очи.

— Признайте си незабавно.

— Милорд, нямам какво да призная.

— Тогава няма и от какво да се страхувате. Но чуйте добре, магистре. Ако открия, че вие или вашият чирак знаете тайния вход към

замъка, ще ви заключа на това място, от което не ще избягате до края на живота си, и ще ви оставя тук, в мрака, да умрете от глад и да гниете навеки.

В ъгъла Робърт дьо Кер си позволи лека усмивка.

02:22:13

Стъпалата водеха надолу към мрака. Кейт слезе първа с факла в ръката. Крис я последва. Минаха през тесен тунел, който изглеждаше изсечен от човешка ръка, после навлязоха в много по-широко подземие. Това вече бе естествена пещера. Нејде високо отляво зърнаха бледа светлинка; там навярно имаше вход към пещерата.

Скалата под нозете им продължаваше да се спуска. Кейт различи отпред тъмно водно пространство и чу шума на река. Из въздуха се носеше силна сладникаво-кисела миризма, напомняща мирис на урина. Кейт се изкатери по няколко скали и стигна до водата от другата им страна. Край нея имаше тясна пясъчна ивица.

И в пясъка видя отпечатък от човешка следа.

Няколко отпечатъка.

— Не са скорошни — каза Крис.

— Къде е пътят? — попита тя.

После го видя отляво — изкуствено изсечена пътека в скалата, по която можеше да се заобиколи езерото.

Тя тръгна напред.

Пещерите не я плашеха. Заедно с приятелите си алпинисти бе посетила няколко в Колорадо и Ню Мексико. Кейт се промъкна по тясната скална площадка, забелязвайки тук-там човешки следи и бледи драскотини по скалата, оставени може би от върховете на мечове.

— Знаеш ли — каза тя, — пещерата не може да е много дълга, ако са я използвали, за да пренасят вода в замъка при обсада.

— Само че не са я използвали — възрази Крис. — Замъкът има собствен водоизточник. Може да са носили храна или други запаси.

— Дори и така да е. Колко път може да са минавали?

— През четиринайсети век — каза Крис — селяните са изминавали по трийсет километра на ден, без да им мигне окото. Понякога и повече. Дори поклонниците са вървели по двайсетина километра дневно, а в групите им е имало жени и старци.

— О... — промърмори Кейт.

— Този проход може да е дълъг петнайсет километра — каза Крис. После добави: — Но се надявам да не е.

След като преодоляха издадената скала, те видяха тунел, който се отклоняваше от пещерата край мрачното езеро. Проходът бе висок около метър и половина, а на ширина имаше не повече от метър. Но край брега на езерото бе привързана съвсем малка дървена лодка. Тя се полюшваше и тихичко блъскаше скалата.

Кейт се обърна.

— Какво мислиш? Да вървим пеш или да вземем лодката?

— Да я вземем — каза Крис.

Седнаха в лодката. Вътре имаше гребла. Кейт държеше факлата, а Крис хвана греблата и подкара напред удивително бързо, защото течението му помагаше. Плаваха по подземната река.

Кейт се тревожеше за времето. Предполагаше, че им остават не повече от два часа. Значи трябваше да стигнат до замъка, да намерят професора и Марек, после да се измъкнат на открито, за да могат да повикат машините — и всичко това само за два часа.

Радваше се, че течението ги носи бързо през пещерата. Факлата в ръцете ѝ съскаше и пращеше. После чуха глухо шумолене, сякаш издавано от хартии, подмятани по вятъра. Звукът се засили. Чуха цвърчене.

Звукът долиташе от дълбините на пещерата.

Кейт погледна въпросително Крис.

— Вечер е — каза Крис.

В този момент тя ги видя — изпървом само няколко, после мъглив облак, после безброй прилепи, излитащи от пещерата като кафяв поток над главите им. Усети полъха на стотици пляскащи криле.

Прилепите продължиха да се нижат из въздуха още няколко минути, после отново настана тишина, нарушавана само от пращенето на факлата.

Лодката се плъзгаше напред по черната вода.

Факлата почна да гасне. Кейт бързо запали една от другите, които Крис бе взел от параклиса. Първоначално бяха четири, сега оставаха три. Щяха ли да им стигнат, докато се измъкнат на бял свят? Какво щяха да правят, ако последната факла изгаснеше? А им оставаше още път — може би километри. Щяха ли да лазят напред из

мрака, търсейки опипом пътя си дни наред? Щяха ли да се спасят, или да загинат тук, в тъмнината?

— Престани — каза Крис.

— Кое?

— Не мисли за това.

— За кое?

Крис се усмихна.

— Всичко върви добре. Ще се справим.

Тя не го попита откъде знае. Но думите му донякъде я успокоиха, макар да усещаше, че самият той не е уверен.

Бяха минали по лъкатушна, много ниска галерия, но сега отпред се разкри огромна пещерна зала с провиснали сталактити, достигащи на места до пода или водата. Във всички посоки трепкащата светлина на факлата избледняваше и чезнеше сред мрака. Все пак Кейт различи пътека покрай тъмния бряг. Очевидно тя прекосяваше цялата пещера.

По-тясна и по-бърза, реката се провираше между сталактитите. Би приличала на блато в Луизиана, ако не се намираще под земята. Но, така или иначе, напредваха бързо; Кейт усети прилив на увереност. С тая скорост можеха да изминат петнайсет километра за броени минути. Все пак имаха шанс да се справят за два часа. Дори с лекота.

Злополуката дойде толкова бързо, че тя едва осъзна какво става.

— Кейт! — възкликна Крис.

Тя извърна глава тъкмо навреме, за да види как край ухото ѝ прелита сталактит. После камъкът блъсна главата ѝ, блъсна и факлата... ивицата горящото платно се откъсна от пръчката и Кейт я видя като в забавен филм как пада към отражението си в черната водна повърхност. Пламъкът запраща и изгасна.

Озоваха се в пълен мрак.

Кейт ахна.

Никога не бе срещала подобен мрак. Нямаше и искрица светлина. Чуваше звънтенето на капки, долавяше лек хладен полъх, усещаше огромното пространство наоколо. Лодката продължаваше напред; блъскаха се безредно в сталактитите. Кейт чу пъшкане, после лодката бясно се разлюля и откъм кърмата долетя плясък.

— Крис?

Тя опита да не се поддаде на паниката.

— Крис! Крис, какво да правим сега?

Отговори й само ехото.

01:33:00

В ранната нощ небето преливаше от тъмносиньо към черно и по него се разсипваха безброй звезди. Приключил засега с хвалбите и заплахите, лорд Оливър бе отишъл с Дьо Кер да вечеря в голямата зала. Оттам долитаха викове и буйни песни; рицарите на Оливър пиеха преди сражението.

Марек вървеше с Джонсън към арсенала. Погледна гривната. Броячът показваше 01:32:14. Професорът не попита колко време остава и Марек премълча. Точно тогава чу мощно фучене. Хората по бойниците изкрещяха, когато грамадна огнена маса се запремята във въздуха над крепостната стена и полетя към вътрешния двор.

— Започва се — отбеляза спокойно професорът.

Огънят се стовари на двайсет метра от тях. Марек различи сред пламъците умрял кон с изпружени крака. Лъхна го мирис на горяща козина и плът. Мазнината пращеше и пукаше.

— Господи! — прошепна Марек.

— Отдавна е мъртъв — каза Джонсън, сочейки вкочанените крака. — Обичат да мятат мърша във вражеските крепости. Тепърва ще видим и по-лошо.

Войници се втурнаха с кофи вода да гасят огъня. Джонсън тръгна към барутния склад. Петдесетте души още седяха там и раздробяваха съставките. Един от тях разбъркваше в широка каца кафява смес от смола и негасена вар.

Докато гледаше работата, Марек чу ново фучене отвън. Нещо тежко изтрополя върху покрива; всички свещи по первазите подскочиха. Чу как отгоре хората викат и тичат.

Професорът въздъхна.

— Улучиха от втория опит — каза той. — Точно от това се боях.

— Какво?

— Арно знае, че има оръжейница и горе-долу къде се намира... Тя се вижда от върха на хълма. Ако ни улучи със запалителен снаряд, ще предизвика големи щети.

— Всичко ще избухне — каза Марек, оглеждайки натрупаните торбички барут. Обикновено средновековният барут не предизвикваше експлозии, но те бяха доказали пред Оливър възможностите на своя.

— Да, ще избухне — потвърди Джонстън. — И много хора в замъка ще загинат; ще настане паника и в централния двор ще пламне огромен пожар. За да го гасят, войниците ще трябва да напуснат стените. А да сториш такова нещо по време на обсада...

— Арно ще докара стълби.

— Да, незабавно.

— Но може ли наистина Арно да вкара огън в това помещение? — попита Марек. — Каменните стени са дебели над половин метър.

— Не през стените. През покрива.

— Но как...

— Той има оръдие — каза професорът. — И железни гюлета. Ще нажежи гюлетата до червено, после ще стреля над крепостната стена с надеждата да улучи арсенала. Гюлетата тежат по двайсет килограма. Стига само едно да пробие покрива и да падне вътре. Ако това стане, не бих желал да съм тук. Той се усмихна накриво. — Дявол да го вземе, къде е Кейт?

01:22:12

Беше загубена сред безкраен мрак. Същински кошмар, помисли си тя, докато се свиваше в лодката и усещаше как течението я блъска в сталактитите. Въпреки прохладния въздух Кейт се обливаше в пот. Сърцето ѝ подскачаше. Задъхваше се; не ѝ достигаше въздух.

Обзе я ужас. Тя опита да се премести и лодката веднага подскочи. Кейт стисна ръба с две ръце, за да спре клатенето.

— Крис! — подвикна тя.

Чу плясък нейде далече в тъмното. Като че някой плуваше.

— Крис!

— Да! — отвърна далечен глух глас.

— Къде си?

— Паднах.

Гласът му звучеше толкова слабо. Където и да се намираше Крис, разстоянието между тях растеше с всяка минута. Кейт беше сама. Трябваше да запали светлина. По какъвто и да било начин. Тя запълзя към кърмата, опипвайки с надеждата да докосне някоя от оцелелите факли. Лодката пак се люшна. По дяволите!

Тя спря, изчаквайки клатенето да престане. Къде бяха проклетите факли? Мислеше, че са в средата на лодката. Но не ги откриваше никъде. Намери веслата. Намери седалките. Ала от факлите нямаше и помен. Дали не бяха паднали заедно с Крис? Светлина. Трябваше ѝ светлина.

Тя посегна към кесията на пояса си, успя да я отвори пипнешком, но не успя да разбере какво докосва вътре. Имаше хапчета... газовият флакон... Пръстите ѝ напипаха нещо като бучка захар. Едно от червените кубчета! Измъкна кубчето и то захапа със зъби.

После извади кинжала, срязва ръкава на туниката си и откъсна парче плат, дълго около педя. Омота плътно кубчето и дръпна връвчицата.

Зачака.

Нищо.

Може би кубчето се беше намокрило, когато скочи в реката под мелницата. Гордън казваше, че са водонепроницаеми, но тя бе останала дълго във водата. Или пък просто беше дефектно. Оставаше още едно. Кейт вече посягаше към кесията, когато платът в ръката ѝ пламна.

Тя изкрещя. Ръката ѝ гореше. Не бе обмислила плана си както трябва. Но не желаше да пусне плата; вдигна го над главата си и веднага зърна отдясно факлите, избутани настрани. Грабна едната, притисна я към горящия парцал и изчака да пламне. След това захвърли парцала и натопа ръката си във водата.

Болеше ужасно. Тя огледа дланта си внимателно; кожата бе зачервена, но не изглеждаше много зле. Помъчи се да пренебрегне болката. После щеше да мисли за нея.

Завъртя факлата. Намираще се сред гора от бели сталактити, потъващи във водата. Сякаш бе попаднала в устата на някаква гигантска риба. Лодката се блъскаше в препятствията.

— Крис!

— Да! — раздаде се далече отзад.

— Виждаш ли светлината?

— Аха.

Тя се вкопчи с една ръка в хлъзгавата повърхност на най-близкия сталактит. Успя да спре лодката. Но не можеше да поеме греблата и да се върне към Крис, защото трябваше да държи факлата.

— Можеш ли да стигнеш до мен?

— Да.

Тя го чу да пляска някъде в тъмнината.

След като Крис се изкатери в лодката мокър, но усмихнат, Кейт пусна сталактита и продължиха по течението. Още няколко минути плаваха през каменната гора, после пак излязоха в просторна зала. Течението се ускори. Неуде напред се раздаде грохот. Напомняше рев на водопад.

Кейт зърна нещо, от което сърцето ѝ подскочи. Голям каменен блок край реката. Блокът бе изтъркан по ръбовете от триенето на възета. Явно за него бяха връзвали лодки.

— Крис...

— Виждам.

Зад блока тя забеляза нещо като утъпкана пътека, но не можеше да е сигурна. Крис насочи лодката настрани, вързаха я и слязоха. Наистина имаше пътека, водеща към тунел с гладки стени, изсечени от човешка ръка. Тръгнаха по него. Кейт протягаше факлата пред себе си.

Изведнъж тя ахна.

— Крис! Тук има стъпало.

— Какво?

— Стъпало. Издълбано в скалата. На около петнайсет метра пред нас. — Тя ускори крачка. Крис също. Кейт вдигна факлата и добави: — Всъщност повече от едно стъпало. Цяло стълбище.

Под примигващата светлина зърнаха над дузина стъпала, които се изкачваха без перила стръмно нагоре и свършваха под каменния таван — там имаше капак с желязна халка.

Кейт подаде факлата на Крис и се изкатери по стъпалата. Дръпна халката, но нямаше резултат. Тогава подпря с рамо и натисна.

Успя да повдигне каменната плоча само с един-два сантиметра.

Видя толкова ярка жълтеникава светлина, че неволно замижа. Наблизо чу бученето на огън и мъжки смехове. После ръцете ѝ не издържаха и камъкът се отпусна на място.

Крис вече се изкачваше по стъпалата.

— Включваме слушалките — каза той и се почука по ухото.

— Мислиш ли?

— Налага се да рискуваме.

Тя потупа ухото си, чу прашене. Чу дъха на застаналия до нея Крис.

— Аз тръгвам първа — обяви Кейт.

Бръкна в джоба си, извади маркера и му го подаде. Крис се навъси.

— За всеки случай — каза Кейт. — Не знаем какво има от другата страна.

— Добре.

Крис остави факлата, после подпря с рамо капака. Камъкът заскърца, повдигна се. Кейт пропълзя през отвора, после помогна на Крис да преметне капака и да го отпусне на пода.

Бяха успели.

Намираха се в Ла Рок.

01:13:52

Робърт Донигър се завъртя, стискайки микрофона.

— Запитайте се — каза той на пустата, мрачна зала. — Кое е преобладаващото преживяване в края на двайсети век? Как хората виждат нещата и как очакват да ги видят? Отговорът е прост. Във всяка област, от бизнеса и политиката до маркетинга и образованието, преобладава развлекателната насока.

Срещу малката сцена бяха монтирани едно до друго три удобни сепарета. Във всяко имаше бюро и стол, бележник и чаша вода. Всяко беше отворено напред, тъй че човекът вътре да вижда Донигър, но не и съседите си.

Така организираще Донигър своите изложения. Беше научил този трик от старите експерименти за психологически натиск. Всеки знаеше, че и в другите сепарета има хора, но не можеше да ги види и чуе. А това оказваше огромен натиск върху слушателите. Защото трябваше да се тревожат как ще постъпят останалите. Трябваше да се тревожат дали другите няма да инвестират.

Донигър направи няколко крачки по сцената.

— Днес всички очакват да получат забавление, и то през цялото време. Деловите срещи трябва да бъдат весели, с красиво отпечатани документи и компютърна анимация, за да не скучаят участниците. Магазините трябва да бъдат приветливи, тъй че днес те не само продават, но и забавляват. Политиците трябва да имат приятна външност и да ни казват само каквото желаем. Училищата внимават да не отегчат младите умове, които очакват всичко да става бързо и сложно като по телевизията. Студентите трябва да се развличат... всички трябва да се развличат, иначе ще сменят марката, канала, познатите и избраниците си. Това е интелектуалната реалност на западното общество в края на този век. През други векове човешките същества са желали да бъдат спасени, възвисени, освободени или образовани. Но в нашия век те искат някой да ги забавлява. Най-страшното нещо не е болестта или смъртта, а скуката. Чувството, че разполагаме с време и няма какво да го правим. Но докъде ще стигне

тази развлекателна мания? Какво ще правят хората, когато се отегчат от телевизията? Или от филмите? Вече знаем отговора — търсят активно забавление: спортове, тематични паркове, атракции. Организирана веселба, запланирана тръпка. А какво ще правят, когато се отегчат от лунапарковете и планираните тръпки? Рано или късно прикритата измама излиза наяве. Започват да осъзнават, че увеселителният парк всъщност е нещо като затвор, само че си плащаш. Измамата ще ги тласне към търсене на автентичност. Автентичност ще бъде девизът на дваисет и първи век. А кое е автентично? Всичко, което не е измислено и сътворено, за да носи печалба. Кое не е под контрола на корпорациите. Кое съществува само за себе си и има своя собствена форма. Но разбира се, в днешния свят нищо не може да придобие своя собствена форма. Днешният свят е обществен еквивалент на грижливо поддържан парк, където всичко се засажда и обработва за постигане на максимален ефект. Където нищо не остава недокоснато и автентично. Накъде ще се обърнат тогава хората, за да преживеят тъй рядката и желана автентичност? Към миналото. Миналото безспорно е автентично. Миналото е свят, съществувал преди Дисни, Мърдок, „Нисан“, „Сони“, IBM и всички други могъщи сили, сътворяващи днешния ден. Имало го е преди тях. То се е възвисило и рухнало без тяхна намеса, без обработка и без продажба. Миналото е истинско. Автентично. И това ще го направи невероятно примамливо. Затова казвам, че бъдещето е в миналото. Миналото е единствената реална алтернатива на... Да? Какво има, Даян?

Той се обърна към влизащата Даян Крамър.

— Има проблеми в транзитната зала. Изглежда, че експлозията е повредила оцелелите водни щитове. Гордън направи компютърна симулация, според която четири щита ще се спукат, когато ги напълним с вода.

— Даян, това са пълни глупости — отсече Донигър, подръпвайки вратовръзката си. — Да не искаш да кажеш, че могат да се върнат без щитовете?

— Да.

— Не можем да поемем такъв риск.

— Нещата са по-сложни...

— Не са — каза Донигър. — Не можем да поемем риска. Бих предпочел изобщо да не се върнат, отколкото да пристигнат със

сериозни увреждания.

— Но...

— Какво? Щом Гордън е направил компютърна симулация, защо продължава?

— Не вярва на компютъра. Казва, че данните са събрани набързо, и според него прехвърлянето щяло да успее.

Донигър поклати глава.

— Не можем да рискуваме. Не бива да се връщат без щитове. Това е.

Даян помълча, прехапа устни.

— Боб, мисля, че...

— Хей — рече той. — Май почна да забравяш. Нали ти не искаше да пуснеш Стърн заради риска от транскрипционни грешки? Сега пък искаш да върнеш цялата група без щитове. Не, Даян.

— Добре — съгласи се неуверено тя. — Ще ида да поговоря с...

— Не. Никакви разговори. Дръпни шалтера, ако трябва. Но не позволявай онези хора да се завърнат. Прав съм, и ти го знаеш.

— Какво? — възкликна Гордън в контролната кабина.

— Не могат да се завърнат. В никакъв случай. Боб беше категоричен.

— Но те трябва да се върнат — каза Дейвид Стърн. — Длъжни сте да им разрешите.

— Не, не сме — отвърна Даян.

— Но...

Даян се обърна към Гордън.

— Джон, той виждал ли е Уелси? Показа ли му го?

— Кой е Уелси?

— Котарак — отговори Гордън.

— Уелси е разцепен — обясни Даян. — Той беше едно от първите опитни животни, които изпратихме в миналото. Преди да знаем, че трябва да използваме водни щитове. И е разцепен много зле.

— Разцепен?

Даян отново се завъртя към Гордън.

— Нищо ли не си му казал?

— Казах му, разбира се. — Гордън погледна Стърн. — Разцепен означава, че има много сериозни транскрипционни грешки... Но това беше преди години, Даян. Тогава имахме и проблеми с компютрите.

— Покажи му — предложи Даян Крамър. — Да видим дали пак ще настоява да върне приятелите си. Но основното е, че Боб взе решение и отказва категорично. Ако нямаме сигурни щитове, никой не бива да се завърне. Независимо от обстоятелствата.

Откъм таблото един техник се обади:

— Имаме полеви скок.

Всички се скупчиха около монитора, осеян с трептящи вълни и пикове.

— Колко остава до завръщането им? — попита Стърн.

— Ако се съди по сигнала, около час.

— Можете ли да кажете колко души...

— Не още, но... повече от един. Може би четирима или петима.

— Значи всички — каза Гордън. — Трябва да са открили професора и сега се прибират. Направиха, каквото им поръчахме и се връщат.

Той се обърна към Даян Крамър.

— Съжалявам — допълни тя. — Без щитове никой няма да се завърне. Точка.

01:01:52

Приклепнала край отвора, Кейт бавно се изправи. Стоеше в тясно пространство — малко повече от метър, между високи каменни стени. През отвор отляво нахлуваше светлината на огън. В жълтите му лъчи тя различи врата точно пред себе си. Зад нея каменно стълбище се изкачваше стръмно към тавана на височина около десет метра.

Къде беше попаднала?

Крис подаде глава през отвора в пода, посочи огъня и прошепна:

— Мисля, че знам защо не са открили прохода.

— Защо?

— Защото е зад камината.

— Зад камината? — повтори шепнешком Кейт. После осъзна, че е прав. Това тясно пространство бе един от тайните коридори в Ла Рок — зад камината на голямата зала.

Кейт предпазливо пристъпи напред покрай стената отляво... и пред нея се разкри гледка от камината към голямата зала. Камината беше висока почти три метра. През буйните пламъци видя масата на Оливър, където рицарите бяха насядали с гръб към нея. До тях имаше не повече от пет метра.

— Прав си — прошепна Кейт. — Зад камината сме.

Тя погледна към Крис и му махна с ръка да излезе. Канеше се да продължи към вратата отпред, когато сър Гай извърна поглед към огъня и метна в пламъците огризано пилешко крилце. След това продължи да яде.

Да се измъкваме, помисли си Кейт.

Но вече бе твърде късно. Раменете на Гай трепнаха; обръщаше се отново. Видя я ясно, погледите им се срещнаха и той изкрещя:

— Милорд!

Скочи от масата и изтегли меч.

Кейт изтича към вратата, дръпна я, но тя бе заключена или заяждаше. Не се отвори. Кейт отново погледна тясното стълбище зад себе си. Видя как сър Гай се колебае от другата страна на пламъците.

Пак я погледна и се хвърли през огъня. Кейт видя Крис да се подава през отвора и извика:

— Надолу!

Крис изчезна, а тя се втурна към стълбището.

Сър Гай замахна и мечът му издрънча по каменното стъпало само на сантиметри от крака ѝ. Той изруга, после погледна отвора на тайния проход. Явно не забеляза Крис, защото Кейт го чу как се втурна подир нея.

Тя нямаше оръжие; нямаше нищо.

Побягна.

На десет метра височина стълбището завършваше с тясна площадка и когато изскочи там, Кейт усети как по лицето ѝ полепват гъсти паяжини. Избърса се с рязко движение. На площадката едва имаше място за нея, но тя бе алпинистка и това не я плашеше.

Ала сър Гай се поколеба. Пристъпваше нагоре съвсем бавно, притиснал рамо към стената, колкото се може по-далече от ръба на стълбището. Вкопчваше се във всяка дребна издатина по хоросана. Изглеждаше стреснат и дишаше тежко. Тъй значи — храбрият рицар се боеше от високото. Но не чак толкова, че да спре. Напротив, тревогата сякаш го разгневяваше още повече. В очите му пламтеше убийствена ярост.

До площадката имаше дървена вратичка с малък кръгъл отвор. Очевидно стълбището бе предназначено да позволи някому да наблюдава незабелязано какво става в голямата зала. Кейт натисна с цяла тежест, но вместо да се отвори, вратата рухна навътре и с трясък се сгромоляса долу на пода, като едва не повлече и нея. Беше в залата.

Стоеше високо горе, сред масивните греди на открития таван. Виждаше масите на десет метра под себе си. Точно отпред беше грамадната централна греда, минаваща по дължината на цялата зала. На всеки метър и половина тази греда се свързваше с други, водещи към стените от двете страни, и с още една отвесна, свързана с покрива. Всички греди бяха покрити с изящна дърворезба.

Без колебание Кейт стъпи върху гредата. Всички отдолу я гледаха; раздаде се всеобщ стон, започнаха да я сочат. Чу вика на Оливър:

— В името на свети Георги! Чиракът! Предадени сме! Магистърът!

Той удари с юмрук по масата и впери в нея яростен поглед.

— Крис — каза Кейт. — Намери професора.

— Добре... — долетя през пращенето в слушалката ѝ.

— Чу ли ме? Крис!

Нищо, освен пращене.

Кейт бързо тръгна по гредата. Въпреки височината тя се чувстваше съвършено спокойна. Гредата бе широка шейсет сантиметра. Напълно достатъчно. Чу отдолу нечие задавено възклицание, обърна се и видя сър Гай да стъпва върху централната греда. Изглеждаше уплашен, но присъствието на публика му придаваше смелост. Или може би не искаше да разберат, че го е страх. Той колебливо пристъпи, запази равновесие и бързо тръгна право към нея. Леко полюшваше меча си. Стигна до първата напречна греда, пое си дъх и заобиколи отвесната подпора, като се придържаше за нея. След това продължи.

Кейт отстъпи, осъзнавайки, че централната греда е твърде широка и няма да го затрудни. Тръгна към стената по една от страничните. Тук ширината бе двойно по-малка; щеше да затрудни Гай. Кейт с усилие преодоля няколко кръстосани греди и продължи.

Едва сега осъзна грешката си.

Обикновено откритите средновековни тавани имаха една характерна особеност — там, където гредите се съединяваха със стената, отдолу по цялата дължина минаваше декоративна опора. Кейт би могла да мине по нея. Но таванът тук бе изграден във френски стил — гредите потъваха в каменни жлеbove на около метър под покрива. Наоколо имаше само гладка стена. Сега Кейт си спомняше, че е гледала тези жлеbove в руините на Ла Рок. Как бе забравила?

Беше в капан.

Не можеше да продължи, защото гредата свършваше до стената. Не можеше да се върне назад, защото там я чакаше Гай. И не можеше да се прехвърли на следващата напречна греда, защото до нея имаше метър и половина.

Твърде далече за скок. Всъщност не чак толкова, но опасно. Особено без предпазно въже.

Тя се озърна и видя сър Гай да върви по гредата към нея, балансирайки с меч в ръката си. Знаеше, че няма къде да бяга.

Не ѝ оставаше избор. Тя погледна следващата греда. Трябваше да го направи. Проблемът бе дали ще има достатъчно височина. За да стигне отсреща, трябваше да подскочи нагоре.

Гай се промъкваше покрай кръстосаните греди. Оставаха му броени секунди. Кейт приклепна, пое си дъх, напрегна мускули и с мощен тласък на краката отхвърли тялото си във въздуха.

Крис се изкатери през отвора. Надникна през огъня и видя, че всички в залата гледат тавана. Знаеше, че Кейт е горе, но с нищо не можеше да ѝ помогне. Тръгна право към страничната врата и се опита да я отвори. Когато тя не поддаде, той блъсна с всичка сила и усети, че се открехва. Натисна отново; вратата изскърца и се отвори.

Излезе на вътрешния крепостен двор. Навсякъде тичаха войници. Една пристройка гореше, пламтяха и дървените галерии покрай върха на стената. Насред двора също подскачаха буйни пламъци. В този хаос никой не му обърна внимание.

— Андре! — произнесе той. — Чуваш ли ме? Пращене. Тишина.

И после гласът на Андре отговори:

— Да.

— Андре! Къде си?

— При професора.

— Къде? — повтори Крис.

— В арсенала.

— Къде е това?

00:59:20

В лабораторния склад имаше двайсетина клетки с животни предимно котки, морски свинчета и мишки. Миришеше на козина и изпразнения. Докато вървяха между клетките, Гордън каза:

— Държим разцепените животни настрани от другите. Налага се.

Стърн видя три клетки до стената в дъното. Решетките им бяха дебели. Гордън пристъпи към първата, където лежеше малка, плътно свита топка от козина. Това бе бледосив персийски котарак. Изглеждаше заспал.

— Уелси — кимна към клетката Гордън.

Котаракът имаше съвсем нормален вид. Дишаше леко и бавно. Стърн виждаше половината от муцуната му сред пухкавата козина. Лапите бяха тъмни. Приведе се напред, но Гордън го спря.

— Не се приближавай.

После Гордън почука с пръчка по решетките.

Окото на котарака се разтвори. Не лениво и бавно — отвори се мигновено, изпълнено с напрежение. Самият котарак не помръдна. Движеше се само окото му.

Гордън отново почука.

Котаракът изсъска яростно и се хвърли към решетките с широко разтворени челюсти. Блъсна се, отскочи, нападна отново... и пак, и пак — неуморно, без да спира, със злобно ръмжене и съскане.

Стърн гледаше с ужас.

Муцуната на животното бе ужасно обезобразена. Едната страна изглеждаше нормална, но другата се намираще по-ниско. Окото, ноздрата, всичко бе изместено надолу покрай централната линия, разделяща муцуната на две половини. Значи, затова го наричат „разцепване“, помисли си Стърн.

Но най-страшното бе в задната част на муцуната, която не видя отначало заради бесните скокове на животното. Едва сега забеляза, че зад безформеното ухо има трето око — по-малко и оформено само отчасти. А под това око розовееше частица от нос и стърчеше парче от

челюст, издадено като тумор. Няколко бели зъба се подаваха през козината, макар че нямаше уста.

Транскрипционни грешки. Сега разбираше какво означава това.

Котаракът продължаваше да се блъска в решетките; по муцуната му протече кръв.

— Ще продължи така, докато си тръгнем — каза Гордън.

— Тогава да си вървим — отвърна Стърн.

Отдалечиха се мълчаливо. След малко Гордън каза:

— Не е само това, което виждаш. Има и промени в съзнанието. Тях забелязахме най-напред у разцепения човек.

— Онзи, за когото ми разказа, че останал в миналото?

— Да — кимна Гордън. — Декард. Роб Декард. Той беше един от морските пехотинци. Много преди да се появят физически изменения, усетихме промяна в психиката му. Но едва по-късно разбрахме, че това се дължи на транскрипционни грешки.

— Какви бяха промените?

— Отначало Роб беше веселяк и много добър спортист. Имаше склонност към езиците. Стигаше му да пийне една бира с някой чужденец, и почваше да разбира езика. Нали знаеш — тук дума, там изречение. Но от самото начало говореше с идеален акцент. След няколко седмици езикът му ставаше като майчин. От морската пехота бяха го пратили в езикова школа. Но постепенно уврежданията се натрупваха и Роб стана мрачен. После зъл. Много зъл.

— Така ли?

— Преби жестоко един наш пазач, защото се загледал малко по-дълго в пропуската му. И едва не уби един човек в Албъкърки. Тогава почнахме да подозираме, че Декард има трайни мозъчни увреждания и ще става още по-зле.

В контролната кабина завариха Даян Крамър приведена над монитора, който показваше промените в магнитното поле. Смущенията се засилваха. Техниците казваха, че се връщат най-малкото трима души, може би четирима или петима. Лицето на Даян издаваше колебанията ѝ; тя искаше тези хора да се завърнат.

— Все още мисля, че компютърът греша и стъклото ще издържи — каза Гордън. — Можем поне да напълним резервоарите и да видим

какво ще стане.

Даян кимна.

— Да, можем. Но дори всичко да мине без произшествия, няма как да сме сигурни, че няма да се спукат по-късно, по време на прехвърлянето. А това ще е катастрофа.

Стърн се завъртя на стола. Изведнъж го обзе безпокойство. Нещо се въртеше из главата му. Когато Даян каза „да се спукат“, пред очите му отново изникнаха автомобили — все същата поредица, отново и отново. Автомобилни състезания. Грамадни колела на камиони. Човечето на „Мишелин“. Гвоздей на пътя и гума, която минава през него.

Спукване.

Резервоарите щяха да се спукат. Гумите щяха да се спукат. Какво общо имаше между двете?

— За да се справим — каза Даян, — трябва някак да подсилим резервоарите.

— Вече говорихме за това — отвърна Гордън. — Просто няма начин да стане.

Стърн въздъхна.

— Колко време остава?

— Петдесет и осем минути — обади се техникът.

00:54:00

За свое учудване Кейт чу ръкопляскания отдолу. Бе успяла да скочи; сега се люшкаташе напред-назад, увиснала под гредата. А долу хората ръкопляскаха, сякаш гледаха цирков трик.

Тя бързо праметна крака нагоре и се изкатери върху гредата.

Зад нея Гай дьо Малегант бързаше към централната греда. Явно искаше да ѝ пресече пътя.

Тя изтича по гредата към центъра на тавана. Беше по-пъргава от Гай и достигна целта си преди него. Разполагаше с няколко секунди, за да събере сили и да реши какво да прави.

Какво?

Стоеше сред открития таван и се държеше за една вертикална греда, двойно по-дебела от телефонен стълб. От двете страни къси диагонални подпори я свързваха с покрива. Бяха толкова ниско, че за да мине под тях, сър Гай трябваше да се приведе.

Кейт приклепна, за да провери какво ще е усещането. Почувства се тромава и бавна. Докато се изправяше, ръката ѝ плъзна по дръжката на кинжала. Беше го забравила. Извади оръжието и го протегна напред.

Гай видя това и се разсмя. Тълпата отдолу му заприглася. Гай подвижна нещо, от което хората се разсмяха още по-силно.

Тя го видя да приближава и се отдръпна назад. Даваше му свободно пространство, за да заобиколи вертикалната греда. Помъчи се да направи уплашена физиономия — не беше трудно — и се сви разтреперана, стискайки ножа.

Всичко ще се реши за секунда, каза си Кейт.

Сър Гай спря зад гредата и я погледна за миг. После приклепна и започна да се промъква под отклоненията. Със свободната си ръка бе обгърнал гредата, мечът в другата ръка опираше срещу подпората.

Кейт се хвърли напред, замахна и прикова с кинжала ръката му към диагоналната греда. После заобиколи от другата страна и го ритна в краката. Гай пропадна надолу. Висеше, задържан единствено от

кинжала. Стискаше зъби, за да не издаде нито звук. Божичко, тия типове наистина бяха страхотни!

Без да изпуска меча, той опита да се изкатери върху гредата. Но тя вече бе заела първоначалната си позиция от другата страна. Погледите им се срещнаха.

Гай разбра какво ще последва.

— В пъклото да гориш! — изхриптя той.

— Първо ти — отвърна Кейт.

Тя изтръгна кинжала от дървото. Гай безмълвно полетя надолу, тялото му се смаляваше. На половината път се блъсна в стърчащ железен прът, от който висеше знаме. За миг тялото му увисна там; после железото се строши и той рухна сред приборите по масата. Гостите отскочиха настрана. Гай остана да лежи между натрошени чинии. Не мърдаше. Оливър сочеше Кейт и крещеше:

— Убийте го! Убийте го!

Всички други подхванаха този вик. Войниците се втурнаха за лъкове.

Оливър не изчака. Обзет от ярост, той изтича навън заедно с неколцина войници.

Кейт чу как жени, деца, старци крещат:

— Убийте го!

Втурна се с всичка сила по гредата към отсрещната стена на голямата зала. Стрелите свистяха наоколо, забиваха се в дървото. Но бяха закъснели; Кейт зърна отпред нова малка вратичка, блъсна я с цялата си тежест и се озова в тъмнина.

Помещението бе съвсем тясно. Главата ѝ се блъсна в тавана и тя осъзна, че това е северният край на голямата зала. Там замъкът почти опираше в крепостната стена. Следователно... Тя се изкатери на покрива. Няколко плочи пропаднаха. Кейт пристъпи напред и без затруднение се изкатери върху бойниците.

Видя, че обсадата е в разгара си. Облаци запалителни стрели описваха със свистене изящни дъги и падаха към двора. От стената отвърщаха на огъня. Артилеристи зареждаха оръдията с метални стрели. Дьо Кер крачеше насам-натам и крещеше заповеди. Той не я забеляза.

Кейт извърна глава, притисна ухото си и изрече:

— Крис?

Дьо Кер се завъртя с длан на ухото. Изведнъж започна да оглежда стената и двора.

Значи все пак беше Дьо Кер.

После Дьо Кер видя Кейт. Позна я веднага.

Кейт побягна.

— Кейт! — подвикна Крис. — Тук съм, долу.

По двора се сипеха огнени стрели. Той размаха ръка към стената, но не знаеше дали го е видяла в тъмното.

— Той е... — изрече Кейт, но останалото заглъхна в пращене.

Крис видя как Оливър заедно с четирима войници прекосява двора и влиза в квадратното здание, където трябваше да е арсеналът.

Понечи да ги последва, когато огнена топка падна край нозете му, отскочи, затъркаля се и спря. През пламъците различни човешка глава с отворени очи и оголени зъби. Плътта гореше, мазнината под нея пукаше. Един минаващ войник подритна главата като футболна топка.

Една стрела изсвистя покрай рамото на Крис и остави огнена ивица върху ръкава. Той усети горещ полъх и мирис на катран. Просна се на земята, но огънят не изгасна. Платът тлееше, жегата се засили: Крис коленичи и раздра жакета с кинжала си. Смъкна горящата дреха и я захвърли. По китките му все още горяха капчици катран. Той затърка ръце из дебелия слой прах по двора.

Огънят най-сетне изгасна.

Крис се надигна и каза:

— Андре! Идвам.

Но нямаше отговор. Разтревожен, той скочи на крака тъкмо навреме, за да види как Оливър излиза от арсенала, водейки професора и Марек към една странична врата в стената на замъка. Отзад войниците ги побутваха с мечове. Положението не изглеждаше розово. Крис имаше чувството, че Оливър се кани да ги убие.

— Кейт.

— Да, Крис.

— Виждам ги.

— Къде?

— Влизат през ъгловата врата.

Той тръгна след тях, но се сети, че няма оръжие. Само на два метра от него пламтяща стрела се вряза в гърба на един войник и го

повали по очи. Крис се наведе, взе меча на мъртвия, после се изправи и понечи да тръгне.

— Крис.

Мъжки глас в слушалката. Непознат глас. Крис се озърна, но видя само тичащи войници, запалителни стрели и пламтящ двор.

— Крис. — Гласът беше мек. — Насам.

През пламъците видя в другия край на двора тъмен силует. Човекът стоеше като вкаменен и го гледаше. Не обръщаше внимание на сражението наоколо. Само се взираше в Крис. Робърт дьо Кер.

— Крис — изрече отново Дьо Кер. — Знаеш ли какво искам?

Крис не му отговори. Нервно повдигна меча и усети тежестта му. Дьо Кер продължаваше да го гледа. Разсмя се тихичко.

— Ще се бием ли, Крис?

После Дьо Кер тръгна към него.

Крис пое дълбоко дъх. Не знаеше дали да се бие, или да бяга. Изведнъж една врата зад голямата зала се отвори с трясък. Някакъв рицар с доспехи, но без шлем, изскочи отвътре и изкрещя:

— За Бога и Протосингела!

Крис разпозна красивия рицар, Раймондо. Десетки войници в зелено и черно прииждаха към двора и влизаха в ръкопашен бой с хората на Оливър.

Дьо Кер продължаваше да го дебне, но сега спря, разколебан от неочаквания обрат. Ненадейно самият Арно сграбчи Крис за гърлото и размахна меча си. После го дръпна още по-близо и изрева:

— Оливър! Къде е Оливър!

Крис посочи вратата.

— Покажи ми!

Крис го поведе нататък и мина през вратата. По спирално стълбище се спуснаха в поредица от подземни зали — просторни, с високи сводести тавани.

Арно бързаше напред запъхтян, зачервен от ярост. Крис подтичваше, за да не изостане. Прекосиха втора зала, празна както първата. Но сега отпред долитаха гласове. Единият бе на професора.

00:36:02

На мониторите в контролната кабина графиките започваха да се изтеглят нагоре. Прехапала устни, Даян Крамър гледаше как пиковете стават все по-остри. Тя потропа с пръсти по таблото. Накрая каза:

— Добре. Хайде поне да напълним резервоарите. Да видим дали ще издържат.

— Чудесно — отвърна с облекчение Гордън.

Той взе радиостанцията и започна да дава нареждания на техниците в транзитната зала.

Стърн гледаше на екрана как работниците влачат тежки маркучи към първия резервоар. Други се изкатериха по стълби да ги наместват.

— Мисля, че този е най-стабилен — каза Гордън. — Поне ще можем...

Стърн скочи на крака.

— Не! Не го правете.

— Какво?

— Недейте да пълните резервоарите.

Даян Крамър се вторачи в него.

— Защо? Какво може...

— Не го правете! — изкрещя Стърн. На екрана техниците вече прикрепваха маркучите. — Кажете им да спрат! Никаква вода в резервоара! Нито капка!

Гордън даде заповед по радиото. Техниците се озърнаха изненадано, но спряха работата и оставиха маркучите на пода.

— Дейвид — тихо каза Гордън, — мисля, че ще трябва...

— Не — настоя Стърн. — Няма да пълним резервоарите.

— Защо?

— Защото лепилото няма да хване.

— Лепилото ли?

— Да — каза той. — Знам как да подсилим резервоарите.

— Знаеш ли? — намеси се Даян. — Как?

Гордън се обърна към техниците.

— Колко време остава?

— Трийсет и пет минути.

Гордън се завъртя към Стърн.

— Само трийсет и пет минути, Дейвид. Няма време да сторим каквото и да било.

— Има — рече Стърн. — Има достатъчно време. Ако си скъсаме задниците от бързане.

00:33:09

Кейт слезе в централния двор на Ла Рок, където бе видяла Крис за последен път. Но от него нямаше и следа.

— Крис?

Не чу отговор.

А плочката е у него, помисли си тя.

Наоколо се валяха горящи тела. Кейт тичешком ги обиколи да провери дали Крис не е между тях.

Видя Раймондо, който леко кимна и размаха ръка... после потрепера. За миг Кейт помисли, че е от вълните нажежен въздух, но сетне Раймондо се завъртя с кървава рана в хълбока. Един мъж зад него размахваше меч си, сечеше, кълцаше упорито Раймондо по ръката, рамото, гърдите, крака. Всяка рана беше дълбока, но не смъртоносна. Облян в кръв, Раймондо залитна назад. Мъжът продължаваше да сече. Раймондо падна на колене. Над него противникът удряше неуморно. Раймондо рухна по гръб и сега мечът се вряза диагонално в лицето, устните и носа, разхвърляйки късчета плът. Пламъците закриваха лицето на нападателя, но Кейт го чуваше да повтаря при всеки удар:

— Копеле, копеле, копеле!

Осъзна, че говори английски. После разбра кой е. Нападателят беше Дьо Кер.

Крис следваше Арно все по-навътре в подземията. Гласовете кънтяха нейде отпред. Сега Арно се движеше по-предпазливо, покрай стените. Най-сетне надникнаха в следващата зала, сред която тъмнееше широк кладенец. Над кладенеца висеше верига с тежка метална клетка. Професорът стоеше зад решетките с безизразно лице, докато двама войници въртяха желязното колело на лебедката. Марек стоеше с вързани ръце до отсрещната стена, пазен от двама войници.

Край кладенеца лорд Оливър гледаше с усмивка слизащата клетка. Той отпи вино от златна чаша и избърса устни.

— Дадох ви обещание, магистре, и ще го изпълня — каза Оливър, след това се обърна към войниците. — По-бавно, по-бавно.

Арно се втренчи в Оливър, изръмжа като разярено куче и изтегли меча. После прошепна на Крис:

— Оливър е мой. Можеш да избиеш останалите.

Останалите ли? В залата имаше четирима войници. Но Крис нямаше време да възрази, защото Арно се хвърли напред с яростен вик:

— Оливърррр!

Все още с чаша в ръката, Оливър се обърна.

— Тъй значи — изсумтя презрително той. — Прасето идва. — Захвърли чашата и изтегли меча. След миг схватката пламна.

Крис тичаше към войниците до колелото, макар че нямаше представа какво да прави; войниците до Марек надигнаха мечовете. Оливър и Арно се биеха свирепо, разменяйки ругатни и проклетия сред звъна на оръжия.

Всичко ставаше много бързо. Марек препъна единия войник до себе си и го намушка със съвсем мъничък нож. Другият се завъртя и Марек го ритна с все сила. Войникът отхвъркна назад и повали двамата край лебедката.

Освободената верига бързо затрака надолу. Имаше някакви зъбчати колела, но сега те тракаха много по-шумно. Крис видя как клетката с професора отмина ръба и изчезна под земята.

Вече бе стигнал до първия войник, който стоеше с гръб към него. Войникът понечи да се обърне. Крис замахна и го нарани. Замахна още веднъж; войникът падна.

Оставаха само двама войници. Все още с вързани ръце, Марек отстъпваше пред единия, отскачайки от свистящия меч. Вторият войник стоеше до лебедката. Стискаше меча, готов за бой. Крис замахна; онзи с лекота отби удара. В този момент отстъпващият Марек се блъсна в него. За миг войникът извърна глава.

— Сега! — изкрещя Марек.

Крис тласна върха на меча право напред. Войникът се свлече на пода.

Лебедката продължаваше да се върти. Крис сграбчи колелото, после отскочи, защото мечът на четвъртия войник се стовари със звън върху желязото. Клетката слизаше все по-надолу. Крис се отдръпна.

Марек протегна към него вързаните си китки, но Крис не знаеше дали може да се надява на точността си.

— Направи го! — изрева Марек.

И Крис замахна; мечът разсече въжето; после четвъртият войник връхлетя насреща. Биеше се с яростта на човек, който няма какво да губи; мечът му проряза ръката на Крис и той отстъпи назад. Положението ставаше застрашително, но изведнъж нападателят с ужас сведе очи към кървавото острие на меч, изникнало от корема му. После войникът рухна и Крис видя, че Марек държи меча.

Втурна се към лебедката. Сграбчи лоста и успя да спре падането. Видя, че клетката е потънала дълбоко в мазната вода; главата на професора едва се подаваше над повърхността. Още един оборот, и щеше да се удави.

Марек се приближи и двамата завъртяха колелото обратно.

— Колко време остава? — попита Крис.

Марек погледна брояча.

— Двайсет и шест минути.

Междувременно Арно и Оливър продължаваха да се сражават; сега бяха в един мрачен ъгъл и Крис виждаше как от мечовете им излитат искри.

Мократа клетка се издигна във въздуха. Професорът се усмихна на Крис.

— Знаех, че ще дойдеш навреме.

Крис стисна хлъзгавите черни решетки и издърпа клетката настрана от кладенеца. По пода на тъмницата прокапаха локвички слуз и мътна вода. Крис се върна към лебедката; двамата с Марек бавно спуснаха клетката долу. Професорът беше мокър до кости, но изглеждаше облекчен. Крис отиде да отвори клетката и откри, че е заключена. На вратата висеше тежък железен катинар колкото юмрук.

— Къде е ключът? — обърна се Крис към Марек.

— Не знам — каза Марек. — Бях паднал, когато го вкараха вътре. Нищо не видях.

— Професоре?

Джонстън поклати глава.

— Нямам представа. Гледах нататък. — Той кимна към кладенеца.

Марек стовари меча си върху катинара. Бликнаха искри, но катинарът бе як; острието само го надраска.

— Няма да стане — каза Крис. — Трябва ни проклетият ключ, Андре.

Марек хвърли поглед наоколо.

— Колко време още? — попита Крис.

— Двайсет и пет минути.

Крис поклати глава, после пристъпи към най-близкия мъртъв войник и започна да го претърсва.

00:21:52

От контролната кабина Стърн наблюдаваше как техниците потапят белезникавата гумена мембрана в кофа с лепило, после я пъхат, все още мокра, през отвора на стъкления резервоар. Прикрепиха към нея маркуча на компресора и гумата започна да се разширява. След миг стана ясно, че това е метеорологичен балон, ала той продължи да се раздува, гумата изтъня, стана прозрачна и придоби формата на стъкления контейнер, докато достигна и най-далечното ъгълче. После техниците затегнаха капака, включиха хронометър и зачакаха лепилото да затвърдее.

— Колко остава? — попита Стърн.

— Двайсет и една минути. — Гордън посочи балоните. — Примитивно, но действа.

Стърн поклати глава.

— От един час ми беше пред очите, а не го виждах.

— Кое?

— Спуканите гуми. Все си мислех какво се опитваме да предотвратим. А отговорът е прост: спукване. Също като при автомобилна гума. Непрекъснато мислех за спукани гуми. Стори ми се странно, защото днес те са рядкост. Почти не се случват при новите автомобили. Защото новите гуми имат самозалепваща се мембрана. — Стърн въздъхна. — Чудех се какво ми е влязло в главата, после осъзнах, че там е цялата работа — и на нас ни трябваше начин да използваме мембрана.

— Тази не е самозалепваща се — каза Даян.

— Не е — съгласи се Гордън, — но ще заздрави стъклото и ще разпредели натоварването.

— Точно така — потвърди Стърн.

Техниците вече бяха наслагали балони във всички резервоари. Сега чакаха лепилото да засъхне. Гордън погледна часовника си.

— Още три минути.

— А после по колко време на резервоар?

— Шест минути. Но можем да пълним по два едновременно.

Даян въздъхна.

— Осемнайсет минути. На косъм.

— Ще успеем — окуражи я Гордън. — Можем да отворим крановете докрай.

— Това няма ли да увеличи натоварването?

— Да. Но ако се наложи, ще го направим.

Даян погледна трептящите графики върху монитора. Пиковете ставаха все по-ясни.

— Защо се променят полевите скокове? — попита тя.

— Не се променят — отговори Гордън, без да поглежда.

— Променят се — настоя Даян. — Пиковете се смаляват.

— Какво?

Гордън пристъпи до нея. Навъси се. Пиковете бяха четири, после три, после два. За момент пак станаха четири.

— Не забравяй, че всъщност виждаш изражение на вероятностите — каза той. — Амплитудите на полето отразяват вероятността за дадено събитие.

— Кажи го по човешки.

Гордън не откъсваше очи от екрана.

— Нещо трябва да се е объркало. Каквото и да е, то променя шанса им да се завърнат.

00:15:02

Крис се обливаше в пот. Той изпъхтя, преобърна по гръб неподвижното тяло и продължи да претърсва. Вече няколко минути трескаво ровеше из кафяво-сивите униформи на двамата мъртви войници с надеждата да намери ключа. Туниките бяха дълги, отдолу имаше ризи — с две думи, много плат. Не че беше лесно ключът да се скрие; за такъв катинар трябваше железен ключ, дълъг поне петнайсет сантиметра.

Но не го намери. Нито у първия войник, нито у втория. Той изруга и се изправи.

В другия край на подземие то Арно все още се биеше с Оливър; мечовете звънтяха непрестанно, отмерено. Марек обикаляше с факла покрай стените и претърсваше най-тъмните кътчета. Но и той нямаше успех.

Крис имаше чувството, че в главата му тиктака часовник. Озърна се. Къде можеше да се укрие ключът? И веднага осъзна, че може да е навсякъде — закачен на стената или пъхнат под някоя стойка за факли. Той пристъпи до лебедката и огледа около механизма. Там го откри — голям железен ключ, паднал край основата на лебедката.

— Ето го!

Марек вдигна глава и погледна брояча, докато Крис тичаше да отключи клетката. Ключът влезе в катинара, но не искаше да се завърти. Отначало Крис помисли, че нещо заяжда, но след трийсет секунди мъчителни усилия бе принуден да признае, че това не е необходимият ключ. Гневен и безпомощен, той го захвърли на пода. Обърна се към професора.

— Съжалявам. Наистина съжалявам.

Както винаги професорът остана невъзмутим.

— Мислех си, Крис — каза той. — Спомнях си какво точно стана.

— Аха...

— И смятам, че е у Оливър. Той ме заключи лично. Мисля, че е задържал ключа.

— Оливър?

Отсреща Оливър продължаваше да се бие, но вече личеше, че губи. Арно беше по-добър майстор на меча, а Оливър — пиян и изморен. Мрачно усмихнат, Арно отблъскваше Оливър с отмерени удари към ръба на кладенеца. Там Оливър се подпря на ниската ограда, задъхан, потен и прекалено изтощен, за да продължи.

Арно бавно вдигна острието към гърлото на Оливър.

— Милост — изпъшка Оливър. — Моля за милост.

Но явно не я очакваше. Арно натисна малко по-силно. Оливър се закашля.

— Милорд Арно — пристъпи напред Марек. — Трябва ни ключът за клетката.

— А? Ключ? За клетката?

Задъханият Оливър се усмихна.

— Аз знам къде е.

Арно размърда меча.

— Казвай.

Оливър поклати глава.

— Никога.

— Ще ни кажеш — изрече Арно. — Ще ти пощадя живота.

При тия думи Оливър трепна.

— Воистина ли?

— Аз не съм коварен и двуличен англичанин — каза Арно. — Дай ни ключа и се кълна като истински френски благородник, че няма да те убия.

Няколко секунди Оливър само пъшкаше и се взираше в Арно. Накрая се надигна и каза:

— Много добре.

Той захвърли меча, бръкна под дрехата си и извади тежък железен ключ. Марек го грабна. Оливър пак се завъртя към Арно.

— И тъй, аз изпълних своето. Държиш ли на думата си?

— Несъмнено. Няма да те убия... — Арно пристъпи напред, бързо приклекна и сграбчи Оливър през коленете. — Ще те изкъпя.

И той преметна Оливър в кладенеца. Далече долу отекна плясък; плуюйки вода, Оливър изплува на повърхността. Изруга и посегна да потърси опора в каменната стена. Но камъните бяха облепени с черна

слуз. Пръстите на Оливър се хлъзнаха. Нямахте как да намери опора. Той отчаяно запляска с длани. Погледна нагоре към Арно и изруга.

— Добре ли плуваш? — попита Арно.

— Много добре, френска свиньо.

— Чудесно — каза Арно. — Тогава ще ти трябва повече време за банята.

И той обърна гръб на кладенеца. Кимна на Крис и Марек.

— Задължен съм ви. Дано Господ бъде благосклонен към вас, додето сте живи.

После Арно изтича навън, за да се включи в битката. Чуха как стъпките му заглъхват.

Марек отключи катинара и клетката се отвори със скърцане. Професорът излезе.

— Колко остава?

— Единайсет минути — каза Марек.

Побягнаха към изхода. Марек куцаше, но не изоставаше. Зад тях се чуваше как Оливър пляска из кладенеца.

— Арно! — кънтеше звукът му под мрачните сводове. — Арно!

00:09:04

Големите екрани в дъното на контролната кабина показваха как техниците пълнят щитовете с вода. Засега всичко вървеше добре. Но никой в кабината не гледаше щитовете. Всички се взираха мълчаливо в монитора на таблото, където трептяха компютърните графики на магнитното поле. От десет минути насам пиковите ставаха все по-малки и вече почти изчезваха; мяркаха се само като петънца върху вълнистата повърхност.

Продължаваха да гледат.

За момент петънцата сякаш се надигнаха, разшириха.

— Става ли нещо? — попита с надежда Даян Крамър.

Гордън поклати глава.

— Не ми се вярва. Случайни колебания.

— Стори ми се, че растат — каза Даян.

Но Стърн виждаше, че не е така. Гордън бе прав — обикновени колебания. Петънцата на екрана оставаха прекъслени, нестабилни.

— Каквото и да им пречи — каза Гордън, — все още не са го преодолели.

00:05:30

През буйните пламъци в централния двор на замъка Кейт видя професора и останалите да излизат от една странична врата. Тя изтича насреща. Всички изглеждаха невредими. Вървяха бързо. Професорът ѝ кимна.

— У теб ли е плочката? — обърна се Кейт към Крис.

— Да. У мен.

Той я извади от джоба си и докосна с нокът бутона.

— Няма достатъчно място — каза бързо Кейт.

— Има — възрази Крис.

— Не. Забрави ли, че трябва два метра във всяка посока?

Пламъците ги обкръжаваха.

— Няма да намерите толкова място на този двор — каза Марек.

— Така е — кимна професорът. — Трябва да минем в съседния двор.

Кейт погледна напред. До портата към външния двор имаше четирийсет метра. Решетката беше вдигната. Не личеше някой да охранява; всички войници бяха отишли да се сражават с нашествениците.

— Колко остава?

— Пет минути.

— Добре — каза професорът. — Да побързаме.

Побягнаха през горящия двор, заобикаляйки пламъци и вкопчени един в друг войници. Професорът и Кейт тичаха начело. Марек ги следваше, хапейки устни от болка в крака. А Крис, разтревожен за него, вървеше последен.

Кейт стигна до първата порта. Нямаше никаква стража. Изтичаха под шиповете на вдигнатата решетка. Навлязоха в средния двор.

— О, не! — възкликна Кейт.

Всички войници на Оливър бяха настанени в средния двор. Сега стотици рицари и пажове тичаха насам-натам, викаха към войниците по стената, носеха оръжия и боеприпаси.

— Тук няма място — каза професорът. — Ще трябва да излезем през следващата порта. Извън замъка.

— Навън ли? — изненада се Кейт. — Та ние дори двора не можем да прекосим.

Марек ги догони накуцвайки. Огледа двора и каза:

— Галерията.

— Да — кимна професорът. После посочи нагоре. — Галерията.

Така наричаха закритата дървена площадка покрай външния ръб на стената, от която войниците можеха да обстрелват атакуващата войска. Сега галерията им даваше шанс да стигнат до портата в другия край на двора.

— Къде е Крис? — попита Марек.

Всички се озърнаха.

Крис бе изчезнал.

Крис подтичваше след Марек, чудеше се дали ще може да го носи и тъкмо бе стигнал до извода, че няма може, когато някой го дръпна настрана и жестоко го блъсна в стената. Чу зад себе си глас да изрича на безупречен английски:

— Не ти, драги. Ти ще стоиш тук.

Усети върху гърба си острието на меч.

Завъртя се и видя Робърт дьо Кер. Дьо Кер още веднъж го блъсна жестоко в стената. Крис с тревога разбра, че са до арсенала. Сред толкова пламъци едва ли бе здравословно да стоят точно тук.

Но Дьо Кер изобщо не се тревожеше. Напротив — усмихваше се.

— Всъщност — добави той, — и другите копелета нямат къде да ходят.

— Защо? — попита Крис, без да откъсва очи от меча.

— Защото маркерът е у теб, приятел.

— Не е.

— Забрави ли, че чувам какво си говорите? — Дьо Кер протегна ръка. — Хайде, дай ми го.

Той отново сграбчи Крис и го блъсна през вратата. Крис залитна назад. Сега в арсенала нямаше жива душа, всички войници бяха избягали. Наоколо се извисяваха купчини платнени торбички. Каменните паници още стояха на пода.

— Вашият скапан професор — каза Дьо Кер, като видя паниците.
— За много умен се мисли. Дай маркера.

Крис бръкна под жакета си и напипа кесията. Дьо Кер нетърпеливо щракна с пръсти.

— Хайде, хайде, по-бързо.

— Една секунда — помоли Крис.

— Всичките сте един и същи — каза Дьо Кер. — Като Донигър. Знаеш ли какво рече Донигър? Не се тревожи, Роб, разработваме нова технология, която ще те оправи. Вечно новата технология оправя нещата. Но никаква технология не разработи. И през ум не му минаваше. Просто излъга както винаги. Проклетото ми лице. — Той докосна дългия белег. — Боли непрекъснато. Нещо е станало с костите. Ужасно боли. И вътрешностите ми са се скапали. Боли. — Дьо Кер рязко протегна длан. — Хайде. Протакаш ли още малко, ще те убия на място.

Крис стисна флакончето. На какво разстояние действаше газът? Едва ли по-отдалече, отколкото мечът. Но нямаше избор.

Крис дълбоко си пое дъх и пръсна напред облак газ. Дьо Кер се закашля, по-скоро раздразнен, отколкото изненадан. Пристъпи напред и изръмжа:

— Задник. За умна идея ли го смяташ? Хитро, а? Хитро момче.

Той побутна Крис с върха на меч. Крис отстъпи назад.

— Заради това ще те изкормя, да видиш как ти изтичат червата.

Мечът се стрелна нагоре. Крис отскочи и си помисли: все пак има някакъв ефект. Пръсна ново облаче, по-близо до лицето на Дьо Кер, сетне приклегна. Мечът прелетя над него, удари пода и катурна една от паниците.

Дьо Кер залиташе, но се държеше на крака. Крис го напръска пак, ала той устоя като по чудо. Замахна, острието изсъска.

Крис отскочи, но мечът срязва ръката му над десния лакът. От раната бликна кръв. Флаконът се търкулна на пода.

Дьо Кер се ухили.

— Тук номера не минават. Това е истината. Мечът. Гледай как става, приятел.

Пригответи се да замахне отново. Още залиташе, но силите му се възвръщаха. Крис приведе глава, острието профуча над него и посече купчината торбички. Из въздуха литна облак сиви пращинки. Крис пак

отстъпи и усети с крака си една от каменните паници. Понечи да я избута настрани, после усети колко е тежка. Не беше пълна с барут, а с някаква гъста каша. Излъчваше остър мирис. Крис го позна веднага — мирис на вар.

Това означаваше, че паницата до крака му е пълна с автоматичен огън.

Крис бързо се наведе и вдигна паницата.

Дьо Кер спря.

И той знаеше какво е това.

Крис използва краткото колебание и плисна паницата към лицето на Дьо Кер. Кашата го улучи в гърдите, разплиска се по лицето, тялото и ръцете му.

Дьо Кер изръмжа.

Крис се нуждаеше от вода. Къде да намери вода? Отчаяно се озърна, но вече знаеше отговора — в тази сграда нямаше вода. Вече бе отстъпил в ъгъла.

Дьо Кер се усмихна.

— Няма вода, а? Сега ти е спукана работата, умнико!

Той вдигна меча хоризонтално и прекрачи напред. Крис усети камъка зад гърба си и разбра, че това е краят. Но поне другите можеха да се измъкнат.

Гледаше как Дьо Кер се приближава бавно, самоуверено. Усещаше мириса на дъха му; беше толкова близо, че можеше да го заплюе.

Да го заплюе.

В мига, когато му мина тази мисъл, Крис заплю Дьо Кер не в лицето, а по гърдите. Дьо Кер изсумтя презрително — хлапето не умееше дори да плюе. Там, където бяха паднали капки слюнка, кашата зацвърча, задимя.

Дьо Кер с ужас погледна надолу.

Крис го заплю още веднъж. И още веднъж.

Съскането се засили. Припламнаха искри. След миг Дьо Кер щеше да лумне цял. Той трескаво се опита да избърше кашата с пръсти, но само я размаза; сега тя тлееше и пращеше по влажната кожа на дланите му.

— Гледай как става, приятел — каза Крис.

Втурна се към вратата. Чу зад себе си как Дьо Кер пламна с мощно бучене. Озърна се и видя рицаря, обгърнат в огън от кръста нагоре. Дьо Кер го гледаше втренчено през пламъците.

Крис побягна. Отчаяно, с всичка сила. Колкото се може подалече от арсенала.

Край средната порта тримата го видяха да тича към тях. Размахваше ръце. Не разбраха защо. Стояха до портата и чакаха да ги догонят.

— Бягайте, бягайте! — изкрещя Крис и им махна с ръка да се скрият зад ъгъла.

Марек погледна назад и видя как първите пламъци излитат от прозорците на арсенала.

— Бързо! — заповяда той и блъсна другите двама към следващия двор.

Крис тичешком прекоси портата. Марек сграбчи ръката му и го дръпна зад ъгъла точно когато арсеналът избухна. Огромна огнена топка излетя над стените; целият двор се окъпа в ослепителна светлина. Ударната вълна повали войници, коне и шатри. Сред черната пелена от пушек се възцари хаос.

— Забравете галерията — каза професорът. — Напред!

И те побягнаха направо през двора. Пред себе си виждаха последната порта.

00:02:22

В контролната кабина избухнаха възторжени викове. Даян подскачаше. Гордън с всичка сила бяхтеше Стърн по гърба. Мониторът отново показваше полеви скокове. Силни и отчетливи.

— Прибират се! — викна Даян.

Стърн погледна екрана, който показваше резервоарите в залата. Техниците вече бяха запълнили няколко щита и стъклото издържаше натоварването. Все още пълнеха останалите, но водата приближаваше горния край.

— Колко остава? — попита той.

— Две минути и двацет секунди.

— А за напълването?

— Две и десет.

Стърн прехапа устни.

— Ще успеем ли?

— Че как иначе? — отсече Гордън.

Стърн пак погледна колебанията на полето. Те ставаха все по-силни и ясни, пиковите се обагряха в ярки цветове. Нестабилният връх придобиваше плътност, надигаше се над плоскостта.

— Колко души си идват? — попита той.

Но вече знаеше отговора, защото върхът почваше да се дели на три хребета.

— Трима — каза техникът. — Изглежда, че ще се върнат трима.

00:01:44

Нямаше как да минат през последната порта — тежката желязна решетка бе спусната, а мостът вдигнат. Петимата пазачи лежах наоколо мъртви или в безсъзнание и Марек повдигна решетката, колкото да се проврат отдолу. Но подвижният мост си оставаше прилепен до стената.

— Как ще го отворим? — попита Крис.

Марек погледна веригите, водещи към надстройката.

— Там, горе — посочи той. На втория етаж имаше механизъм за вдигането и свалянето на моста. — Вие стойте тук. Аз ще се справя.

— И после ела веднага — каза Кейт.

— Не бой се. Ще дойда.

Марек изкуца нагоре по спиралното стълбище и стигна до каменна стаичка, запълнена почти изцяло от грамадна желязна лебедка. Разтреперан от страх старец стискаше железен лост, пъхнат между брънките на веригата. Марек блъсна стареца настрани и издърпа лоста. Веригата затрака. Мостът започна да слиза. Марек го гледаше. После погледна брояча и с изненада видя, че показва 00:01:19.

— Андре! — раздаде се в слушалката гласът на Крис. — Идвай!

— Тръгвам.

Марек се завъртя. В този момент чу тропот и разбра, че на покрива на надстройката е имало войници, които идват да разберат кой сваля моста. Ако напуснеше стаичката сега, те незабавно щяха да спрат механизма.

Марек знаеше какво означава това. Трябваше да остане.

Долу Крис гледаше как мостът се спуска сред тракане на вериги. През отвора зърна черно небе и звезди.

— Идвай, Андре! — възкликна той.

— Тук има войници.

— И какво от това?

— Трябва да пазя веригата.

— Как така? — трепна Крис.

Марек не отговори. Крис чу пъхтене и болезнен вик. Марек се сражаваше горе. Отново погледна слизация мост. Озърна се към професора. Но лицето на Джонстън беше безизразно.

Застанал до стълбището за покрива, Марек вдигна меча. Уби първия войник на влизане. Уби и втория. Изритваше настрани труповете още докато падаха, за да не пречат. Останалите войници спряха объркани и той ги чу да си шушукат тревожно.

Веригата продължаваше да трака. Мостът се спускаше.

— Андре! Идвай!

Андре погледна брояча. Той показваше 00:01:04. Само една минута. През прозореца видя, че другите не са изчакали мостът да слезе докрай; те изтичаха по наклона и скочиха в ливадата пред замъка. Сега едва ги различаваше в тъмното.

— Андре! — Пак беше Крис. — Андре!

Още един войник се зададе по стъпалата. Марек замахна с меча и острието издрънча по лебедката сред облак искри. Войникът изкрещя и отскочи назад, разблъсквайки останалите.

— Андре, тичай! — обади се Крис. — Имаш време.

Марек знаеше, че е така. Можеше да успее. Ако тръгнеше сега, войниците нямаше да успеят да вдигнат моста, преди да пробяга по него и да скочи при другите. Знаеше, че те го чакат отвън. Неговите приятели. Чакат го да се върне.

Докато се обръщаше към стълбището, погледът му падна върху стареца, който още се свиваше в ъгъла. Запита се какво ли е да прекараш целия си живот в този свят. Да живееш и да обичаш във вечно напрежение сред епидемии, глад, смърт и жестокости. Да бъдеш жив в този свят.

— Андре! Андре, идваш ли?

— Няма време — каза Марек.

— Андре!

Той погледна към равнината и видя поредица от блясъци. Бяха повикали машините. Готвеха се да тръгват.

Машините бяха тук. Всички стояха върху платформите си. От основите им по тъмната трева се стелеше студена пара.

— Андре, идвай — каза Кейт.

Кратко мълчание. После Марек отвърна:

— Няма да дойда. Оставам тук.

— Андре, ти си се побъркал.

— Напротив.

— Сериозно ли говориш?

Кейт се озърна към професора. Той бавно кимна.

— Желаше го през целия си живот.

Крис пхна керамичния маркер в процепа до краката си.

Марек гледаше през прозореца на надстройката.

— Хей, Андре — обади се Крис.

— Довиждане, Крис.

— Да се пазиш.

— Андре! — това беше Кейт. — Просто не знам какво да кажа.

— Сбогом, Кейт.

После чу гласа на професора:

— Сбогом, Андре.

— Сбогом — каза Марек.

В слушалката прозвуча запис:

— Стойте неподвижно... отворете очи... поемете дълбоко дъх... задръжте... Сега!

Видя в равнината ярък синкав проблясък. После още един и още един, все по-слаби и по-слаби, докато напълно изчезнаха.

Донигър крачеше напред-назад по затъмнената сцена. Тримата директори на компании седяха безмълвно в сепаретата и го гледаха.

— Рано или късно — каза той — прикритата измама на забавлението — постоянното, непрекъснато забавление — ще тласне хората към търсене на автентичност. Автентичност ще бъде девизът на двайсет и първи век. А кое е автентично? Всичко, което не е под контрола на корпорациите. Всичко, което не е измислено и сътворено, за да носи печалба. Всичко, което съществува само за себе си и има своя собствена форма. А кое е най-автентично? Миналото. Миналото е свят, съществувал преди Дисни, Мърдок, „Бритиш Телеком“, „Нисан“,

„Сони“, Ай Би Ем и всички останали сили, сътворяващи днешния ден. Имало го е преди тях. Миналото се е възвисило и рухнало без тяхна намеса и обработка. Миналото е истинско. Автентично. И това ще го направи невероятно примамливо. Защото миналото е единствената алтернатива на корпоративното настояще. Какво ще направят хората? Те вече го правят. Днес в пътуванията най-бързо се разраства секторът на образователния туризъм. Това са хора, които желаят да посетят не други места, а друго време. Хора, които искат да се потопят в обстановката на средновековните градове-крепости и огромните будистки храмове, на древните индиански селища и египетските некрополиси. Хора, които искат да прекрачат в света на миналото. В изчезналия свят. И те не желаят той да е фалшификат. Не го искат разхубавен и чистичък. Искат да е автентичен. Кой ще им гарантира тази автентичност? Кой ще стане символ на миналото? Ай Ти Си. След малко ще ви покажа нашите проекти за туристически центрове по цял свят. Ще наблегна върху този във Франция, но има и много други. При всички случаи ще преотстъпим самия обект на местното правителство. Но притежаваме околната територия, което означава, че ще притежаваме хотелите, ресторантите и магазините, цялата туристическа инфраструктура. Да не говорим за книгите, филмите, пътеводителите, екскурзоводите, костюмите, играчките и тъй нататък. За влизане в обекта туристите ще плащат по десетина долара. Но ще похарчат петстотин за разноски извън него. И това ще е под наш контрол. — Донигър се усмихна. — Естествено, за да сме сигурни, че всичко се върши умело и с вкус.

На екрана зад него се появи диаграма.

— Според нас всеки обект ще носи над два милиарда долара на година заедно със сувенирите и продажбите. Преценяваме, че през второто десетилетие на новия век общата годишна печалба на компанията ще надхвърли сто милиарда. Ето ви причина да се присъедините към нас. Другата причина обаче е по-важна. Под маската на туризма ние всъщност изграждаме един нов интелектуален монопол. Такива монополи съществуват например в компютърната област. Но не и в историята. А историята е най-могъщият интелектуален лост на обществото. Нека бъдем наясно. Историята не е безпристрастен запис на мъртви събития. Нито пък детска площадка, където кабинетни учени да си играят на скучни спорове. Целта на

историята е да обясни настоящето — да ни каже защо околният свят е точно такъв. Историята ни казва кое е важно в нашия свят и как се е появило. Тя ни казва защо да ценим едно или друго. И ни казва кое да захвърлим или пренебрегнем. Това е истинска власт — дълбоко вкоренена власт. Властта да оформим цяло едно общество. Бъдещето принадлежи на миналото — на онзи, който контролира миналото. До днес подобен контрол бе невъзможен. Сега е реалност. Ние от Ай Ти Си искаме да помогнем на своите клиенти да дооформят света, в които живеем, работим и консумираме заедно. И вярвам, че за това ще получим вашата пълна и всеотдайна подкрепа.

Нямаше аплодисменти, само мълчание и слисани погледи. Така ставаше винаги. Трябваше им време, за да осъзнаят какво са чули.

— Благодаря за вниманието — каза Донигър и с широка крачка напусна сцената.

— Дано да е важно — обади се Донигър. — Мразя да прекъсвам делови срещи.

— Много е важно — уточни Гордън.

Двамата вървяха по коридора към транзитната зала.

— Върнаха ли се?

— Да. Монтирахме щитовете и трима от групата се завърнаха.

— Кога?

— Преди около петнайсет минути.

— И?

— Много са преживели. Единият е ранен доста зле и трябва да го откараме в болница. Другите двама са добре.

— Е? Какъв е проблемът?

Минаха през една врата.

— Те искат да знаят защо не сме им обяснили плановете на Ай Ти Си — каза Гордън.

— Защото не е тяхна работа — тросна се Донигър.

— Те рискуваха живота си...

— Сами го поискаха.

— Но те...

— О, майната им — ядоса се Донигър. — Каква е тая внезапна загриженост? На кого му пука? Та те са някакви си историци така или

иначе, всички ще останат без работа, освен, ако аз ги наема.

Гордън не отговори. Гледаше нещо през рамото му. Донигър бавно се завъртя.

Джонстън стоеше зад него; и момичето, което сега бе със съвсем къса прическа; и единият от мъжете. Бяха мръсни, дрипави и опръскани с кръв. Екранът до тях показваше аудиторията. Сцената беше пуста, гостите напускаха залата. Но тия трима навярно бяха чули речта или поне част от нея.

— Е — усмихна се изведнъж Донигър, — много се радвам, че успяхте.

— Ние също — отвърна Джонстън. Но не се усмихна. Всички мълчаха. Само го гледаха.

— О, майната ви! — Донигър се обърна към Гордън. — Защо ме доведе тук? Защото историците се тревожат? Това е бъдещето, независимо дали им харесва, или не. Нямам време за тъпотии. Трябва да управлявам цяла компания.

Но Гордън държеше в ръката си малко газово флаконче.

— Обсъдихме положението, Боб — каза той. — Смятаме, че занапред някой по-сдържан човек трябва да управлява компанията.

Раздаде се съскане. Донигър усети остър мирис, напомнящ миризмата на етер.

Събуди се от мощно бръмчене и остър писък като скърцане на раздран метал. Беше в машината. Видя как всички го гледат изад щитовете. Знаеше, че не бива да слиза, след като процесът е започнал.

— Няма да стане — изрече високо той. Заслепи го виолетова светлина. Блясъците се редуваха един след друг. Видя как стените на залата стремително се извисяват около него... после пропадна към кипналата нагоре пяна... сетне в ушите му отекна последният писък и той затвори очи в очакване на сблъсъка.

Мрак.

Чу птичи песни и отвори очи. Най-напред погледна небето. Ясна синева. Значи не беше Везувий. Стоеше сред девствена гора с огромни дървета. Значи не беше Токио. Птиците чуруликаха весело, слънцето приличаше. Значи не беше Тунгуска. По дяволите, къде се намираше?

Машината стоеше леко наклонена; гората се спускаше полегато наляво. Той зърна светлина между дървесните стволоче. Слезе от

машината и тръгна надолу. Някъде в далечината кънтяха бавните удари на самотен барабан.

Стигна до пролука между дърветата и видя под себе си укрепен град. Отчасти го закриваше пушекът на многобройни огньове, но Донигър веднага разпозна мястото. О, по дяволите, помисли си той, та това е Кастелгард. И какво толкова, като го пращаха тук?

Естествено, Гордън стоеше зад всичко. С неговите тъпи приказки, че учените били разочаровани. Да, Гордън. Кучият син управляваше технологията, а сега си въобразяваше, че може да ръководи цялата компания. Гордън го бе пратил в миналото, смятайки, че не може да се завърне.

Но Донигър можеше и щеше да го направи. Не се боеше, защото винаги носеше маркер. Криеше го в тока на обувката си. Той свали обувката и погледна. Да, бялата плочка беше там. Но изглеждаше заклещена в процепа. Не падна, когато Донигър разтръска обувката. Той опита да я извади с клечка, ала клечката се огъна.

После опита да изкърти тока, но нямаше как да стисне здраво. Токът упорито стоеше на място. Трябваше му метален инструмент. Сигурен беше, че ще намери нещо в градчето.

Той отново надяна обувката, свали сакото и вратовръзката, после тръгна надолу. Сега забелязваше в градчето нещо особено. Намираще се над източната крепостна порта, но тя бе широко отворена. А по стените нямаше войници. Странно. Независимо от годината явно бе попаднал в мирен период — имаше и такива моменти между английските нашествия. И все пак портата би трябвало да е охранявана по всяко време. Погледна към нивите и не видя никого. Изглеждаха занемарени, обрасли с буйни плевели.

Какво става, по дяволите? — запита се той. Мина през портата и навлезе в града. Видя, че портата е без охрана, защото часовият лежеше мъртъв. Донигър се приведе да го огледа. Край очите на човека се стичаха струйки яркочервена кръв. Сигурно са го ударили по главата, помисли си той. Обърна се към града. Сега видя, че пушекът идва от гърнета, наслагани навсякъде — на земята, по стени и стълбове. Градът изглеждаше опустял, безлюден в ясения слънчев ден. Тръгна към пазара, но и там нямаше жива душа. Чу песента на монаси; тя приближаваше. Чу и барабана. Побиха го тръпки.

Десетина монаси в черно излязоха иззад ъгъла. Вървяха в колона и пееха. Половината бяха голи до кръста и сами размахваха над гърбовете си кожени бичове с железни парченца на края. От разкъсаната плът течеше кръв. Самобичуване.

Точно така, самобичуване. Донигър глухо изстена и се отдръпна от монасите, които продължаваха покрай него, без да му обръщат внимание. Отстъпваше все по-назад и по-назад, докато гърбът му опря в нещо дървено.

Обърна се и видя разпрегната каруца. Вътре имаше камара платнени вързопи. После видя от един вързоп да стърчи детски крак. От друг — женска ръка. Наоколо оглушително бръмчаха мухи. Облак мухи над трупове.

Донигър се разтрепера.

По ръката имаше странни черни подутини.

Черната смърт.

Сега знаеше коя е годината — 1348. Годината, когато чумата за пръв път избухнала в Кастелгард и покосила една трета от населението. Знаеше и как се е разпространявала — от ухапване на бълхи, чрез докосване и по въздуха. Самото дишане можело да убие човека. Знаеше, че е ставало бързо — хората просто падали по улицата. Здрав си. После започва кашлица, главоболие. И след един час умираш.

Беше минал съвсем близо до войника край портата. Беше се навел над лицето му.

Съвсем близо.

Донигър се свлече до някаква стена, усещайки как го обзема вцепенението на ужаса.

И както седеше, започна да кашля.

ЕПИЛОГ

Дъждът се лееше над сивия английски пейзаж. Чистачките потракваха напред-назад по стъклото. Едуард Джонстън се приведе над волана и присви очи, опитвайки да различи нещо през дъждовните струи. Навън се простираха ниски, тъмнозелени хълмове, прорязани от дълги живи плетове. Дъждът замъгляваше всичко. Бяха отминали последната ферма преди няколко километра.

— Елси, сигурна ли си, че това е пътят? — попита Джонстън.

— Категорично. — Елси Кастнър плъзна пръст по картата в скута си. — Шест километра след Читъм Крос завиваме към Бишопс Вейл и след километър и половина трябва да го видим отясно.

Тя посочи полегат хълм, покрит с редки дъбове.

— Нищо не виждам — обади се Крис от задната седалка.

— Работи ли климатикът? — попита Кейт. — Горещо ми е.

Беше бременна в седмия месец и вечно се оплакваше от горещина.

— Да, работи — каза Джонстън.

— На максимума ли?

Крис я потупа по коляното.

Джонстън караше бавно и се озърташе за километражен камък. Дъждът поотслабна. Сега виждаха по добре. Внезапно Елси възкликна:

— Там!

Върху хълма се тъмнееше правоъгълник от порутени стени.

— Това ли е?

— Замъкът Елтъм — каза тя. — По-точно каквото е останало от него.

Джонстън отби настрани и изключи двигателя. Елси разгърна пътеводителя и зачете:

— Построен от Джон д'Елтъм през единайсети век и разширен през по-късни епохи. Заслужава да се отбележат разрушената кула от дванайсети век и параклисът в английски готически стил от

четиринайсети. Няма никаква връзка с лондонския замък Елтъм, който е построен по-късно.

Дъждът съвсем отслабна, ръсеха се само отделни капки. Джонстън отвори вратата, слезе и наметна шлифера. Елси излезе от другата страна с пластмасова папка в ръката. Крис изтича да отвори на Кейт и ѝ подаде ръка. Прескочиха ниска каменна ограда и започнаха да се изкачват към замъка.

Руините се оказаха по-солидни, отколкото изглеждаха от пътя — високи каменни зидове, потъмнели от дъжда. Нямаше сводове — залите стояха под открито небе. Всички мълчаха, докато крачеха през развалините. Не видяха нито табели, нито продавачи на сувенири. Нищо не подсказваше какво е имало тук и как се е наричало.

— Къде е? — попита накрая Кейт.

— Параклисът ли? Натам.

Заобиколиха една висока стена и видяха параклиса — учудващо съхранен, вероятно ремонтиран преди известно време. Сводестите прозорци зееха без стъкла. Нямаше и врата.

Вътре вятърът вееше през пукнатини и прозорци. От тавана капеше вода. Джонстън извади ръчно фенерче и насочи лъча към стените.

— Откъде узна за това място, Елси? — попита Крис.

— От документите, разбира се — отговори тя. — В градските архиви на Троа се споменава за богатия английски разбойник Андрю д'Елтъм, който на стари години посетил манастира „Света майка“. Довел от Англия цялото си семейство, включително съпругата и порасналите си синове. Оттам започнах проучването.

— Ето — каза Джонстън и плъзна лъча по пода. Всички се приближиха да видят.

Откършени вейки и прогнили листа покриваха пода. Джонстън бе клекнал и ги разчистваше, за да разкрие старинните погребални плочи. Крис тихо ахна, когато видя първата. Барелефът изобразяваше легнала жена, облечена скромно в дълга рокля. Нямаше съмнение, че това е лейди Клеър. За разлика от повечето подобни изображения, очите ѝ бяха отворени и тя гледаше право срещу четиримата.

— Все тъй красива — каза Кейт, която стоеше с отметната глава и ръце на кръста.

— Да — кимна Джонстън. — Все тъй красива.

След малко се разкри и втората плоча. До Клеър лежеше Андре Марек. И неговите очи бяха отворени. Изглеждаше остарял и дълга бразда прорязваше лицето му отстрани — може би белег или просто бръчка от възрастта.

Елси каза:

— Според документите Андрю придружил лейди Клеър до Англия и след това се оженил за нея. Не го интересували слуховете, че е убила първия си съпруг. По всичко личи, че дълбоко обичал жена си. Имали петима синове и цял живот не се разделили. В напреднала възраст старият авантюрист заживял по-спокойно и се отдал изцяло на внуците си. Предсмъртните му думи били: „Избрах добър живот.“ Погребали го в семейния параклис през юни 1382 година.

— Бил е на петдесет и четири — каза Крис.

Джонстън разчисти цялата плоча. Видяха герба на Марек изправен английски лъв върху фон с френски лилии. Над герба имаше надпис на френски.

Елси каза:

— Родовият му девиз напомнял този на Ричард Лъвското сърце и бил изписан над герба: *Mes compagnons cui j'aimoie et cui j'aim... Me di, chanson.* — Тя помълча. — Приятели, които обичах и още обичам. Разкажи им, песен моя.

— Мислиш ли, че е бил щастлив? — попита Крис.

— Да — каза Джонстън.

Но си мислеше, че колкото и да е харесвал този свят, Марек никога не би могъл да го нарече свой. Не напълно. Навярно се е чувствал като чужденец, откъснат от своя корен, дошъл от другаде.

Вятърът стенеше. По плочите шумоляха листа. Въздухът бе студен и влажен. Четиримата стояха мълчаливо.

— Питам се дали си е спомнял за нас — каза Крис, гледайки каменното лице. — Дали сме му липсвали.

— Естествено — отвърна Джонстън. — Ти не си ли спомняш за него?

Крис кимна. Кейт подсмръкна и посегна за кърпичка.

— И аз — каза Джонстън.

Излязоха. Тръгнаха надолу по склона към колата. Дъждът бе спрял съвсем, но облаците надвисваха все тъй тъмни и тежки над далечните хълмове.

Издание:

Превод: Любомир Николов

Художник: Веселин Цаков

Издателство „Хемус груп“ ООД, 2000

ISBN 954-758-001-9

Alfred A. Knopf, New York, 1999

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.